

UNDERDÅNIGT BETÄNKANDE

AFGIFVET DEN 15 OKTOBER 1902

AF

KOMITÉN FÖR FÖRNYAD UTREDNING AF FRÅGAN
OM LÄMPLIGASTE SÄTTET FÖR ANORDNANDE
AF EN MALTDRYCKSBESKATTNING.

STOCKHOLM
ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG
1902.

Till Konungen.

Genom nådigt bref den 4 april 1902 behagade Eders Kongl. Maj:t uppdraga åt en komité, bestående af undertecknad Tamm såsom ordförande samt undertecknade Byström, Lindeberg och Rosenberg äfven-

som Bryggaren Ernst Leonard Hartmann såsom ledamöter, att taga frågan om lämpligaste sättet för anordnande af en maltdrycksbeskattning under förnyadt öfvervägande, med iakttagande deraf att billiga, alkoholsvaga maltdrycker fritoges från beskattningen, samt att afgifva det förslag till författning i ämnet, hvartill utredningen kunde föranleda.

Sedan emellertid komiténs ledamot Hartmann under komitéarbetets fortgång insjuknat, fann Eders Kongl. Maj:t, efter anmälan derom, genom nådigt bref den 22 augusti 1902 godt förordna undertecknad Bergh att, under den tid Hartmann vore af sjukdom hindrad att fullgöra sitt uppdrag såsom ledamot af komitén, i Hartmanns ställe deltaga i komitéarbetet; och har på grund deraf undertecknad Bergh deltagit i komiténs efter nyssnämnda dag hållna sammanträden.

Komitén, som sammanträdde första gången den 29 april 1902, har sedermera varit samlad vissa delar af juni, augusti, september och oktober månader innevarande år. Derjemte hafva särskilda delegerade under sistförflutna sommar, mellan komiténs allmänna sammanträden, utfört vissa förberedande arbeten.

Såsom komiténs sekreterare har tjänstgjort t. f. Krigsfiskalen, Juris Kandidaten Carl Edvard Sterky.

Sedan komitén vid denna dag hållet sammanträde afslutat sina öfverläggningar, får komitén såsom resultat af sina arbeten härmed öfverlemna underdånigt betänkande, innefattande:

förslag till Förordning angående tillverkning och beskattning af maltdrycker;

motiver till detta författningsförslag;

särskilda yttranden af undertecknade Bergh, Byström och Rosenberg; samt

fem i motiverna åberopade bilagor.

Underdånigst:
GUST. TAMM.

AXEL BERGH. J. BYSTRÖM. K. LINDEBERG. J. O. ROSENBERG.

Carl Edv. Sterky.

Stockholm den 15 oktober 1902.

FÖRSLAG.

FÖRSTLIG

Förslag

till

Förordning angående tillverkning och beskattning af maltdrycker.

Kap. I. Om skattens beräkning, erläggande och återbärande samt allmänna bestämmelser.

1 §.

1. Den, som vill idka tillverkning af maltdrycker till afsalu, skall, utöfver hvad författningarna i allmänhet föreskrifva såsom vilkor för rätt att utöfva näring, vara underkastad de föreskrifter, som beträffande sådan tillverkning i denna förordning finnas stadgade; dock att förordningen icke eger tillämpning å sådan tillverkning af maltinfusioner och maltextrakt, som eger rum, antingen å apotek för medicinskt ändamål, eller eljest under de vilkor och den kontroll, Kongl. Maj:t vill för särskildt fall föreskrifva.

2. Hembrygd af maltdrycker för eget behof, men ej till afsalu, må, utan hinder af föreskrifterna i denna förordning, företagas af en hvar, som icke idkar värdshusrörelse eller handel med maltdrycker eller tillverkning af sådana drycker till afsalu.

2 §.

1. För malt, som i bryggeri användes vid tillverkning af malt-dryck, skall med det i nästa mom. medgifna undantag erläggas skatt med 18 öre för hvarje kilogram, dock att för hvarje bryggeri skatten för de första under tillverkningsåret afverkade femtiotusen kilogrammen malt utgår med 14 öre för kilogram och för de nästa femtiotusen kilogrammen med 16 öre för kilogram.

2. Frihet från skatt åtnjutes vid bryggeri, der på grund af tillståndsbevis under tillverkningsåret endast svagdricka tillverkas.

3 §.

1. I denna förordning förstås med

svagdricka, hvarje maltdryck, som ej innehåller mer än två volymprocent alkohol och är inbryggd med en stamvört, hvilken extrakthalt icke öfverstiger fem procent;

skattefritt bryggeri, hvarje bryggeri, der under tillverkningsåret endast svagdricka tillverkas, och *skattepliktigt bryggeri*, hvarje annat bryggeri;

tillverkare, den person, hvilken såsom egare, innehafvare, verkställande direktör, disponent eller i annan egenskap har högsta inseendet öfver bryggeriets skötsel.

2. Tillverkningsår räknas från och med den 1 oktober till och med den 30 september.

4 §.

1. I skattepliktigt bryggeri må för tillverkning af maltdrycker användas endast torkadt, rostadt eller brändt malt, humle, jäst och vatten.

2. Maltet skall krossas å en i bryggeriet uppställd maltkross, så förbunden med en sjelfregistrerande, justerad våg, att maltets krossning ej kan ega rum, utan att detsamma först genomgått vågen.

3. Det skattepliktiga maltets vikt beräknas efter vågens anvisning, men märkes å vågen fel, skall kontrollör uppväga maltet å annan justerad våg; egande öfverkontrollör bestämma, efter hvilken grund maltafverkingen skall beräknas från den tidpunkt, då kontrollören sist afläste vågen, innan felet märktes.

5 §.

Skatt skall erläggas för minst sjuttio kilogram malt i medeltal för hvarje helgfritt dygn af den tid, under hvilken maltkrossning på grund af tillståndsbevis må ega rum.

6 §.

1. Tillverkare skall med det undantag, som i 4 mom. sägs, till vederbörande landtränteri eller, hvad Stockholms stad angår, till öfverståthållareembetet före hvarje månads början förskottsvis inbetala skatt

för den vigt malt, som enligt den i 13 § föreskrifna anmälan kommer att under månaden krossas.

2. Har under någon kalendermånad krossats malt till högre vigt än den, för hvilken skatt förskottsvis erlagts, åligger tillverkaren att inom åtta dagar efter månadens utgång inbetala skatten för det öfver-skjutande beloppet.

3. Visar sig, då det i 13 § omnämnda tillståndsbevis upphör att gälla, att tillverkare inbetalt skatt för mera malt än som krossats, eger han återbekomma skilnaden.

4. Tillverkare, som i anmälan förklarar sig önska erhålla anstånd med skattens erläggande och för densamma ställer sådan säkerhet, som i 13 § 2 mom. sägs, skall inom två månader efter utgången af hvarje kvartal inbetala skatten för det under kvartalet uppvägda maltet; och skall vid betalningen för det sista kvartalet, under hvilket malkrossning enligt samma tillståndsbevis egt rum, jemväl erläggas hvad som kan brista i den uti nästföregående § stadgade minsta skatt.

5. Betalas ej skatten inom föreskrifven tid, anses tillståndsbeviset, i hvad det innefattar rätt till malkrossning, hafva upphört att gälla och utmätes skatten.

7 §.

Om uppvägd malt eller deraf beredd produkt, innan den lemnat lagerfaten, så väsentligen skadats, att maltet eller produkten ej kan för afsedt ändamål användas, må eftergift af skatten ega rum. Till Kongl. Maj:t stäld ansökan härom, åtföljd af handlingar, innefattande erforderlig utredning rörande förhållandet, ingifves till Kongl. Majts befallningshafvande, som, efter öfverkontrollörens hörande, till Kongl. Maj:t insänder handlingarna i ärendet jemte eget yttrande.

8 §.

Om maltdryck från skattepliktigt bryggeri utföres ur riket, åtnjutes under de vilkor, hvilka af Kongl. Maj:t särskildt stadgas, för den vigt malt, som tillverkaren kan styrka hafva åtgått för den utförda malt-dryckens tillverkning, restitution af skatt, beräknad efter den vid utförseln från bryggeriet derstädes gällande skattesatsen.

9 §.

1. Öfverinseendet öfver bryggerikontrollen i riket utöfvas af chefen för Kongl. Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå.

2. Enligt de närmare föreskrifter, som innehållas i den ordningsstadga, Kongl. Maj:t vill utfärda för bryggerierna i riket, utöfvas bryggerikontrollen af öfverkontrollörer och, hvad angår de skattepliktiga bryggerierna, jemväl af kontrollörer.

3. Öfverkontrollörer förordnas af Kongl. Maj:t, som bestämmer dem tillkommande ersättning.

4. Kontrollörer utses af Kongl. Maj:ts befallningshafvande efter förslag af vederbörande öfverkontrollör.

5. Chefen för Kontroll- och justeringsbyrån må, der så pröfvas nödigt, på statens bekostnad förordna ej mindre kontrollör att biträda öfverkontrollör vid dennes expeditionsgöromål mot ersättning af två kronor om dagen, än äfven tillsyningsman att biträda öfverkontrollör vid tillsyn å skattefritt bryggeri mot ersättning, som ej utan Kongl. Maj:ts medgifvande må bestämmas högre än tjugu kronor i månaden för hvarje bryggeri.

10 §.

Tillverkare vare skyldig hålla sina handelsböcker med tillhörande verifikationer tillgängliga för vederbörande öfverkontrollör, då denne önskar deraf taga del.

11 §.

Tillverkare ställe sig till efterrättelse, hvad ordningsstadgan för bryggerierna innehåller om tillverkares åligganden, samt de föreskrifter, chefen för Kontroll- och justeringsbyrån eller vederbörande kontrolltjensteman i enlighet med denna förordning eller nämnda ordningsstadga meddelar.

12 §.

Uppgift om de enligt denna förordning utfärdade tillståndsbevis skall af Kongl. Maj:ts befallningshafvande öfversändas till öfverkontrollör sist dagen efter det beviset utfärdats; och skall Kongl. Maj:ts befallningshafvande första helgfria dagen i hvarje vecka till Kontroll- och justeringsbyrån insända uppgift å de tillståndsbevis, som under föregående vecka utfärdats.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande meddele härjemte vederbörande stadsfiskal eller länsman underrättelse, att tillståndsbevis för tillverkning i skattefritt bryggeri utfärdats eller upphör att gälla.

Kap. II. Om tillverkning af maltdrycker i skattepliktigt bryggeri.

13 §.

1. Då skattepliktigt bryggeri skall sättas i gång eller vid början af ett tillverkningsår fortfarande vara i verksamhet, åligger tillverkaren att minst tio dagar förr, än malkrossning må företagas, till Kongl. Maj:ts befallningshafvande ingifva skriftlig anmälan med uppgift om:

a) tillverkarens postadress äfvensom det ställe, der bryggeriet är beläget,

b) den tidrymd, ej öfverstigande helt tillverkningsår, för hvilken han önskar erhålla tillstånd till malkrossning,

c) den vigt malt, han beräknar i medeltal skola komma att krossas för hvarje helgfritt dygn under den tid, för hvilken anmälan göres, samt

d) det ombud, som i hans frånvaro skall företräda honom inför kontrolltjensteman;

hvarjemte, derest bryggeriet ej står under tillsyn af kontrollör, då anmälan göres, vid densamma skall fogas intyg af vederbörande öfverkontrollör, att anordningarna inom bryggeriet icke strida mot denna förordnings eller ordningsstadgans föreskrifter.

2. Samtidigt med denna anmälan skall tillverkaren hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande aflemna ränteriqvittens å inbetald skatt för en månad, eller, om han begär anstånd med skattens erläggande, hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande ställa säkerhet för det högsta belopp, hvartill skatten efter den uppgifna medelafverkningen för sex månader kan komma att uppgå, dock alltid för minst ettusen femhundra kronor.

3. Ingifves behörig ränteriqvittens, eller varder säkerheten, der sådan ställes, af Kongl. Maj:ts befallningshafvande godkänd och finnes eljest ej hinder för rörelsens utöfvande, meddele Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillståndsbevis för malkrossnings företagande och tillverkning af maltdrycker utaf det malt, som på grund af tillståndsbeviset krossas.

4. Har under någon kalendermånad vigten af det krossade maltet i medeltal för hvarje helgfritt dygn uppgått till mer än en femtedel utöfver hvad i anmälan uppgifvits, skall tillverkare, som åtnjuter anstånd med skattens erläggande, såvida hans tillståndsbevis varit gällande för mera än hälften af ifrågavarande månad, inom fjorton dagar efter månadens slut ställa säkerhet för den skatt, som svarar

mot den tillökade medelafverkningen för sex månader, vid äfventyr att tillståndsbeviset, i hvad det innefattar rätt till malkrossning, anses hafva upphört att gälla.

5. När anmälan afser kortare tid än sex månader, varde säkerheten derefter jemkad; dock skall säkerhet ställas för minst tvåhundrafemtio kronor.

6. Förfaller den ställda säkerheten, utan att tillverkaren dessförrinnan ställt ny, af Kongl. Maj:ts befallningshafvande godkänd säkerhet, anses tillståndsbeviset, i hvad det innefattar rätt till malkrossning, hafva upphört att gälla.

14 §.

Har skattepliktigt bryggeri genom olyckshändelse så väsentligen skadats, att tillverkningen måste upphöra, eller vill tillverkare af annan anledning afsluta malkrossningen tidigare, än i tillståndsbeviset är utsatt, skall han skriftligen anmäla sådant för kontrollören, i senare fallet minst tre dagar före den, å hvilken sista malkrossningen är afsedd att ega rum; och åligger kontrollören att härom lemna tillverkaren bevis samt ofördröjligen underrätta Kongl. Maj:ts befallningshafvande och öfverkontrollören. När sådan anmälan skett, må malkrossning ej utan nytt tillståndsbevis ega rum efter den tid, då enligt anmälan densamma skolat afslutas.

15 §.

Om malkrossning ej företages inom fem dygn efter det, då enligt tillståndsbevis densamma må taga sin början, eller afbrytes utan sådan anmälan, som i 14 § omförmäles, och icke ånyo företages inom fem dygn, det oräknadt, hvarunder afbrottet skedde, åligger tillverkaren att för hela den tid, malkrossning sålunda icke egt rum, till Kongl. Maj:ts befallningshafvande inbetala det på bryggeriet belöpande kontrollörsarfvodet, hvilket Kongl. Maj:ts befallningshafvande eljest låter hos honom utmäta.

Kap. III. Om kontrollen vid skattepliktigt bryggeri.

16 §.

1. Tillverkare skall, innan anmälan för skattepliktigt bryggeri första gången göres, låta i två exemplar upprätta och till öfverkontrollören öfverlemna fullständig planritning och beskrifning öfver bryggeriet och samtliga dertill hörande lägenheter med tydligt angifvande af hvars och ens ändamål. Ett exemplar af ritning och beskrifning förvaras vid bryggeriet och det andra insändes af öfverkontrollören till Kontroll- och justeringsbyrån.

2. När i anseende till vidtagna förändringar inom bryggeri chefen för Kontroll- och justeringsbyrån anser ritningen öfver detsamma icke vidare användbar, åligge tillverkaren att anskaffa ny ritning och beskrifning, äfvenledes i två exemplar.

17 §.

1. Byggnader, lägenheter, bryggredskap eller jäskar, som icke blifvit upptagna i den uti 16 § omnämnda beskrifning, eller som der upptagits men sedermera ändrats, må icke vid tillverkning af malt-drycker användas utan att hafva blifvit af öfverkontrollören skriftligen godkända.

2. Ej må maltkross eller sjelfregistrerande våg ändras eller ny sådan redskap i bryggeri insättas, innan öfverkontrollören skriftligen gifvit sitt samtycke till åtgärden.

18 §.

1. Tillverkare åligge att på egen bekostnad anskaffa och i behörigt skick underhålla i 4 § omförmälda maltkross och sjelfregistre-rande våg.

2. Kan den med vågen förbundna maltkrossen af någon anledning ej användas, skall kontrollören närvara vid maltets krossning.

3. Utom förenämnda maltkross må icke i bryggeri eller tillhörande lägenheter finnas någon till krossning af malt användbar redskap, med mindre den ställes under kronans lås eller försegling.

19 §.

Omältad spanmål må icke inom skattepliktigt bryggeri finnas annorstädes än i de förvaringsrum, hvilka i beskrifningen öfver bryggeriet uppgifvas såsom för sådan spanmål afsedda.

20 §.

Okrossadt malt må icke finnas inom de lägenheter, der mäsckar och vörtpanna äro uppställda.

Ej må på en gång krossas större mängd malt, än som erfordras till näst påföljande brygd.

Krossadt malt må ej införas i skattepliktigt bryggeri eller tillhörande lägenheter och ej heller derifrån utföras.

I skattepliktigt bryggeri eller tillhörande lägenheter må icke finnas stärkelse, socker, saccharin eller annat, som kan vid tillverkning af maltdryck användas i stället för malt.

21 §.

I skattepliktigt bryggeri skall på tillverkarens ansvar och med användande af blanketter, som Kontroll- och justeringsbyrån låter tillhandahålla, i enlighet med ordningsstadgans föreskrifter föras en bryggjournal, hvilken i bryggeriet städse skall vara för kontrolltjensteman tillgänglig.

22 §.

Justerad våg med justerade vigter, annan redskap och det arbetsbiträde, som fordras för direkt uppvägning af malt och uppmätning af kärl med flera kontrollåtgärder, äfvensom malt för justering af den sjelfregistrerande vågen ställe tillverkare utan ersättning till kontrolltjenstemans förfogande.

23 §.

Från skattepliktigt bryggeri må svagdricka, derest det ej af köpare afhemtas i öppna kärl, endast utlemnas på kärl, som äro stämplade med såväl bryggeriets namn som ordet svagdricka; och må inga andra malt-drycker utlemnas på sålunda stämplade kärl.

24 §.

Kontrolltjensteman skall, när helst han det fordrar, ega tillträde till de lägenheter i skattepliktigt bryggeri, der malkross, mäskkar, vörtpanna och kylredskap äro uppställda. Derjemte skola bryggeriets öfriga lägenheter, som äro upptagna i den uti 16 § omnämnda beskrifning, vara för kontrolltjensteman tillgängliga mellan klockan sex förmiddagen och klockan sju eftermiddagen och å annan tid, när arbete inom bryggeriet pågår.

25 §.

1. Kontrollör erhåller under tjänstgöringstiden af staten dagarvode med tre kronor för tillsyn å ett bryggeri och med en krona för hvarje ytterligare bryggeri, öfver hvilket han har tillsyn.

2. Der å landsbygden lokala eller andra förhållanden sådant kräfva, må Kongl. Maj:ts befallningshafvande, efter öfverkontrollörs hörande, antingen förhöja kontrollörens dagarvode med högst två kronor utöfver det i 1 mom. bestämda beloppet för tillsyn å ett bryggeri eller ock ålägga tillverkaren att vid bryggeriet tillhandahålla kontrollör kost samt ett möbleradt, eldadt och städat boningsrum; egande i senare fallet tillverkaren att af staten erhålla ersättning med två kronor om dagen.

3. Kontrollör, som samtidigt utöfvar tillsyn vid bränvinsbränneri och skattepliktigt bryggeri, åtnjute för tillsyn å hvarje sådant bryggeri blott en krona om dagen.

4. Då kontrollör för fyra eller flera på hvarandra följande brygder måste enligt de i denna förordning meddelade föreskrifter uppväga maltet eller närvara vid dess krossning, ersätte tillverkaren honom därför med två kronor för hvarje brygd utöfver de tre första.

Kap. IV. Om tillverkning af svagdricka i skattefritt bryggeri.

26 §.

Då skattefritt bryggeri skall sättas i gång eller vid början af ett tillverkningsår fortfarande vara i verksamhet, åligger tillverkaren att minst tio dagar förr, än vörtkokning må taga sin början, till Kongl. Maj:ts befallningshafvande ingifva skriftlig anmälan med uppgift om:

a) tillverkarens postadress äfvensom det ställe, der bryggeriet är beläget,

b) den tidrymd af tillverkningsåret, under hvilken tillverkningen skall bedrivas, samt

c) det ombud, som i tillverkarens frånvaro skall företräda honom inför kontrolltjensteman,

hvar efter Kongl. Maj:ts befallningshafvande, der hinder ej möter, meddelar tillståndsbevis för tillverkningens utöfvande.

27 §.

Ej må den, som i skattefritt bryggeri utöfvar tillverkning, idka handel med eller i bryggeriet jemte dertill hörande lägenheter införa eller förvara andra maltdrycker än svagdricka.

28 §.

1. Vid tillverkning af svagdricka i skattefritt bryggeri må vörten, då jästen tillsättes, icke ega högre extrakthalt än fem procent.

2. I skattefritt bryggeri må vid tillverkning af svagdricka ej användas saccharin, och må sådant ej finnas i dylikt bryggeri.

29 §.

I skattefritt bryggeri skall på tillverkarens ansvar och med användande af blanketter, som kontroll- och justeringsbyrån låter tillhandahålla, i enlighet med ordningsstadgans föreskrifter föras en bryggjournal, som städse skall vara för kontrolltjensteman tillgänglig.

Denna journal skall vid tillverkningsårets utgång behörigen afslutas samt inom fjorton dagar derefter insändas till kontroll- och justeringsbyrån.

30 §.

Redskap och biträde, som erfordras för uppmätning af vört, svagdricka och kärl samt för undersökning af vörtens extrakthalt, ställe tillverkaren utan ersättning till kontrolltjenstemans förfogande.

31 §.

Från skattefritt bryggeri må svagdricka, derest det ej af köpare afhemtas i öppna kärl, endast utlemnas på kärl, som äro stämplade med såväl bryggeriets namn som ordet svagdricka.

32 §.

Inom en månad efter utgången af hvarje kvartal skall tillverkare till Kongl. Maj:ts befallningshafvande insända ett af vederbörande kontrolltjensteman bestyrkt utdrag af bryggjournalen, upptagande vigten af det malt, som under kvartalet afverkats, och samtidigt dermed såsom bidrag till kostnaden för kontroll vid bryggeriet inbetala ett belopp, motsvarande ett halft öre för hvarje kilogram under kvartalet afverkad malt. Har denna afgift icke influtit i behörig tid, skall det för tillverkaren meddelade tillståndsbevis anses hafva omedelbart upphört att gälla.

33 §.

Kontrolltjensteman skall ega tillträde till skattefritt bryggeri mellan klockan sex förmiddagen och klockan sju eftermiddagen och å annan tid, när arbete der pågår.

34 §.

Vill tillverkare avsluta tillverkningen före utgången af den tid, för hvilken tillståndsbevis utfärdats, göra derom skriftligen anmälan hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande och vederbörande öfverkontrollör med uppgift om dagen, då tillverkningen kommer att avslutas; hvarefter tillståndsbeviset anses hafva upphört att gälla nämnda dag.

Kap. V. Om ansvar för öfverträdelse af förordningens föreskrifter.

35 §.

Den, som utan vare sig behörighet efter 1 § eller erhållet tillstånd tillverkar maltdryck, straffes med böter från och med etthundra till och med tvåtusen kronor eller med fängelse från och med en till och med sex månader samt gälde tillverkningsskatt enligt bestämmelserna i 2 och 5 §§ med minst nio kronor 80 öre för hvarje dygn, hvarunder den olagliga tillverkningen utöfvats, men ej för kortare tid än trettio dygn, dock att, derest omständigheterna gifva vid handen, att mera malt än sjuttio kilogram i dygnet afverkats, skatten, med iakttagande af

bestämmelsen om dess utgörande för minst trettio dygn, beräknas efter maltafverkningen, hvarvid, i saknad af erforderlig utredning om antalet brygder och inmäskningen, antages, att för hvarje dygn verkställts en brygd och att det derunder inmäskade maltets mängd i okrossadt tillstånd uppgått till hälften af mäskkarsrymden samt att en hektoliter okrossadt malt väger femtiotvå kilogram.

36 §.

Skulle den, som enligt 1 § 2 mom. må för eget behof tillverka maltdryck, sälja något af hvad han dervid tillverkat, böte han från och med fem till och med tvåhundra kronor; dock att, der omständigheterna ådagalägga, att vid tillverkningen åsyftats varans försäljning, den skyldige straffas efter 35 §.

37 §.

Den, som i *skattepliktigt bryggeri* använder ej medgifna råämnen eller malt, som icke blifvit i föreskrifven ordning vägdt, eller gör åverkan å sjelfregistrerande våg, eller använder sjelfregistrerande våg, sedan skada å densamma veterligen uppkommit, eller eljest söker svikligen undandraga statsverket skatt, eller olofligen bryter försegling eller öppnar eller borttager lås, som kontrolltjensteman åsatt, straffes, derest ej högre straff enligt allmän lag bör följa å brottet, med böter från och med femhundra till och med femtusen kronor eller dömes till fängelse från och med en månad till och med ett år; dock må, der omständigheterna äro synnerligen försvårande, dömas till straffarbete från och med två månader till och med två år.

Den sakfælde gälde ock den skatt, han undandragit statsverket.

38 §.

Den, som under pågående lofgifven tillverkning af maltdrycker i *skattepliktigt bryggeri* utan tillstånd ändrar godkänd eller insätter ny maltkross eller våg, eller begagnar ändrad eller nyinsatt maltkross eller våg, som ännu icke godkänts, eller öfverträder föreskrift i 18 § 3 mom., 19 § eller 20 §,

eller underlåter att ordentligt föra den bryggjournal, som föreskrifves i 21 §,

eller vägrar vederbörande kontrolltjensteman tillgång till bryggjournalen eller till ritning eller beskrifning öfver bryggeriet,

eller underlåter att ställa sig till efterrättelse föreskrift i 23 §,

eller vägrar kontrolltjensteman eller den, hvilken eger anställa undersökning om förbrytelse mot denna förordning, tillträde till rum eller byggnad, der undersökning må ske,

straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor.

Öfverträdes föreskrift i 18 § 3 mom., skall krossningsredskapen, och öfverträdes 19 eller 20 §, skall olagligen upplagdt gods dömas förbrutet, äfven om tillverkaren ej är egare deraf.

39 §.

Den, som i *skattefritt bryggeri*

vägrar vederbörande kontrolltjensteman att taga prof af vört eller maltdryck i bryggeriet,

eller tillsätter jäst till vört af högre extrakthalt än fem procent,

eller efter jästens tillsättande bereder vörten högre extrakthalt än fem procent,

straffes, derest ej högre straff enligt allmän lag bör följa å brottet, med böter från och med tvåhundra till och med tvåtusen kronor eller fängelse från och med en månad till och med ett år; dock må, der omständigheterna äro synnerligen försvårande, dömas till straffarbete från och med två månader till och med två år.

Den sakfælde gälde ock den skatt han undandragit statsverket.

40 §.

Skulle någon under pågående lofgifven tillverkning i *skattefritt bryggeri*

öfverträda förbud i 27 § eller 28 § 2 mom.,

eller underlåta att ordentligt föra bryggjournal,

eller vägra kontrolltjensteman eller den, hvilken eger anställa undersökning om förbrytelse mot denna förordning, tillträde till rum eller byggnad, der undersökning må ske, eller tillgång till bryggjournalen,

straffes med böter från och med femtio till och med femhundra kronor.

Öfverträdes 28 § 2 mom., skall olagligen upplagdt gods dömas förbrutet, äfven om tillverkaren ej är egare deraf.

41 §.

Uraktlåter tillverkare att ställa sig till efterrättelse något, af hvad i denna förordning eller gällande ordningsstadga föreskrifves, eller de föreskrifter i fråga om tillverkares åliggande, chefen för kontroll- och justeringsbyrån eller vederbörande kontrolltjensteman i enlighet med denna förordning eller ordningsstadgan meddelar, straffes han, der ej särskildt ansvar är bestämdt, med böter från och med tjugu till och med tvåhundra kronor.

42 §.

För förbrytelse, hvarom handlas i 35—41 §§, af tillverkarens hustru, barn eller i hans arbete antagen person, ansvare tillverkaren, såsom vore förbrytelsen af honom själf begången, derest icke omständigheterna göra sannolikt, att förbrytelsen skett utan hans vetskap och vilja. Begagnar tillverkare ombud vid rörelsens utöfvande, ansvare dock ombudet jemte tillverkaren och lika med denne för sådan förbrytelse.

43 §.

Tillverkare, som åt kontrolltjensteman, hvilken öfver hans bryggeri utöfvar tillsyn, såsom gåfva något gifver eller erbjuder, böte från och med tjugu till och med tvåhundra kronor. Kontrolltjensteman, som gåfvan mottager, vare lika ansvar underkastad och miste derjemte befattningen.

44 §.

Den, som innehar eller innehaft befattning såsom kontrolltjensteman, vare förbjudet att röja tillverkares yrkeshemlighet eller affärsförhållanden. Gör han detta och framgår ej af omständigheterna, att han om den hemlighet eller de affärsförhållanden erhållit kännedom å tid, då han dylik befattning ej innehaft, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor. Sker det för att göra skada eller begagnar han sig af berörda yrkeshemlighet eller affärsförhållanden till egen eller annans fördel, då må till fängelse från och med en månad till och med två år dömas, der ej efter allmän lag högre straff följer.

Har i nu omförmälda hänseenden genom kontrolltjenstemans åtgöranden skada uppkommit, vare han ock skyldig den till fulla godtgöra.

45 §.

Allmän åklagare äfvensom polis- och kronobetjent eger att anställa undersökning om förbrytelse mot denna förordning.

Den, som förrättar undersökning, bör för att tillgodonjuta det skydd, honom dervid lagligen tillkommer, vid förrättningen på sig synbart bära påbjudet tjänstetecken eller, innan förrättningen företages, uppvisa fullmakt eller förordnande. I orten boende eller känd krono- eller polisbetjent vare likväl frikallad från skyldigheten att sålunda styrka sin behörighet.

Skulle undersökning anställas mellan klockan sju eftermiddagen och klockan sex förmiddagen, men förbrytelse ej upptäckas, böte förrättningsmannen från och med fem till och med femtio kronor, der han ej haft giltig anledning till undersökningen.

46 §.

Allmän åklagare eger att verkställa beslag.

Beslag skall göras i två vittnens närvaro. Innehafvare af hvad i beslag tages eller, i hans frånvaro, hans ombud på stället eller någon af hans husfolk skall tillsägas om beslaget.

47 §.

Allmän åklagare åligger att åtala förbrytelser mot denna förordning.

Finner kontrolltjensteman öfverträdelse begången, som bör föranleda till åtal, anmäla han det för allmän åklagare.

48 §.

Den, som under tid, då han är stäld under tilltal för förbrytelse mot denna förordning, ånyo begår sådan förbrytelse, skall, när han härtill lagligen varder förvunnen, för hvarje gång stämning derför utfärdats och delgifvits, fällas till det straff, som för sådan förbrytelse är stadgadt.

49 §.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, skola, om tillgång till deras fulla gäldande brister, förvandlas enligt allmän strafflag.

50 §.

Då skatt jemte böter blifvit ådömd enligt denna förordning, må, der tillgång saknas till skatten eller någon del deraf, böterna ej kunna med penningar gäldas, utan skall den sakfælde i stället undergå motsvarande förvandlingsstraff.

51 §.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, äfvensom värdet af redskap och gods, som ansetts förbrutna, tillfalla med en tredjedel kronan och med två tredjedelar åklagaren. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel. Sådan del tillkomme dock ej angifvare, då angivelse skett af föräldrar mot barn, barn mot föräldrar, makar eller syskon mot hvarandra, annan skyldeman mot den, hos hvilken han njuter kost och underhåll, fosterbarn mot fosterföräldrar eller tjenare mot husbondefolk under den tid, de äro i tjensten.

Kap. VI. **Öfvergångsstadganden.**

52 §.

Skulle vid bryggeri, som varit i gång inom tolf månader före denna förordnings utfärdande, en eller flera af ofvan stadgade kontrollföreskrifter icke kunna tillämpas, skall på Kongl. Maj:ts särskilda pröfning bero, huruvida det oaktadt tillverkning af maltdryck vid sådant bryggeri får ega rum samt hvilka kontrollåtgärder för sådant fall skola på tillverkarens bekostnad vidtagas.

53 §.

På Kongl. Maj:ts särskilda pröfning skall bero, huruvida och under hvilka villkor för bryggeri, som varit i gång inom tolf månader före denna förordnings utfärdande, skatt under de första fem tillverkningsåren må erläggas för mindre vigt malt än i 5 § sägs. Skulle skattepliktig tillverkning i bryggeriet ligga nere under helt tillverkningsår eller maltafverknigen under något tillverkningsår i medeltal uppgå till sjuttio kilogram för hvarje helgfritt dygn af den tid, under hvilken

malkrossning der varit tillåten, vare denna § ej vidare å bryggeriet tillämplig.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 190 ; dock att tillsättning af öfverkontrollörer och kontrollörer skall för det tillverkningsår, som sagde dag tager sin början, derförut ske i enlighet med denna förordning, som jemväl före den 1 oktober 190 må tillämpas beträffande anmälningar och tillståndsbevis för rörelse, som under nämnda tillverkningsår skall ega rum; skolande för bryggeri, som är afsedt att under oktober månad 190 vara i gång, anmälan göras minst trettio dagar förr, än i skattepliktigt bryggeri malkrossning och i skattefritt bryggeri vörtkokning må under nämnda månad taga sin början, samt hvad angår skattepliktigt bryggeri, vara åtföljd af sådant intyg, som omnämnes i 13 § 1 mom.

MOTIVER.

Under det att i de flesta andra länder, der tillverkning af malt-drycker i någon större omfattning eger rum, sedan längre eller kortare tid beskattning af nämnda drycker användts såsom en betydande inkomstkälla för vederbörande statskassor, intager Sverige ännu ett nära nog enastående rum derutinnan, att sådan beskattning ännu icke blifvit här införd.

I de länder, der beskattning af maltdrycker ingått i skattesystemet, har vid skattelagarnas antagande uppmärksamheten helt naturligt fästats derpå, att maltdryckerna visat sig utgöra ett synnerligen lämpligt skatteobjekt. Det synes också vara tydligt, att, äfven om maltdryckerna af många anses såsom en nödvändighetsvara, åtminstone de starkare bland dem oftast användas så, att de böra i likhet med andra alkoholhaltiga drycker hänföras till njutningsmedlens klass. Förbrukningen af nämnda slags drycker har derjemte tagit en sådan omfattning, att äfven en måttlig skatt kan till statsinkomsten lemna ett ganska afsevärdt tillskott.

Att i vårt land beskattning af maltdryckerna ännu icke blifvit införd, torde närmast hafva berott derpå, att redan förut anlitade inkomstkällor i det stora hela varit tillräckliga för statsbehofvens fyllande.

Äfven i Sverige är emellertid frågan om införandet af skatt å maltdrycker icke ny, ty den har, såsom komiterade längre fram få tillfälle att ytterligare beröra, under de sista två årtiondena varit föremål för behandling bland annat af två af Kongl. Maj:t tillsatta komitéer, af hvilka den ena afgaf sitt betänkande den 30 juni 1881, och den andra två särskilda betänkanden den 11 december 1891 och den 26 november 1892. Frågan har dessutom vid flere senare tillfällen varit föremål för regeringens och riksdagens uppmärksamhet, hvarjemte de af frågans lösning intresserade näringsidkarne genom sitt organ, den svenska bryggareföreningen, bidragit till frågans utredning.

Vid affattandet af de i vårt land förefintliga äldre förslagen har

såsom grund för skatteberäkningen antagits råämnets mängd, så att det vid maldryckstillverkningen använda maltet föreslagits skola utgöra beskattningens föremål.

Då komiterade haft i uppdrag att taga frågan om lämpligaste sättet för anordnande af en maldrycksbeskattning under förnyadt öfvervägande, med iakttagande deraf att billiga, alkoholsvaga maldrycker fritoges från beskattningen, samt att afgifva det förslag till författning i ämnet, hvartill utredningen kunde föranleda, hafva komiterade ansett sig icke kunna inskränka sig till att verkställa en revision af de förslag till införandet af en s. k. maltskatt, som tidigare utarbetats.

Till stöd för denna sin uppfattning kunna komiterade åberopa innehållet i öfrigt af nådiga brefvet den 4 april 1902, hvarigenom Kongl. Maj:t lemnat komiterade omförmälda uppdrag. Deri har nämligen i hufvudsak meddelats, att inför Kongl. Maj:t — på samma gång erinan gjorts derom, att den beskattning å tillverkningen af maldrycker, hvartill förslag afgifvits i komitébetänkanden af den 11 december 1891 och den 26 november 1892 vore en råämnesheskattning — blifvit anfördt, att särskildt ur synpunkten af den betydelse, skatten vid sidan af dess syfte att bereda staten inkomst ansetts kunna ega för nykterhetens främjande, företråde förmenats böra tillkomma en på den färdiga varan lagd skatt, att en sådan ölskatt införts i Danmark genom lag af den 1 april 1891, att om denna skatts verkningar nu förvärfvats en vid afgifvandet af nyssnämnda komitébetänkanden icke förefintlig erfarenhet samt att skattens tillämpning i Danmark uppgifvits hafva utfallit på ett tillfredsställande sätt.

Innan komiterade emellertid framlägga redogörelsen för det sätt, hvarpå komiterade sökt fullgöra sitt uppdrag, vilja komiterade till en början omnämna ett par åtgärder, som af komiterade blifvit vidtagna i syfte att vinna en erforderlig grund för viktiga delar af komiterades arbete.

Då komiterade ansett det för ärendets fullständiga utredning vara af nöden att ega tillgång till ett lämpligt antal under senaste tiden utförda analyser af såväl olika slags svenska, som äfven åtskilliga utländska maldrycker, och af de sistnämnda företrädesvis danska såväl skattepliktiga, som i all synnerhet skattefria maldrycker af den nya, alkoholsvaga, men extraktrika, typ, som i Danmark gemensamt benämnes »kroneöl», hafva komiterade uppdragit åt assistenten vid Kongl. tekniska

högskolans kemisk-tekniska laboratorium, ingenjören J. Köhler att verkställa ett större antal sådana analyser äfvensom att för komiterades räkning bearbeta åtskilliga af ingenjören Köhler och andra personer tidigare utförda maldrycksanalyser. Resultatet af dessa arbeten föreligger uti de under *Bil. 4* vid detta betänkande fogade tabeller, till hvilka komiterade på sina ställen i det följande komma att hänvisa.

Vidare hafva komiterade velat här meddela, att komiterade, som vid sitt arbete haft att taga vederbörlig hänsyn till maldryckstillverkningens omfattning i Sverige, det oaktadt icke ansett sig behöfva anskaffa och bearbeta särskilda uppgifter rörande densamma, och det af den anledning, att den af Kongl. Maj:t den 7 oktober 1898 tillsatta komitén för revision af gällande stadganden angående försäljning af vin och maldrycker m. m. införskaffat dylika uppgifter för så närliggande tid som år 1897 och vid sitt den 23 maj 1900 afgifna betänkande fogat ett sammandrag af desamma. Berörda uppgifter hafva af svenska bryggareföreningen ytterligare bearbetats och sammanstalts i form af vissa för utförandet af komiterades arbeten synnerligen värdefulla tabeller, hvilka benäget stalts till komiterades förfogande och i detta betänkande återfinnas såsom *Bil. 5*.

Efter dessa förutskickade anmärkningar öfvergå komiterade till en kortfattad redogörelse för grunderna uti de förslag till införande i Sverige af en maldrycksbeskattning, som, efter hvad ofvan anmärkts, redan blifvit utarbetade.

Det första förslag, hvarmed komiterade härvid hafva att sysselsätta sig, blef på grund af nådig befallning utarbetadt af den för öfverseende af då gällande bränvinslagstiftning den 24 augusti 1877 tillsatta komité. Denna komité föreslog i sitt den 30 juni 1881 afgifna särskilda betänkande angående beskattning af maldrycker påläggandet af en maltskatt att, med undantag för hembrygd, utgå med 4 öre för kilogram torkadt eller rostadt malt, som uppvägdas, eller alternativt två kronor för hvarje hektoliter malt, som uppmättes för krossning. Vigten eller rymden af det skattepliktiga maltet skulle bestämmas medelst sjelfregistrerande, justerad våg- eller mätapparat, som skulle vara inrättad och uppställd i afskildt rum enligt föreskrifterna i en särskild ordningsstadga för bryggerierna. Det skattepliktiga maltet skulle krossas å särskild, i ömförmålta rum anbragt malkross, så förbunden med apparaten, att maltet ej kunde, utan att genomgå densamma, förarbetas. Vid till-

verkningen skulle fabrikanten i det stora hela vara obunden af inskränkande kontrollbestämmelser. Dock skulle han ifråga om rätten att i bryggeri införa och förvara malt vara underkastad särskilda föreskrifter, och stadgades, att i bryggeriet eller tillhörande lägenheter ej finge finnas stärkelse, socker eller annat, som kunde vid tillverkningen af malt-drycker användas i stället för eller såsom tillsats till malt. Någon nödvändighet af kontrollörernas dagliga besök i bryggerierna och ännu mindre af deras ständiga närvaro derstädes ansåg komitén icke föreligga i följd af maltåtgångens kontrollering med automatiska apparater och de öfriga kontrollåtgärdernas enkelhet.

Öfver 1881 års komitébetänkande inforades yttranden af Kongl. Maj:ts befallningshafvande och hördes jemväl den s. k. skatteregleringskomitén, hvilken förordade införandet af en maltskatt, men hemställde, att skatten måtte bestämmas till dubbelt så högt belopp som komitén föreslagit.

Emellertid föranledde 1881 års komitéförslag ingen framställning till riksdagen och, med undantag deraf att under 1880-talet några motioner i ämnet väcktes i riksdagen, fick frågan om en maltdrycksbeskattning hvilat, tills Kongl. Maj:t under år 1891 uppdrog åt en ny komité, bland annat, att ifråga om sättet för anordnande af beskattning af maltdrycker, efter granskning af 1881 års komitéförslag och med hänsyn till derefter vunnen erfarenhet vid tillämpningen af maltdrycksbeskattningen i främmande länder, inkomma med förslag till författning i ämnet.

Denna komité, som den 11 december 1891 afgaf sitt betänkande, lemnade i detsamma en beskrifning af sjelfva förfarandet vid tillverkningen af maltdrycker, äfvensom en i hög grad upplysande framställning om de olika system, som i utlandet tillämpats vid beskattningen af maltdrycker. Då ett upprepande af nämnda beskrifning och framställning icke syntes komiterade vara nödvändigt, tillåta sig komiterade att beträffande omförmälda ämnen, i den mån de icke af komiterade nedan komma att beröras, hänvisa till 1891 års komitébetänkande.

Beträffande sjelfva frågan om införande i Sverige af en maltdrycksbeskattning fann sig 1891 års komité, efter granskning af de olika skattesystemen, böra förorda samma system som låg till grund för 1881 års komitébetänkande. Komitén upprättade också ett förslag i enlighet med nämnda system och i närmaste öfverensstämmelse med 1881 års förslag, hufvudsakligen med den skilnaden, att tillverkningsskatten skulle utgå med tio öre för hvarje kilogram torkadt, rostadt eller brändt malt, som användes för tillverkningen. Då maltdryckens alkoholhalt

berodde på vörtens ekstrakthalt och jäsningens fortgång samt ekstrakthalten berodde på myckenheten af det vid tillverkningen använda maltet, ansåg komitén, att en maldrycksbeskattning, enligt hvilken skatten lades på råämnet, maltet, skulle medföra att skatten i ganska väsentlig mån träffade alkoholhalten hos dryckerna, och förväntade komitén, att beskattningen å maltet i någon mån skulle föranleda bryggarne att tillverka ett mindre alkoholstarkt öl.

Komitén, som sade sig hafva ifrågasatt, huruvida icke svagdricka skulle kunna undantagas från beskattningen, ansåg sig emellertid icke kunna upptaga samma förslag. För en sådan anordning talade visserligen dels att svagdricka, som af den stora arbetarebefolkningen kunde anses som en nödvändighetsvara, ej borde fördyras, dels ock att de bryggerier, som endast tillverkade svagdricka, icke skulle erfordra samma kontroll som de öfriga. Men å andra sidan vore det med det föreslagna beskattningssystemet oförenligt, att inom samma bryggeri skulle få tillverkas både en skattepliktig och en skattefri vara, ty ett sådant medgifvande skulle erfordra kontrollpersonalens ständiga närvaro till förhindrande af att skattepliktigt malt krossades å den kross, som vore afsedd för det skattefria, samt att en skattefri maldryck blandades med en skattepliktig. Härtill komme, att om svagdrickat gjordes skattefritt, då det tillverkades af den ene, men skattepliktigt, då det tillverkades af den andre, detta ju skulle innebära en bestämd orättvisa mot den senare. Såsom ett skäl mot svagdrickats befrielse från skatt antydde slutligen komitén svårigheten af att mellan olika slag af maldrycker uppdraga en gräns, grundad på dryckernas olika alkoholhalt.

Detta komitébetänkande af år 1891 föranledde emellertid ej heller någon framställning till riksdagen. Sedan Kongl. finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå den 8 oktober 1892 afgifvit infordradt utlåtande i fråga om lämpligaste sättet för bestämmandet af en gräns emellan svagdricka, å ena, samt starkare maldrycker, å andra sidan, fann nämligen Kongl. Maj:t den 22 i sistnämnda månad skäligt förordna, att 1891 års komité, förstärkt med två ledamöter, skulle, dels taga under förnyad ompröfning den i komiténs den 11 december 1891 afgifna betänkande omhandlade frågan om drickats undantagande från beskattningen, dels ock afgifva förslag till sådana ändringar uti och tillägg till de af komitén utarbetade författningsförslag, som kunde erfordras för beredande af skattefrihet för dricka.

Komitén afgaf till följd af detta uppdrag den 26 november 1892 ett nytt förslag till beskattning af maldrycker. Deri föreslogs, att från tillverkningseskatt skulle den bryggare vara befriad, hvilken ej till afsalu

tillverkade annan maltdryck än svagdricka, och definierades detta såsom en maltdryck, hvars stamvört ej hade högre extrakthalt än fem procent. Till följd af den fara för blandning mellan skattefria och skattepligtiga drycker, som skulle föreligga i bryggerier, der båda slagen drycker tillverkades, ansåg komitén sig deremot icke kunna stadga medgifvande för den, som äfven tillverkade öl, att idka skattefri tillverkning af svagdricka, utan skulle en sådan tillverkare vara pliktig erlägga skatt för allt det malt, han vid sin tillverkning använde, och således jemväl för hvad som användes för tillverkning af svagdricka. Tillverkningen af skattefria drycker vid de särskildt därför anordnade bryggerierna kunde, enligt komiténs mening, kontrolleras hufvudsakligen genom tillsyn derå, att vörten till den dryck, som tillverkades, ej hade högre extrakthalt än fem procent.

Två reservanter inom komitén hyste en från komiténs majoritet afvikande mening, dels derutinnan, att gränsen mellan de skattefria, alkoholsvaga maltdryckerna och de skattepligtiga, alkoholstarkare borde sättas vid sju procents extraktstyrka hos stamvörten, dels ock i afseende derå att under särskilda af reservanternas föreslagna villkor skattefri tillverkning af alkoholsvaga maltdrycker borde medgifvas äfven vid ölbryggerier under den tid, då tillverkning af alkoholstarkare maltdrycker derstädes ej egde rum.

Detta komitébetänkande af år 1892 föranledde ej heller någon framställning till riksdagen, men med ledning deraf utarbetades år 1894 inom Kongl. finansdepartementet ett nytt förslag, hvori stadgades, att frihet från den föreslagna maltskatten skulle åtnjutas ej blott af den, som i svagdricksbryggeri tillverkade endast svagdricka, utan äfven af tillverkare i ölbryggeri, om han särskildt anmälde sig, att under tiden från och med den 1 maj till och med den 30 september tillverka endast svagdricka. Skattefri tillverkning af svagdricka vid ölbryggeri skulle vara fullständigt afslutad och det tillverkade svagdrickat bortfördt från bryggeriet, innan malkrossning för skattepliktig tillverkning ånyo finge begynna i bryggeriet. Svagdricka definierades i detta förslag såsom en maltdryck med en stamvört af högst sex viktprocent extrakthalt, hvilket vid vanlig utjäsning motsvarade en alkoholhalt hos den färdiga drycken af omkring 1,6 viktprocent eller 2 volymprocent.

Detta inom departementet år 1894 upprättade, men till riksdagens pröfning icke öfverlemnade förslag tillfredsstälde emellertid icke bryggerinäringens utöfvare, ty under år 1894 lät Svenska bryggareföreningen genom sin styrelse till Kongl. Maj:t ingifva ett af särskilda komiterade utarbetadt förslag till förordning om beskattning af maltdrycker med

progressiva skatteklasser. Vid detta förslag fogades ett särskildt utlåtande, innefattande en kritik af 1894 års departementsförslag jemte en särskild motivering för bryggareföreningens komiterades förslag, och torde ur utlåtandet här böra anmärkas följande. Beskattningens anordnande enligt departementets förslag skulle föra med sig en fullständig omkastning i hittills bestående förhållanden och det såväl derutinnan, att ölbryggerierna, till följd af konkurrensen med de skattefria svagdricksbryggerierna, skulle blifva tvungna att upphöra med svagdrickstillverkningen, som i det afseendet, att alla mindre svagdricksbryggerier, genom det i förslaget intagna förbudet för tillverkare i svagdricksbryggerier att idka handel med andra maltdrycker än svagdricka, skulle nödgas upphöra med sin verksamhet. För att nöjaktigt och rättvist tillgodose både statens behof af ökade skatteinkomster och bryggeriindustriens intressen borde en förordning om beskattning af maltdrycker deremot grundas på beskattning af allt inom industrien afverkad malt, således äfven det, som förbrukades för tillverkning af svagdricka. Då likväl de större bryggerierna kunde vinna större utbytte af använda råämnen än de mindre samt en på angifna sätt anordnad skatt försatte de förra i en mera gynnad ställning i förhållande till de senare, syntes det vara nödvändigt att anordna beskattningen så, att skatten komme att utgå progressivt. Progressionen i beskattningen kunde antingen anordnas så, som fallet vore i Bayern m. fl. tyska länder, att hvarje bryggeri för ett visst quantum afverkad malt betalade en viss skatt samt för deröfver afverkad malt till en viss gräns en högre skatt o. s. v., och att sålunda ett bryggeri kunde komma att betala skatt efter alla de lagstadgade klasserna; eller också kunde progressionen afpassas så, att olika stora bryggerier fördes till olika skatteklasser med olika skattesiffror, så att de minsta bryggerierna för sitt malt ej komme att betala högre skatt än som motsvarade kontrollkostnaderna, medan bryggerierna i de öfriga skatteklasserna finge betala skatt efter stigande skala för hvarje bryggeri beräknad lika för hela den afverkade maltquantiteten. Bryggareföreningens förslag anslöt sig till den senare metoden, enär den förra ansågs medföra svårigheter för bryggare och kontrollörer, med hänsyn till de många beräkningsgrunderna för skatten, samt för Konungens befallningshafvande i afseende å skatteuppbörden.

Efter det komiterade sålunda i korthet omnämnt de i Sverige redan utarbetade förslagen till en beskattning af maltdryckerna, så

anordnad, att såsom grund för skattens beräkning lades mängden af det vid tillverkningen använda råämnet, maltet, vilja komiterade, tillföjd af den komiterade genom nådiga brefvet den 4 april 1902 lemnade anvisningen, utreda frågan, om och på hvad sätt beskattning af malt-drycker, utan att anordnas såsom en råämnesheskattning, skulle kunna införas medelst en å den färdiga varan lagd skatt.

Dervid hafva komiterade först tagit i öfvervägande, om icke beskattningen af maltdryckerna skulle kunna anordnas så, att skatten, liksom vid bränvinstillverkningen, påfördes de färdiga varorna i mån af dryckernas alkoholhalt, och det sålunda att alkoholsvaga drycker under viss i lagen stadgad gräns alldeles fritoges från beskattningen.

Det är tydligt, att en på nu omhandlade sätt anordnad beskattning måste ur såväl skattepolitisk som nykterhetsvänlig synpunkt anses vara den teoretiskt riktigaste. Då ett sådant skattesystem ytterligare skulle medföra andra fördelar, bland annat derutinnan, att det lemnar tillverkarna en större frihet vid utöfvandet af deras yrke än en råämnesheskattning, är det klart, att stort afseende måste fästas vid möjligheten af att anordna beskattningen enligt detta system.

Såvidt komiterade hafva sig bekant, har dock ännu icke i något lands lagstiftning beskattning i enlighet med nu angifna principer blifvit genomförd, och det enda land, der en sådan lagstiftning mera allvarligt varit på tal, är Norge.

Redan en den 17 oktober 1884 tillsatt kommission för revision af den norska lagen om en s. k. kornskatt utarbetade och intog uti sitt i januari 1891 afgifna betänkande ett utkast till en lag om tillverkning af öl, grundad på nu förevarande system, i afsigt att visa huru en dylik lag, praktiskt genomförd, skulle taga sig ut.

Detta förslag innehöll bland annat följande. Allt för afsalu tillverkad öl med mindre än 2,5 volymprocent alkohol skulle vara skattefritt. Allt annat öl skulle beskattas efter alkoholhalten enligt en skala, så afpassad, att alkoholen i öl af mindre alkoholhalt än 6 procent drabbades af något lägre skattebelopp än motsvarande alkoholprocent i bränvin. Vid en alkoholhalt hos öl af 6 procent och deröfver skulle detsamma draga samma skatt som bränvin af lika alkoholhalt. Under tillverkningstiden skulle bryggeriet stå under ständig kontrolltillsyn. Ölets tappande på lagerfaten finge endast försiggå på bestämd tid och efter anmälan hos kontrollören samt i en viss ordning, så att en bestämd serie af fat på en gång fylldes. Bestämmandet af det skattepliktiga ölets mängd skulle försiggå i jäsningsrummet medelst mätning i jäskaren eller vägning med sjelfregistrerande apparat, i en-

lighet med närmare bestämmelser, utfärdade af Konungen. Till grund för beskattningen skulle läggas den myckenhet öl, som kontrollören antecknat såsom öfverförd till efterjäsning i lagerkällaren, med afdrag utaf en viss förlustprocent, samt den alkoholstyrka, som det efterjässta ölet vid undersökning med ebullioskop befunnes innehålla. Sedan tillverkaren hos kontrollören anmält, att han önskade från bryggeriet bortföra eller på flaskor aftappa färdigjäst öl, skulle kontrollören genom uttagande af prof i viss närmare bestämd ordning från det parti, hvars utlemnande från bryggeriet vore i fråga, undersöka eller låta undersöka alkoholhalten hos detsamma. De fat, för hvilka prof uttagits, skulle påklistras ett kontrollmärke till tecken att fatets innehåll vore »frigjordt». För kontrollen vid bryggerierna beräknades, att det skulle erfordras ett stort antal kontrollörer, och kunde vid de största bryggerierna deras antal komma att uppgå ända till sex. Det stora antalet kontrollörer vore nödigt, emedan vakthållning måste ega rum såväl dag som natt samt åtskilliga kontrollåtgärder för sitt utförande kräfde två personer. Om emellertid ett bryggeri anmälde att sättas i gång, under förklaring från bryggaren att der icke skulle tillverkas öl, hvars alkoholhalt öfverskrede den fastställda gränsen för skattefritt öl, kunde Konungen föreskrifva, att bryggeriet under vissa villkor finge vara fritt från lagens stränga kontrollföreskrifter.

Nu omnämnda lagutkast har legat till grund för åtskilliga förslag, som senare framkommit i Norge. Så framställes i stortinget dels år 1893 af bankdirektören H. E. Berner och professorn O. Waage, dels ock år 1895 af professorn Waage ensam särskilda förslag till lag om tillverkning och beskattning af öl. Dessa förslag äro i allt väsentligt öfverensstämmande med 1891 års förslag, hvarifrån de skilja sig hufvudsakligen derigenom, att de, till förenkling af kontrollen vid bestämmandet af de skattepliktiga maltdryckernas mängd, från den i Danmark gällande ölskattelagen upptagit vissa bestämmelser rörande skyldighet för tillverkarna att föra vissa fabriksböcker.

Slutligen har ytterligare en den 26 mars 1897 tillsatt norsk komité den 29 mars 1898 afgifvit ett betänkande med förslag till alkoholbeskattning af maltdryckerna. Denna komité upptog den redan i de Waageska förslagen förefintliga bestämmelsen, att till grund för skattens beräkning skulle läggas en ölmängd, motsvarande rymden af de frigjorda lagerfaten, med afdrag af en tillåten förlustprocent, men föreslog, att i stället för allenast alkoholhalten det innehåll af alkohol och extrakt, som funnes i ölet enligt prof, som vid »frigörelsen» skulle tagas af vederbörande kontrollör, skulle läggas till grund för

skattens beräkning. Någon efter ölets högre eller lägre alkoholhalt graderad skatteskala föreslogs således icke, utan stadgades i stället att afgiften skulle beräknas dels efter visst belopp för hvarje kilogram alkohol i ölet, dels ytterligare med visst belopp för hvarje kilogram extrakt utöfver sju, som funnes i hvarje hektoliter öl. Detta förslag innehöll vidare allenast alternativa bestämmelser om skattefrihet för öl med högst 2 viktprocent alkohol. I öfverensstämmelse härmed föreslogs också allenast alternativt, att bryggerier, som ville brygga öl under viss alkoholgräns, kunde erhålla tillstånd dertill under mindre stränga kontrollföreskrifter.

Om man än från teoretisk synpunkt måste lemna de norska förslagen allt erkännande, visar dock redan den omständigheten, att intet af samtliga nu omtalade förslag till en alkoholbeskattning kunnat upphöjas till lag, att desamma i praktiken ansetts skola möta allt för stora svårigheter för att finnas utförbara.

Komiterade hafva också enhälligt funnit sig förhindrade att söka utarbeta något lagförslag, grundadt på en ren alkoholbeskattning af maltdryckerna, och få komiterade här meddela några af de skäl, hvarför komiterade funnit nämnda beskattningssätt icke kunna förordas.

Den likhet det föreslagna förfaringssättet vid maltdryckernas beskattning skulle ega med nu gällande sätt för spritbeskattningen, är emellertid i grunden blott skenbar. Mellan sprit- och maltdryckstillverkningen råder nämligen den väsentliga skilnad, att under det den vid brännerierna frambragta spriten är en destillationsprodukt, som från det ögonblick, den afskiljes från mäsken och sålunda blir en såsom sprit användbar vara, kan genom sjelfva redskapen göras för tillverkaren helt och hållet oåtkomlig, ända tills den blifvit uppmätt och profvad, måste deremot maltdrycken under hela tillverkningsproceduren vara fritt tillgänglig för bryggeripersonalen och således jemväl vara utsatt för de möjliga åtgärder, genom hvilka dess sammansättning i afseende å extrakt- och alkoholhalt må kunna undergå ändring. Lätt inses, i hvilken grad kontrollen härigenom försvåras. Hur stor vikt man än vill tillägga de fabriksböcker, tillverkaren ålägges föra, måste dock bestämmandet af det tal, efter hvilket skatten bör beräknas, ske under kontroll. Skall beskattningen ske direkt efter alkoholhalten, varder detta bestämmande af två slag. Äfven om ekstrakthalten ej medtages såsom beskattningsgrund utan endast alkoholhalten, måste skattebestämningen grunda sig på tvenne kontrollundersökningar, bestämmandet af myckenheten och bestämmandet af alkoholhalten, och dessa två kontrollåtgärder kunna icke ske vid samma period af ölets utveckling. Alkoholbildningen

fortgår nämligen alltjemt samtidigt med att ölet, innan det tappats, undergår minskning till volymen. Alkoholhalten bör således bestämmas vid sjelfva den slutliga aftappningen, men då svårighet möter att rätt fastställa rymden af lagerfaten, som undergå förändring i sådant afseende, måste uppmätningen företagas en eller annan månad tidigare vid öfverförandet från jäskaren till lagerfaten. Med anledning häraf torde finnas nödigt att medgifva en större eller mindre rabatt för den volymförminskning, som kan ega rum i lagerkällaren alltefter olika lagringstid. Kontrollörens befattning blir således mycket omfattande och besvärlig. Härtill kommer att de båda instrument, som i stort kunna användas för alkoholhaltens bestämmande, nämligen ebullioskopet och Tornöes spektrometer, fordra försigtighet och vana, så att en viss teknisk utbildning måste förutsättas hos kontrollören, hvilken således såväl på denna grund som i följd af den tid, han behöfver använda inom bryggeriet, måste aflönas ej för knappt och sannolikt icke skulle kunna åtnöjas med mindre än 8 till 10 kronor om dagen. När nu derjemte erfordras en eller två kontrollörer vid hvarje bryggeri och åtskilliga biträden med lägre aflöning, kommer kostnaden för denna kontroll att uppgå till ett så afsevärdt belopp, att komiterade, oaktadt sina sympatier för den rena alkoholbeskattningen såsom ur skattesynpunkt fullt rättvis samt med afseende å nykterhetens främjande synnerligen fördelaktig, ej vågat framlägga ett på denna princip grundadt förslag, då syftet med malt-drycksbeskattningen måste vara att äfven genom en måttlig skatt bereda statskassan en nämnvärd inkomst.

Sedan komiterade af förenämnda skäl blifvit öfvertygade, att en skatt å de färdiga maltdryckerna icke låter sig genomföra i form af en *ren alkoholbeskattning*, hafva komiterade tagit i öfvervägande, huruvida icke en malt-drycksbeskattning skulle kunna anordnas så, att skatten, ehuru icke beräknad efter den i dryckerna befintliga alkoholen, ändock lades på *sjelfva varan* och det sålunda, att, medan maltdrycker under en viss alkoholgräns gjordes alldeles fria från skatten, alla andra drycker utan hänsyn till deras olika alkoholhalt dröge antingen samma skatt eller en skatt, hvars gradering för olika värderika drycker grundade sig på andra deras egenskaper än den svårt bestämbara och föränderliga alkoholhalten.

Ett beskattningssystem enligt det första af nyssnämnda alternativ gäller sedan den 1 oktober 1891 i Danmark. Redan den omständig-

heten, att den danska ölskattelagen af den 1 april 1891 således varit i tillämpning öfver elfva år, har för komiterade utgjort fullgod anledning att vid densamma fästa den största uppmärksamhet. Då, såsom redan förut antydts, härtill kommer, att Kongl. Maj:t direkt hänvisat komiterade att undersöka, huruvida det danska beskattningssystemet skulle kunna läggas till grund för beskattningen af maltdrycker i Sverige, hafva komiterade ansett lämpligt att vid sitt betänkande såsom *Bil. 2* foga ett aftryck af den danska ölskattelagen.

En kortfattad redogörelse för dess innehåll torde emellertid det oaktadt här behöfva lemnas. Enligt lagen är allt för afsalu tillverkad öl, som, när det utlemnas från bryggeriet, håller $2\frac{1}{4}$ viktprocent (mot-svarande $2\frac{4}{5}$ volymprocent) alkohol eller derutöfver, skattepliktigt. Tillverkning af öl, som håller mer än 6 viktprocent alkohol, är förbjuden. Intet öl får föras från bryggeriet, förr än det kan anses vara fullt färdigt för konsumtion. I händelse öl upprepade gånger visas hafva bortförts från ett bryggeri tidigare för att genom lagring å annan plats uppbringas till högre alkoholhalt än $2\frac{1}{4}$ viktprocent, kan för framtiden en viss lagringstid föreskrifvas för bryggeriet. Hvar och en, som vill utöfva salutillverkning af öl, är pliktig att förvärfva sig »Næringsadkomst» och att föra handelsböcker. Vill tillverkare allenast tillverka skattefritt öl, är han icke underkastad skattelagens föreskrifter i vidare mån, än att han vid sin tillverkning måste hålla sig under gränsen och dervid vara underkastad en viss kontroll. Enhvar deremot, som önskar tillverka skattepliktigt öl, skall minst fyra veckor före tillverkningens början anmäla detta för kontrollmyndigheten samt dervid uppgifva bryggeriets egare eller disponent, namnet på de olika skattepliktiga ölsorter, som skola tillverkas, äfvensom dessas ungefärliga alkohol- och extrakthalt, samt slutligen huruvida annat än skattepliktigt öl skall tillverkas, och i sådant fall hvilka lokaler och redskap skola begagnas gemensamt för båda slagen. Så snart tillverkningen börjar, skall tillverkaren i en honom af kontrollmyndigheten tillhandahållen bok, den s. k. »driftsbogen», för såväl skattepliktigt som annat öl dagligen anteckna de olika brygderna och det till dem använda råmateriallets beskaffenhet och mängd, vörtens extrakthalt efter afkylningen, omedelbart innan jästen tillsättes, dagen då ölet efter jäsningsen tappas på lagerfaten samt antalet tunnor tillverkad öl. I en annan bok, »salgsbogen», har tillverkaren att dagligen införa de kvantiteter öl, vare sig skattepliktigt eller skattefritt, som utlemnas från bryggeriet. Salgsbogen avslutas för hvarje månad, och inom den 10 i påföljande månad skall skatten för den skattepliktiga myckenhet ölsalgsbogen upptager, vara inbetald. Hvarje år den 1 oktober skall brygga,

ren uppgöra och till kontrollmyndigheten insända ett inventarium öfver sitt lager af såväl skattepliktigt som skattefritt öl, upptagande behållningen från föregående räkenskapsår, huru mycket öl, som under året tillförts lagret och huru mycket, som utförts från detsamma, den myckenhet öl, som under lagringen kan anses hafva gått förlorad, samt behållningen till nästa räkenskapsår. Både driftsbogen och salgsbogen skola å tider, som af kontrollmyndigheten bestämmas, insändas till densamma och i öfrigt när som helst vara för kontrolltjenstemännen tillgängliga. Minst en gång om året skall kontrollören genomse bryggarens handelsböcker och jemföra dessa med uppgifterna i driftsbogen, salgsbogen och årsredogörelsen.

För undersökning af ölets alkoholhalt eger kontrollören när som helst samtidigt uttaga två prof af det slags öl, som skall undersökas. Det ena profvet undersökes på stället, men om profvet utfaller så, att bryggaren kan ådömas ansvar för olaglig tillverkning, och han ej vill nöja sig med resultatet af den gjorda undersökningen, insändes det andra profvet till kontrollmyndighetens laboratorium, hvars undersökning blir afgörande.

Vid kontrollen äro anstälde en inspektör och fem kontrollörer, hvilka lyda under tullstyrelsen, som har högsta uppsigten öfver såväl skatteuppbörden som bryggerikontrollen i öfrigt. Tullpersonalen i allmänhet äfvensom polismyndigheterna äro skyldige att aktgifva på förekommande öfverträdelse af lagen eller försök att kringgå densamma samt anmäla sådant för kontrollen. Kontrolltjenstemännen skola ega tillträde till alla bryggerier, vare sig der brygges skattepliktigt öl eller icke, samt äro berättigade att anställa undersökningar i bryggeriets samtliga lokaler äfvensom i dermed förenade aftappningsanstalter.

Med den ytterst fåtaliga kontrollpersonal, som finnes, är det tydligt, att den egentliga tillsynen öfver bryggerierna måste blifva knapphändig. Kontrollen grundar sig också hufvudsakligen på en granskning af bryggeriernas böcker och räkenskaper. I öfrigt söker lagen afskräcka från underslef genom stränga straffbestämmelser, i det att vid iteration kunna ådömas ända till sex månaders fängelse och tiotusen kronors böter. Såsom en från svensk synpunkt egendomlig bestämmelse i den danska lagen kan slutligen antecknas, att i sådana fall, då någon förskyllt böter för öfverträdelse, som icke anses kunna medföra fängelsestraff, kunna böterna åläggas af den administrativa myndighet, som har skatteuppbörden om hand.

En utveckling af lagens kortfattade bestämmelser om formerna för och ändamålet med kontrollens verksamhet förekommer uti ett yttrande af chefen för inspektoratet öfver ölbeskattningen i Danmark, toldinspek-

tören J. L. Moltzen, hvilket finnes fogadt såsom bilaga vid ofvanberörda den 23 maj 1900 afgifna betänkande af komitén för revision af gällande stadganden angående försäljning af vin och maldrycker m. m. I detta yttrande meddelas, bland annat, följande:

»Hela landet är indeladt i fem distrikt, hvarje med sin kontrollör, som ombytes hvart tredje eller fjerde år. Köpenhamn utgör ett distrikt och det öfriga landet är indeladt i fyra distrikt. Tillverkningsåret går från 1 oktober till och med 30 september. Så snart september månads räkenskaper och årsredogörelsen mottagits, granskas dessa och är arbetet dermed i regeln afslutadt vid slutet af oktober månad. De fyra kontrollörerna utsändas derefter, två och två, så att således alltid två tjenstemän i förening utföra granskningen. Försäljningsböckerna jämföras för hvarje dag med bryggeriernas handelsböcker. Tillverkningsböckerna genomgås endast i afseende å särskilda af kontrollörerna sjelfva valda månader, och blott i det fall, att fel påträffas, granskas de fullständigt. Härjemte jämföras tillverkningsböckerna med bryggeriernas materialkonton; inneliggande lager af öl inventeras, och de bättre skattefria ölsorterna, som hålla $1\frac{1}{2}$ å 2 (vigts-) procent alkohol, undersökas; blott skattepliktiga bryggerier undersökas under denna resa, hvartill åtgår omkring tjugu dagar. Bryggerierna i Köpenhamn tillses på liknande sätt.

Under januari—mars månader företager hvarje kontrollör i sitt distrikt en granskning af samtliga skattepliktiga och ungefär hälften af de skattefria bryggerierna. Samtliga skattefria ölsorter undersökas och det tillses, att alla böcker äro fullständigt förda. Till resan åtgår omkring tjugu dagar.

Under juni—augusti månader besöker hvarje kontrollör *alla*, både skattepliktiga och skattefria bryggerier i sitt distrikt. Dervid tillses, att böckerna äro fullständigt förda. *Alla* ölsorter undersökas. En del kärl, som användas till skattepliktigt öl, mätas, och befinnas dervid vissa af dem vara för stora, kasseras de för att förändras, hvilket understundom kan inträffa, men ansvar har hittills icke ådömts. De skattefria bryggeriernas böcker afslutas för sistförflutna året — från och med 1 juni till och med 31 maj — för att lemna inspektoratet det erforderliga materialet för statistiken till årsberättelsen. Då många af de små bryggarne på landet icke äro skrifkunniga, har jag på grund af ölskattelagens § 8 föreskrifvit dem att föra räkenskap öfver tillverkningen i den föreskrifna journalen, men i öfrigt öfverlemnadt till den enskilde att bestämma om och hur han eljest vill föra böckerna. Till denna resa åtgår omkring trettiofem dagar.

Sålunda tillses de skattepliktiga bryggerierna minst tre gånger

och de skattefria en eller två gånger årligen. Prof uttages på sjelfva bryggeriet och undersökes med ebullioskop. Närmar sig alkoholhalten två och en fjerdedels procent, insändes ett prof till inspektoratet, hvarest alkoholhalten undersökes medelst destillation. Vederbörande bryggare har alltid godkänt denna undersökning, och den af tullstyrelsen på grund af § 9 tillsatta undersökningsauktoriteten, professorn S. M. Jörgensen vid den polytekniska läroanstalten, har ännu icke anlitats för afgörande af tvister.

Den på detta sätt anordnade kontrollen har visat sig fullt pålitlig och tillräcklig och man kan i det stora hela endast erkänna bryggarnes laglydnad; om man tager hänsyn till den höga ölskatten och de små kontrollutgifterna, hafva också mycket få lagöfverträdelse eg rum —».

Af ofvanstående uttalande, som dagtecknats den 16 september 1899, framgår med all önskvärd tydlighet, att högsta kontrollmyndigheten i Danmark, efter nära åtta års erfarenhet, vitsordat, att skattens tillämpning i Danmark utfallit på ett tillfredsställande sätt.

Den vid betänkandet såsom *Bil. 3* fogade reseberättelse, som två år senare, den 28 oktober 1901, afgafs till statsrådet och chefen för Kongl. finansdepartementet af byråingenjören, doktor Å. G. Ekstrand, hvilken haft i uppdrag att i Danmark inhemta närmare upplysningar om tillverkningen af det s. k. kroneölet äfvensom om den danska bryggerikontrollen i allmänhet, iuehåller följande slutomdöme om den danska ölskatten:

»Formen för den danska ölskatten är i hög grad enkel och billig, och i Danmark synes man i allmänhet vara mycket belåten därmed, både den kontrollerande myndigheten och bryggarne, hvilka i sin tillverkning knappt hafva någon känning af en kontroll. Huruvida samma skatteform skulle lämpa sig för en eventuel maldrycksbeskattning i Sverige kan under sådana förhållanden visserligen förtjäna att tagas i öfvervägande, men det förefaller, som om den danska bryggerikontrollen, trots dess stränga ansvarsbestämmelser, vore för svag i ett så glest befolkadt land som större delen af Sverige, isynnerhet om i handeln samtidigt skall göras en sträng skilnad mellan starkare och svagare maldrycker.»

Båda dessa uttalanden från så kompetenta håll hafva synts komiterade innebära anledning nog att taga under sorgfällig ompröfning, huruvida det vore möjligt att med den danska ölskattelagen såsom föredöme utarbета en för svenska förhållanden lämpad ölskattelag.

Resultatet af denna ompröfning föreligger i ett af komiterade fullständigt utarbetadt, såsom *Bil. 1* vid betänkandet fogadt »Utkast till

förordning angående tillverkning och beskattning af maltdrycker». Af skäl, som längre fram skola anföras, hafva emellertid komiterade icke kunnat framlägga detta utkast såsom sitt förslag.

* * *

En kort framställning af hufvudinnehållet i detta utkast synes dock komiterade här vara på sin plats, hvarvid komiterade särskildt vilja framhålla, huru komiterade tänkt sig, att utkastet, praktiskt genomfördt, skulle verka.

Komiterade vilja till en början anmärka, att de olikheter i jämförelse med den danska ölskattelagen, som utkastet i hufvudsak företer, i de fall, då de icke tydligen föranledts af specielt svenska förhållanden och gällande svensk lagstiftning, af komiterade föreslagits i ändamål att söka undvika åtskilliga af de anmärkningar, som med större eller mindre skäl rigtats mot den danska lagen.

Då komiterade ansett, att en blifvande förordning om tillverkning af maltdrycker bör gifvas en så vidsträckt omfattning, att den lemnar föreskrifter rörande all sådan tillverkning, hafva komiterade i utkastets första § lemnat allmänna bestämmelser om de olika villkoren för rätt att utföra salutillverkning och s. k. hembrygd af maltdrycker. Ifrågavarande § stadgar dock härutöver, dels i 1 mom. att förordningen icke eger tillämpning å sådan tillverkning af maltinfusioner och maltextrakt, som eger rum antingen å apotek för medicinskt ändamål eller eljest under de villkor och den kontroll, Kongl. Maj:t vill i särskildt fall föreskrifva, dels ock i 2 mom. att hembrygd, sådan den i mom. blifvit begränsad, får företagas utan hinder af föreskrifterna i förordningen. Ändamålet med dessa bestämmelser är att fritaga berörda slag af maltdryckstillverkning från erläggande af skatt; och tillåta sig komiterade att såsom grund för sitt ifrågavarande förslag åberopa sig på de skäl, som för liknande stadganden anförts i det den 11 december 1891 afgifna komitébetänkandet.

Enligt det komiterade lemnade uppdrag hafva komiterade haft att iakttaga, att de billiga, alkoholsvaga maltdryckerna fritagas från beskattningen. Det har därför i första rummet gällt att bestämma, hvad som skall förstås med alkoholsvag maltdryck; och hafva komiterade, då de inom landet befintliga nykterhetsföreningarna och sällskapen med stor enhällighet ansett lämpligast att såsom sådan maltdryck räkna den, hvars alkoholhalt ej öfverstiger två volymprocent, enat sig om att såsom högsta gräns för de alkoholsvaga maltdryckerna föreslå två volymprocent.

Alla maltdrycker, hvilkas alkoholhalt icke kan öfverstiga två volymprocent skola således, enligt 2 § i utkastet, räknas till de alkoholsvaga och blifva skattefria. Sådana alkoholsvaga drycker äro emellertid af två, med afseende å sitt förhållande till den antagna alkoholgränsen skilda slag, nämligen dels sådana, som äro bryggda af en så maltsvag vört, att deras alkoholhalt, huru långt förjäsningen än fortgår, aldrig kan öfverstiga två volymprocent, till hvilken grupp, på sätt af *Bil. 4 tab. 6 och 13* framgår, största delen af det i Sverige bryggda svagdrickat är att hänföra, dels ock sådana, som äro bryggda af starkare vört och hvilka således, om förjäsningen finge ostördt fortgå, kunna få högre alkoholhalt. För att sistnämnda slags drycker skola blifva skattefria, måste därför vid deras tillverkning jäsningen på något sätt afbrytas. Den ekstrakthalt hos vörten, som vid vanlig förjäsning ger högst två volymprocent alkohol hos drycken, är fem procent, hvilken således utgör gränsen mellan de båda slagen af skattefria maltdrycker. Då komiterade ej närmare angifvit, på hvilka olika sätt en tillverkare kan afbryta jäsningen af en ekstraktrikare maltdryck för att göra den skattefri, har detta berott, icke derpå att komiterade, som visserligen förutsatt att bruket af s. k. antiseptiska medel ej skulle tillåtas, känna annan för närvarande använd metod än s. k. pasteurisering, utan derpå att komiterade velat lemna öppet för maltdryckstillverkarne att, om några hittills okända metoder för jäsningens afbrytande skulle uppfinnas, begagna sig deraf för ifrågavarande ändamål. Skulle tillverkare vid sin rörelse använda en stamvört, hvilkens ekstrakthalt öfverstiger fem procent utan att vid tillverkningen för ofvan angifna ändamål vidtaga en tillfyllestgörande »särskild åtgärd», är han, äfven om drycken vid utlemnandet ej skulle hafva uppnått en alkoholhalt af två volymprocent, förpligtad att erlägga skatt för densamma.

Komiterade hafva sålunda icke föreslagit skattefrihet för sådana alkoholsvaga och ekstraktrika, men icke pasteuriserade maltdrycker, som i Danmark under namn af »hvidtöl» och »skibsöl» utlemnas från bryggeri med en ganska ringa alkoholhalt. Dessa äro nämligen lätt utsatta för efterjäsning och alkoholgränsens öfverskridande, hvilket framgår redan af de i *Bil. 4 tab. 14* intagna analyserna å danska maltdrycker N:ris 1—9, der efter 15 dygns förvaring iakttagits en stegring af alkoholhalten med ända till 0,37 procent, under det de pasteuriserade dryckerna N:ris 10—12 ännu efter 48 dygn visa en höjning af alkoholhalten med endast 0,11 procent och N:ris 13—18 efter 47 dygn endast 0,02 procent. Den under föregående diskussioner om möjligheten af en alkoholgräns ofta framhållna farhågan för efterjäsning, hvarigenom en återför-

säljare skulle utsättas för risken, att en maldryck, som inköpts såsom skattefri, redan efter någon tids förvaring uppnådde en alkoholhalt, öfverstigande alkoholgränsen, så att han genom dess försäljande ofrivilligt blefve en lagbrytare, eger sålunda ingen tillämpning på föreliggande beskattningssystem, då der, i olikhet mot hvad ursprungligen yrkats, nämligen att alla drycker med två volymprocent alkoholhalt eller derunder skulle blifva skattefria utan afseende å sättet för deras tillverkning, såsom skattefria upptagits endast de drycker, som antingen på grund af sin låga stamvört af fem procent ej kunna genom efterjäsning erhålla en högre alkoholhalt än två volymprocent, eller ock undergått sådan särskild behandling, att de under inga förhållanden kunna uppnå högre alkoholhalt.

I enlighet med de nu anförda, i 2 § förekommande stadgandena, om hvilka drycker som äro skattepliktiga och skattefria, hafva i utkastets 7 och 13 §§ lemnats föreskrifter om tillverkares skyldighet att, derest han vill såsom skattefri utlemna maldryck, som inbryggets med en stamvört, hvilkens extrakthalt öfverstiger fem procent, i anmälan om rörelses utöfvande uppgifva de »särskilda åtgärder», som vid hans bryggeri äro afsedda att tillämpas för att förhindra, att sådan maldrycks alkoholhalt kan komma att öfverstiga två volymprocent.

I motsats till de alkoholsvaga, skattefria maldryckerna stå de alkoholstarkare, d. v. s. alla, som hålla mer än två volymprocent alkohol och hvilka enligt utkastet äro skattepliktiga, när de för försäljning utlemnas från det bryggeri, der de tillverkats, eller från något af bryggeriets nederlag.

Mot den i Danmark gällande ölskattelagen har blifvit anmärkt, att den låter alla skattepliktiga maldrycker drabbas af samma skatt. Detta innebär emellertid der icke någon nämnvärd oegentlighet, emedan, med undantag för den jämförelsevis obetydliga tillverkningen af porter, samtliga skattepliktiga ölsorter i Danmark äro bryggda af ungefär lika stark vört. I Sverige skulle det deremot vara synnerligen olämpligt att belägga alla skattepliktiga maldrycker med lika hög skatt, emedan i så fall de billigare och mindre värdefulla drickssorterna, såsom iskällardricka o. d., skulle beskattas och följaktligen fördyras med samma belopp som de dyrare och värdefullare ölsorterna och portern, samt detta förhållande skulle bidra till att minska förbrukningen af nämnda drickssorter. Den lika beskattningen blefve sålunda i och för sig orättvis och skulle icke främja nykterhetsarbetet. För att undvika dessa olägenheter med det danska beskattningssystemet

hafva komiterade i utkastet sökt indela de skattepliktiga maltdryckerna i flere klasser, hvilket med iakttagande af de nu förefintliga faktiska förhållandena ock kunnat ske.

De förut åberopade, på komiténs föranstaltande verkställda analyserna (*Bil. 4 tab. 1—5 och 7—12*) utvisa nämligen tre tydliga åtskilda grupper skattepliktiga maltdrycker: 1) de underjätta drickssorterna, butelj-drickorna, som inbryggas på en stamvört af mellan sju och nio procent extrakthalt, 2) ölsorterna, lager-, pilsneröl m. fl., som inbryggas på en stamvört af mellan tolf och fjorton procent extrakthalt, samt 3) porter och några få sorter s. k. extra öl, som inbryggas på en stamvört med mera än femton procent extrakthalt. Komiterade hafva därför ansett sig hafva giltiga skäl att sätta gränserna för de föreslagna tre skatteklasserna vid tio och femton procent extrakthalt hos vörten.

Den skyldighet att erlagga skatt för vissa slag af maltdrycker, som enligt utkastet åligger tillverkare af sådana drycker, inträder med den tidpunkt, då dryckerna för försäljning utlemnas från bryggeriet eller något dess nederlag. Maltdrycker, som under tillverkningen af en eller annan orsak gå förlorade eller förbrukas inom sjelfva bryggeriet, blifva således aldrig beskattade.

Då det icke sällan lärer hända, att tillverkarna upprätta särskilda nederlag på platser, mer eller mindre aflägsna från bryggerierna, och att de derifrån idka försäljning af sina varor, hafva komiterade — som ansett, att redan den omständigheten, att maltdrycker bortföras från bryggeri för att läggas på dylika nederlag, ej rimligen bör föranleda dertill, att tillverkaren skall erlagga skatten därför — upptagit bestämmelsen, att skyldigheten att erlagga skatt för varor, som försäljas från sådana nederlag, inträder först, när varorna derifrån utlemnas. Om en tillverkare, som eger rätt att idka handel med annan tillverkares malt-drycker, uppköper sådana för att åter försälja dem, åligger skatt-skyldigheten tillverkaren vid det bryggeri, der maltdryckerna framställts. Slutligen är att märka, att utkastet i 2 § 3 mom. föreskrifver, att, om maltdrycker, för hvilka skatt skulle erläggas, utföras ur riket, tillverkaren skall åtnjuta skattefrihet för desamma enligt de vilkor, som af Kongl. Maj:t särskildt stadgas.

Till grund för beräkning af skatten för olika skattepliktiga maltdrycker läggas, enligt hvad i utkastets 9 § föreslagits, de uppgifter, som tillverkaren eller hans ombud skall aflemna till vederbörande uppbördsmyndighet. Skattens beräkning grundar sig således i första hand på en sjelfdeklaration från tillverkarens sida, och hafva komiterade

i utkastet föreslagit att, på sätt finnes stadgadt ifråga om uppgifter till vederbörande taxeringsmyndighet enligt nådiga förordningen om inkomstskatt den 21 juni 1902, tillverkarens uppgifter enligt 9 § skola afgifvas på heder och samvete.

I fråga härefter om storleken af de olika skattesatser, komiterade enligt utkastet ansett böra åsättas de olika grupperna af skattepligtiga maltdrycker, vilja komiterade anmärka, att komiterade sökt afpassa dessa skattesatser så, att de, på samma gång de med nuvarande produktionsförhållanden skulle kunna förskaffa staten en tillräcklig inkomst af skatten, å ena sidan vid skattens helt naturliga öfverförande å den konsumerande allmänheten komme att så nära som möjligt motsvara ökning i hela ören af det pris maltdryckerna, utlemnade å buteljer, må betinga, men å andra sidan lemnade tillverkarnas tillfälle att genom afjemning i priset vid varornas försäljning bereda sig skälig ersättning för den minskning i deras omsättning, som skatten tvifvelsutan komme att medföra. Skatten i första gruppen eller för de s. k. drickorna hafva komiterade föreslagit till två kronor 50 öre för hektoliter, i afsigt att ökningen i pris för hvarje halfbutelj om $\frac{1}{3}$ liter af dessa drycker skulle komma att efter skattens införande begränsas till 1 öre. Tillverkarnes andel i prisförhöjningen skulle ej blifva större än 0,17 öre för halfbutelj. Beträffande andra gruppen maltdrycker har skatten föreslagits till fyra kronor 50 öre för hektoliter. Denna skattesats är visserligen i förhållande till maltåtgången vid dessa dryckers tillverkning högre än skatten i nästföregående grupp, men den har satts till nämnda belopp i afsigt att bereda staten den största möjliga inkomst, enär just dessa drycker äro föremål för den största konsumtionen. Med en så afpassad skatt kan prisförhöjningen antagas blifva jemt 2 öre på halfbutelj. Skattesatsen af sju kronor 50 öre för hektoliter i högsta skattegruppen afser slutligen att åstadkomma en prisförhöjning af 3 öre för halfbutelj.

Hvad härefter angår det finansiella resultat, som en skatt, genomförd enligt de i utkastet intagna skattesatserna skulle medföra, hafva komiterade vid beräkningar, dervid lagts till grund de uppgifter om maltdryckstillverkningen i riket under 1897, som finnas intagna i det betänkande, som afgifvits af meromnämnda komité för revision af förordningen angående försäljning af vin, maltdrycker m. m., funnit att, om man utgår från en mot nämnda uppgifter något reducerad års-

tillverkning af 175,000 hektoliter drickor, 1,200,000 hektoliter öl, samt 40,000 hektoliter porter, skatten skulle kunna inbringa i rundt tal 6,100,000 kronor årligen.

Sedan komiterade i det föregående redogjort för utkastets hufvudgrunder i fråga om tillverkares skyldighet att betala skatt för vissa malt-drycker, om sättet för skattens beräkning samt om föreslagna skattesatser, äfvensom beräknat beloppet af den skatt, som vid desammas tillämpning skulle kunna inflyta till statsverket, vilja komiterade nu öfvergå till en redogörelse för de bestämmelser utkastet innehåller till betryggande af dess efterlefnad.

Dervid vilja komiterade först påpeka, att komiterade icke funnit sig kunna i förordningen intaga några detaljerade föreskrifter i afseende å kontrollen, utan hafva der införts allenast de väsentligaste bestämmelserna. Såsom af utkastet framgår, hafva nämligen komiterade förutsatt, att detsamma skulle kompletteras genom en särskild af Kongl. Maj:t utfärdad ordningsstadga för bryggerierna i riket. Flertalet af de erforderliga kontrollföreskrifterna hafva nemligen synts vara af sådan art, att de ej lämpligen böra intagas i en af Kongl. Maj:t och riksdagen gemensamt antagen lag, utan i stället införas i den särskilda ordningsstadgan, deri de lättare skulle kunna erhålla de ändringar erfarenheten tilläfvventyrs kunde visa vara af behovet påkallade. Utan att framlägga något särskildt utkast till en sådan ordningsstadga, vilja komiterade i det följande på olika ställen antyda en del af de bestämmelser, som enligt deras uppfattning böra intagas i en dylik.

Med det system för beskattning af maltdrycker, som ligger till grund för utkastets bestämmelser och som i hög grad hvilar på ett fullt förtroende till bryggarens egna uppgifter, synes icke lämpligen vara förenligt, att staten för att kontrollera, det skatt i behörig ordning utgöres, anställer kontrollörer för att fullständigt öfvervaka bryggeri-rörelsens alla olika delar, så att dervid underslef icke kan begås. Ej heller låter det tänka sig, att vid tillämpningen af ett sådant system genom kontrollör utöfva ständig tillsyn öfver att inga maltdrycker i strid mot lagen utlemnas från bryggeri. En kontroll anordnad på något af dessa båda sätt, skulle föranleda, att vid de flesta bryggerier måste anställas två eller flera kontrollörer, och derigenom medföra så betydande kostnader, att de inkomster, som staten af skatten kunde påräkna, i anmärkningsvärd grad förminskades. Behandlingen af de utaf komiterade omförmälda förslag att i Norge införa en alkoholbeskattning visar också,

att man der funnit det betinga alltför stora afbränningar att införa en ständig kontrolltillsyn öfver maltdryckers utlemnande från bryggerierna.

Den kontroll öfver uppfyllandet af lagens föreskrifter, som föreslagits i utkastet, har därför af komiterade funnits, i likhet med hvad som gäller i Danmark, böra grundas dels på tillverkarnes *allmänna* bokföringsskyldighet, dels på en tillverkarnes ålagd *särskild* bokföringsskyldighet, dels på en såvidt möjligt verksam *granskning* af bokföringens rigtiga verkställande samt slutligen och företrädesvis på en vid olika, för tillverkaren på förhand icke kända tillfällen företagen *undersökning* af såväl under arbete befintlig vörts extrakthalt före jästens tillsättande, som de färdiga maltdryckernas alkohol- och extrakthalt.

De bestämmelser angående kontrollen, som utkastet innehåller eller som derutöfver ansetts vara erforderliga, ställa sig helt naturligt olika vid de olika grupper, hvori bryggerierna enligt utkastet blifvit indelade. Åtminstone vid en del af de skattefria bryggerierna, eller vid dem, hvarest under ett tillverkningsår ej idkas tillverkning af annan skattefri maltdryck än svagdricka, behöfver kontrollen naturligen ej vara lika omständligt anordnad, som vid de bryggerier, som tillverka skattepliktiga drycker. Kontrollen öfver de förra kan nemligen inskränkas till en tillsyn derå, att från dessa bryggerier icke utlemnas skattepliktiga maltdrycker, och kan bestå i en undersökning, att tillverkaren icke tillsätter jäst till vört af högre extrakthalt än fem procent. Vid öfriga skattefria bryggerier, behöfver kontrollpersonalen derjemte tillse resultatet af de »särskilda åtgärder», som enligt 13 § skola vidtagas för att förhindra, att en maltdryck, som inbryggts med en stamvört af mera än fem procent extrakthalt, kan komma att erhålla en alkoholhalt, öfverstigande två volymprocent.

Efter angifvande af dessa allmänna synpunkter för utkastets kontrollbestämmelser vilja komiterade i fråga om maltdryckstillverkarnes *allmänna* bokföringsskyldighet särskildt erinra derom, att komiterade, som icke förbisett den i slutet af 2 § i Kongl. förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböckers förande intagna bestämmelsen, hvarigenom vissa tillverkare af maltdrycker äro undantagna från skyldighet att föra handelsböcker, förutsatt att nämnda stadgande bör upphöra att gälla. I öfverensstämmelse härmed fäster utkastet synnerligt afseende derå, att vid alla bryggerier tillverkarnes noggrannt fullgöra dem såsom näringsidkare åliggande bokföringsskyldighet.

I *skattepliktigt bryggeri* skall enligt utkastets 8 § den tillverkaren åliggande *särskilda* bokföringen utföras sålunda, att på tillverkarens ansvar och med användande af fastställda blanketter, i enlighet med

ordningsstadgans föreskrifter, dels föres bryggjournal och försäljningsbok, dels ock vid tillverkningsårets slut upprättas särskild årsredogörelse. Den närmare beskrifningen af innehållet i nämnda handlingar har ansetts kunna lemnas i ordningsstadgan.

I *bryggjournalen*, som skall utvisa tillverkningens omfattning med afseende å olika slags maltdrycker, skola sålunda, under särskilda upplägg för skattepliktiga och skattefria maltdrycker, upptagas de olika brygderna under löpande nummer, tiden för påbörjandet af hvarje brygd, myckenheten af dervid använda råämnena, med särskildt angifvande af hvad som användts af malt eller deremot svarande material äfvensom af humle, stamvörtens extrakthalt omedelbart före jästens tillsättning, dagen när maltdryckerna öfverföras på lagerfaten samt slutligen benämningen på och mängden af den tillverkade varan.

I *försäljningsboken* åter, som, enligt hvad 9 § utvisar, skall ligga till grund för skattens beräkning och på hvars samvetsgranna förande ligger den största vikt, skall tillverkaren, likaledes under särskilda upplägg för skattepliktiga och skattefria maltdrycker, införa summariska uppgifter för hvarje dag dels å det antal buteljer och det litertal, af de olika slag af maltdrycker, som under dagen utlemnats till försäljning från bryggeriet eller dess nederlag, dels å myckenheten af de olika slags maltdrycker, som utlemnats till export, dels ock derest under dagen maltdrycker antingen måst såsom förderfvade hållas bort eller eljest gått förlorade, å myckenheten deraf.

Då den tillverkaren medgifva rätten att sjelfva uppgifva mängden af de maltdrycker, som vid tillverkningen gått förlorade eller såsom odugliga till försäljning måst förstöras, särskildt lätt skulle kunna gifva anledning till falska uppgifter angående mängden af skattepliktiga maltdrycker, hafva komiterade förutsatt att, om sådant af praktiska hänsyn skulle visa sig vara nödvändigt, i ordningsstadgan härjemte skulle föreskrifvas, det tillverkare vore pliktig att anskaffa särskild bevisning om mängden af de maltdrycker, som han af förenämnda anledningar uppgifver sig icke hafva kunnat sälja.

I *årsredogörelsen* skall tillverkaren aflemna noggranna, med afseende å olika slag af maltdrycker specificerade, uppgifter i följande afseenden: nämligen å storleken af det vid hvarje tillverkningsårs början i bryggeriet inneliggande lagret af olika slags maltdrycker, å mängden af de maltdrycker, som under året tillförts lagret, å hvad som under samma tid fränförts lagret till försäljning inom landet eller för export eller af någon anledning gått förloradt, samt å behållningen vid tillverkningsårets slut. Med afseende å detaljerna af denna bokföring hafva komi-

terade med synnerligt intresse tagit del af de noggrannt utarbetade formulär, blanketter m. m., som för närvarande i Danmark användas vid kontrollen öfver maltdryckstillverkningen.

Nu omförmälda handlingar, hvilkas granskande utgör ett hufvudmoment i kontrollen, skola enligt utkastets 8 § 2 mom. aflemnas till den centrala kontrollmyndigheten sålunda, att bryggjournalen och försäljningsboken dit insändas för hvarje månad inom fjorton dagar efter månadens utgång samt årsredogörelsen inom fjorton dagar efter tillverkningsårets slut.

Den *särskilda* bokföringsskyldighet, som enligt utkastet ålagts tillverkare vid *skattefritt bryggeri*, har kunnat göras mycket mindre fullständig än motsvarande bokföringsskyldighet för tillverkare vid skattepliktigt bryggeri, särskildt till följd deraf, att komiterade ansett, att i det stora flertalet af skattefria bryggerier allenast kommer att tillverkas vanligt svagdricka, bryggdt på stamvört af högst fem procent extrakt-halt. Då från ett skattefritt bryggeri endast skall erläggas ett efter tillverkningens storlek beräknadt ringa bidrag till kontrollkostnaden, har staten intet direkt intresse att erhålla uppgifter om försäljningens storlek vid bryggeriet. Förändet af någon försäljningsbok har därför ej behöft åläggas tillverkaren vid sådant bryggeri. Af enahanda skäl har föreskrift ej behöfts om upprättandet af någon årsredogörelse från skattefritt bryggeri. Den enda särskilda bokföring, som erfordras för skattefria bryggerier, består således enligt utkastets 14 § deri, att tillverkaren skall upprätta en bryggjournal med hufvudsakligen samma innehåll, som de skattepliktiga bryggeriernas. Journalen skall afslutas med hvarje tillverkningsår och inom fjorton dagar derefter insändas till den centrala kontrollmyndigheten, der den undergår erforderlig granskning. Journalen kan läggas till grund för statistiken från bryggeriet, ty då det åtminstone i fråga om svagdricka kan antagas, att tillverkningen och försäljningen motsvara hvarandra, hafva komiterade ansett, att bryggjournalen i hufvudsak kunde lemna tillräcklig ledning för bedömandet af ett skattefritt bryggeris omsättning. I den mån så finnes nödigt, kan från de skattefria bryggerierna äfven infordras uppgift öfver qvarvarande lager vid årets slut.

Hvad härefter beträffar frågan om storleken af den kontrollpersonal, som erfordras för tillsyn å lagens efterlefnad, och om sättet för dess verksamhet, vilja komiterade framhålla, att utkastets särskildt i dessa hänseenden knappa bestämmelser tänkas kompletterade genom ordningsstadgan.

Då en enhetlig ledning af bryggerikontrollen är nödvändig, har i utkastets 4 § intagits föreskrift om att öfverinseendet öfver kontrollen skall, i likhet med hvad fallet är med kontrollen öfver bränvinstillverkningen, utöfvas af chefen för Kongl. finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå. Som emellertid, på sätt nedan kommer att angifvas, komiterade tänkt, att den kontrollpersonal, å hvilken det hufvudsakliga ansvaret för kontrollen kommer att hvila, skulle vara fast anställd vid nämnda byrå och chefen för densamma skulle få en viss beslutande rätt i afseende å skattepåföringen, hafva komiterade ansett det böra ifrågasättas, huruvida det icke skulle vara lämpligt, att kontroll- och justeringsbyrån, hvilken nu endast utgör en byrå i Kongl. finansdepartementet, inrättades såsom ett sjelfständigt embetsverk, som utgjorde en instans i afseende å frågor angående beskattning af maltdrycker och hvars beslut i behörig ordning kunde öfverklagas.

Sjelfva kontrollpersonalen utgöres enligt utkastet dels af kontrollörer, som skola hafva hufvudsakliga tillsynen å lagens efterlefnad och af flere skäl ansetts böra vara fast anstälde tjänstemän vid kontroll- och justeringsbyrån, dels ock, hvad särskildt de skattefria bryggerierna angår, af tillsyningsmän, som skulle hafva att hvar och en vid sitt bryggeri medelst areometer undersöka vörtens extrakthalt samt att taga och till kontroll- och justeringsbyrån insända prof af derstädes tillverkade, färdiga maltdrycker.

En af anledningarna, hvarför det ansetts nödigt, att kontrollörerna åtminstone så snart som möjligt måtte göras till fast anstälde tjänstemän, har varit, att kontrollörerna genom den dem åliggande granskning af bryggeriernas böcker skola erhålla en mycket grannlaga uppgift. Nödvändigheten af en dylik anordning framgår jemväl deraf, att kontrollörerna måste göras ekonomiskt fullt sjelfständiga gent emot bryggarne och att man på dem måste kunna ställa stora fordringar beträffande kvalifikationerna. Kontrollörerna behöfva nemligen ej endast ega tekniska insigter rörande bryggeriindustrien, utan äfven erfarenhet och vana vid räkenskapers revidering.

Enär vidare kontrollörerna under en god del af året skola vistas ute på resor för verkställandet af sina kontrollåligganden och under öfriga delen af året blifva fullt sysselsatta med arbeten inom kontroll- och justeringsbyrån, är det klart, att de icke vid sidan af sina befattningar kunna förskaffa sig andra inkomster. Deras lön får därför ej sättas för knapp. Komiterade hafva förutsatt, att hvarje kontrollör skulle ega uppbära lön, motsvarande kanslisekreterarnes i statsdepartementen, eller 4,000 kronor för år, äfvensom förklaras berättigad till

ålderstillägg. Deras reseersättning måste beräknas så, att de ej förlora på resorna. Komiterade hafva tänkt sig, att de borde erhålla ett dagtraktamente af 8 kronor, men i öfrigt för sjelfva resorna uppbära godtgörelse enligt fjärde klassen i gällande resereglemente.

Såsom tillsyningsmän skulle enligt komiterades mening invid vederbörande bryggerier bosatta, allmänt aktade personer (skollärare, polismän eller dylika) kunna anställas. Med afseende å beskaffenheten af deras åligganden hafva komiterade ansett, att lämpliga tillsyningsmän skulle kunna erhållas utan allt för stor kostnad. Arfvodet skulle i hvarje fall bestämmas vid deras anställande och kunde blifva olika efter de olika lokala förhållandena. Såsom begränsning för arfvodets belopp hafva komiterade tänkt sig tjugu kronor i månaden för tillsynen af hvarje bryggeri. Med Kongl. Maj:ts medgifvande skulle dock arfvodet, derest sådant till följd af något bryggeris storlek eller andra förhållanden erfordrades, kunna bestämmas högre än denna gräns.

Komiterade hafva i någon mån tvekat, huruvida de skattefria bryggerierna skulle åläggas att till statsverket inbetala någon särskild afgift såsom bidrag till kontrollen vid dessa bryggerier eller icke. Då emellertid ifrågavarande bryggerier genom den dem medgifna skattefriheten erhålla en väsentlig förmån framför öfriga bryggerier, hafva komiterade ansett det vara med rättvisa förenligt att föreslå skyldighet för sådana bryggerier att erlägga den ringa i 15 § föreskrifna afgiften af 5 öre för hektoliter maldryck, hvilken afgift just afpassats så, att de skattefria bryggerierna dermed komme att erlägga ett belopp, ungefärligen motsvarande kostnaden för anställande af tillsyningsmän vid samma bryggerier.

Komiterade öfvergå härefter till att redogöra för hur kontrollörernas arbete tänkts skola anordnas. Till en början kan dervid anmärkas, att kontrollörerna å de tider, då de ej vistas på resor för tillsyn vid bryggerierna, skola hafva full sysselsättning inom kontroll- och justeringsbyrån med att granska och med hvarandra jemföra de skattepligtiga bryggeriernas bryggjournaler och försäljningsböcker, att efter årsredogörelsernas insändande jemföra dessa med förenämnda böcker, att granska de skattefria bryggeriernas bryggjournaler samt att biträda vid undersökning af till byrån insända prof å maldrycker. Då den hufvudsakligaste delen af kontrollen öfver skattens debitering ligger i granskning af bokföringen, hafva komiterade ansett det vara af synnerlig vigt, att kontrollpersonalen sammanhållas på ett ställe, så att samarbete mellan kontrollörerna kunde ega rum. Det skulle ej lämpligen gå för sig, att kontrollörerna vore bosatta en hvar inom sitt distrikt. För den

lokala tillsynen skulle det oaktadt hela landets bryggerier indelas i ett antal distrikt, motsvarande antalet kontrollörer. Samme kontrollör skulle dock ej tjenstgöra inom samma distrikt mer än ungefär tre år, hvarefter han skulle erhålla annat distrikt.

Kontrollörernas inspektionsresor skulle anordnas så, att, sedan inkomna årsredogörelser under hösten granskats, kontrollörerna i två angränsande distrikt i november och december månader tillsammans företaga resor till alla skattepliktiga bryggerier inom distrikten och dervid ytterligare granska det gångna årets böcker och årsredogörelsen med tillhjälp af bryggeriernas allmänna handelsböcker. Olika brygder och färdiga maltdrycker skola undersökas i afseende å extrakt- och alkoholhalt, om sådant kan ske på stället; i annat fall tagas prof, som insändas till kontroll- och justeringsbyråns laboratorium. I den mån tiden medgifver besökas äfven skattefria bryggerier, dervid bryggarnes åtgärder i afseende å bryggjournalens förande granskas. Äfven i sådana bryggerier undersökas maltdryckerna eller uttagas prof deraf för insändande till byrån, allt i enlighet med de bestämmelser, som derom förekomma i utkastets 5 §. Till denna resa, dervid kontrollörerna anses böra fara två och två, för vinnande af lätnad vid böckers kollationering m. m., torde komma att åtgå en tid af minst 6 veckor. Under öfriga delen af tillverkningsåret torde kontrollörerna böra åläggas att företaga ytterligare tre rundresor hvar och en inom sitt distrikt. Vid dessa tre senare resor, hvardera tagande ungefär en månads tid i anspråk, skola kontrollörerna hvarje gång besöka alla skattepliktiga bryggerier inom distriktet och derstädes undersöka, att bryggjournal och försäljningsbok föras rikligt i öfverensstämmelse med verkliga förhållandena inom bryggeriet och de allmänna handelsböckerna. Af de skattefria bryggerierna besökas en del vid hvarje resa, så att kontrollören kommer att besöka hvarje sådant bryggeri minst två gånger om året. Vid alla bryggerier, som besökas, verkställas under alla resorna undersökning af maltdrycker eller uttagas prof deraf, på sätt förut är nämnt. Slutligen kunna äfven på obestämda tider af året behöfva företagas tillfälliga resor, hvilkas betydelse för kontrollen naturligen blir synnerligen afsevärd.

Vid fråga om huru stor totalkostnaden för kontrollen skulle blifva enligt det i utkastet angifna beskattningssystemet, måste först beräknas hur stor kontrollpersonal, som skulle erfordras. I Danmark skötes hela kontrollen vid rikets samtliga bryggerier, hvaraf under tillverkningsåret 1899—1900 funnos 46 skattepliktiga och 342 skattefria, af en chef och fem kontrollörer. Antalet bryggerier i Sverige är som bekant be-

tydligt större än i Danmark och funnos här i landet under år 1897 348 bryggerier, som tillverkade endast svagdricka och något öfverjäst öl och därför kunde räknas till de skattefrias klass, samt 230 bryggerier, som tillverkade äfven underjästa maltdrycker, och därför vore att räkna till de skattepliktiga bryggeriernas klass. Då komiterade, i olikhet mot hvad som gäller i Danmark, i utkastet föreslagit anställandet af särskilda tillsyningsmän, som böra finnas vid alla skattefria och en del skattepliktiga bryggerier, torde antalet kontrollörer kunna begränsas till ett antal af 16. Kostnaden för deras aflöning och resor skulle enligt ofvannämnda grunder kunna beräknas till 7,000 kronor för hvarje eller sammanlagdt till 112,000 kronor. Lägges härtill kostnaden för anställandet af tillsyningsmän vid cirka 350 skattefria och vissa skattepliktiga bryggerier, beräknad efter ett medelbelopp af högst 240 kronor för hvarje till 84,000 kronor, skulle kostnaden för sjelfva kontrollpersonalens aflöning ej uppgå till högre belopp än 196,000 kronor. Härtill skulle dock komma dels åtskilliga öknings i kostnaderna för kontroll- och justeringsbyrån, dels ock kostnaden för tryckning af blanketter m. m. äfvensom för undersökningar af prof å maltdrycker. Totalkostnaden skulle det oaktadt enligt komiterades beräkningar icke komma att öfverstiga 240,000 kronor.

Det har emellertid inom komitén ifrågasatts att öka antalet kontrollörer utöfver det ofvan föreslagna antalet intill exempelvis 25, på det att kontrollörerna skulle blifva i tillfälle att göra talrikare besök vid hvarje bryggeri. Skulle antalet kontrollörer bestämmas så högt, vore det måhända lämpligt att stationera en del af dem i landsorten sålunda, att kontrollstationer, hvardera bestående af fem kontrollörer, anordnades på lämpliga orter, nemligen en i norra och en i södra samt en eller två i mellersta delarne af landet, hvarigenom äfven den lokala olikheten mellan Danmark och Sverige, som är en följd af vårt lands stora utsträckning, i viss mån skulle utjemnas. Vid hvarje sådan station skulle en af kontrollörerna för viss tid förordnas såsom öfverkontrollör och chef för stationen, men på samma gång deltaga i alla förekommande kontrollarbeten. En dylik anordning komme att medföra ändring i åtskilliga detaljer af utkastet till förordning; men då komiterades flertal ansett, att kontrollen icke skulle nämnvärdt vinna i effektivitet genom det ökade antalet inspektionsbesök vid bryggerierna och därför icke velat tillstyrka den ifrågasatta ökningen af antalet kontrollörer, hafva komiterade ej funnit erforderligt att närmare formulera de förändrade bestämmelser i utkastet, som skulle blifva behöfliga genom en sådan kontrollörernas fördelning på flere stationer.

I detta sammanhang torde komiterade böra något närmare, än som redan förut skett, beröra innehållet i utkastets 5 §. Man har tänkt sig, att kontrolltjenstemännens åtgärder för proftagning skulle bestå i uttagande af prof antingen af vört före jästens tillsättning för att konstatera stamvörtens extrakthalt, eller af färdiga maltdrycker. Stamvörtens extrakthalt skulle alltid af såväl kontrollörer som tillsyningsmän på platsen undersökas med areometer. I de fall då tillsyningsman uttagit prof af färdig maltdryck, skulle han alltid insända det för undersökning till kontroll- och justeringsbyrån, då man måste förutsätta, att tillsyningsmän icke kunna medelst destillationsmetoden undersöka ett prof med afseende å dess alkohol- och extrakthalt, ej heller i allmänhet vara kompetenta att med användande af ebullioskop utröna alkoholhalten. Kontrollörerna skulle deremot vid uttagande af prof å färdiga maltdrycker alltid kunna göra alkoholbestämning med af dem medförda ebullioskop. Bestämning af alkohol- och extrakthalten enligt destillationsmetoden torde kontrollörerna kunna verkställa blott i stora bryggerier, som hafva laboratorier, försedda med precisionsvågar och vigter. I öfriga fall skola äfven kontrollörerna insända de af dem uttagna profven för sådan undersöknings verkställande å kontroll- och justeringsbyrån.

Slutligen skall enligt 5 § 2 stycket i alla de fall, då mellan kontrolltjensteman och tillverkare uppstå skiljaktiga meningar om till hvilket slag ett parti maltdrycker är att hänföra, samt då tillverkaren ej vill låta bero vid den bestämning af profvet, som af kontrolltjenstemannen verkstälts på stället, kontrolltjenstemannen insända nytt prof till kontroll- och justeringsbyrån, och blir utgången af undersökning, som der verkställas bestämmande för frågan om till hvilket slag af maltdrycker det undersökta partiet med hänsyn till skattens beräkning skall hänföras. Sistnämnda i nu omhandlade §:s sista stycke intagna bestämmelse har ansetts nödvändig därför att, då dylik meningsskiljaktighet mellan kontrolltjensteman och tillverkare alltid tänkts uppkomma i sammanhang med en i 9 § 3 mom. förutsatt anmärkning mot gjord skatteberäkning, chefen för kontroll- och justeringsbyrån, som enligt sistberörda lagrum har att lemna föreskrift om skattepåföringen, till grund därför måste kunna lägga resultatet af en officiel undersökning om beskaffenheten af de drycker, hvilkas beskattning är i fråga. I alla sådana fall, då, såsom i 9 § 3 mom. äfven antydes, fråga icke föreligger om tillverkarens ansvar för begången skatteförsnillning, utan det hela gäller allenast en beskattningstvist, torde en tillverkare ej böra hafva rätt att med af honom föranstaltade analyser söka vederlägga kontroll- och justerings-

byråns undersökningsresultat, utan bör detta vara slutgiltigt. En annan sak är dock, såsom komiterade i utkastet förutsatt, dels att tillverkaren i sådana beskattningstvister bör ega rätt att hos Kongl. Maj:t fullfölja talan mot chefens för kontroll- och justeringsbyrån beslut med hänsyn till sjelfva skattepåföringen, dels ock att, om fråga uppstår om tillverkarens ansvar för skatteförsnillning och densamma tillkommer domstols pröfning, tillverkaren naturligen vid domstolen eger rätt att gent emot resultatet af den i kontroll- och justeringsbyrån verkställda undersökningen förebringa all den motbevisning, han kan åstadkomma.

Sedan komiterade sålunda utvecklat hufvuddragen af de kontrollföreskrifter, som komiterade ansett kunna förenas med det i utkastet föreslagna skattesystemet, återstår det att lemna en närmare förklaring af en eller annan bestämmelse som i utkastet föreslagits.

Dervid torde först i fråga om 7 och 13 §§ böra anmärkas att, då enligt utkastets bestämmelser maltdryckerna skola beskattas vid deras utlemnande för konsumtion, den i nämnda §§ föreskrifna anmälan, som åligger tillverkare att årligen verkställa för vinnande af rätt till rörelses utöfvande, bör göras äfven i sådana fall, då mot slutet af ett tillverkningsår sjelfva fabrikationen vid ett bryggeri upphört, men under det följande tillverkningsåret från bryggeriet eller dess nederlag komma att utlemnas på lager liggande maltdrycker. Föreskriften att, om under ett tillverkningsår förändring inträder i redan anmaldt förhållande, anmälan derom skall verkställas, afser, bland annat, att sätta Konungens befallningshafvande och kontrollpersonalen i kännedom om huruvida hela rörelsen vid ett bryggeri tilläfventyrs alldeles upphör, eller om från ett bryggeri kommer att utlemnas särskilda maltdryckssorter, som förut ej derifrån utlemnats, och afser att underlätta vederbörandes åtgärder för kontroll att skatt ej undandrages statsverket. Anledningen hvarför här föreslagits, att alla anmälningshandlingar skola insändas i två exemplar, har varit den, att man önskat bespara Konungens befallningshafvande annat arbete med kontrollpersonalens underrättande om utfärdande af tillståndsbevis och inträffade förändringar vid bryggerierna än att Konungens befallningshafvande skulle hafva att insända ena exemplaret till kontroll- och justeringsbyrån.

I fråga om anmälan enligt §§:nas 1 mom. har förutsatts, att Konungens befallningshafvande före insändandet förser det ena exemplaret med påskrift om tillståndsbevisets utfärdande. Såsom hinder för utfärdandet af tillståndsbevis hafva komiterade särskildt ansett nödvändigt stadga sådan omständighet, att den, som anmäler sig till rörelses

utöfvande, dömts till ansvar för något af de i 21 eller 23 § omnämnda brotten. En sådan person kan ju på goda grunder antagas skola sätta statens rätt till skatt på spel, och honom bör därför förvägras rätt till utöfvande af bryggerirörelse.

Det i 13 § 3 mom. förekommande stadgandet, att under löpande tillverkningsår sådan förändring i skattefritt bryggeris verksamhet icke får vidtagas, att skattepliktiga maltdrycker der börja tillverkas, har tillkommit af den anledningen, att kontrollen å de olika slagen af bryggerier tänkts olika anordnad och omkastningar i tillverkningen kunde tänkas gifva tillfällen till underslef.

I fråga om de olika slagen af bryggerier är att anmärka, att i 13 § föreslagits en för de skattefria bryggerierna särskild bestämmelse derom, att Konungens befallningshafvande skall meddela vederbörande stadsfiskal eller länsman underrättelse, att tillståndsbevis för rörelse i sådant bryggeri utfärdats eller upphör att gälla. Anledningen dertill har varit, att man velat hafva vederbörande åklagares uppmärksamhet fäst derå, att från skattefria bryggerier icke utlemnas starkare malt-drycker under sken af att de skulle vara skattefria.

Samma anledning, som legat till grund för stadgandet i 7 och 13 §§ om anmälningshandlingars insändande i två exemplar, har äfven föranlett föreskriften i 9 §, att tillverkarens deklara-tionsuppgift för skattens erläggande skall inlemnas i två exemplar. Föreskriften i 10 § 2 mom., att deklara-tionsuppgift, som insändes till kontroll- och justeringsbyrån, af Konungens befallningshafvande skall för-ses med anteckning om skattens erläggande, afser, bland annat, att vid granskningen å byrån af inkommande försäljningsböcker och årsredogörelser der skall finnas tillgång till verifikation-er å den af tillverkaren inlevererade skatten.

Det i 9 § 3 mom. förekommande uttrycket »vederbörande» innebär, att ej blott från kontrollväsendets sida utan äfven från tillverkare skall kunna göras anmärkning mot gjord skatteberäkning. Kontrollväsendets anmärkningar lära väl, då de ej framkomma i följd af verkställda analyser å malt-drycker, hvarom förut talats, i regel komma att framställas i sammanhang med årsredogörelsens granskning. Hvad anmärkningarna från tillverkarnes sida angår, har man förutsatt, att det kan hända att, sedan skatten för en viss månad af en tillverkare erlagts, denne kan finna, att han af misstag eller i följd af felräkning erlagt för mycket. Finnes sådan anmärkning befogad, eger chefen för kontroll- och justeringsbyrån att förordna om den för mycket erlagda skattens återgäldande. Mot nämnda myndighets beslut i anledning af gjord an-

märkning bör, såsom i annat sammanhang redan antydts, talan kunna fullföljas i högsta instans hos Kongl. Maj:t.

I fråga om reglerna för skattens uppbärande torde böra meddelas, dels att, då en tillverkare, enligt hvad som föreskrifvits om tiden för skattens erläggande, kan anses åtnjuta kredit därför under en tid, vexlande mellan 40 och 10 dagar, det icke ansetts oskäligt, att tillverkare, som försummar att inbetala skatt på förfallodagen, får till statsverket erlägga en så pass hög straffränta som $\frac{1}{2}$ procent för hvarje dag skatteinbetalningen uteblifver, dels ock att komiterade med föreskriften i 10 § 1 mom. 2 stycket, att Konungens befallningshafvande skall hafva att vidtaga åtgärder för utmätning af förfallen skatt med derå upplupen ränta, åsyftat att, för det fall tillverkaren vid underlåtenhet att inbetala skatt äfven försummar att insända uppgift å den skatt, han har att gälda, Konungens befallningshafvande, för att erhålla kännedom om hvilket skattebelopp, som skall utmätas, bör anmäla förhållandet hos kontroll- och justeringsbyrån, som efter vid bryggeriet genom kontrollör verkställd undersökning, får påföra tillverkaren skattebeloppet för den månad, för hvilken han ej sjelf aflemnat uppgift.

Stadgandet i 12 § 1 mom. innebär, att då tillverkarne i skattepliktiga bryggerier i sina försäljningsböcker skola upptaga dels literalet af på fat utlemnade maltdrycker, dels antalet buteljer som utlemnats, man velat skaffa den största möjliga visshet, om hvilken qvantitet verkligan utlemnats. Man har därför tänkt, att i ordningsstadgan skulle lemnas erforderliga bestämmelser rörande kröning af s. k. transportkär. De buteljer, som i vårt land användas för maltdrycker, äro nästan utan undantag om $\frac{2}{3}$, $\frac{1}{3}$ och $\frac{1}{6}$ liters rymd. Då komiterade emellertid erhållit kännedom om att maltdrycker börjat att i större eller mindre omfattning utlemnas äfven på s. k. sifoner, hafva komiterade genom att stadga, det buteljer skola få finnas, som hafva hela liters rymd, velat lemna öppet för tillverkarne att vid sin rörelse använda sifoner om jemna liter.

Bestämmelserna i 12 § 2 mom. och i 18 § hafva till ändamål att, då vid undersökning af maltdryck, som utlemnats från bryggeri, anledning förefinnes misstänka, att vid tillverkningen begås underslef i afsigt att undandraga statsverket skatt, ledning för upptäckandet af det bryggeri, hvarifrån maltdrycken utlemnats, skall vinnas genom att kärlet, der varan förvaras, på i lagrummen angifvet sätt försetts med bryggeriets namn.

Med föreskriften i 12 § 3 mom. hafva komiterade velat bereda möjlighet att i försäljningsförordningen göra skilnad mellan alkoholsvaga och alkoholstarkare maltdrycker. Man har genom densamma

också velat bereda allmänheten samma visshet, att maltdrycker, som från skattepliktigt bryggeri utlemnas under namn af skattefria, verkligen ej hålla öfver två volymprocent alkohol, som i fråga om drycker, hvilka utlemnas från skattefritt bryggeri.

Bestämmelsen i 15 §, att tillsyningsman skall bestyrka det deri föreskrifna utdraget ur bryggjournalen, har tillkommit på grund deraf att, såsom uti 14 § stadgats, skattefria bryggerier ansetts ej kunna åläggas att liksom de skattepliktiga för hvarje månad insända sina bryggjournaler. Då dessa ej undergå någon granskning förrän vid tillverkningsårets slut, har det varit nödvändigt stadga, att tillsyningsman skall bestyrka utdraget, som skall ligga till grund för beräkning af bidraget till kontrollkostnaden.

Med 16 § afses att hindra, att tillverkare i skattefria bryggerier företaga blandningar af sina skattefria tillverkningar med skattepliktiga maltdrycker, anskaffade från andra bryggerier. Då gällande förordning angående försäljning af vin, maltdrycker m. m., ej lägger hinder i vägen för att en person, som utöfvar maltdryckstillverkning, får tillstånd att idka handel med hvilket slag af maltdrycker som helst, har det för vinnande af antydda ändamål varit nödvändigt att i utkastet intaga förevarande förbud.

De i utkastets 4 kap. upptagna bestämmelserna torde i allmänhet ej erfordra någon förklaring. Här bör emellertid anmärkas följande. De i 21—24 §§ intagna straffbestämmelserna afse att träffa de väsentliga öfverträdelseerna af lagen. Komiterade hafva dervid sökt sammanföra de brott, som kunna begås vid skattepliktiga bryggerier, i 21 och 22 §§, samt brotten i skattefria bryggerier i 23 och 24 §§. 21 och 23 §§ tala om de svårare brotten, som innefatta försvinnning af skatt eller åtminstone innebära fara för att staten går förlustig skatt. 22 och 24 §§ stadga straff för forseelser mot viktiga ordningsföreskrifter. Anledningen hvarför bötesstraffen i 23 och 24 §§ satts lägre än motsvarande straff i 21 och 22 §§ har varit den, att komiterade ansett, att tillverkarna i de skattefria bryggerierna i regel ega en sämre ekonomisk ställning än tillverkare vid skattepliktiga bryggerier, och att i anledning häraf ett lägre straff för de förra kan verka fullt lika strängt som ett högre för de senare. Det i 26 § intagna stadgandet, hvarigenom bevisningsskyldigheten att en förbrytelse, begången af annan person än tillverkaren, skett utan hans vetskap, öfverflyttas på tillverkaren själf, må ju med skäl anses strängt, och hafva komiterade ej förbisett, att motsvarande bestämmelses införande i andra lagförslag framkallat anmärkningar. Då stadgandet emellertid förekommer i gällande

förordning angående villkoren för tillverkning af bränvin, hafva komiterade ej ansett sig kunna underlåta att upptaga detsamma i utkastet.

Slutligen vilja komiterade erinra derom, att i utkastet ej intagits några föreskrifter om beslag. Då enligt utkastet skyldigheten att erlägga skatt för tillverkade maltdrycker ej inträder förrän med deras utlemnande från bryggeriet, hafva komiterade ansett, att någon grund för beslagtagande af i bryggeri befintliga varor i regel ej kan anses föreligga. Och med ett skattesystem sådant som det i utkastet föreslagna, enligt hvilket tillverkaren eger fritt bestämma sättet för sin tillverknings utfövan, kan ett beslagtagande af i bryggeriet begagnade redskap ej hafva något som helst berättigande.

* * *

Då nu komiterade öfvergå till att angifva de skäl, som föranlett komiterade att icke såsom sitt definitiva förslag omfatta det af komiterade på den danska lagens grund utarbetade utkastet till förordning angående tillverkning och beskattning af maltdrycker, vilja komiterade omedelbart anmärka, att dessa skäl hufvudsakligen äro grundade på *skattetekniska* hänsyn.

Det skattesystem, som ligger till grund för såväl den danska ölskattelagen som utkastet, karakteriseras i främsta rummet deraf, att sjelfva skatteberäkningen skall grunda sig på tillverkarnes egna uppgifter om deras tillverknings storlek. Vid granskning af ett sådant skattesystem framstår därför i första hand frågan, om införandet af sjelfdeklarationens princip vid beskattandet af en viss rörelse öfver hufvud taget kan anses tillräddlig. I detta afseende bör erinras derom, att vid fråga om införandet af sjelfdeklaration såsom norm för beräkning af inkomstskatt deremot framställs åtskilliga, såsom det vill synas, ganska välgrundade betänkligheter derom, att kontrollen öfver riktigheten af de skattskyldiges uppgifter för taxeringen aldrig skulle kunna göras fullt effektiv. Dessa betänkligheter blifva i flera afseenden mera påfallande, om fråga uppkommer att införa omförmälda princip såsom grund för beräkningen af en skatt sådan som den tilltänkta maltdrycksbeskattningen. En olikhet ligger nämligen redan deri, att, medan en inkomstskatt utgår i några få procent af den inkomst, som skall uppgifvas till beskattning, maltdrycksbeskattningen — åtminstone enligt hvad i utkastet förutsatts — skulle för den skattskyldige tillverkaren medföra förpligtelse att erlägga en skatt, motsvarande ända till tjugufem procent af varornas tillverkningsvärde. Då härtill kommer, att i

ett flertal bryggerier tillverkningen har nått en storartad omfattning, är det tydligt, att en bedräglig uppgift ifråga om inkomsttaxeringen aldrig kan för den enskilde medföra samma utsigt till ekonomisk fördel, som ett af en maltdryckstillverkare begånget svek vid uppgifvande af hans tillverknings storlek för honom. Det fins dessutom ytterligare anledningar, hvarför frestelsen för en tillverkare att lemna falska uppgifter kan visa sig öfvervældigande. Under tider af häftig och ihärdig konkurrens inom en industri får man nemligen icke förvåna sig, om mer än en, särskildt bland de mindre näringsidkarne, lockas att stärka eller rent af rädda sin ekonomiska ställning genom origtiga uppgifter till beskattningen. Det betänkliga i saken minskas icke deraf, att hos allmänheten kan spåras en betydande skilnad i uppfattningen af det orätta i att bedraga en enskild man och att undanhålla staten hvad densamma lagligen tillkommer.

Tillämpandet af nu omhandlade system såsom grund för beskattningen af en viss rörelse är visserligen icke främmande för äldre svensk lagstiftning. I äldre tider, då accis utgick från maltdryckstillverkningen, lades tillverkarnes uppgifter till grund för skatteberäkningen, men, såsom af innehållet i det den 30 juni 1881 afgifna komitébetänkandet framgår, uppstodo vid systemets tillämpning ständiga klagomål om underslef, som icke upphörde trots försök att afhjelpa missförhållandena.

I detta sammanhang torde det ock vara lämpligt framhålla den erfarenhet man haft i Finland vid tillämpning af deklarationssystemet vid maltdrycksbeskattningen. Från och med år 1865 utgick nämligen derstädes en skatt för maltdrycker sålunda, att den beräknades efter den mängd, som enligt bryggarens på tro och heder lemnade uppgift af honom försåls. En år 1877 tillsatt skattekomité antog i sitt i november 1880 afgifna betänkande, med ledning af tullverkets uppgifter om humleimporten, att öltillverkningen faktiskt uppgick till 7,400,000 kannor om året, under det att skatt under de närmaste föregående åren erlagts för endast 2,400,000 à 2,800,000 kannor. »Hvilka orsakerna än äro», säger komitén, »till denna betydande differens mellan det till beskattning uppgifna beloppet och den årstillverkning, hvar till man kommer på grund af ofvanberörda beräkning, så torde dock finnas endast en mening derom, att de frivilliga uppgifter, på grund af hvilka extra bevillningen för öl och porter hos oss blifvit utgjord, måste lemna rum för ett ordnad och effektivt kontrollsystem.» I enlighet med komiténs förslag infördes år 1882 en på maltskattesystemet grundad beskattning af maltdryckerna, och framgick dervid genast, huru otillförlitligt det äldre beskattningssystemet varit, ty under åren 1884—1886 beskattades

årligen så mycket malt, som motsvarade omkring 5,000,000 kannor eller dubbelt så mycket som under åren närmast före systemskiftet.

Gent emot hvad sålunda anförts om tillämpningen af en malt-drycksbeskattning, grundad på sjelfdeklaration från bryggarnes sida, måste visserligen ställas de vitsord rörande systemets framgångsrika tillämpning i Danmark, som vid flera tillfällen framkommit och jemväl af komiterade på sitt ställe närmare berörts. Komiterade hafva dock icke känt sig deraf öfvertygade om systemets tillämplighet i Sverige, och det särskildt därför, att komiterade trott sig finna, att i vårt land en allmän sträfvan gör sig gällande att i skattelagstiftningen bygga, icke allenast på de personers moralitet, som skola drabbas af en skatt, eller derpå att lagens kontrollföreskrifter skola bidra till upptäckande af brott, utan fastmer derpå, att lagen är sådan, att den förebygger brott. Att så är förhållandet torde framgå deraf, att hos oss väl aldrig kunde ifrågasättas, att tull eller bränvinstillverknings- eller hvitbetssockertillverknings-skatt skulle utgå endast med ledning af vederbörande köpmäns eller tillverkares handelsböcker samt deras derå grundade deklara-tionsuppgifter. Till följd häraf hafva komiterade icke kunnat omfatta det till grund för utkastet liggande systemet för maltdryckernas beskattning.

Till enahanda resultat hafva komiterade jemväl kommit, då komiterade granskat de med systemet förenliga anordningarna för kontrollen.

Af skäl, som redan förut framhållits, har det ej varit tanke på att föreslå anställandet vid bryggerierna af kontrollörer, som skulle ständigt öfvervaka hela tillverkningen och försäljningen. Det har nämligen afsetts, att — med undantag deraf att särskilda tillsyningsmän skulle tillsättas vid alla skattefria bryggerier och för vissa ändamål — kontrollen vid bryggerierna skulle utöfvas af kontrollörer, som endast en eller annan gång skulle besöka desamma. Antalet dylika besök utgör i Danmark i regel tre om året och skulle besökens antal i Sverige, om kontrollörernas antal, såsom i utkastet förutsatts, bestämdes till 16, ej kunna blifva synnerligen större. Genom att, såsom jemväl ifrågasatts, anställa ett större antal kontrollörer kunde besökens antal visserligen ökas hur mycket som helst, men har komiterades flertal ansett, att en dylik anordning icke skulle i någon väsentlig mån stärka kontrollens effektivitet. Beträffande särskildt tillsynen derå, att tillverkarna vid skattepliktiga bryggerier lemna rigtiga uppgifter om sin tillverknings storlek, så skall denna uteslutande grunda sig på en granskning af tillverkarnes bokföring. Kännedomen om hvilka svårigheter, som föreligga vid åstadkommande af en revision af en större affärs böcker,

och huru ofta den noggrannaste granskning kan vilseledas, har föranledt komiterade att antaga, att den i utkastet förutsatta granskningen af tillverkarnes böcker aldrig kan blifva fullt effektiv. Det må väl vara sant, att faran för falsk bokföring ställer sig något olika vid olika bryggerier. Å ena sidan stå nämligen de stora bryggerierna med sin stora personal för bokföring m. m., hvilken i viss mån kan utgöra hinder för bedrägeriers utförande i stor skala. Å den andra sidan finnas deremot en stor del mindre eller medelstora bryggerier, der tillverkaren ensam eller med något enda biträde sköter bokföringen. I dessa senare är förfalskning af böckerna naturligen lättare att verkställa. Att sådan förfalskning dock kan ske äfven i de stora affärerna, är dock otvifvelaktigt, hvilket ju framgår af i det enskilda affärslifvet ej sällan förekommande fall.

I detta sammanhang torde ock böra anmärkas, att, äfven om den af komiterade antagna indelningen af de skattepliktiga maltdryckerna i tre skatteklasser undanröjer den mot den danska ölskattelagen gjorda anmärkningen, att skatten der beräknas lika för alla skattepliktiga varor utan hänsyn till vare sig deras olika värde eller deras olika alkoholhalt, denna bestämmelse skulle ytterligare försvåra kontrollörernas arbete med granskningen af böckerna. Under sitt arbetes fortgång hafva komiterade för sig sökt uppställa, huru en bedräglig tillverkare kan tänkas förfara, i afsigt att undandraga statsverket skatt vid utlemnandet af maltdrycker, och hafva komiterade dervid funnit, att skatteförsnillning lätt nog skulle låta sig göra, utan att sveket ens med den noggrannaste granskning af bokföringen kunde upptäckas. Om sålunda en tillverkare efter att hafva tillverkat två brygder, af hvilka den ena är skattefri och den andra skattepliktig i första gruppen, och sedan han affört dem i böckerna under de olika slags maltdrycker, hvartill de enligt sjelfva tillverkningssättet skola räknas, straxt före utlemnandet blandar dryckerna, så att hela blandningen blir af skattepliktigt slag, har tillverkaren obestriddligen begått en skatteförsnillning, som dock aldrig torde kunna upptäckas med ledning af böckerna. Liknande svek kan uppenbarligen begås genom blandning af skattepliktiga maltdrycker, inbryggda med en stamvört af olika extrakthalt.

Beträffande härefter kontrollen derå, att den fastställda alkoholgränsen mellan skattepliktiga och skattefria drycker, i och för sig och utan att fråga om skatteförsnillning behöfver föreligga, uppehålls, hafva komiterade ansett äfven densamma vara otillfredsställande. Visserligen hafva komiterade till skärpande af denna kontroll i utkastet, utöfver hvad danska lagen innehåller, intagit bestämmelsen, att särskilda invid

bryggerierna bosatta tillsyningsmän skola tillsättas, som hafva att i bryggerierna undersöka vörtens styrka och uttaga prof å färdiga malt-drycker. Vid sådana skattefria bryggerier, som allenast tillverka svagdricka, innebär ju tillsyningsmannens undersökning af vörten en viss garanti för att tillverkaren ej brygger svagdrickat för starkt. Men brygges vid dessa bryggerier utom svagdricka andra skattefria, maltstarkare drycker, torde hvarken tillsyningsmännen eller kontrollörerna, då de tillfälligtvis besöka bryggerierna, kunna kontrollera, att tillverkaren underkastar dryckerna sådan särskild behandling, att de ej öfverskrida alkoholgränsen. Slutligen hafva komiterade funnit uppenbart, att kontrollen öfver alkoholgränsens iakttagande vid de skattepligtiga bryggerierna saknar hvarje spår till effektivitet, om den skall utföras af kringresande kontrollörer. Om än kontrollörerna göra huru täta besök vid bryggerierna som helst och dervid undersöka de skattefria malt-dryckerna, kan ju tillverkaren alltid, så snart kontrollören lemnat bryggeriet och innan maldryckerna derifrån försälas, genom en tillsats af skattepliktig maldryck »förbättra» sin skattefria vara, så att den öfverstiger alkoholgränsen. Det är nämligen mest öfverensstämmande med allmänhetens smak att vid köp af alkoholsvagare maldrycker och särskildt af sådana, som inbryggs på en stamvört med så låg extrakt-halt som det svenska svagdrickat, erhålla en så värderik och därför så stark dryck som möjligt. Frestelsen för tillverkare att i ett sådant fall rätta sig efter allmänheten blefve helt säkert svår att motstå. Den i Sverige önskade och i utkastet föreslagna alkoholgränsen skulle ock — mer än hvad fallet kan vara i Danmark — i och för sig stärka denna frestelse. Förhållandet är nemligen det, att enligt danska ölskattelagen alkoholgränsen satts så högt som vid $2\frac{1}{4}$ viktprocent, motsvarande $2\frac{4}{5}$ volymprocent, under det nykterhetsvännerna i Sverige hålla på en gräns af 2 volymprocent, motsvarande $1\frac{6}{10}$ viktprocent. Då det är svårare för tillverkaren att tillverka en god vara ju lägre gränsen sättes, skulle, om utkastet blefve lag, faran för gränsens öfverstigande blifva större i Sverige än i Danmark.

Härtill kommer ytterligare den skilnaden, att, då alkoholgränsens uppdragande vid tillverkningen tänkts skola läggas till grund för en dylik gräns äfven vid handeln med maldrycker, kontrollen öfver alkoholgränsens upprätthållande i Sverige bör hafva det dubbla syftet att hindra uppenbar skatteförsnillning och att gifva återförsäljare garanti för hvilken vara som utlemnas från bryggerierna. I Danmark åter behöfver alkoholgränsen uppehållas blott för förstnämnda ändamål, men ej för det senare, enär försäljningen der är fri från inskränkningar

En verklig kontroll öfver alkoholgränsens iakttagande förutsätter derför, i olikhet med hvad utkastet innehåller, att en ständig tillsyn utöfvas öfver de bryggerier, som tillverka både skattepliktiga och skattefria maltdrycker, och möjligen äfven öfver dem, som tillverka skattefria maltdrycker af de i utkastet omnämnda båda slagen. Men ett genomförande af denna grundsats skulle uppenbarligen innebära en afvikelse från den antagna principen om kontrollens anordning och en rubbning i hela det antagna beskattningssystemet med dess bestämmelser om en enkel och billig kontroll, å ena, samt om den största möjliga frihet för tillverkaren, å andra sidan.

För att gifva stöd åt kontrollen hafva komiterade i utkastet, på sätt äfven skett i den danska lagen, upptagit stränga straffbestämmelser för bedrägeri eller svek i afseende å skattens utgörande. Emellertid äro komiterade öfvertygade derom, att det straffhot, som sålunda förekommer, icke skulle kunna i tillräckligt hög grad afskräcka från brott, när det icke är förbundet med kontrollanordningar, som förhindra brotten. Att straffbestämmelserna i sjelfva verket skulle visa sig mindre lätta att tillämpa i Sverige än i Danmark, framgår deraf att, om kontrollen någon gång skulle bidraga till upptäckande af underslef, utredningen derom och straffets åläggande i Sverige måste i öfverensstämmelse med der gällande rättsuppfattning ske vid domstol och med iakttagande af strängt juridiska former, under det att danska lagen medgifver den administrativa myndigheten att i vissa fall ålägga och utan appell uttaga böter för brott mot lagen.

Vid tal om utkastets innehåll och de anmärkningar, som komiterade funnit sig böra rigta deremot, förtjenar till sist anmärkas, att utkastet, genom att såsom skattefria upptaga sådana maltstarka drycker, hvilka undergått sådan särskild behandling, att de ej kunna öfverskrida den uppställda alkoholgränsen, i detta afseende ej öfverensstämmer med det komiterade lemnade uppdraget att iakttaga att *billiga*, alkoholsvaga drycker fritoges från beskattningen. Då nämligen sådana drycker, om de började tillverkas i Sverige, med all säkerhet komme att bryggas på en stamvört med minst lika hög extrakthalt som de här nu brukliga underjästa drickssorterna, eller omkring nio procent, är det tydligt, att den för dessa dryckers framställande erforderliga stora maltätgången måste göra dem jämförelsevis dyra. De särskilda åtgärder, såsom pasteurisering eller dylikt, som behöfva iakttagas vid dylika dryckers tillverkning, komme ock alltid att ytterligare förhöja priset på samma drycker, hvilket ju bestyrkes af erfarenheten i Danmark, der minut-handelspriset för en halfbutelj s. k. kroneöl ställer sig så högt som 9 öre.

Anledningen, hvarför komiterade i strid mot uppdraget utsträckt skattefriheten till äfven dylika, långt ifrån billiga drycker, är att söka däri, att komiterade funnit att med det system, som ligger till grund för danska lagen, låter väl förena sig att medgifva skattefrihet för alla alkoholsvaga drycker, utan att orättvisa inträder gent emot något slag af tillverkare. Enligt detta system står det fritt ej blott för tillverkare i skattefria bryggerier utan ock för sådana i skattepliktiga bryggerier att idka skattefri tillverkning af alla slags alkoholsvaga maltdrycker.

I trots af alla de anmärkningar, som i det föregående från skatteteknisk synpunkt riktats mot det skattesystem, hvarpå utkastet hvilar, kunde likväl vara fråga om att lägga detsamma till grund för en blifvande svensk lagstiftning, om, såsom från nykterhetsvännernas sida gjorts gällande, detsamma skulle i afseende på nykterhetens främjande vara att föredraga framför en råämnesbeskattning. Det har sålunda uppgifvits, att endast en *produktbeskattning* skulle kunna leda till framställandet af en god, alkoholsvag maltdryck, under det att en *råämnesbeskattning* skulle föranleda tillverkarna att uppdriiva förjäsningssgraden för att framställa en hållbar, alkoholstark och följaktligen berusande maltdryck. Hvad sålunda yttrats gäller visserligen, om man med produktbeskattning menar en sådan, anordnad såsom en *ren alkoholbeskattning*, och det så, att skatten utgår i proportion till maltdryckernas volym och alkoholhalt eller, ännu hellre, i stigande proportion efter alkoholhalten. Med en så anordnad skatt är det tydligt, att det blir öfverensstämmande med bryggarnes intresse att göra maltdryckerna så alkoholsvaga, som är tekniskt förenligt med framställandet af en god produkt. Då ifrågakommande påstående emellertid icke kan antagas afse endast en ren alkoholbeskattning, utan äfven en produktbeskattning enligt danska systemet, återstår att undersöka, om påståendet håller streck vid fråga om en sådan beskattning. Tager man dervid till utgångspunkt, att en gräns uppdrages mellan skattefria och skattepliktiga drycker att tillämpas vid de båda systemen, måste man visserligen medgifva, att produktbeskattningen i ett afseende kan hafva något företräde i fråga om nykterhetens främjande. Detta beror derpå att vid tillämpning af råämnesbeskattningen någon skattefri tillverkning af alkoholsvaga drycker knappast torde kunna anordnas vid skattepliktiga bryggerier utan allenast vid de skattefria bryggerierna. Äfven om de förra ega rätt att tillverka dylika drycker, måste de likväl erlägga skatt för vid sådan tillverkning användt malt. Vid tillämpning af en produktbeskattning föreligger deremot möjlighet att medgifva skattefri

tillverkning af de alkoholsvaga maltdryckerna äfven vid de skattepligtiga bryggerierna. Då härigenom tillgången på dylika drycker enligt det senare systemet otvifvelaktigt skulle blifva lättare än enligt det förra, kunde produktbeskattningen möjligen få en viss betydelse för nykterhetsarbetet.

Vid fråga om de skattepligtiga dryckerna deremot ställer sig saken annorlunda och det vill synas, som om beträffande dessa drycker råämnescykattningen skulle ur nykterhetssynpunkt ega företräde. Hvarje tillverkare af maltdrycker måste nämligen finna med sitt ekonomiska intresse förenligt att vid sin tillverkning använda så litet malt som möjligt. Ju mindre malt som kan användas vid tillverkningen, dess billigare ställer sig nemligen produktionskostnaden. Då en råämnesskatt direkt fördyrar maltet, måste skatten verka i samma riktning som bryggarnes ekonomiska intresse och således leda till användande af mindre malt vid tillverkningen. Som mindre maltmängd ger mindre stark vört och alkoholhalten i den färdiga drycken är beroende af vörtens styrka, synes en råämnescykattning direkt leda till framställande af alkoholsvaga drycker.

En produktskatt åter, som antingen icke alls, såsom den danska lagen, eller blott inom vissa gränser, såsom utkastet, tager hänsyn till olika skattepligtiga maltdryckers värde, synes deremot icke leda till framställandet af extraktsvaga och därför alkoholfattiga drycker. En dylik skatt synes tvärtom förr uppmuntra till bryggande utaf starkare drycker, och det därför att, då skatten är lika eller i det närmaste lika för olika slags drycker, det visar sig lättare att uttaga den genom skatten nödvändiggjorda prisförhöjningen af de dyrare varorna, i synnerhet som konsumenterna i allmänhet torde föredraga de alkoholstarkare dryckerna.

Ett bevis för riktigheten af dessa påståenden har man i erfarenheten från Tyskland och Danmark, i det att de beskattade maltdryckernas alkoholhalt är lägre i det förra landet, der råämnesskatt sedan länge tillämpas, än i det senare, der skatten är lagd på den färdiga varan. Komiterade vilja emellertid medgifva, att det finnes en faktor, som möjligen kan hafva ett ännu större inflytande på sättet för de skattepligtiga dryckernas tillverkning än skattesystemet, och detta är allmänhetens smak.

Slutligen vilja komiterade, oakadt sådant af det redan anförda tillräckligt tydligt torde framgå, ytterligare betona att, om man, för att bereda lättare tillgång till maltstarka, men alkoholsvaga drycker, så skulle önska, äfven vid tillämpningen af en råämnescykattning kan åt de särskilda skattefria bryggerierna medgifvas skattefria tillverkning af

dylika drycker. Genom en sådan anordning förbinder man emellertid med råämnesceskattningens genomförande samma svårighet ifråga om tillsynen derå, att ifrågavarande drycker vid tillverkningen undergå särskild behandling för att hålla dem under den stadgade alkoholgränsen, som är förbunden med det i utkastet omfattade skattesystemet, och skulle denna svårighet blifva än större vid råämnesceskattningen, derigenom att efter all sannolikhet ett synnerligt stort antal, särskildt mindre bryggerier komme att tillverka skattefria drycker af båda slagen. Härigenom skulle ock den med råämnesceskattningen förbundna, betryggande kontrollen i en viss del — nemligen beträffande de skattefria bryggerierna — rubbas och drabbas af samma anmärkningar, som i sådant afseende framställt beträffande utkastet.

Då således enligt komiterades åsigt en beskattning å den *färdiga varan*, vare sig den anordnas såsom skett i Danmark eller efter de i utkastet angifna grunderna, utom det att ur skatteteknisk synpunkt deremot kunna riktas högst väsentliga anmärkningar, icke i nykterhetshänseende har något särskildt företräde framför en *råämnesceskattning*, hafva komiterade funnit sig icke kunna förorda det förstnämnda skattesystemets tillämpning i vårt land, utan hafva komiterade beslutit att tillstyrka ett af komiterade utarbetadt, på maltskattesystemet grundadt förslag till förordning angående tillverkning och beskattning af maltdrycker, i hvilket komiterade, jemlikt Kongl. Maj:ts nådiga uppdrag, sökt noga iakttaga, att endast de *billiga*, alkoholsvaga maltdryckerna, d. v. s. de, som i allmänhet gå under namnet svagdricka, fritagas från beskattningen.

Om man vid tillämpning af en maltbeskattning vill undvika rubbningar i industriens nuvarande förhållanden, bör man, på sätt svenska bryggareföreningen i sin ofvanberörda skrifvelse af år 1894 föreslagit, utan tvifvel uppställa såsom hufvudgrundsats, att allt inom industrien användt malt blir föremål för beskattningen, och derifrån icke göra annat undantag än som föranledes af hänsyn till den mindre industriens ställning i konkurrensen gent emot den större. Skall emellertid vid skattens införande särskildt iakttagas, att billiga, alkoholsvaga drycker fritagas från beskattningen, måste man i systemet införa mer eller mindre väsentliga afvikelser från dess enklaste form.

Innan komiterade utveckla, huru denna uppgift i förslaget blifvit löst, vilja komiterade omnämna ett sätt för skattens anordnande, som

bragts på tal bland komiterade. Det har nämligen ifrågasatts, huruvida icke den åstundade skattefriheten för den billiga, alkoholsvaga maldrycken, svagdricka, skulle kunna i hufvudsak uppnås, om man stadgade, dels att skattefrihet skulle åtnjutas i sådana bryggerier, der under ett tillverkningsår endast tillverkades svagdricka och under samma tid icke afverkades mer än en mindre mängd, t. ex. 15,000 kilogram malt, dels ock att samtliga öfriga bryggerier, hvilka skulle ega tillverka hvilka olika slags maldrycker som helst, skulle betala skatt för allt af dem afverkad malt efter en viss progression, så anordnad, att de skulle hafva att erlægga skatten för de första under tillverkningsåret afverkade 50,000 kilogrammen malt efter 50 procent af den såsom den normala antagna skattesatsen, för följande 50,000 kilogram malt efter 75 procent af samma skattesats, för nästa 100,000 kilogram malt efter fulla skattesatsen samt för det malt, som öfverstege 200,000 kilogram efter 125 procent af skattesatsen. Genom att lemna de små svagdricksbryggerierna skattefria skulle man öfver hela landet få tillgång på sådana bryggerier och det i så stort antal, att de skulle kunna bestämma priset på svagdrickat. Då progressionen vore så afpassad, att den komme de mindre och medelstora skattepliktiga bryggerierna mest tillgodo, skulle dessa kunna bestå i konkurrensen såväl med de skattefria svagdricksbryggerierna ifråga om svagdrickstillverkningen som med de större bryggerierna vid tillverkningen af både svagdricka och andra maldrycker, och vore skattelindringen för förstnämnda bryggerier så afsevärd, att de skulle kunna hålla samma låga pris för svagdrickat som de skattefria bryggerierna. Hvad de största bryggeriernas svagdrickstillverkning slutligen anginge, så skedde den hufvudsakligen genom efterlakning å malt, som redan användts för ölbrygd, och vore för öfrigt dessa bryggeriers driftkostnader proportionsvis mindre än andra bryggeriers, hvadan också de största bryggerierna kunde hålla det låga priset på svagdricka. Dertill komme ju, att den bryggerierna tillkommande stora skattelindringen för de första 100,000 kilogrammen afverkad malt kunde antagas falla uteslutande på det malt, som användes vid tillverkning af svagdricka. Sant vore visserligen, att skattelindringen ej blott skulle komma svagdrickat tillgodo, då den skulle gälla äfven för de bryggerier, som tillverkade endast starkare maldrycker, men, såsom redan antydts, vore afsigten med de progressiva skatteklasserna äfven den att hjälpa de mindre och medelstora bryggerierna i konkurrensen med de största.

Med tillhjälp af de i *Bil. 5* intagna tabellerna hafva komiterade verkställt en undersökning af frågan, i hvad mån svagdrickat genom en på

nu omförmälda sätt anordnad beskattning skulle kunna anses blifva lemnad fri från skatt. Utgår man dervid från att alla de 206 stycken bryggerier, som år 1897 afverkade högst 15,000 kilogram malt, komme att öfvergå till att tillverka uteslutande svagdricka och att hvarje sådant bryggeri i sin tillverkning använde fulla 15,000 kilogram malt, skulle den skattefria malmängd, som komme att användas till svagdricksbrygd, komma att uppgå till 3,090,000 kilogram. Då emellertid för hela tillverkningen af svagdricka under 1897 åtgick ej mindre än 12,900,000 kilogram malt, skulle en tillämpning af det ifrågasatta systemet för maltskattens anordning lemna allenast en fjerdedel af landets hela svagdrickstillverkning fullkomligt skattefri. Resultatet af nämnda undersökning står följaktligen icke i öfverensstämmelse med det komiterade lemnade uppdraget att iakttaga, att billiga, alkoholsvaga maltdrycker fritagas från beskattningen; och hafva komiterades flertal därför ansett sig förhindradt att grunda förslaget på antydda principer.

Då komiterade på grund häraf sökt tillse, huru svagdrickat kan beredas den största möjliga skattefrihet, som är förenlig med maltskattesystemets hufvudprinciper, hafva komiterade till en början funnit, att nämnda principer icke tillåta, vare sig att åt bryggerier, der utom svagdricka äfven andra maltdrycker tillverkas, medgifves skattefrihet för det malt, som användes till svagdricksbrygd, eller att i dylika bryggerier anordnas restitution af skatt för malt, som åtgått för svagdrickstillverkning. I fråga om de skäl, som stödjade komiterades ifrågavarande mening, tillåta sig komiterade hänvisa till hvad i hithörande ämne anförts uti 1892 års ofvan omförmälda komitébetänkande (sid. 40—41).

Att vid lösningen af föreliggande fråga, på sätt som skett i det inom Kongl. finansdepartementet år 1894 upprättade förslaget, lemna de skattepliktiga bryggerierna medgifvande att viss tid af året idka skattefri tillverkning af svagdricka, hafva komiterade ej velat föreslå, då svenska bryggareföreningen i sitt nämnda år till Kongl. Maj:t afgifna förslag uteslutit en dylik bestämmelse, under framhållande af att de skattepliktiga bryggerierna ej skulle kunna begagna sig af ett dylikt medgifvande.

För att bereda svagdrickat den åsyftade skattefriheten i tillräcklig omfattning hafva komiterade deremot i sitt förslag utsträckt skattefriheten från att omfatta blott sådana bryggerier, som tillverka endast svagdricka och dervid afverka högst 15,000 kilogram, till att gälla *alla* bryggerier, som tillverka allenast svagdricka, utan allt afseende på den större eller mindre mängd malt de använda vid tillverkningen. Alla återstående bryggerier, d. v. s. de som utom svagdricka tillverka jemväl

andra maltdrycker, få deremot erlægga skatt för allt afverkadt malt, vare sig det användes till framställning af starkare maltdrycker eller svagdricka. Den skattelindring, som tillkommer de skattepligtiga bryggerierna för de första 100,000 kilogrammen malt, som de afverka, har enligt förslaget till ändamål att hjälpa den mindre industrien i konkurrensen mot den större, men har deremot ej till syfte att bidraga till skattefrihet för svagdrickat. Komiterade äro nämligen öfvertygade, att förslagets antagande skulle leda derhän, att de skattepligtiga bryggerierna i regel blefve nödsakade att upphöra med svagdrickstillverkningen, på grund deraf att de, som hade att arbeta med beskattadt malt, i allmänhet icke skulle kunna afyttra sitt dricka till så lågt pris, som de skattefria bryggerierna. Tänkbart är ju visserligen, att en del af de allra största bryggerierna fortfarande blefve i tillfälle att genom efterlakning eller tillföljd af mer fulländad produktionsmetod framställa svagdricka till lika billigt pris som de skattefria bryggerierna. Men för alla mindre och medelstora bryggerier medför förslaget med all antaglighet, att de blifva nödsakade att antingen öfvergå till att tillverka allenast svagdricka eller till att upphöra med tillverkningen deraf och uteslutande egna sig åt tillverkning af starkare maltdrycker. Följden af införandet af det i förslaget förekommande systemet för skattens anordning skulle således tvifvelsutan förr eller senare blifva, att mellan de olika slagen bryggerier uppstode den skilnad, att å ena sidan stode de skattepligtiga bryggerierna, som endast tillverkade andra maltdrycker än svagdricka, och å den andra de skattefria bryggerierna för uteslutande svagdrickstillverkning. Om man undantager, att ett eller annat skattepliktigt bryggeri skulle fortsätta med någon svagdricksbrygd, skulle följden blifva, att all svagdricka komme att tillverkas af skattefritt malt och uppgiften, att de billiga, alkoholsvaga maltdryckerna fritoges från beskattningen, skulle följaktligen vara löst. Utgår man åter derifrån, att de bryggerier, som förut bryggt svagdricka, vid sidan af sin hufvudsakliga tillverkning af starkare maltdrycker, skulle kunna utöfva svagdrickstillverkning i samma omfattning som hittills, skulle, om man lägger 1897 års i *Bil. 5* upptagna tillverkning till grund, ej mindre än en fjerdedel af landets hela svagdrickstillverkning drabbas af maltskatten. Om detta förhållande komme att inträda, skulle det dock uppenbarligen icke innebära någon afvikelse från principen, att svagdricka undantagits från beskattningen. Då det antagna systemet medgifver tillstånd för hvem som helst att inrätta bryggeri för tillverkning uteslutande af svagdricka och att der utan inskränkning till myckenheten tillverka denna vara skattefritt, är det nämligen uppenbart, att tillverkarna i

sådana bryggerier komma att bestämma priset på svagdrickat. Skulle tillverkarne i skattepliktiga bryggerier anse det med sin fördel förenligt att trots konkurrensen med de skattefria bryggerierna tillverka och till samma pris som dessa afyttra svagdricka af beskattadt malt, är det dock en sak, som icke kan förbjudas dem och ej heller strider mot det af Kongl. Maj:t angifna sättet för skattens anordnande.

Vid bestämmandet af hvad som skall med svagdricka förstås hafva komiterade föreslagit, att det skall vara en maldryck, som ej innehåller mer än två volymprocent alkohol och är inbryggd med en stamvört, hvilkens extrakthalt icke öfverstiger fem procent. Angående anledningen, hvarför alkoholgränsen satts vid två volymprocent, tillåta sig komiterade att hänvisa till hvad som yttrats i fråga om den alkoholgräns, som i det af komiterade utarbetade utkastet lagts till grund för maldryckernas indelning i skattepliktiga och skattefria. Såsom i sammanhang dermed anförts, finnas två olika slags alkoholsvaga drycker, nämligen dels sådana, som inbryggts på en så svag vört som fem procent och icke kunna vid vanlig förjäsning erhålla öfver två volymprocent alkohol, dels ock sådana drycker, som bryggts på starkare vört och därför, om de skola erhålla mindre alkohol än två procent, måste undergå särskild behandling. På sitt ställe har antydts, hvarför komiterade i utkastet öfverskridit sitt uppdrag och i detsamma föreslagit skattefrihet för sistnämnda slags drycker. I sitt förslag hafva komiterade deremot strängt hållit sig vid uppdraget och det äfven af den anledning, att då, på sätt förut sagts, redan skattefriheten för det maltsvaga, billiga svagdrickat synes nödvändig göra en omkastning i bryggerirörelsen, som kan blifva betungande nog för de medelstora bryggerierna, enär de antagligen få ändra hela sin rörelse, komiterade varit öfvertygade, att om äfven dyrare, extraktrika men alkoholsvaga, drycker än sjelfva svagdrickat skulle göras skattefria, detta för bryggerinäringens utöfvare skulle medföra högst ödesdiga följder. Det blefve nämligen omöjligt för de skattepliktiga bryggerierna att tillverka sådana drycker till liknande pris som de skattefria, och blefve således, särskildt om dessa drycker finge någon större afsättning, förstnämnda bryggeriers ställning i konkurrensen med de skattefria ytterligare försvårad. I förslaget har följaktligen definitionen på svagdricka gifvits en sådan affattning, att endast de billiga, alkoholsvaga maldrycker, som ock i dagligt tal kallas svagdricka, blifva skattefria. Den i definitionen förekommande bestämmelsen om en högsta extrakthalt hos stamvärten har dessutom det ändamålet att underlätta kontrollen vid de skattefria bryggerierna. För tillverkare vid sådana

bryggerier gäller det nämligen, att de icke få tillsätta jäst till vört med högre extrakthalt än fem procent, och kontrollpersonalen vid samma bryggerier skall äfven hafva till hufvuduppgift att tillse, att svagdrickat ej inbrygges på för stark vört. Tillverkarne i de skattepliktiga bryggerierna äro deremot icke bundna af några föreskrifter ifråga om huru de af dem tillverkade maltdrycker skola inbryggas, och äga de följaktligen att använda sitt malt — som ju i hvarje fall beskattas — till vört af hvilken extrakthalt som helst.

För att emellertid allmänheten beträffande svagdricka, som utlemnas från skattepliktigt bryggeri, skall äga samma visshet, att det ej öfverstiger den stadgade alkoholgränsen, som ifråga om svagdricka, tillverkad vid skattefritt bryggeri, har föreslagits det i 23 § förekommande stadgandet, att svagdricka, derest det ej af köpare afhemtas i öppna kärl, må från skattepliktigt bryggeri utlemnas allenast på kärl, som äro stämplade med såväl bryggeriets namn som ordet svagdricka, samt att inga andra maltdrycker må utlemnas på sålunda stämplade kärl. I likhet med föreskriften i 31 § afser berörda bestämmelse derjemte att lemna en ledning vid upptäckandet, från hvilket bryggeri en maltdryck, som i handeln uppgifves vara svagdricka, men finnes vara en starkare dryck, blifvit utlemnad.

Bland det utmärkande för det i förslaget omfattade skattesystemet är — utöfver hvad som redan antydts — att skatten utgår i förhållande till vigten af allt det vid maltdryckstillverkning i skattepliktigt bryggeri använda maltet, hvilket omedelbart före inmäskningen inom bryggeriet uppväges med en sjelfregistrerande våg, hvarefter det krossas på en maltkross, så förbunden med vågen, att intet malt kan krossas utan att först hafva genomgått vågen. Med undantag deraf att tillverkare i skattefritt bryggeri är bunden af nyssberörda bestämmelse om en högsta extrakthalt hos vörten, lemnar detta skattesystem tillverkaren full frihet att ordna arbetena inom bryggeriet på det för honom lämpligaste sättet och lägger intet hinder för industriens tekniska utveckling. Att tillverkare i skattepliktigt bryggeri ej får krossa malt för mer än en brygd åt gången, kan i allmänhet ej anses såsom något nämnvärdt tvång på hans handlingsfrihet, enär malt lätt tager skada, då det förvaras i krossadt tillstånd, och det således ligger i bryggarens eget intresse att ej företaga krossningen förrän i sista stund före inmäskningen. Af de större bryggerierna äro redan de flesta försedda med maltkross, många äfven med sjelfregistrerande våg, och för dessa skulle förslagets antagande knappt medföra någon kostnad eller omgång. För de bryggerier

åter, der maltkross och våg ännu ej finnas, skulle väl förslaget genomförande medföra kostnader för inköp af dessa redskap, men denna olägenhet motväges af vissa fördelar för tillverkaren, i det å ena sidan begagnandet af en maltkross minskar transportkostnaden för råämnena och tillåter bättre vård om det krossade maltet, och å andra sidan tillverkaren genom användandet af en sjelfregistrerande våg vinner kontroll öfver arbetets jemna fortgång i bryggeriet.

Vid beräkning af den skatt, som skall erläggas från ett skattepliktigt bryggeri, lägges den sjelfregistrerande vågens anvisning till grund, och synes såväl derigenom som genom lagens öfriga kontrollföreskrifter, hvilka i det följande på sina ställen komma att beröras, kunna vinnas erforderlig trygghet för att staten kommer i åtnjutande af den påbudna skatten.

Beloppet af skatten har föreslagits till 18 öre för hvarje kilogram malt, som afverkas i de skattepliktiga bryggerierna, dock att för hvarje bryggeri skatten för de första under tillverkningsåret afverkade 50,000 kilogrammen malt utgår med 14 öre för kilogram och för de nästa 50,000 kilogrammen med 16 öre för kilogram. Såsom redan förut anmärkts, afse de nedsatta skattesatserna för det först afverkade maltet allenast att för den mindre industrien bereda en välbehöflig hjälp i konkurrensen med de allra största bryggerierna. Då den öfvervägande delen af allt det malt, som de skattepliktiga bryggerierna afverka, kommer att drabbas af den högsta, och därför såsom den normala antagna skattesatsen, samt samma skattesats i följd häraf utan tvifvel blir den bestämmande för de prisförändringar, som skatten kommer att föra med sig, vilja komiterade här angifva de skäl, hvarför denna skattesats föreslagits.

Uti ett den 21 december 1900 afgifvet yttrande till statsrådsprotokollet i fråga om möjligheten att bereda nya statstillgångar för täckande af ökade ordinarie statsutgifter har chefen för Kongl. finansdepartementet uttalat såsom ett önskemål, att en blifvande maltskatt borde sättas så hög, att den skulle kunna bereda statsverket en behållen årlig inkomst af 4,500,000 kronor. Med hänsyn härtill hafva komiterade funnit, att skatten ej kan sättas så låg som föreslagits i 1891 års komitébetänkande, eller till 10 öre för kilogram malt. Då komiterade vid valet mellan de högre skattesatser, som till följd häraf kunnat ifrågakomma, stannat vid att såsom den normala föreslå en skattesats af 18 öre, hafva komiterade fäst sig vid följande synpunkter. En viss varsamhet vid påläggandet af en ny beskattning bör för det första

iakttagas för att icke öka den ovilja, med hvilken en sådan sannolikt alltid kommer att mötas. Vidare torde det vara af synnerlig vikt att tillse, att skattesatsen bestämmes så, att den förhöjning i försäljningspriset å den färdiga varan, som af beskattningen skäligen kan böra följa, vid försäljning af minsta brukliga qvantitet låter så nära som möjligt uttrycka sig i hela ören. Slutligen torde skatten böra sättas så, att den för samma qvantitet icke uppgår till fullt öretal, enär den skeende prisförhöjningen rättvisligen bör i någon mån komma tillverkaren till godo såsom ersättning för den minskade omsättning, som genom skattens införande blir en följd, samt för de kostnader och olägenheter, den med skatten förenade kontrollen bereder tillverkaren. Med beräkning att 25 kilogram malt lemna en hektoliter lageröl samt att denna qvantitet lemnar 280 så kallade halfbuteljer, skulle skatten efter 18 öre för kilogram malt således utgöra för en hektoliter öl 4 kronor 50 öre och för en s. k. halfbutelj 1,61 öre. — De sålunda angifna villkoren synas komiterade vara genom den föreslagna skattesatsen på ett lämpligt sätt uppfylla.

I fråga om hvilken *inkomst* en efter de antagna grunderna utgående skatt kan komma att inbringa för statsverket, hafva komiterade gjort vissa beräkningar med ledning af de i *Bil. 5* intagna tabellerna. Komiterade, hvilka, af anledning i det följande kommer att framhållas, i förslagets 5 § intagit bestämmelse om att skatt från skattepliktigt bryggeri skall erläggas för minst sjuttio kilogram malt i medeltal för hvarje helgfritt dygn — hvilket under helt tillverkningsår, räknadt till 300 dagar, skulle förutsätta en till 21,000 kilogram uppgående tillverkning — hafva vid sina beräkningar utgått derifrån, att denna bestämmelse kommer att leda dertill, att åtminstone alla de bryggerier, som upptagits i grupperna 1—20 i *Bil. 5 tab. 2*, skola nödgas upphöra med skattepliktig tillverkning och öfvergå till att vara skattefria bryggerier för tillverkning uteslutande af svagdricka. Till följd häraf och under förutsättning tillika, att alla de bryggerier, hvilka för närvarande tillverka öfvervägande svagdricka och dervid använda mer malt än 20,000 kilogram om året, öfvergå till uteslutande skattefri tillverkning, skulle i grupperna 21—59 kvarstå dels 120 stycken af sådana, som tillverka öfvervägande öl, dels 54 stycken af dem, som brygga enbart öl. Hela antalet skattepliktiga bryggerier kommer således att utgöra 174 och återstående 404 bryggerier antagas komma att utöfva skattefri svagdrickstillverkning. Utgår man vidare derifrån, att å ena sidan de skattepliktiga bryggerierna få sin tillverkning af andra maldrycker

än svagdricka så ökad, att den upptager den tillverkning af sådana drycker, som utöfvats af de bryggerier, hvilka tillverkat öfvervägande svagdricka, samt att å andra sidan — ehuru sådant, på sätt förut omnämnts, är mindre sannolikt — de skattepliktiga bryggerierna icke komma att använda något malt för tillverkning af svagdricka, skulle i de skattepliktiga bryggerierna, behörigen indelade i olika klasser med hänsyn till den föreslagna progressionen i skattesatsen, vid tillverkning af underjäst dricka och öl komma att afverkas följande mängder malt, nämligen:

i klass 1, omfattande 39 bryggerier, med högsta afverkning af	50,000 kg.,	1,230,007 kg.,
" " 2, " 46 " , " " " " 100,000 " ,	3,150,029 " ,	
" " 3, " 89 " , " större " än 100,000 " ,	29,394,186 " ,	

eller en sammanlagd mängd af 33,774,222 kg.

För beräkning af den skatt, som kan inflyta för ifrågavarande maltaferkning, är att iakttaga, att bryggerierna hafva att erlægga skatten, de i klass 1 för allt af dem afverkadt malt efter 14 öre för kilogram, de i klass 2 för 50,000 kilogram malt efter 14 öre och för malt öfver 50,000 kilogram efter 16 öre för kilogram, samt de i klass 3 för de första 100,000 kilogrammen efter samma grunder som bryggerierna i klass 2 och för malt öfver 100,000 kilogram efter 18 öre för kilogram.

Om de afverkade malmängderna afjemnas till i runda tal, resp. 1,200,000, 3,100,000 och 29,400,000 kilogram, beräknas den från de olika klasserna inflytande skatten komma att utgöra:

från 1 klassens 39 bryggerier: för	1,200,000 kg. à 14 öre	168,000 kr.
" 2 " 46 " för 46 × 50,000 kg. = 2,300,000 kg. à 14 öre	322,000 kr.	
för återstående	800,000 " à 16 " 128,000 "	450,000 "
" 3 " 89 " för 89 × 50,000 kg. = 4,450,000 kg. à 14 öre	623,000 kr.	
för 89 × 50,000 " = 4,450,000 " à 16 "	712,000 "	
för återstående	20,500,000 " à 18 " 3,690,000 "	5,025,000 "

hvidan skattens hela belopp kommer att utgöra 5,643,000 kr.

Som tillverkningen af maldrycker, att döma af bland annat den stegrade humleimporten, sedan år 1897 ökats rätt betydligt, bör, äfven om man tager hänsyn till att skatten i väsentlig mån kommer att minska tillverkningens storlek, med säkerhet kunna beräknas, att tillverkningen vid skattens uttagande fortfarande är så stor, att den under

första kalenderåret debiterade skatten kommer att uppgå till åtminstone ofvan beräknade belopp.

Sedan komiterade sålunda redogjort för de allmänna grunder, hvarpå det af komiterade utarbetade förslaget hvilar, äfvensom verkställt beräkningar rörande det finansiella resultatet af skatten, vilja komiterade i korthet beröra vissa i förslagets olika paragrafer förekommande stadganden.

Under hänvisning till hvad komiterade redan vid tal om utkastet yttrat beträffande omfattningen af en blifvande förordning angående tillverkning och beskattning af maltdrycker, vilja komiterade, med anledning deraf att äfven förslagets 1 § afser att uppställa villkoren för *all* slags tillverkning af sådana drycker, här framhålla, att komiterade under sina öfverläggningar satt ifråga, om icke förslagets slutliga antagande kan komma att nödvändiggöra ett tillägg till 8 § i Kongl. förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 juni 1864, hvarigenom tillverkning af maltdrycker undantages från nämnda förordning.

Det i 2 § lemnade medgifvandet, att frihet från skatt åtnjutes vid bryggeri, der på grund af tillståndsbevis under tillverkningsåret endast svagdricka tillverkas, äfvensom de i 3 § förekommande definitionerna på skattefritt och skattepliktigt bryggeri, innebära, att ett och samma bryggeri under löpande tillverkningsår icke må användas omvexlande för skattefri och skattepliktig tillverkning, enär det eljest blefve synnerligen svårt att kontrollera, att uti skattefritt bryggeri icke bryggdes annan maltdryck än svagdricka under den tid, bryggeriet vore anmaldt för skattefri tillverkning, och att deri icke företoges blandning mellan skattefritt svagdricka och starkare maltdrycker. Detta stränga särskiljande af skattefria bryggerier från skattepliktiga bryggerier blir af kontrollhänsyn ännu nödvändigare derigenom, att det icke låter sig göra att uppställa några särskilda regler, huru hvarterda slaget bryggerier skola vara inrättade. I praktiken torde ifrågavarande bestämmelser ej komma att medföra några afsevärda inskränkningar i bryggarnes handlingsfrihet, och detta oafsedt kan det ej anses vara för mycket begärdt, att bryggaren redan vid tillverkningsårets början bestämmer, hur han under året skall drifva sin rörelse.

Faran att blandning göres mellan svagdricka och starkare malt-drycker, har nödvändiggjort det i 27 § förekommande förbudet för den, som i skattefritt bryggeri utöfvar tillverkning, att idka handel med eller i bryggeriet jemte dertill hörande lägenheter, införa eller förvara andra malt-drycker än svagdricka. Stadgandet angående handel

med maltdrycker synes visserligen hafva sin rätta plats i förordningen angående försäljning af maltdrycker, men är af den stora vikt för kontrollen öfver maltdryckstillverkningen, att komiterade icke kunnat underlåta att intaga detsamma i förslaget.

När skatten lägges å det malt, som användes för tillverkningen, uppstår fråga, huruvida för tillverkningen få användas grön malt, omäktad spannmål, stärkelse, socker eller dylikt i stället för eller såsom tillsats till torkadt, rostadt eller brändt malt. Frågan har i olika länders lagstiftning lösts på skilda sätt. I Nordtyskland få sådana ämnen användas mot särskild skatt för hvarje olika ämne, i Bayern, Würtemberg och Finland äro de förbjudna. Detta senare öfverensstämmer ock med det af komiterade föreslagna systemet. Med *surrogaters* användande emot afgift skulle nämligen kontrollören ständigt bindas till bryggeriet och den sjelfregistrerande vågen förlora sin betydelse. Några egentliga fördelar af dessa surrogaters användning förefinnas ej heller, utan anses de tvärtom utöfva ett menligt inflytande på maltdryckens beskaffenhet. Särskildt gäller detta socker och stärkelse, som stegra alkoholhalten utan att i motsvarande grad öka de närande beståndsdelarne. Föröfrigt läser i Sverige för maltdryckstillverkning nästan icke användas annat råämne än mältad spannmål. Komiterade, som i likhet med föregående komitéer, hvilka föreslagit införandet af en maltskatt, ansett att ofvanberörda ämnen icke borde få användas vid tillverkning i skattepliktiga bryggerier, hafva emellertid funnit lämpligast att, då olika meningar om ett maltsurrogatförbud lätt nog skulle kunna uppstå, intaga en särskild bestämmelse i 4 § om hvilka ämnen, som med uteslutande af alla andra må i skattepliktigt bryggeri användas vid tillverkningen. Genom detta stadgande kommer visserligen äfven humlesurrogat att förbjudas, men då härigenom bryggeriindustrien icke kan skadas och en viss fördel i afseende å kontrollen kan vinnas, har detsamma intagits i paragrafen. För att förbudet mot användandet af maltsurrogater må blifva effektivt, är det nödvändigt att förbjuda dertill användbara ämnens förvarande i skattepliktigt bryggeri såsom skett i 20 §. — Då de skattefria bryggerierna icke hafva att erlägga någon skatt för af dem användt malt, finnes ej anledning att beträffande dessa bryggerier lemna föreskrift, om hvilka råämnena de vid sin tillverkning ega rätt att använda.

För att förekomma den förfalskning af maltdrycker, som, enligt hvad *Bil. 4 tab. 6 och 13* utvisa, åtminstone ifråga om svagdricka synnerligen ofta eger rum genom användandet af saccharin, hafva

komiterade i 20 § och 28 § 2 mom. föreslagit särskilda bestämmelser i sådant afseende.

Som allt malt skall krossas å den med den sjelfregistrerande vågen förbundna krossen, bör ingen annan krossningsredskap få finnas inom bryggeriet, utan att den ställes under kronans lås. Till förekommande af att krossadt malt införes i bryggeri utan att blifva föremål för beskattning och för att eljest förhindra svek i afseende å skattens erläggande lemnas i 19 och 20 §§ åtskilliga föreskrifter om förvaring af spanmål och malt i skattepliktigt bryggeri.

I händelse uti bryggeri maltvågen skulle befinnas vara behäftad med fel, får den naturligtvis icke användas, utan skall i sådant fall kontrollör närvara vid maltets uppvägning å annan justerad våg. Likaledes skall kontrollören, när den med vågen förbundna krossen af någon anledning icke kan användas, närvara vid krossningen. I ändamål att tillverkaren ej må undandraga sig att så fort som möjligt låta afhjelpa fel å våg eller kross eller anskaffa ny duglig redskap, har i 25 § 4 mom. lemnats föreskrift, att tillverkaren skall lemna kontrollören särskild ersättning för det arbete, han har att utföra vid maltets vägning eller krossning.

Då staten för hvarje skattepliktigt bryggeri får vidkännas kostnad i och för utförfandet af nödig kontroll, följer häraf, att staten måste fordra, att den skatt, som af bryggeriet erlägges, åtminstone till fullo betäcker kontrollkostnaden. Lagen måste af denna anledning fastställa ett minimum af skatt, som under alla förhållanden skall utgå, vare sig afverkningen uppgår till motsvarande belopp eller ej. 1881 års komitébetänkande föreslog i detta afseende, att skatt skulle erläggas med ett belopp, som motsvarade en daglig afverkning af minst 120 kilogram malt. Att till följd af ett dylikt stadgande åtskilliga små bryggerier skulle nödgas helt och hållet upphöra med handteringen, ansåg komitén i allmänhet icke vara att beklaga, då vid en tillverkning i så liten skala produkterna antingen måste hållas i oskäligt högt pris eller ock vara af temligen underhaltig beskaffenhet, hvarför också dylika småbryggerier i alla händelser lätt genom täflan från större och bättre skötta bryggerier blefve nödsakade att upphöra med sin verksamhet. Der ett verkligt och fortfarande behof framkallat en bryggerianläggning, kunde denna, äfven om afverkningen för hela året vore ringa, i de flesta fall bestå antingen genom att något öka afverkningen eller genom förening med annat närbeläget bryggeri eller genom tillverkningens drifvande under någon kortare del af året.

I 1891 års komitébetänkande föreslogs deremot, med hänsyn till

att skattesatsen beräknats vida högre än af föregående komité, att den dagliga minimiafverkningen af malt kunde nedsättas till 100 kilogram, i enlighet hvarmed den minsta skatten för dygn antogs till 10 kronor.

Då komiterade i sitt förslag ytterligare höjt skattesatsen, så att dess minsta belopp utgör 14 öre för kilogram afverkad malt, har gränsen för minimiafverkningen för dygn kunnat sänkas till 70 kilogram. Minsta skatten skulle enligt komiterades förslag följaktligen utgå med 9 kronor 80 öre för dygn. För ett bryggeri, som är i gång hela året, skulle minimiafverkningen för helt arbetsår, räknadt till 300 dagar, sålunda komma att uppgå till 21,000 kilogram malt och den deremot svarande skatten således till 2,940 kronor, under det att kontrollörens arfvode, ehuru föreslaget så lågt som till 3 kronor för dag, skulle belöpa sig till 1,095 kronor.

På annat ställe hafva komiterade närmare utvecklat, hvilken påföljd föreskriften om skyldighet att erlägga skatt för viss tillverkning kan antagas komma att medföra för tillverkarne, och att antagligt synes, att alla mindre bryggerier för att komma i åtnjutande af skattefrihet blifva nödsakade att lemna tillverkningen af andra drycker än svagdricka. För att emellertid icke förorsaka alltför hastig omkastning i omförmälda bryggeriers rörelse, hafva komiterade funnit det vara af nöden att i 53 § föreslå, det Kongl. Maj:t för vissa fall skall ega pröfva, om och under hvilka villkor för bryggeri, som varit i gång inom tolf månader före förordningens utfärdande, skatt må erläggas för mindre vikt än 70 kilogram för dygn. Det har nemligen ansetts vara öfverensstämmande med billigheten, att, om vid något bryggeri kontrollkostnaden blir lägre än den normala, derigenom att kontrollören kan tjänstgöra vid flere bryggerier, bryggeriet åtminstone under några år får oförändradt fortfara med sin tillverkning, äfven om det afverkar mindre malt än 70 kilogram om dagen.

I fråga om tiden för skattens erläggande gäller såsom hufvudregel, att tillverkare till vederbörande uppbördsmyndighet före hvarje månads början skall förskottsvis inbetala skatt för den vikt malt, som enligt den i 13 § föreskrifna anmälan kommer att under månaden krossas.

Då flere månader åtgå mellan tiden för maltets krossning och dryckens försäljning, hafva emellertid komiterade i fråga om tiden för skattens erläggande ansett tillverkare, som i anmälan förklarar sig önska erhålla anstånd dermed, böra beredas den lättnad, att skatten för det under ett helt kvartal uppvägd maltet må få erläggas på en gång inom två månader efter kvartalets utgång.

Detta förutsätter dock, att säkerhet ställes för skatten. Komiterade hafva nemligen icke ansett billigt att föreslå skattens utgående med förmånsrätt framför inteckning i fast egendom eller förlagsinteckning, och förmånsrätt efter 17 kap. 12 § Handelsbalken enligt dess lydelse i Lagen den 25 april 1889 har icke synts nog betryggande. Då det ej heller funnits praktiskt, att låta tillverkaren med spanmål eller produkter ställa pant för skatten, lärers väl säkerheten få utgöras af deposition af obligationer, borgen eller dylikt. Säkerheten måste för att vara fullständig afse dels det qvartal, för hvilken skatten på en gång skall erläggas, dels de två månader, hvilka före dess erläggande kunna förflyta af det nya qvartalet, samt derutöfver ytterligare en månad, enär, om skatten ej erlägges inom föreskrifven tid, det alltid åtgår någon tid, innan den hinner utmätas, samt tillverkningen, i trots af föreskriften att tillståndsbeviset vid försummad skatteinbetalning skall anses hafva upphört att gälla, kan komma att fortgå. Säkerheten, hvilken således bör omfatta skatt för sex månaders tillverkning, skulle, under beräkning att i hvarje månad infalla 25 arbetsdagar och att för hvarje dag efter lägsta skattesatsen belöper 9 kronor 80 öre i skatt, följaktligen ställas för ett belopp af minst 1,470 kronor, men hafva komiterade för afjemnandet af detta belopp föreslagit dess höjande till 1,500 kronor. I öfverensstämmelse härmed har ansetts, att i de fall, när anmälan om rörelse afser kortare tid än sex månader och säkerheten skall jemkas derefter, den säkerhet, som skall ställas för den kortast tillåtna tiden, en månad, bör omfatta ett belopp af 250 kronor. Den i vissa fall möjligen erforderliga beräkningen om en tillverkare afverkat mindre vigt malt än i medeltal 70 kilogram om dagen, äfvensom tillverkarens skyldighet att erlægga skatt för den sålunda uppkomna underafverkningen, torde, då sådan underafverkning väl sällan förekommer, kunna anstå till skatteinbetalningen för sista qvartalet, under hvilket maltkrossning på grund af ett och samma tillståndsbevis egt rum.

Om uppvägd malt eller deraf beredd produkt så skadas, att maltet eller produkten ej kan till afsedt ändamål användas, fordrar billigheten, att skatt därför ej utkräfvess. Då emellertid, om fråga uppstår att skada skulle hafva träffat färdig maltdryck, sedan den tappats från lagerfaten, tillförlitlig utredning om förhållandet svårligen torde vara att vinna, hafva komiterade uteslutit detta fall från de anledningar, som enligt 7 § kunna föranleda till eftergift af skatten. I öfriga fall, då skatteeftergift är medgifven, skall ansökan derom, i likhet med hvad som stadgas i Kongl. förordningen angående vilkoren för tillverkning af bränvin den 13 juli 1887, göras hos Kongl. Maj:t.

I olikhet mot hvad som gäller föregående förslag till införande af en maltskatt, hafva komiterade i sitt förslag ej intagit bestämmelser om olika restitutionsbelopp för olika slags maltdrycker, som utföras ur riket. I stället har föreslagits, att, om från skattepliktigt bryggeri utföres derstädes tillverkad maltdryck, restitutionen skall ske för den vigt malt, som tillverkaren kan styrka hafva åtgått för den utförda maltdryckens tillverkning, och med belopp, som beräknas efter den vid utförseln från bryggeriet der gällande skattesatsen. Om de allmänna villkoren för vinnande af restitution torde erfordras särskilda af Kongl. Maj:t utfärdade föreskrifter.

I 13 och 26 §§ förekomma dels närmare bestämmelser, angående hvad tillverkare i skattepliktiga och skattefria bryggerier hafva att iakttaga för vinnande af rätt att utöfva sin rörelse, dels ock föreskrifter angående utfärdande af tillståndsbevis för sådan rörelse. Förnyad anmälan har ansetts böra göras före hvarje tillverkningsårs början af den anledning, att kontrollmyndigheterna behöfva ega full kännedom om alla de bryggerier, som skola vara i verksamhet under tillverkningsåret. Tillståndsbevisen skola följaktligen utfärdas för tid icke öfverstigande helt tillverkningsår.

För tillverkare i skattepliktigt bryggeri gäller särskildt, att han, derest bryggeriet icke står under tillsyn af kontrollör, när anmälan göres, vid densamma skall foga ett intyg af öfverkontrollören, att bryggeriets anordning ej strider mot gällande föreskrifter. I och för den härför erforderliga besigtningen bör tillverkaren, innan anmälan första gången göres, till öfverkontrollören öfverlemnna i två exemplar upprättad ritning och beskrifning öfver bryggeriet, af hvilka handlingar det ena exemplaret öfversändes till kontroll- och justeringsbyrån. Förändringar i bryggeriets anordning må icke vidtagas, förrän de anmälts och godkänts af vederbörande öfverkontrollör.

Öfverinseendet öfver bryggerikontrollen i riket bör naturligen öfverlemnas åt samma myndighet, som har öfverinseendet öfver kontrollen öfver bränvins- och vitbetsockertillverkningen, nämligen chefen för Kongl. finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå.

För den lokala kontrollen skola enligt förslaget i första hand finnas öfverkontrollörer, hvilka förordnas af Kongl. Maj:t, som bestämmer dem tillkommande ersättning. Dessa öfverkontrollörer skola hvar och en inom sitt distrikt hafva högsta tillsynen öfver samtliga bryggerier, såväl skattepliktiga som skattefria. I de trakter, der bränvinstillverkning förekommer, kunna samma öfverkontrollörer tjenstgöra vid bränneri- och bryggerikontrollen, hvarigenom å ena sidan dessas tjenstgörings-

områden måste inskränkas, men å andra sidan de nu utgående resekostnadsersättningarna kunna minskas. Då öfverkontrollörerna för tillsyn å de till deras distrikt hörande bryggerierna ofta nog komma att befinna sig på resor och derigenom förhindras att utföra dem åliggande expeditionsgöromål, hafva komiterade funnit nödigt föreslå, att, om expeditionsgöromålen någon gång äro vidlyftigare än vanligt, biträde åt öfverkontrollör må kunna förordnas. Komiterade hafva dervid förutsett, att till sådant biträde skall kunna användas någon på den ort, der öfverkontrollören är boende, tjänstgörande kontrollör, och att denne, till följd af sin öfriga tjänstgöring, borde kunna åtnöja sig med så låg ersättning som två kronor om dagen. Förordnande att tjänstgöra såsom biträde hos öfverkontrollör bör utfärdas af den öfverordnade kontrollmyndigheten, som i hvarje fall bäst kan bedöma behovet af sådant biträde. Öfverkontrollörs åliggande vid inspektionsbesöken blir att tillse, att tillverkarna ställa sig förordningens och ordningsstadgans föreskrifter till efterrättelse, att undersöka maltvågens riktighet, äfvensom att genom undersökning af i bryggerierna tillverkade maltdrycker tillse, att såsom svagdricka icke utlemnas annan maltdryck än sådan som enligt 3 § skall såsom sådan anses.

För tillsynen af de skattepliktiga bryggerierna skall vid hvarje sådant anställas en särskild kontrollör. Dennes uppgift är att i enlighet med de detaljerade föreskrifter, som komma att intagas i en blifvande ordningsstadga, afläsa den sjelfregistrerande vågens räkneverk, granska tillverkarens bryggjournal, tillse att de för krossen och vågen anbragta låsen och förseglingarna äro i ordning samt med uppmärksamhet följa tillverkningen, så att han må kunna bedöma, om olaglig tillverkning eger rum. För att utöfva denna kontroll behöfver dock icke kontrollören vara ständigt närvarande i bryggeriet eller ens besöka det dagligen. Om många besök medhinnas, är det helt visst förmånligt, men det ligger lika mycken vikt på ett riktigt anordnande af besöken, som på deras talrikhet. Då en bryggerikontrollörs tjänstgöring blir betydligt lindrigare än en bränvinskontrollörs, och dertill kommer, att, då ölbryggerierna, äfven landsbygdens, alltid äro belägna å mera befolkade orter, det i allmänhet icke torde möta någon svårighet att till kontrollör erhålla en person, boende å den ort, der bryggeriet är beläget, hafva komiterade funnit, att arfvodet för en bryggerikontrollör kan sättas betydligt lägre än för en bränvinskontrollör. Komiterade hafva därför föreslagit ett arfvode af tre kronor om dagen för tillsyn å ett bryggeri och af en krona mera för tillsyn af hvarje ytterligare bryggeri. För den sannolikt högst sällan inträffande händelsen, att någon till

kontrollör lämplig person, som vore villig åtaga sig dylikt uppdrag, ej finnes i bryggeriets närhet och således en kontrollör måste ditsändas från annat håll, bör Kongl. Maj:ts befallningshafvande hafva rätt, efter öfverkontrollörs hörande, antingen höja arfvodet till högst fem kronor eller ock, om bryggeriet är så afsides beläget, att tillfälle ej finnes för kontrollören att i dess närhet skaffa sig bostad, ålägga tillverkaren att mot ersättning af statsmedel lemna kontrollören bostad och kost. Reseersättning för kontrollören synes med afseende på de numera ganska lätta kommunikationerna icke vara behöflig.

Förslaget förutsätter vidare att till öfverkontrollörernas hjälp vid tillsyn af de skattefria bryggerierna skola tillsättas särskilda tillsyningsmän. Angående hvilka personer som tänkts kunna af chefen för kontroll- och justeringsbyrån förordnas att utöfva dessa befattningar, hänvisa komiterade till hvad som vid tal om utkastet yttrats om samma slags tjänstemän. Det föreslagna högsta arfvodet af tjugu kronor i månaden har antagits i de flesta fall vara fullt tillräckligt; endast i sällsynta undantagsfall torde framställning behöfva göras om högre ersättning åt tillsyningsman. Den hufvudsakliga uppgift, som tillsyningsmännen hafva att utföra vid kontrollen å de skattefria bryggerierna är att tillse, att tillverkarna icke öfverskrida förbudet att tillsätta jäst till vört af högre extrakthalt än fem procent. För sådant ändamål skola de, så ofta ske kan, besöka de bryggerier, der de äro anställda, och med areometer undersöka extrakthalten hos vörten. Dessutom skola tillsyningsmännen hafva att uttaga prof å färdiga maltdrycker och föranstalta om undersökning af deras alkoholhalt, hvarigenom kontroll kan vinnas derå, att svagdrickstillverkarna icke efter jästens tillsättning bereda vörten högre extrakthalt än fem procent eller, i strid mot föreskriften i 27 §, uti sina bryggerier införa eller förvara andra maltdrycker än svagdricka eller använda dessa till att blanda upp sin tillverkning för att göra den starkare.

Såsom en sekundär kontroll, hvilken kan blifva af ganska stor betydelse, upptager förslaget föreskrifter derom, att alla tillverkare, såväl i skattepliktiga som skattefria bryggerier, skola vara skyldige att i enlighet med ordningsstadgans föreskrifter föra bryggjournal. Denna bok, som skall utvisa hela gången af tillverkningen i bryggeriet, skall tillverkare alltid hålla tillgänglig för kontrollpersonalen. Genom stadgandet af föreskriften, att tillverkare är skyldig att hålla sina handelsböcker med dertill hörande verifikationer tillgängliga för vederbörande öfverkontrollör, då han deraf önskar taga del, hafva komiterade tänkt, att någon möjlighet skall finnas att upptäcka om bryggjournalen i

sviklig afsigt föres felaktig. Slutligen hafva komiterade med föreskriften om bryggjournals förande velat åstadkomma, att tillräckligt material skall kunna erhållas för en tillförlitlig statistik öfver bryggeriindustrien.

Bestämmelserna om de tider, då bryggerierna skola vara tillgängliga för kontrolltjensteman, äro något olika för de olika slagen af bryggerier. I skattepliktigt bryggeri har han rätt att när som helst fordra tillträde till de lägenheter, der maltkross, mäskkar, vörtpanna och kylredskap äro uppställda, men till bryggeriets öfriga lägenheter har han tillträde allenast mellan klockan sex förmiddagen och klockan sju eftermiddagen samt å andra tider, när arbete inom bryggeriet pågår. Till skattefritt bryggeri har kontrolltjenstemannen tillträde mellan klockan sex förmiddagen och klockan sju eftermiddagen och å annan tid, när arbete der pågår.

Kontrollen öfver de skattefria bryggerierna medför, såsom af det föregående framgår, åtskilliga kostnader, såväl genom att tillsyningsmän skola tillsättas vid dessa bryggerier, som derigenom att den föranleder tillsättandet af ett större antal öfverkontrollörer. Som ifrågasvarande bryggerier erhålla en så att säga privilegierad ställning gent emot de skattepliktiga bryggerierna och då det icke kan anses riktigt, att statsverket ensamt vidkännes kostnaden för tillsynen öfver en tillverkning, hvaraf det ej har någon inkomst, är det billigt, att tillverkaren dertill bidrager med ett belopp, som föreslagits till ett halft öre för hvarje kilogram af i bryggeriet afverkad malt. Detta bidrag till kontrollkostnaden, som i väsentlig del kommer att motsvara utgifterna för anställande af tillsyningsmän vid de skattefria bryggerierna, har ansetts icke behöfva uttagas i förskott; ej heller har det funnits lämpligt, att af tillverkaren fordra säkerhet för beloppet, som i regeln torde blifva ringa.

Vid beräkning af huru stor totalkostnaden för bryggerikontrollen enligt förslaget kan antagas blifva, hafva komiterade utgått derifrån, att det skulle komma att finnas 174 skattepliktiga och omkring 400 skattefria bryggerier, att, då vissa skattepliktiga bryggerier ej anmäla sig för tillverkning hela året, de vid dessa bryggerier anställda kontrollörernas arfvode efter 3 kronor om dagen i medeltal skulle kunna beräknas till 1,000 kronor, att för bryggerikontrollen skulle behöfva anställas 10 öfverkontrollörer, hvilka i arfvode samt rese- och traktementsersättning borde uppbära 8,000 kronor hvardera, samt att medeltalet för de ersättningsbelopp, som skulle tillkomma tillsyningsmännen vid de skattefria bryggerierna, kunde beräknas högst till 240 kronor för hvarje.

Kontrollkostnaden skulle sålunda komma att uppgå till följande belopp:

Arfvode m. m. till	10	öfverkontrollörer à 8,000 kr.	—	80,000 kr.
»	»	174 kontrollörer à 1,000 »	—	174,000 »
»	»	400 tillsyningsmän à 240 »	—	96,000 »
eller tillhopa 350,000 kr.				

Om man emellertid antager, att de skattefria bryggerierna afverka 10,000,000 kilogram malt och såsom bidrag till kontrollkostnaden för dessa bryggerier erlägga ett halft öre för hvarje kilogram, eller 50,000 kronor, skulle den minskning i skatteinkomst, som staten genom kostnaden för kontrollen finge vidkännas, uppgå till omkring 300,000 kronor.

I fråga om de i förslaget förekommande straffbestämmelserna kunna komiterade i hufvudsak hänvisa till hvad som i motsvarande delar anförts beträffande utkastet. Här bör dock tilläggas, att 36 §, som behandlar frågan om öfverskridande af rätten till hembrygd, upptager straff därför äfven för det fall, att den skyldige vid tillverkningen icke åsyftat maltdryckens försäljning. Ådagalägga omständigheterna, att försäljningen verkligen åsyftats vid tillverkningen, skall den skyldige, jemlikt hänvisningen till 35 §, straffas såsom den der utöfvat oloflig salubrygd. Anledningen dertill, att bötesbeloppen uti förslagets 37 och 39 §§ satts lägre än motsvarande straff uti utkastets 21 och 23 §§, har varit dels den att, medan förslaget är grundadt på ett skattesystem, hvars sjelfva anordning innebär möjlighet att förhindra brott, utkastet åter hvilat på ett system, som kan genomföras allenast derigenom, att kontrollanordningarna förbindas med ett strängt straffhot, dels ock den, att komiterade funnit, att förbrytelser mot förslaget uppenbarligen icke kunna för rättsmedvetandet framstå lika grofva som förbrytelser mot utkastet.

I olikhet mot utkastet upptager förslaget såsom påföljd å vissa brott förlust af redskap och gods. Beslag, som allenast allmän åklagare eger verkställa, får ega rum, dels då i skattepliktigt bryggeri begås någon förbrytelse, som innebär fara för statens rätt att utfå skatten, nämligen då tillverkare i bryggeri uppställer någon till krossning af malt användbar redskap, som icke ställes under kronans lås eller försegling, eller då han i bryggeriet inför eller på förbjuden plats förvarar omäktad spannmål eller såsom surrogater för malt tjenande ämnen, dels ock då i bryggeri, vare sig skattepliktigt eller skattefritt, sker öfverträdelse af förbudet mot användande af saccharin. För att olaga krossningsredskap

eller olagligen upplagdt gods skall få tagas i beslag och dömas förbrutet, erfordras ej att tillverkaren är egare deraf. Om formerna för beslagets verkställande stadgas i 46 §.

Då i regeln tillverkningen af maltdrycker under sommarmånaderna är den minsta på tillverkningsåret och bryggerierna vid tiden omkring den 1 oktober hålla de minsta lager af maltdrycker, har det ansetts lämpligast att stadga, att förordningen skall träda i kraft vid början af ett tillverkningsår. Derigenom kan man nämligen förekomma, att bryggerierna omedelbart före skattens införande allt för mycket forcera sin tillverkning och att en märkbar minskning i skattens beräknade afkastning under första året inträder.

Skulle förordningen komma att utfärdas allenast någon kortare tid före början af det tillverkningsår, då den skall träda i kraft, kommer det sannolikt att inträffa, att åtskilliga bryggerier icke hinna anskaffa sjelfregistrerande vågar. Detta nödvändiggör ett medgifvande för dessa bryggerier att det oaktadt få fortsätta sin tillverkning, och har i sådant ändamål föreslagits det i 52 § intagna öfvergångsstadgandet.

SÄRSKILDA YTTRANDE.

Särskildt yttrande af Herr Bergh.

Då jag icke i allo kunnat ansluta mig till det förslag till förordning angående tillverkning och beskattning af maltdrycker, hvarom komiténs majoritet enat sig, får jag här nedan reservationsvis anförade skäl, som dervidlag varit för mig bestämmande, samt framlägga en i jämförelse med komiténs förslag förändrad anordning till malt-drycksbeskattningsfrågans lösning, hvilken enligt mitt förmenande på ett ganska tillfredsställande sätt tillgodoser såväl statens anspråk på ett betydligare skattetillskott som det framställda krafvet på skattefrihet för billiga, svaga maltdrycker.

Innan jag öfvergår till den förra delen af ofvannämnda uppgift, nämligen anförandet af skälen, hvarför jag ej kunnat förena mig med komitémajoriteten, anser jag mig emellertid böra anmärka, att jag lika litet som komiténs öfriga medlemmar kunnat biträda försöket att i Sverige tillämpa det danska systemet, och detta oaktadt detsamma lemna full handlingsfrihet för hvarje bryggare att tillverka maltdrycker af hvilken som helst, för honom och hans affär lämplig, beskaffenhet. Min på personlig erfarenhet af besök eller arbete i främmande länders bryggerier grundade öfvertygelse är nämligen, att hvarje system för beskattning af maltdryckstillverkningen, som icke i sig innebär en praktisk och effektiv kontroll, måste leda till talrika och omfattande lagöfverträdelser samt depravation af de enskilda yrkesidkarne. Hvarken lagöfverträdelserna eller deras ofvan antydda påföljd hafva uteblifvit der, hvarest skattesystemet icke sjelft medfört en verklig kontroll. Äfven en mycket talrik kontrollpersonal har derförutan stått maktlös.

Såsom i komiterades motivering påpekats, måste lagstiftningen gå i den riktning, att kontrollen icke finnes till endast eller hufvudsakligast för att upptäcka och bestraffa utan framför allt för att förebygga och förhindra det lagstridiga förfarande, hvartill förhållandena kunna gifva anledning.

Just härvidlag erbjuder dock det danska systemet inga som helst fördelar. Den stora roll yrkesidkarnes egna uppgifter spela vid kontrollen snarare ökar än minskar frestelsen till undandragande af beskattningen. Och endast denna omständighet har gjort det för mig omöjligt att acceptera systemet ifråga.

Då jag sålunda vid bedömandet af det större eller mindre företräde, som bör gifvas det ena eller det andra skattesystemet, fäster det största afseende vid beskaffenheten af den kontroll, hvarpå det har att bjuda, måste det emellertid ur denna synpunkt likaledes ställa sig synnerligen svårt för mig att i allo taga för godt till och med det af komiterades majoritet framlagda förslaget. Äfven detta lemna nämligen åtskilligt öfrigt att önska i nämnda afseende.

Genom att uppdelat maltdryckstillverkningen i två från hvarandra skarpt skilda kategorier, skattepliktig och skattefri, har man redan i och för sig uppoffrat den enhetlighet och konsekvens, hvilken utgör ett godt skattesystems lika väl som hvarje annan väl arbetande institutions största styrka. Men detta uppoffrande har blifvit rätt kännbart först derigenom, att man af opportunitetsskäl — utgifternas förminskande i främsta rummet — infört olika slags kontrollanordningar för de nämnda två kategorierna och dervid endast för den ena af dem tagit i anspråk den goda preventiva metoden, som verkar förebyggande och förhinderande i fråga om eventuella lagöfverträdelser, men för den andra behållit den nära nog i motsatt riktning verkande, som är egendomlig för det danska systemet. Medan för kontrollen af de skattepliktiga bryggerierna träffats anstalter, som nära nog utestänga möjligheten af skattesvek, så har man visat en mycket långt gående tillit till de skattefrias förmåga att sjelfva hålla sin tillverkning inom lagliga gränser. I sjelfva verket äro de försigtighetsmått, som i senare fallet ansetts tillräckliga, föga egnade ens att upptäcka och bestraffa underslef, än mindre förhindra och förebygga sådana.

En summarisk jämförelse mellan den kontroll, hvilken man ansett nödig för de skattepliktiga bryggerierna, och den, hvarmed man åtnöjt sig med afseende på de skattefria, skall bäst visa, huru stort missförhållandet är mellan båda kategorierna i fråga om tryggheten mot lagbrott och underslef.

Beträffande först de skattepliktiga bryggerierna erinras sålunda, att allt malt, som användes för maltdrycksberedningen, skall passera en automatisk våg, hvilken är så förbunden med bryggeriets malkross, att såväl den förra som den senare är oåtkomlig för tillverkaren, att kontrollör skall vara anställd vid hvarje bryggeri och ega rätt att när

som helst infinna sig derstädes för att tillse, det lagens föreskrifter åtlidas, och att bryggeriet är underkastadt upprepade inspektioner af vederbörande öfverkontrollör, som skall ega fri tillgång till bryggeriets handelsböcker. Till kontrollapparaten hör dessutom yrkesidkarens skyldighet att föra en på särskildt sätt uppställd bryggjournal, som ständigt skall finnas för kontrolltjenstemännen tillgänglig att af dem afskrifvas.

Angående åter de kontrollanordningar, som ansetts nödvändiga vid de skattefria bryggerierna, så inskränka sig dessa till förande af en bryggjournal, som skall finnas tillgänglig för den icke tekniskt bildade, med högst 20 kronor i månaden aflönade tillsyningsman, hvilken i grannskapet kan finnas påräknelig, samt enstaka inspektioner af öfverkontrollör.

Inför dessa fakta kan man näppeligen undgå att fråga, på hvilka grunder man ansett sig kunna och böra stipulera så vidt skilda bestämmelser. Noga sedt är det samma drift, det illojala vinningsbegäret, som skall bekämpas, och det torde få anses högst tvifvelaktigt, om denna uppgift blifver mindre vanskelig, då det gäller utsigten att begagna gynsamma konkurrensförhållanden eller då det är fråga om att undandraga sig mindre gynsamma sådana. Och det kan vidare med fullt fog ifrågasättas, om det ej gifves en viss rimlighet i det antagandet, att svårigheten att bekämpa de många, under små förhållanden arbetande svagdricksbryggarnes lust att profitera af det nya konkurrensläget i själfva verket skall blifva större än svårigheten att tillbakahålla de relativt fåtaliga och bättre situerade ölbryggarnes lust att undandraga sig en viss extra omkostnad. Sjelfva beskaffenheten af den producerade varan måste i samband med gamla traditioner, der den nu ofta förekommande periodiska tillverkningen äfven af starkare maldrycker spelar en ej oviktig roll, medverka till en föga tillfredsställande utgång af jämförelsen i fråga.

Lägges härtill den helt visst mycket stora vanskligheten att i de skattefria bryggeriernas närhet för en jämförelsevis så ringa aflöning som 240 kronor om året kunna erhålla tillsyningsmän, som med tillräcklig personlig sjelfständighet och pligtrohet förena en så pass fri disposition af sin tid, att de verkligen skulle kunna utöfva en något så när effektiv kontroll öfver svagdricksbryggarnes alla förehafvanden, så synes det afgjort, att den ofvan nämnda dualismen i fråga om bryggeriernas ställning och kontrollens anordning måste orsaka såväl moraliskt som ekonomiskt föga tillfredsställande resultat, som dock först skulle få sin rätta relief genom en på de nya förhållandena fotad, restriktiv försäljningslag.

Jag kan icke underlåta att i detta sammanhang och såsom synnerligen belysande för den lätthet, hvarmed polismyndigheterna och andra icke fackmässiga kontrollanter kunna föras bakom ljuset, då det rör sig om så tekniskt invecklade saker som en maltdrycks verkliga alkoholhalt, anföra något, som nyligen tilldragit sig i staden Södertelge. En svagdricksbryggare på platsen tog sig nämligen förra året före att i marknaden utsända en maltdryck, som på etiketterna angafs vara »alkoholfritt kronöl» och som på grund af denna vilseledande uppgift tilläts till servering å tider och ställen, där enligt nu gällande förordning icke ens svagdricka får hållas till salu. Den nämnda maltdrycken behandlades med andra ord såsom en ren läskedryck, och detta ehuru tillverkaren i stadens tidningar tillkännagaf, att den i sjelfva verket höll 2,11 volymprocent alkohol. Men ej nog dermed. Gent emot hans ifriga protester har det dock senare konstaterats, särskildt genom de af ingenjören J. Köhler verkställda analyser, som finnas intagna i den komiterades betänkande vidfogade analyssamlingen, att den s. k. alkoholfria maltdrycken vid olika tillfällen hållit ända till 3,67 volymprocent alkohol. Ja, helt nyligen har genom enskild försorg å ett serveringsställe tagits prof af det der serverade »alkoholfria kronölet», hvilket sedermera vid analysering befanns innehålla 4,34 volymprocent alkohol eller lika mycket som våra lättare ölsorter. Detta bestyrkes af följande:

»Analysattest n:o 85350

Öfver ett prof maltdryck, den 6 dns. inlemnadt från Herr Hofrättsnotarien Hj. Uddenberg genom Poliskonstapeln Herr Axel Carlsson.

Undersökning begärdes för att få utrönt provvets alkoholhalt.

Profvet innehöll

Alkohol 4,34 vol. %

Profvet var grumligt utaf jästceller.

Sigill: » — — — — almar U. — — — —

Märke: »Mälarhamnen O. Borglund.»

Stockholm den 10 Okt. 1902.

Carl Setterberg,
Fil. dr. Handelskemist.

Att förestående afskrift är lika lydande med hufvudhandlingen betygas:

S. Lindell.

A. Sandin.

Att det i förestående intyg omnämnda ölprof erhöles serveradt å ett serveringsställe vid Mälarehamnen i Södertelje, å hvilket ställe enligt betjeningens uppgift icke fick serveras annat än läskedrycker, att betjeningen uppgaf att detsamma endast vore en läskedryck, samt att det serverades ur en $\frac{1}{3}$ literbutelj försedd med etikett innehållande orden »Alkoholfritt Krondricka» intygas.

Stockholm den 14 Okt. 1902.

Hjalmar Uddenberg.»

Om emellertid — för att återkomma till sjelfva ämnet — åtskiljandet af maltdryckstillverkningen i två skarpt begränsade, på olika sätt kontrollerade grupper å ena sidan utgör en ödesdiger inkonsekvens, så innebär den äfven å den andra en icke ringa orättvisa mot den extra beskattade näringens utöfvare.

Genom nämnda åtgörande har man nämligen ställt en mängd yrkesidkare inför ett synnerligen brydsamt och, huru det än utfaller, för deras ekonomi föga lyckosamt val. Det gäller för dem att öfvergifva antingen den tillverkning af starkare, numera skattepliktiga, maltdrycker, som de förut drifvit, eller afstå från en tidigare utöfvad fabrikation af svagare, numera skattefria dylika. Komiterades förslag till förordning angående tillverkning och beskattning af maltdrycker stadgar visserligen, att skattefritt blifver endast det bryggeri, där uteslutande maltdrycker af uppgifven låg ursprunglig extrakthalt (5 %) tillverkas, och man skulle deraf möjligen kunna draga den slutsats, att antalet af dem, som skulle komma i valet och qvalet, skulle inskränka sig till de svagdricksbryggerier, hvilka tillförene såsom binäring och mera tillfälligt sysslat med ölbrygd och för hvilka situationen derför skulle blifva relativt lätt att beherska. Men konsekvenserna af den nya ordningen peka faktiskt åt ett helt annat håll. Det är visserligen icke förbjudet för ett skattepliktigt bryggeri att brygga svagdricka, men den omständigheten att endast beskattadt malt dertill får användas måste göra en sådan tillverkning ur konkurrenssynpunkt så oförmånlig, att hvarje klok yrkesidkare helt visst skall skynda att upphöra dermed, för så vidt han icke befinner sig i den lyckliga belägenheten att kunna genom nybyggnad å annan tomt o. s. v. åt sig bevara rätten att för sin svagdrickstillverkning få använda obeskattadt malt. Utom i de undantagsfall, där affärens omfattning och kapitaltillgång tillåter dylika experiment, ställes *faktiskt* äfven tillverkare af starkare maltdrycker inför nödvändigheten att antingen helt och hållet öfvergå till skattefria tillverkning, hvilket dock måste förefalla de flesta af dem väl äfventyrligt, eller ock afstå från en binäring, som derför att den kunnat drifvas med samma redskap och folk som hufvudnäringen, kunnat till-

föra honom en betydlig, kanske hufvudsaklig del af årsvinsten. Och antalet af de yrkesidkare, för hvilka afståendet från den afsedda binnärningen på grund af deras affärers ringa omsättning spelar en rent af vital roll, är större än man i allmänhet är böjd att antaga. Af de genom 1898—1900 års maldryckskomité insamlade statistiska uppgifterna framgår nämligen, att redan 1897 funnos 104 bryggerier, hvilka genom den nya ordningen skulle tvingas till för dem sjelfva ruinerande förändringar eller inskränkningar i driften, på sätt af följande tabell framgår:

Försäljningsvärde i kronor.				Försäljningsvärde i kronor.			
	Svag-dricka.	Svensk-öl.	Underjätta maldrycker.		Svag-dricka.	Svensk-öl.	Underjätta maldrycker.
Stockholms stad:				Östergötlands län:			
1.	78,000	— —	235,103	4.	1,050	— —	2,880
2.	181,000	— —	112,000	5.	3,414	— —	13,680
Stockholms län:				6.	4,032	320	48,084
1.	2,940	412	6,930	7.	6,240	— —	11,600
2.	21,592	708	94,514	8.	12,000	— —	77,000
3.	10,800	3,770	34,397	9.	8,650	— —	62,672
4.	12,012	360	9,200	10.	7,262	— —	35,002
Upsala län:				11.	7,716	12,940	87,372
1.	20,099	936	52,700	12.	15,000	— —	120,200
2.	7,790	1,476	36,422	13.	7,966	924	44,776
3.	14,800	1,080	49,560	14.	840	— —	10,781
Södermanlands län:				Kalmar län:			
1.	7,500	300	14,400	1.	1,395	— —	6,200
2.	5,284	— —	24,048	2.	1,000	— —	11,750
3.	2,952	1,270	20,088	3.	380	— —	3,000
4.	6,405	3,077	88,570	4.	2,700	— —	21,450
5.	5,508	— —	60,200	5.	6,527	446	40,630
6.	9,672	1,360	97,075	Gotlands län:			
7.	11,539	532	27,900	1.	5,910	— —	40,641
8.	2,000	— —	7,480	Blekinge län:			
Östergötlands län:				1.	1,200	— —	9,000
1.	2,100	— —	8,200	Kristianstads län:			
2.	8,688	2,448	60,489	1.	3,930	809	82,000
3.	4,200	— —	22,500	2.	8,825	2,543	135,880
				Malmöhus län:			
				1.	7,500	13,200	30,996

Försäljningsvärde i kronor.				Försäljningsvärde i kronor.			
	Svag-dricka.	Svensk-öl.	Under-jästa malt-drycker.		Svag-dricka.	Svensk-öl.	Under-jästa malt-drycker.
Hallands län:				Vestmanlands län:			
1.	420	220	7,172	2.	4,535	922	48,500
Göteborgs och Bohus län:				3.	15,750	—	24,180
1.	3,000	100	10,200	4.	2,344	420	37,600
2.	11,600	—	27,900	Kopparbergs län:			
3.	4,000	—	30,000	1.	3,300	—	9,500
4.	3,911	—	8,303	2.	6,000	300	6,500
5.	13,300	—	22,750	3.	2,650	—	7,950
6.	17,500	1,200	3,000	4.	8,800	—	19,800
7.	38,750	31,500	32,800	5.	5,290	—	3,750
8.	88,209	2,845	129,748	6.	4,000	—	18,000
9.	183,000	—	88,600	Gefleborgs län:			
Elfsborgs län:				1.	5,460	—	69,000
1.	12,852	—	35,500	2.	4,125	—	28,100
2.	1,100	450	4,275	3.	4,200	—	34,000
3.	2,500	225	2,240	4.	2,375	—	42,000
4.	5,400	—	41,500	5.	4,375	—	38,300
Skaraborgs län:				6.	13,380	3,248	62,500
1.	1,400	—	4,800	Vesternorrlands län:			
2.	2,400	—	19,050	1.	1,050	—	25,900
3.	2,500	2,750	66,500	2.	3,066	—	23,140
4.	7,000	1,000	38,000	3.	6,240	—	67,400
5.	5,330	2,170	88,300	4.	4,800	—	24,600
6.	6,000	—	37,700	5.	16,159	—	158,200
Vernlands län:				6.	16,395	—	168,200
1.	7,540	—	40,400	7.	18,816	—	133,500
2.	8,800	—	40,400	Jemtlands län:			
3.	5,897	—	26,200	1.	6,250	—	36,000
4.	3,705	—	15,750	2.	4,500	—	7,020
5.	2,952	500	44,400	3.	2,550	—	19,900
6.	1,400	—	29,100	4.	8,685	—	54,600
7.	2,057	—	31,300	Vesterbottens län:			
Örebro län:				1.	6,000	—	44,000
1.	3,909	—	17,000	Norrbottnens län:			
2.	880	—	13,400	1.	5,996	—	74,500
3.	5,923	—	22,100	2.	22,800	—	23,800
4.	3,405	—	19,190	3.	5,500	—	34,200
5.	4,939	280	13,300	4.	10,120	—	20,200
6.	679	—	9,300				
Vestmanlands län:							
1.	7,569	1,025	102,000				

I sjelfva verket är de förut på kombinerad öl- och svagdricks-tillverkning lefvande mindre bryggeriernas öde temligen gifvet, om den föreslagna anordningen kommer tillstånd. De äro i de flesta fall dömda att antingen genast nedläggas eller ock efter en längre eller kortare tids tynande tillvaro nödgas upphöra.

Men härmed är man inne på ett synnerligen grannliga ämne. Det är icke nog med att man måste fråga sig, om det ur skattesynpunkt vore klokt att ruinera ett betydande antal affärer, utan det gifves äfven ett annat spörsmål, som härvidlag tränger sig fram: Kan det vara förenligt med den enklaste rättvisa och statens värdighet att utan ersättning beröfva en mängd människor deras kanske ofta med mycken vedermöda sammanbragta egendom och dermed grunden för en tryggad existens? Svaret härpå kan icke gerna blifva mer än ett och den invändning, som möjligen kan göras, att hus och redskap ju alltid finnas kvar, är icke allt för svår att bemöta. Hvar finna köpare till dem eller nödigt kapital för deras apterande för nya uppgifter, behöfver man endast till gengäld fråga.

Utan tvifvel skulle det vara statens skyldighet att under sådana förhållanden träda emellan för att undanrödja åtminstone de påtagligaste af de missförhållanden, dess ingripande tillskapat. Och det enda praktiska sättet härför vore tvifvelsutan inlösandet af lägenheter och redskap, såsom ock föreslogs af 1891 års komité, som icke bortsåg från det faktum, att icke alla bryggerier skulle vara i stånd att bära ens de med kontrollen förenade kostnaderna. Att något stadgande i denna väg icke fogats till bestämmelsen angående bryggeriernas åtskiljande i skattepliktiga och skattefria måste i främsta rummet göra den näringsidkarne tillfogade orättvisan rätt skarpt i ögonen fallande.

Den orättvisa, hvars grund är det ofvan omtalade åtskiljandet af bryggerierna, framträder emellertid äfven på annat sätt.

Man skulle kunna föreställa sig, att staten, då den för sina behof af en viss grupp yrkesidkare kräfver en ganska kännbar uppoffring, skulle söka att till gengäld bereda denna allt möjligt skydd mot illojal konkurrens och andra för densamma ogynsamma sidoinflytelser. Denna uppfattning har emellertid icke kommit till sin rätt i komitémajoritetens förslag. Tvärtom har genom de deri stadgade, allt för litet effektiva kontrollanordningarna med hänsyn till de skattefria bryggeriernas tillverkning rikt tillfälle lemnats för hvarjehanda mer eller mindre illojala försök att beröfva de skattepliktiga tillverkningarna deras marknad. Inbryggandet af »drickssorter» med hög extrakthalt, som nu icke lönar sig, skulle särskildt taga stark fart och beröfva icke blott staten en

del af dess åstundade skatteinkomst utan äfven de lojala skattebetalarna en afsevärd anpart af deras väl behöfliga omsättning.

Då på grund af den föreslagna kontrollens svaghet dylikt är att med stor visshet vänta, redan då gränsen mellan skattepliktiga och skattefria maltdrycker bestämmes till endast 5 procents extrakthalt hos stamvörten för de senare, så lär emellertid ingen svårighet gifvas att förutsäga hvad som skulle komma att inträffa, ifall den ursprungliga extrakthalten icke, såsom i komiténs förslag blifvit stadgadt, skulle ligga till grund för skattefriheten utan denna i öfverensstämmelse med ett par komitéledamöters önskan skulle bestämmas af alkoholhalten begränsad genom pasteurisering m. m. Förhållandena skulle då helt visst blifva än värre. Jag behöfver endast hänvisa till episoden angående det »alkoholfria kronölet» för att häfda riktigheten häraf. Alkoholhalten hos denna dryck var ursprungligen ganska låg, men steg af naturliga skäl undan för undan, till dess drycken kunde konkurrera med — öl.

De stora bristerna hos det nu kritiserade skatte- och kontrollsystemet hafva gifvetvis ej kunnat undgå majoritetens medlemmar och endast deras uppfattning af ordalydelsen i komiténs mandat torde ha förhindrat dem att ansluta sig till ett i motiveringen (sid. 65) refererad, inom komitén dryftadt, annat förslag af hufvudsakligt innehåll, att skattefrihet skulle tillkomma sådana bryggerier, som för uteslutande svagdricksbrygd afverkade högst 15,000 kilogram malt årligen, hvarefter öfriga bryggerier skulle utgöra den på maltafverkningens storlek beroende skatten efter en viss progression. Det i mandatet till beaktande framställda krafvet på skattefrihet för de billiga, alkoholsvaga dryckerna skulle icke derigenom blifvit behörigen tillgodosedt.

Då jag för min del emellertid icke kan finna, att komiténs mandat ovilkorligen fordrar beredande af skattefrihet åt *all* tillverkning af de åsyftade maltdryckerna utan snarare afser att betrygga en öfver hela landet lika fördelad, jämn tillgång på desamma, och jag vidare anser, att man icke gör klokt i att längre än absolut nödvändigt är afvika från den rena råämneshesbeskattnings klara och konsekventa väg, har jag ansett mig böra — under uttalande af mitt erkännande åt de jämförelsevis stora fördelarne af nyssnämnda inom komitén framkomna projekt — framlägga det förslag, som jag inledningsvis betecknat såsom på ett ganska tillfredsställande sätt tillgodoseende icke blott statens behof af ett betydligare skattetillskott utan äfven det gjorda äskandet af skattefrihet för de billiga, svaga maltdryckerna.

I stort sedt ansluter sig detsamma ganska väsentligt till det ofvannämnda projektet, med hvilket det har gemensamt, dels inrät-

tandet af en skattefri klass af småbryggerier, dels det skattefriheten begränsande beloppet af förbrukadt malt (15,000 kg.), dels det stora flertalet bestämmelser angående progressionens ordnande. I sistnämnda afseende skiljer sig dock mitt förslag från det i komitén framkomna derigenom, att den förhöjning af skatten till 125 procent af skattesatsens belopp, hvilken i det sistnämnda tänkts skola inträda redan för den maltaferkning, som öfverstiger 200,000 kilogram, framskjutits så, att den träffar först den maltaferkning, som öfverstiger 300,000 kilogram. I öfrigt skilja sig de båda förslagen åt i en synnerligen viktig punkt, nämligen i fråga om det förbud för de skattefria bryggerierna att tillverka andra maldrycker än svagdricka, som influtit i det uti komiténs motivering refererade förslaget, men som jag icke kunnat acceptera.

Att jag kunnat ansluta mig till inrättandet af en klass af skattefria bryggerier, omfattande de minsta och konkurrenssvagaste, har utom komitémandatets lydelse föranledts af den analogi jag funnit existera mellan denna anordning och flere af bestämmelserna i våra öfriga skatteförordningar. Idén om beskattningens ställande i direkt proportion till skatteförmågan har, ehuru först nyligen tillämpad i större utsträckning, länge nog haft burskap i våra bevillningsförordningar genom de skattefria afdragen, och åtgärden ifråga kan därför näppeligen betraktas såsom en förvanskning utan snarare som en utveckling af det förslag till progressiv maltskatt, som af svenska bryggareföreningen redan 1894 afgafs i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t.

Men till detta mera teoretiska skäl har slutit sig ett annat af rent praktisk natur.

Då man granskar det tillgängliga statistiska materialet, finner man nämligen, att det inom den af siffran 15,000 kilogram begränsade kategorien gifves icke färre än 206 bryggerier med en samlad maltaferkning af 1,492,582 kilogram, hvilka äro tämligen likformigt spridda öfver landet, synnerligen dess landsbygd, och i öfvervägande grad sysselsätta sig med tillverkning af svagdricka. Och detta öppnar en ganska naturlig utväg att utan ingående på det svårlösta problemet om en svagdricksgräns bereda skattefrihet åt tillverkningen af de billiga, alkoholsvaga maldryckerna i den omfattning, att någon brist på sådana svårigen skall kunna uppstå. De åsyftade mindre bryggeriernas relativt stora antal och deras läge i landsortskommunerna garantera i sjelfva verket bibehållandet af den bekväma åtkomsten utan att priset behöfver höjas mera än som kan betingas af ett måttligt bidrag till kontrollkostnaderna. Genom inrättandet af den skattefria kategorien af mindre bryggerier jemte den skattefria hembrygden har man sålunda vunnit, att nödvändig-

hetsvaran svagdricka på de mindre och med afseende på arbetsförtjenst sämre lottade platserna icke kännbart drabbats af skatten och det under sådana förhållanden, att inga främmande, ödesdigra och opröfvade principer införts eller staten gått miste om någon nämnvärd inkomst.

Tvärtom har härvidlag en inom beskattningsväsendet häfdvunnen billighetssynpunkt visat sig på ett lyckligt sätt gynna krafvet på den äskade skattefriheten för svagdrickat.

Såsom ofvan inhemtats, har den nya maldrycksbeskattningens bringande i samklang med det öfriga skattesystemet i viss mån varit afgörande för min uppfattning, och det torde med hänsyn härtill icke tarvas någon annan motivering för min anslutning till den progressiva skatteformen, ehuru andra skäl därför visst icke saknas. Jag öfvergår alltså till angifvande af den grund, hvarpå jag utsträckt omfånget af den näst sista skatteklassen med ännu 100,000 kilogram.

Detta har skett, emedan jag anser, att en så utomordentlig stegring af skattekravet som till 125 procent af skattesatsens belopp måste betinga en än kraftigare utveckling af den ekonomiska bärkraften hos den skattedragande affären, och denna kan icke förutsättas ha infunnit sig under den tid, då afverkningen stigit från 100,000 till 200,000 kilogram. Man måste gifva de skattedragande etablissemanten tillfälle att, bildligt taladt, »draga andan», innan man pålägger dem en ny börda.

Återstår sålunda att gifva skäl för min åtgärd att utesluta bestämmelsen, att de skattefria bryggerierna icke skola få brygga andra maldrycker än svagdricka.

Utgångspunkten är i detta fall önskvärdheten af att kunna undvika produktionens beläggande med ett hämmande band, hvars tryck ständigt kännes och framkallar en lätt begriplig lust att på ett eller annat sätt undandraga sig detsamma. Stipulerandet af det här åsyftade förbudet skulle icke göra undantag från regeln. Endast den omständigheten, att många af de mindre bryggerierna på landet visserligen i regeln tillverka endast svagdricka, men likväl äro vana att på särskild requisition, med anledning af inträffande helger o. s. v. betjena sina kunder med tillverkning af en eller annan starkare maldryck, gifver en god ledning för bedömandet af det sätt, hvarpå det afsedda förbudet skulle komma att uppfattas och respekteras. De flesta skulle helt visst betrakta det såsom ett fullkomligt meningslöst och orimligt ingripande i deras goda rätt att disponera öfver sin egendom och sitt arbete. Och, om icke kontrollen blefve af natur att kunna förebygga sådant, skulle de helt visst icke draga synnerligen mycket i betänkande att

gäcka den förhatliga föreskriften. Fara värdt är, att den äfven med en rätt tung kontrollapparat icke skulle blifva stort annat än en död bokstaf.

Med hänsyn till allt detta får också produktionens frihet en helt annan betydelse än den ytliga af yrkesidkarens större bekvämlighet och utsigt till ökad vinst. Dess rent moraliska verkningar böra nämligen äfven tagas i betraktande. Hos de allra flesta måste rätten att, så som konjunkturerna bjuda och efter eget godfinnande, tillgodogöra sig den uppståndna situationen alstra en känsla af trygghet och belåtenhet, som icke eggjar till underslef utan tvärt om minskar lusten att gifva sig in på ett område, der fläckadt anseende och kännbara förluster hota i händelse af upptäckt. Endast undantagsvis skola fortfarande hänsynslöst vinstbegär och individuel brist på lojalitet i förening förmå drifva yrkesidkaren till öfverträdande af förordningens enda inskränkande föreskrift att iakttaga en viss gräns för produktions storlek.

Till den af mig föreslagna anordningens obestriddliga företräden hör nämligen äfven dess stora enkelhet och kontrollens deraf följande lätthet. Det är här icke fråga om vissa procent af extrakt- eller alkoholhalt utan endast om kilogram malt och det gifves här icke rum för denna mängd af helt eller halft omedvetna »misstag», hvarpå det annars blefve så lätt för tillverkaren att skjuta skulden. Det skulle ej heller för tillsyningsmännen blifva fråga om att handtera ett ömtåligt instrument, utan endast att, som man säger, hålla ögonen öppna.

Sist må äfven påpekas, att de oakadt allt detta eventuellt förekommande fallen af underslef åtminstone icke skulle få karakter af någon slags förfalskning af födo- eller njutningsmedel.

Kan genom bibehållande af det nuvarande låga priset å svagdricka något afsevärdt göras för nykterhetens befrämjande, torde mitt förslag äfven ur denna synpunkt vara förtjent af uppmärksamhet.

Allra sist tillåter jag mig uttala den förhoppningen, att man icke måtte bortse från faran att pålägga industrien större bördor än den förmår bära. Då skatt ålägges en förut obeskattad produkt, är det helt visst af nöden att tillse, det denna beskattning afpassas så, att den inkomst, man med densamma vill vinna åt staten, icke väsentligen minskas eller den ifrågavarande industrien ej så hårdt belastas, att den beröfvas all utsigt till framgångsrikt fortsättande af sin verksamhet.

Med hänsyn till båda dessa viktiga intressen, som stå i nära samband med hvarandra, lär emellertid, enligt min mening, icke skatte-

satsen få sättas högre än 10 öre per kilogram malt, hvarvid dock bör iakttagas att *dels* för beredande af möjligheten att framställa billigt svagdricka äfven af beskattadt malt, *dels* för högre beskattande af de till omsättning och bärkraft större bryggerierna en såväl sjunkande som stigande skala tillämpas. I anslutning härtill och med hänvisande till mitt ofvan framlagda förslag angående beskattning af maltdrycksindustrien får jag alltså föreslå, att skatten för de första 50,000 under året afverkade kilogrammen malt skall utgå med 50 % och för de nästa 50,000 kilogrammen med 75 % samt för hvad som öfverstiger 300,000 kilogram med 125 % af den ofvannämnda skattesatsen af 10 öre pr kilogram malt.

Statens inkomst af denna anordning kan beräknas till cirka 4,000,000 kronor per år.

Stockholm den 15 oktober 1902.

Axel Bergh.

Särskildt yttrande af Herrar Byström och Rosenberg.

Såsom motiv för komiténs tillsättande angifves i Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse af den 4 april 1902, att för Kongl. Maj:t blifvit anfördt:

dels att företräde framför en råämnesbeskattning vid tillverkning af maltdrycker förmenats böra tillkomma en på den färdiga varan lagd skatt, särskildt ur synpunkten af den betydelse, skatten vid sidan af dess syfte att bereda staten inkomst ansetts kunna äga för nykterhetens främjande,

dels att en sådan ölskatt införts i Danmark genom lag af den 1 april 1891 och att om denna skatts verkningar nu förvärfvats erfarenhet,

dels att skattens tillämpning i Danmark uppgifvits hafva utfallit på ett tillfredsställande sätt.

Enligt vår uppfattning har komiténs granskning af tillgängliga uppgifter angående skattens tillämpning i Danmark bekräftat sistnämnda omdöme. Vi hänvisa till uttalandet i slutet af *Bil. 3*:

»Formen för den danska ölskatten är i hög grad enkel och billig, och i Danmark synes man vara mycket belåten dermed, både den kontrollerande myndigheten och bryggarne — — —.»

Att direkt öfverflytta detta skattesystem på svenska förhållanden vore dock mindre välbetänkt, redan på grund af vårt lands stora utsträckning och delvis glesa befolkning. Vid den på grund häraf företagna bearbetningen har komiténs flertal ansett en kontrollpersonal af 16 kontrollörer möjligen vara tillfyllestgörande; enligt vår åsigt kräves för en betryggande kontroll i vårt vidsträckta land minst 25 kontrollörer, af hvilka enligt den å sid. 50 antydda planen flertalet skulle förläggas i landsorten vid kontrollstationer, hvardera med 5 kontrollörer, nämligen å en station i norra, en i södra samt en i mellersta delen af landet på lämpligt afstånd från hufvudstaden, der de återstående 10 skulle förläggas, och af dessa 10 halfva antalet företrädesvis hafva till uppgift

att verkställa analyser samt företaga *tillfälliga*, plötsliga kontrollresor, hvarhelst dylika blefvo af behovet påkallade. De öfriga 20 skulle tilldelas hvardera sitt distrikt, innefattande endast omkring 30 bryggerier, således ett vida mindre antal än i Danmark, der på hvarje af de 5 kontrollörerna kommer af de 388 bryggerierna i medeltal icke mindre än 77 bryggerier i hvarje distrikt eller mera än dubbla antalet. På grund häraf skulle hvarje kontrollör hinna att, med en tjenstgöring, svarande emot de danska kontrollörernas, minst 6 gånger om året besöka hvarje bryggeri i sitt distrikt; lägges härtill de af särskilda förhållanden framkallade *plötsliga kontrollbesöken* af de i hufvudstaden för sådant ändamål disponibla 5 kontrollörerna samt anställandet af 350 tillsyningsmän vid skattefria och vissa skattepliktiga bryggerier, så torde systemets tillämpning i denna form erbjuda en väsentlig förstärkning af den kontroll, som redan under en tidrymd af 10 år i Danmark gifvit tillfredsställande resultat.

Beträffande kostnaden för en sålunda utvidgad kontroll inträder visserligen någon förhöjning, dock utan att totalsumman öfverskrider det för maltbeskattning nödiga beloppet af 350,000 kronor enligt sid. 82. Aflöningen åt 25 kontrollörer à 7,000 kronor uppgår till 175,000 kronor, arfvodet för 350 tillsyningsmän à högst 240 kronor till 84,000 kronor, kostnaden för 4 kontrollstationer à 10,000 kronor till 40,000 kronor; beräknas öfriga kostnader såsom förut (sid. 50) till 44,000 kronor, erhålles ett belopp af 343,000 kronor.

Under förutsättning af en så anordnad kontroll kunna vi icke dela majoritetens å sid. 56—64 uttalade omdöme öfver såväl det danska skattesystemet som i allmänhet öfver en på den färdiga varan lagd skatt.

I olikhet mot de tidigare för maldrycksbeskattning tillsatta komitéerna af 1881, 1891 och 1892 har 1902 års komité fått sig af Kongl. Maj:t anvisad en hittills vid frågans behandling förbisedd synpunkt, nämligen »den betydelse, skatten vid sidan af dess syfte att bereda staten inkomst ansetts kunna ega för nykterhetens främjande».

Att rusdrycksmissbruket i vårt land numera påkallar åtgärder från lagstiftningens sida, icke blott hvad beträffar de alkoholrika, i egentlig mening spirituösa dryckerna, utan äfven med afseende å missbruket af maldrycker till berusningsmedel, torde icke kunna förnekas.

Men detta missbruk häfves ej, hvarken genom blotta förbud, ej heller genom dryckens fördyrande, eller inskränkande bestämmelser vid dess försäljning, eller försvårande af tillgången till dylik dryck. Dessa åtgärder kunna hvar för sig i viss mån bidraga att motverka missbruket, men ett bland de mest praktiska hjälpmedlen i kampen

mot samtliga rusdryckerna vore tvifvelsutan en *verkligt god, icke berusande maltdryck*, lätt tillgänglig för åtminstone så billigt pris, att det understeg ölets.

Svenska nykterhetssällskapet styrelse yttrar i en till Kongl. Finansdepartementet ingifven skrivelse af den 21 juni 1901 härom följande:

»Svenska nykterhetssällskapet, som anser att införandet af en tillverkningsskatt å de spritstarkare maltdryckerna ovilkorligen bör komma att verka till gagn för vårt folks nykterhetsarbete, förenar med denna åsikt en bestämd öfvertygelse om nödvändigheten att i sammanhang härmed göra allt hvad som kan göras för att förbättra beskaffenheten af de alkoholsvaga maltdrycker, som fortfarande skulle förblifva skattefria. Endast på detta sätt lära dessa senare i den allmänna förbrukningen kunna undantränga de spritstarkare.»

Detta är en hufvudsak i hela den närvarande tidens nykterhetssträfvande i vårt land med afseende å maltdryckerna. En beskattningsform, som underlättade tillverkningen af en verkligt god, icke-berusande maltdryck, skulle utan tvifvel »vid sidan af dess syfte att bereda staten inkomst» ega en *synnerligen stor betydelse för nykterhetens främjande*.

Från denna af Kongl. Maj:t angifna nya synpunkt böra alltså de olika förslagen till maltdrycksbeskattning pröfvas.

Hufvudfrågan ur nykterhetssynpunkt vid bedömande af »råämnesheskattning» eller »en på den färdiga varan lagd skatt» blir således: I hvad mån underlättar denna skattelag uppkomsten af en verkligt god, icke-berusande maltdryck?

Betydelsen af denna nya synpunkt framhålles också af komiterades flertal, då de å sid. 62 säga: »Det har sålunda uppgifvits, att endast en *produktbeskattning* skulle kunna leda till framställandet af en god, alkoholsvag maltdryck, under det att en *råämnesheskattning* skulle föranleda tillverkarne att uppdrifva förjäsningsgraden för att framställa en hållbar, alkoholstark och följaktligen berusande maltdryck», och derefter underkasta den enda inom komitén ifrågasatta produktbeskattningen, nämligen den enligt danska systemet utarbetade, en granskning.

Till en början förbiser majoriteten vid denna granskning, att dess utgångspunkt — sjelfva uppdragandet af en gräns mellan skattefria och skattepliktiga drycker — är för *råämnesheskattningen främmande*

och att denna viktiga bestämmelse utgör ett lån från produktbeskattningssystemet. Redan häruti ligger ur nykterhetssynpunkt uppenbarligen en väsentlig öfverlägsenhet i det senare systemet, hvilken ökas genom den fördel, som majoriteten sjelf å sid. 63 medgifver åt produktbeskattningen, nämligen att den underlättar tillgången till alkoholsvaga drycker och derigenom »möjligen kunde få en viss betydelse för nykterhetsarbetet».

Sjelfva den af nykterhetsvännerna framhållna hufvudsakliga vinsten i produktbeskattningen, nämligen »att endast denna skulle kunna leda till framställning af en god, alkoholsvag maltdryck», hvarvid med »alkoholsvag» uppenbarligen förstås en icke-berusande dryck d. v. s. af en alkoholhalt, ej öfverstigande den fastställda gränsen 2 vol %, har majoriteten icke gjort försök att bestrida, då dess påstående å sid. 63 afser skattepliktiga, således berusande drycker; lika litet har majoriteten framlagt något bevis att råämnesbeskattningen skulle kunna dertill föranleda, då påståendet, sid. 63, angående »alkoholsvagare drycker» likaledes uttryckligen afser skattepliktiga; deremot medgifves å sid. 63, att denna från produktbeskattningen lånade fördel ej är omöjlig att förena äfven med en råämnesbeskattning.

I fråga om de olika beskattningssystemens fördelar med afseende å *alkoholsvaga*, d. v. s. icke-berusande maltdrycker, en hufvudsak i vårt lands nykterhetssträfvande, har komiterades majoritet sålunda hvarken kunnat jäfva produktbeskattningens öfverlägsenhet eller bevisa, att råämnesbeskattningen i detta hänseende är af någon betydelse.

Ett annat förhållande inträder vid fråga om de *skattepliktiga* dryckerna; men dessa dryckers större eller mindre alkoholhalt torde vara af ringa betydelse, så länge de samtliga måste betraktas såsom rusgifvande drycker. Huruvida drinkaren berusar sig af ett öl med alkoholhalt af 4,9 % såsom tyskt lagerbier, eller 5,2 % såsom danskt lageröl, eller 5,3 % såsom svenskt lageröl, torde ur nykterhetssynpunkt föga hafva att betyda vid valet af skattesystem, helst gentemot vinsten af en god icke-berusande maltdryck.

Men äfven majoritetens försök å sid. 63 att bevisa, det »en råämnesbeskattning synes direkt leda till framställande af alkoholsvagare drycker» och att således »råämnesbeskattningen skulle ur nykterhetssynpunkt äga företräde», är förfeladt. Komiterades flertal framhåller, att alkoholhalten i den färdiga drycken är beroende af vörtens styrka samt vörtens styrka beroende af maltets mängd, hvadan ett fördyrande af maltet genom skatt skulle fördyra alkoholen och föranleda bryggaren att framställa alkoholsvagare drycker. Detta skulle vara sant, om alkohol-

halten endast berodde af maltets mängd, men då så icke är fallet, utan den äfven beror af utjäsningensgraden, så att bryggaren ur samma maltmängd kan framställa dels en extraktrik, alkoholfattig, icke-berusande dryck, dels genom stark utjäsning en extraktfattig, alkoholrik, berusande dryck, är maltets pris ingalunda afgörande för den färdiga dryckens egenskap i nykterhetshänseende. Ett bevis på, huru med helt olika maltåtgång kan framställas drycker med samma alkoholhalt, gifver kontroll- och justeringsbyrån i sitt utlåtande af den 8 okt. 1892 sid. 5, der såsom exempel anføres: »en svagdricksvört af 8 % med en utjäsningensgrad af 65 % ger en alkoholhalt i svagdrickat af 2,60 viktprocent; en ölvört af 11 % ger med en utjäsningensgrad af 50 % en alkoholhalt i ölet af 2,75 viktprocent, alltså en jämförelsevis obetydlig skilnad». Ur de i *Bil. 4* befintliga analyserna bekräftas ytterligare ohållbarheten af det påståendet, att »alkoholhalten i den färdiga drycken är beroende af vörtens styrka» i den meningen, att en mindre maltmängd skulle garantera en lägre alkoholhalt. Tvärtom torde anledning icke saknas till den farhågan, att en räämnesbeskattning, utan alla slags gränser, skulle föranleda tillverkaren att uppdrifva förjäsningensgraden för att tillmötesgå allmänhetens smak för alkoholstarkare drycker.

Majoritetens påstående sid. 63, att produktskatten under den form den i »Utkastet» föreligger, »synes uppmuntra till bryggande utaf starkare drycker», motsvarar icke hvad som å sid. 41 anføres om valet af gränserna för de olika skatteklasserna, hvilka just med ledning af de anställda analyserna, *Bil. 4*, och deraf framgångna faktiska förhållanden blifvit bestämda till 10 och 15 % stamvört. Risker för bryggaren att genom ytterligare närmande till gränsen öfverskrida densamma torde nog fortfarande bibehålla stamvörten vid högsta nu förekommande styrka 9 och 14 %, hvadan någon »uppmuntran till bryggande af ännu starkare maltdrycker» än de faktiskt befintliga ej torde gifvas genom produktskatten.

Den af komiterades flertal å sid. 63 uttalade åsigten, att en beskattning å den färdiga varan »icke i nykterhetshänseende har något särskildt företräde framför en räämnesbeskattning», kunna vi således icke biträda. Tvärtom anse vi oss uti den nya typ af maltdryck, hvilken under de senaste 10 åren alltmera utvecklats och förbättrats i Danmark och der förekommer under den allmänna benämningen »Kroneöl», hafva funnit just den af vårt lands nykterhetsvänner så länge sökta drycken, extraktrik, men icke-berusande. Beträffande detaljerna af denna drycks framställning och egenskaper få vi hänvisa till *Bil. 3* och de i *Bil. 4, tab. 14* införda analyserna å denna nya öltyp, hvilka

ådagalägga, dels att alkoholhalten icke blott håller sig under den i Danmark föreskrifna gränsen 2,25 vikt % eller 2,8 vol. %, utan går lägre än den af komiterade antagna gränsen i Sverige 2 vol. %, dels att genom pasteuriseringen full trygghet vinnes att gränsen ej genom efterjäsning öfverskrides, helst komiterade af skäl, som å sid. 39 anföras, ej föreslagit skattefrihet för de icke pasteuriserade »Hvidtöl» och »Skibsöl». Beträffande smaken kunna åsigterna vara olika, helst de första försöken i denna riktning voro mindre lyckliga; att deremot numera vissa af dessa icke-berusande drycker, t. ex. n:o 16—18 med alkoholhalt af endast 1,88 %, stamvört af 9,41 % äro fullt tillfredsställande äfven i dylikt hänseende, torde ej kunna bestridas. *I en maltdryck sådan som denna skulle otvifvelaktigt erhållas ett viktigt hjälpmedel till nykterhetens främjande.*

Afgörande vitsord i detta hänseende föreligger i en skrifvelse från den framstående auktoriteten på jäsningsteknikens område, professor E. C. Hansen vid Gamle Carlsberg, hvori bland annat yttras: »Om mitt meddelande offentliggöres, beder jag få tillagdt, att min uppfattning är den, att väl lagradt »lageröl», sådant det framställles här i våra bryggerier, icke blott från bryggaresynpunkt utan ock hygieniskt taget är det bästa och sundaste, när det drickes *med måtta*. Då detta icke sker, kan »Kroneöl» helt visst äga betydelse som hjälp mot superiet. Säkert är, att fabrikationen nu också i den riktningen har ernått vackra resultat.»

Komiterades uppfattning af det i »Utkastet» framlagda systemet ur *skatteteknisk* synpunkt sid. 56—61 kunna vi icke heller i allo biträda. Sålunda har icke åt sjelfdeklarationen inrymts den afgörande betydelse, som å sid. 56, 57 göres gällande; om så vore fallet, skulle hela kontrollväsendet med 25 kontrollörer och 350 tillsyningsmän m. m., motsvarande en årsutgift på 343,000 kronor, vara en alldeles öfverflödigt institution. Hvarken det anförda exemplet från äldre tiders accis eller finska deklarationssystemet veta af någon motsvarande institution, utan äro byggda på *ren* sjelfdeklaration. Att under sådant förhållande underslef uppkommit kan ej väcka förvåning.

Lika litet är, enligt vårt förmenande, exemplet från tulluppbörd, bränvinstillverknings- eller hvitbetssockertillverkningsgsskatt sid. 58 bevisande gentemot detta system, då ej i »Utkastet» ifrågasättes någon motsvarighet dertill, att skatten »skulle utgå endast med ledning af vederbörande köpmäns eller tillverkares handelsböcker samt deras derå grundade deklarationsuppgifter».

Att i likhet med komiténs flertal underkänna betydelsen af vitsorden öfver systemets framgångsrika tillämpning i Danmark under tio år, då det gäller tillämpligheten i Sverige och det i en förbättrad form, synes oss innebära ett underskattande af ärligheten hos vårt lands bryggeriidkare och dugligheten hos svenska kontrollörer.

Betydelsen af kontrollörernas plötsliga besök, i syfte att t. ex. genom proftagning af vörten före jästens tillsättande förebygga försknilling, synes ej af majoriteten tillbörligen uppskattad. Att vid dylika besök de nödiga apparaterna och anordningarna för den å sid. 59 beskrifna »blandningstappningen» skulle undgå kontrollörens uppmärksamhet synes oss mindre sannolikt, helst denna blandningsoperation vid sjelfva buteljeringen ej torde kunna utföras af tillverkaren en utan kräfver arbetares medverkan till sveket.

Hvad slutligen vidkommer alkoholgränsens iakttagande vid de skattepliktiga bryggerierna kunna vi icke instämma i påståendet sid. 60, att densamma uppenbart »saknar hvarje spår till effektivitet», då från Danmark med dess relativt vida fåtaligare kontrollpersonal ej från nykterhetsvännernas sida försports dylik farhåga under 10 års tillämpning. »Till och med ifriga nykterhetsmän lita fullkomligt på, att den af staten kontrollerade sprithalten ej höjes öfver den stadgade gränsen.»

Ehuru vi sålunda, efter granskning af danska beskattningssystemet och dess bearbetning för svenska förhållanden, fortfarande gentemot majoriteten anse detsamma i sina väsentliga delar vara egnadt att vid tillämpningen utfalla på ett tillfredsställande sätt, förefinnes dock en svag punkt i detta system, hvilken icke heller af oss kunnat förbises, då det gäller tillämpningen i vårt land, der den betydande utsträckningen och i vissa delar glesa befolkningen framkallar svårigheter, hvilka icke i Danmark kunna förekomma i liknande grad.

Det kan nämligen icke förnekas, att de å sid. 59 framställda farhågorna för frestelser till underslef medelst falsk bokföring i ett särskildt fall äro berättigade. Vid de stora bryggerierna med sin talrika personal är möjligheten dertill för ringa, vid de små bryggerierna är risken för stor gentemot vinsten; men för en del »mindre eller medelstora bryggerier, der tillverkaren ensam eller med något enda biträde sköter bokföringen», torde frestelsen kunna blifva ganska stor, helst å mera aflägsna orter, der tillverkaren mindre har att befara ett plötsligt kontrollbesök.

På grund af denna svaghet i systemets kontroll med afseende å

en viss kategori af bryggare, anse vi oss icke kunna tillstyrka det i »Utkastet» framlagda förslaget till maltdrycksbeskattning, för så vidt det nämligen skulle finnas möjligt att med en i detta hänseende tryggare kontroll vinna samma fördelar med afseende å nykterhetens främjande som i »Utkastet» erbjudas.

Komiterades majoritet har tillstyrkt ett på maltbeskattning grundadt förslag, i hufvudsak anslutande sig till de af äldre komitéer år 1891 och 1892 framlagda, hvilkas numera mindre tillfredsställande beskaffenhet, särskildt såsom grundade på en råämnesbeskattning, föranlett Kongl. Maj:ts åt komitén gifna uppdrag att taga frågan om lämpligaste sättet för anordnande af en maltdrycksbeskattning under förnyadt öfvervägande; enda principiela afvikelsen från en ren maltbeskattning i detta nya förslag är den af Kongl. Maj:t uttryckligen anbefallda skattefriheten för billiga, alkoholsvaga drycker.

Vid tillämpning af denna Kongl. Maj:ts föreskrift har komiterades majoritet begränsat dess omfattning icke blott till »svagdricka» i vanlig mening, utan till det slag af svagdricka, som inbrygges med en stamvört af endast 5 %.

Af praktiska skäl måste komiterade vid det gemensamma utarbetandet af »Utkastet» fördela de skattefria maltdryckerna, hvilka gemensamt karakteriseras af en alkoholhalt, ej öfverstigande 2 vol. %, i tvenne klasser (se sid. 39), nämligen dels sådana, som äro bryggda af en så maltsvag vört, att deras alkoholhalt, huru långt förjäsningen än fortgår, aldrig kan öfverstiga 2 vol. %, dels ock sådana, som äro bryggda af starkare vört och således skulle kunna vid utjäsningen öfverskrida alkoholgränsen, såvida icke särskilda åtgärder t. ex. pasteurisering vidtagas. Efter noggrann jämförelse af de talrika analysresultaterna å maltdrycker af olika stamvört nödgades komiterade sätta stamvörtens halt så låg som 5 %, för att under inga förhållanden alkoholgränsen måtte öfverskridas genom för hög utjäsningsgrad. Beträffande de slag af dricka, som inbryggas med en halt af t. ex. 6 till 8 % eller ännu högre, stadgas i »Utkastet» en »särskild behandling» såsom vilkor för skattefrihet, hvilken sålunda helt och hållet grundas på den låga alkoholhalten och deraf följande frihet från rusgifvande egenskap, oafsedt beskaffenheten i öfrigt.

Att härvid skattefriheten utsträckts icke blott till samtliga mot begreppet svagdricka svarande maltdrycker med en stamvört af intill 8 %, utan möjligtvis kan komma att omfatta äfven drycker med något högre stamvört intill 10 %, således motsvarande lagerdricka m. fl., hvilka tilläfventyrs ej i samma grad motsvara benämningen »billiga»,

har så mycket mindre för oss tett sig såsom ett öfverskridande af Kongl. Maj:ts föreskrift, som denna ej har karakteren af en begränsning till *endast* billiga, samt dertill ur nykterhetssynpunkt dessa alkoholsvaga drycker ega synnerligen stor betydelse såsom medel att uttränga företrädesvis det berusande ölet, gentemot hvilket de säkerligen komma att ställa sig billiga. Minskningen i skatteinkomst, i händelse dessa alkoholsvaga drycker en gång hunnit bereda sig så stor afsättning, som i Danmark vunnits på ett helt årtionde eller 40 à 50,000 hektoliter, skulle endast uppgå till omkring 100 à 150,000 kronor årligen, hvilken summa, i jämförelse med det omkring 50 gånger större totala skattebeloppet, ej torde kunna på frågan inverka, i betraktande af dess stora betydelse till nykterhetens främjande, hvilken synpunkt särskildt framhållits i Kongl. Maj:ts skrifvelse.

Under det vi sålunda kunna nästan i allo tillstyrka det i »Utkastet» framlagda, efter förebild från Danmark utarbetade skatteförslaget och endast på grund af dess svaghet i ett speciellt fall ansett oss böra derifrån afstå, finna vi oss deremot ur synpunkten af en skattelagstiftning till nykterhetens främjande förhindrade att biträda det af komitérades flertal framlagda förslaget i oförändrad form, och detta på grund af förslagets inskränkning af skattefribeten till en dryck, inbryggd på endast 5 % stamvört.

Såsom hufvudmotiv för denna afvikelse från begränsningen i »Utkastet» angifver komitérades majoritet å sid. 64, att de, »jemlikt Kongl. Maj:ts nådiga uppdrag, sökt noga iakttaga, att endast de *billiga*, alkoholsvaga maltdryckerna, d. v. s. de, som i allmänhet gå under namnet svagdricka, fritagas från beskattningen». Majoriteten anser sålunda, att Kongl. Maj:t med uttrycket »billiga, alkoholsvaga drycker» begränsat uppdraget till det svagdricka, som inbrygges med en stamvört af 5 %. Vi kunna icke dela denna uppfattning.

För att beteckna en alkoholsvag maltdryck använder Kongl. Maj:t i remissen af den 23 juli 1892 till kontroll- och justeringsbyrån ordet »svagdricka», likaså i nådiga skrifvelsen af den 23 oktober 1892, der det uttryckligen heter »beredande af skattefrihet för dricka»; vi förmena, att om Kongl. Maj:ts syfte varit detsamma, som i sistnämnda uttryck angifves, så hade uttrycket »dricka» eller »svagdricka» af Kongl. Maj:t i nådiga skrifvelsen användts i stället för »billiga, alkoholsvaga drycker».

Men äfven under antagande att dessa olika benämningar endast skulle innebära en variation i uttryckssätt för samma sak, hålla vi före, att Kongl. Maj:t med uttrycket »dricka» eller »svagdricka» icke åsyftat endast den af majoriteten såsom skattefri föreslagna drycken.

En närmare granskning af konsekvenserna ur majoritetens förslag, att *alla* drycker, inbryggda på en stamvört af mera än 5 % skola oafsedt alkoholhalten vara skattepligtiga, torde nämligen ådagalägga, att komiterade med sin begränsning väsentligen minskat den af Kongl. Maj:t åsyftade skattefriheten, så att af de drycker, »som i allmänhet gå under namnet svagdricka», en icke ringa del blir skattepliktig.

Ur de analyser, som bifogats kontroll- och justeringsbyråns ofvan nämnda utlåtande, framgår å sid. 34, att af 16 st. före år 1888 analyserade prof af »svagdricka» från olika delar af vårt land icke mindre än 12 prof äro inbryggda med en stamvört af *mera än 5 %*, nämligen 2 st. öfver 8 % (deraf 1 prof med 8,8, således närmare 9 %), 5 st. öfver 7 %, 2 st. öfver 6 %, 3 st. öfver 5 %; vid tillämpning af komiterades lagförslag skulle således 80 % af detta *svagdricka* förklarats skattepliktigt och endast 20 % utjtit förmånen af skattefrihet. En så obetydligt skattelindring torde ej af Kongl. Maj:t hafva åsyftats, äfven om ordet »svagdricka» insattes i stället för »billiga, alkoholsvaga drycker».

Ur 52 st. analyser å svagdricka från 1891 och 1892, likaledes anförda å sid. 34, framgår, att 22 st. prof falla öfver gränsen och bland dessa 3 st. öfver 7 %, 6 st. öfver 6 %, 12 st. öfver 5 %, hvadan enligt komiterades lagförslag 42 % af detta svagdricka skulle förklaras skattepliktigt.

Ur *Bil. 4, tab. 6*, omfattande 53 st. analyser å svagdricka från år 1895, finner man, att 21 st. öfverstiga 5 %, deraf 1 st. öfver 8 %, 2 st. öfver 7 %, 10 st. öfver 6 %, 8 st. öfver 5 %, så att äfven af detta svagdricka 40 % skulle anses skattepliktigt.

Ur *Bil. 4, tab. 13* framgår slutligen, att bland 94 prof svagdricka från år 1901 ännu 13 st. falla öfver denna vörtgräns, så att 14 % svagdricka vore skattepliktigt.

Att den urgamla svenska drycken svagdricka i synnerligen hög grad försämrats under de sista årtiondena, är af dessa analysresultat uppenbart. Medelvärdet å stamvörtens styrka har enligt *Bil. 4, tab. 16* från 6,27 % före 1892 sjunkit till 4,96 under 1892, ytterligare till 4,81 år 1895 (med 32 % af profven innehållande saccharin), slutligen år 1901 ända ned till 3,80 (med 63 % af profven saccharinhaltiga). Att Kongl. Maj:t skulle vilja från skatt undantaga endast *sådant* svagdricka, synes oss vara en med den kungliga skrifvelsen knappast för- enlig tolkning af ordet »billiga».

Vi anse oss således på goda grunder bestrida komiterades tolkning af Kongl. Maj:ts föreskrift, då den synes oss innebära en af Kongl. Maj:t icke åsyftad inskränkning, och detta så mycket mera, som det

af Kongl. finansdepartementet år 1894 upprättade, å sid. 28 omnämnda förslaget fastställde en stamvört af högst 6 % såsom gräns för svagdricka, komitén af 1892 högst 5 %, hvarvid dock tvenne reservanter yrkade, att gränsen mellan skattefria och skattepligtiga drycker skulle sättas vid 7 %.

Motsvarighet mot Kongl. Maj:ts syfte med den anbefalda skattefriheten synes oss endast kunna vinnas genom att från »Utkastet» upptaga föreskriften om »särskilda åtgärder» för att förhindra, det en svagdricksvört af högre halt än 5 % genom efterjäsning kommer att öfverskrida alkoholgränsen, samt likasom i »Utkastet» § 3 föreslå *skattefrihet för hvarje maltdryck med en alkoholhalt ej öfverstigande 2 vol. %*.

Att en sådan utväg är möjlig äfven vid maltbeskattning har komiterades majoritet medgifvit å sid. 63, men dels samtidigt, dels å sid. 68 framhållit tvenne svårigheter, hvilka för majoriteten synts afgörande.

Den första svårigheten skulle möta i tillsynen derå, att ifrågasvarande drycker vid tillverkningen undergå en tillfredsställande »särskild behandling». Att till kontrollörer vid de bryggerier, der sådan »behandling» kräfves, skulle antagas personer med så ringa insigt och förmåga, att de icke antingen sjelfva eller genom till kontrollbyrån insända prof skulle kunna fylla denna uppgift under en ständig vistelse vid bryggeriet, synes oss föga troligt, helst denna kontroll visat sig i Danmark kunna utföras med endast resande kontrollörer. Analyserna *Bil. 4, tab. 14* n:o 10—20 ådagalägga, huru sorgfälligt denna pasteurisering i Danmark utföres och det vid en alkoholhalt lägre än 2 vol. %, t. ex. n:o 16—18 endast 1.88. Ej heller torde den möjligen nödiga höjningen i kontrollkostnad på något sätt verka afgörande för en i nykterhetshänseende så viktig frågas tillfredsställande lösning.

Den andra svårigheten, anförd å sid. 68, att en sådan skattehindring skulle för bryggerinäringens utöfvare medföra högst ödesdigra följder, bekräftas icke af den 10-åriga erfarenheten från Danmark, om hvilken det af Kongl. Maj:ts representant för Sverige vid internationela nykterhetskongressen i Wien 1901, professor Ernst Almqvist, meddelas, »att en mängd bryggerier ha funnit med sin fördel förenadt att tillverka sådant. Det ligger i sakens natur att det skattefria drickat har mycket olika malthalt och att både maltstarkt och maltsvagt i stora mängder försäljas. Enligt hvad jag inhämtat tillverkas betydligt mer skattefritt dricka än öl». — »I Danmark synes den uppfattningen vara vanlig, att det är bryggerierna, som ha förtjensten att i så hög grad ha utvecklat det danska svagdrickat, »hvidtölet». Deraf synes

framgå att äfven bryggerierna kunna hafva intresse af svagdrickats förbättrande, åtminstone om, sedan maltskatt införts, svagdrickat förblifver skattefritt.»

De svenska bryggeriernas sträfvan med afseende å svagdrickats beskaffenhet har, såsom vi ofvan sett, under de båda sista årtiondena tyvärr gått i alldeles motsatt riktning mot hvad fallet varit i Danmark, alltsedan nu gällande skattesystem der införts. Skulle äfven hos oss en öfvergång till den danska rigtningen kunna genom ölskatten framkallas, innebure detta otvifvelaktigt en vinst af stor betydelse för nykterhetens främjande.

»Kronölet» behöfver vara skattefritt, i första hand för att allmänheten derigenom må vinna den nödiga *garantien*, att en under dylikt namn utbjuden dryck verkligen icke öfverskrider alkoholgränsen. Så länge kronölet likställes med lagerdricka m. fl. och således får framställas endast vid skattepliktigt bryggeri, förefinnes ingen annan garanti än bryggarens uppgift; försäljning af en berusande dryck under dylikt namn från skattepliktigt bryggeri är icke ens förbjuden, hvadan en blifvande försäljningslag svårligen kan taga någon hänsyn till det verkliga kronölets egenskap af icke-berusande. Om deremot kronölet i sin egenskap af svagdricka är skattefritt och således kan framställas vid båda slagen bryggerier, så blir det garanteradt vid skattefritt bryggeri genom 28 § mom. 1 i dess utvidgade form, 31 § och 39 § i deras nya form, samt vid skattepliktigt bryggeri genom 23 § och 41 §. Försäljningslagen kan på grund deraf behandla kronölet såsom öfriga slag af svagdricka. För att kronölet skall kunna vinna den åsyftade betydelsen till *nykterhetens främjande* måste det vara skattefritt.

Den af oss såsom oefftergiftigt vilkor påyrkade förändringen i komiténs förslag inskränker sig till definitionen å svagdricka i 3 § samt deraf följande förändringar och tillägg i fem andra paragrafer. Befogenheten af denna definitions utvidgning till »alkoholsvaga drycker i allmänhet», så att förstafvelsen »svag-» åsyftar, ej extrakt- utan alkohol-halt, belyses af det ofvan anförda utlåtandet från kontroll- och justeringsbyrån, der det å sid. 2 heter: »Såväl af dessa som af andra yttranden vill synas som om inom Riksdagen och kanske äfven i allmänhet ej fullt klara begrepp vore rådande angående skilnaden mellan de olika slagen af maltdrycker, i det att den allmänna uppfattningen

tyckes vara att hvarje alkoholsvag maltdryck skulle vara »svagdricka».
Att den föreslagna betydelsen sålunda har gammal och allmän häfd för sig, synes ej kunna med fog bestridas, ej heller torde denna gamla betydelse af »svagdricka» såsom betecknande en »icke-berusande maltdryck» upphävas genom det i samma utlåtande sid. 12 förekommande förslaget till ny definition, baserad på extrakthalten 7 % oafsedt alkoholhalten.

Vid valet af benämning å denna nya dryck och deraf följande korkstämpel enligt 23 § hafva vi föreslagit ordet »skattefri»; men då hinder ej förefinnes för tillverkning af sådan dryck äfven i skattepliktigt bryggeri, hafva vi alternativt ansett ordet »kron-öl» kunna användas.

Vi anse oss således kunna instämma i majoritetens förslag *endast under förutsättning att §§ 3, 23, 26, 28, 31 och 39 erhålla följande förändrade lydelse:*

3 §.

1. I denna förordning förstås med svagdricka, hvarje maltdryck, som ej innehåller mer än två volymprocent alkohol, *såväl den som är inbryggd med en stamvört, hvilken extrakthalt icke öfverstiger fem procent, som ock den, hvars extrakthalt öfverstiger denna gräns, men hvilken undergått sådan särskild behandling, att den under inga förhållanden kan uppnå högre alkoholhalt än två volymprocent;*

skattefritt bryggeri, hvarje bryggeri, der under tillverkningsåret endast svagdricka tillverkas, och skattepliktigt bryggeri, hvarje annat bryggeri;

tillverkare, den person, hvilken såsom egare, innehafvare, verkställande direktör, disponent eller i annan egenskap har högsta inseedet öfver bryggeriets skötsel.

2. Tillverkningsår räknas från och med den 1 oktober till och med den 30 september.

23 §.

Från skattepliktigt bryggeri må svagdricka, derest det ej af köpare afhämtas i öppna kärl, endast utlemnas på kärl, som äro stämplade med såväl bryggeriets namn som ordet svagdricka; och må inga andra maltdrycker utlemnas på sålunda stämplade kärl. *Dock må, be-*

träffande buteljer, namnet jemte ettdera af orden »skattefri» eller »kronöl» anbringas på korken eller proppen.

26 §.

Då skattefritt bryggeri skall sättas i gång eller vid början af ett tillverkningsår fortfarande vara i verksamhet, åligger tillverkaren att minst tio dagar förr, än vörtkokning må taga sin början, till Kongl. Maj:ts befallningshafvande ingifva skriftlig anmälan med uppgift om:

a) tillverkarens postadress äfvensom det ställe, der bryggeriet är beläget,

b) den tidrymd af tillverkningsåret, under hvilken tillverkningen skall bedrivas,

c) *de olika slag af skattefria maltdrycker, som skola tillverkas vid bryggeriet, den ungefärliga extrakthalten hos den för deras framställande använda stamvörten äfvensom, derest densamma öfverstiger fem procent, de särskilda åtgärder, som äro afsedda att tillämpas vid bryggeriet för att förhindra, det maltdryckernas alkoholhalt efter deras utlämnande kan komma att öfverstiga två volymprocent, samt*

d) det ombud, som i tillverkarens frånvaro skall företräda honom inför kontrolltjensteman,

h varefter Kongl. Maj:ts befallningshafvande, der hinder ej möter, meddelar tillståndsbevis för tillverkningens utöfvande.

28 §.

1. Vid tillverkning af svagdricka i skattefritt bryggeri *ur en vört af högre extrakthalt än fem procent skola sådana åtgärder vidtagas, att maltdryckens alkoholhalt efter dess utlemnande under inga förhållanden kan komma att öfverstiga två volymprocent.*

2. Vid tillverkning af svagdricka må ej användas saccharin, ej heller må sådant finnas i skattefritt bryggeri.

31 §.

Från skattefritt bryggeri må svagdricka, derest det ej af köpare afhämtas i öppna kärl, endast utlemnas på kärl, som äro stämplade med såväl bryggeriets namn som ordet svagdricka, *dock att beträffande buteljer namnet och ettdera af orden »skattefri» eller »kronöl» må anbringas på korken eller proppen.*

39 §.

Den, som i skattefritt bryggeri
vägrar vederbörande kontrolltjensteman att taga prof af vört eller
maltdryck i bryggeriet,
eller underlåter att iakttaga föreskriften i 28 § mom. 1,
straffes, derest ej högre straff enligt allmän lag bör följa å brottet,
med böter från och med tvåhundra till och med tvåtusén kronor eller
fängelse från och med en månad till och med ett år; dock må, där om-
ständigheterna äro synnerligen försvårande, dömas till straffarbete från
och med två månader till och med två år.

Den sakfælde gälde ock den skatt han undandragit statsverket.

Stockholm den 15 oktober 1902.

J. Byström.

J. O. Rosenberg.

BILAGOR.

Bil. 1.

U t k a s t
till
Förordning angående tillverkning och
beskattning af maldrycker.

Kap. I. Allmänna bestämmelser.

1 §.

1. Den, som vill idka tillverkning af maldrycker till afsalu, skall, utöfver hvad författningarna i allmänhet föreskrifva såsom vilkor för rätt att utöfva näring, vara underkastad de föreskrifter, som beträffande sådan tillverkning i denna förordning finnas stadgade; dock att förordningen icke eger tillämpning å sådan tillverkning af maltinfusioner och maltextrakt, som eger rum, antingen å apotek för medicinskt ändamål, eller eljest under de vilkor och den kontroll, Kongl. Maj:t vill för särskildt fall föreskrifva.

2. Hembrygd af maldrycker för eget behof, men ej till afsalu, må, utan hinder af föreskrifterna i denna förordning, företagas af en hvar, som icke idkar vördshusrörelse eller handel med maldrycker eller tillverkning af sådana drycker till afsalu.

2 §.

1. För alla maldrycker, som vid bryggeri tillverkats och derifrån eller från något dess nederlag utlemnas för försäljning samt hålla öfver två volymprocent alkohol, skall, i den ordning här nedan sägs, tillverkaren erlägga skatt, beräknad

för maldryck, inbrygd med en stamvört, hvilkens extrakthalt ej öfverstiger tio procent, efter två kronor 50 öre för hektoliter,

för maltdryck, inbryggd med en stamvört, hvilken extrakthalt öfverstiger tio, men ej femton procent, efter fyra kronor 50 öre för hektoliter, samt

för maltdryck, inbryggd med en stamvört, hvilken extrakthalt öfverstiger femton procent, efter sju kronor 50 öre för hektoliter.

2. Deremot må alla maltdrycker, som inbryggts med en stamvört, hvilken extrakthalt ej öfverstiger fem procent, eller hvilka, derest stamvörtens extrakthalt öfverstiger denna gräns, undergått sådan särskild behandling, att de under inga förhållanden kunna uppnå högre alkoholhalt än två volymprocent, utan erläggande af skatt, för försäljning utlemnas från bryggeri eller dess nederlag.

3. Om maltdrycker för hvilka skatt enligt denna § eljest skulle erläggas, utföras ur riket, åtnjuter tillverkaren skattefrihet för desamma enligt de vilkor, som af Kongl. Maj:t särskildt stadgas.

3 §.

1. I denna förordning förstås med

skattefritt bryggeri, hvarje bryggeri, der under ett tillverkningsår ej idkas tillverkning af annat än skattefri maltdryck, och *skattepliktigt bryggeri*, hvarje annat bryggeri;

tillverkare, den person, hvilken såsom egare, innehafvare, verkställande direktör, disponent eller i annan egenskap har högsta inseen-det öfver bryggeriets skötsel.

2. Tillverkningsår räknas från och med den 1 oktober till och med den 30 september.

4 §.

1. Öfverinseendet öfver bryggerikontrollen i riket utöfvas af chefen för kongl. finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå.

2. Enligt de närmare föreskrifter, som innehållas i den ordningsstadga Kongl. Maj:t vill utfärda för bryggerierna i riket, utöfvas bryggerikontrollen af kontrollörer och tillsyningsmän.

3. Kontrollörer, som skola vara fast anställda tjänstemän vid kontroll- och justeringsbyrån, utnämnas af Kongl. Maj:t.

4. Tillsyningsmän förordnas af chefen för kontroll- och justeringsbyrån för tid, ej öfverstigande helt tillverkningsår, mot ersättning, som ej utan Kongl. Maj:ts medgifvande må bestämmas högre än tjugu kronor i månaden för hvarje bryggeri.

5 §.

Kontrolltjensteman eger rätt att taga prof af de maltdrycker, som i bryggeri äro under tillverkning eller finnas färdiga att derifrån utlemnas.

Kontrolltjensteman skall, der så ske kan, på stället undersöka profvet. Befinnes dervid profvet böra räknas till annat slag af malt-drycker än tillverkaren uppgifvit, och vill tillverkaren icke låta dervid bero, skall kontrolltjenstemannen från det undersökta partiet maltdrycker genast uttaga två nya prof, deraf det ena, försedt med kontrolltjenstemannens och, derest sådant påfordras, tillverkarens eller hans ombuds sigill, af kontrolltjenstemannen ofördröjligen insändes till kontroll- och justeringsbyrån samt det andra förses med kontrolltjenstemannens sigill och återställles till tillverkaren.

På sätt för sistnämnda händelse är stadgadt, förfares jemväl i de fall, då kontrolltjensteman icke kan på stället verkställa undersökning.

Utgången af undersökning, som inom kontroll- och justeringsbyrån verkställles, blir bestämmande för frågan, till hvilket slag af maltdrycker det undersökta partiet med hänsyn till skattens beräkning skall hänföras.

6 §.

1. Redskap och biträde, som i bryggeri erfordras för uppmätning af kärl eller för undersökning af vörtens extrakthalt, ställe tillverkare utan ersättning till kontrolltjenstemans förfogande.

2. Tillverkare ställe sig ock till efterrättelse, hvad ordningsstadgan för bryggerierna innehåller om tillverkarens åligganden, samt de föreskrifter chefen för kontroll- och justeringsbyrån eller vederbörande kontrolltjensteman i enlighet med denna förordning eller nämnda ordningsstadga meddelar.

Kap. II. Om tillverkning af maltdrycker i skattepliktigt bryggeri.

7 §.

1. Då skattepliktigt bryggeri skall sättas i gång eller rörelsen derstädes eller vid något dess nederlag vid början af ett tillverkningsår omedelbart fortsättas, åligger tillverkaren att minst fjorton dagar dess-

förinnan i två exemplar till Kongl. Maj:ts befallningshafvande ingifva skriftlig anmälan med uppgift om:

a) tillverkarens postadress äfvensom det ställe, der bryggeriet är beläget, och, om till bryggeriet hör särskildt nederlag, platsen för det-samma,

b) den tidrymd af tillverkningsåret, under hvilken rörelsen skall bedrivas,

c) de olika slag af maltdrycker, som skola tillverkas vid bryggeriet, och den ungefärliga extrakthalten hos den för deras framställande använda stamvörten, äfvensom, derest tillverkningen afser att omfatta jemväl skattefria maltdrycker, inbryggda med en stamvört, hvars extrakt-halt öfverstiger fem procent, de särskilda åtgärder, som äro afsedda att tillämpas vid bryggeriet för att förhindra, att sådana maltdryckers alkoholhalt efter deras utlemnande kan komma att öfverstiga två volymprocent, samt

d) det ombud, som i tillverkarens frånvaro skall företräda honom inför kontrolltjensteman.

2. Har anmälan enligt 1 mom. i behörig ordning blifvit gjord, meddele Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillståndsbevis för rörelsens utöfvande under tid, ej öfverstigande ett tillverkningsår; dock må sådant bevis ej utfärdas för den, som häftar för förfallen skatt enligt denna förordning, ej heller för den, som blifvit dömd till ansvar för brott, som omförmäles i 21 eller 23 §.

3. Inträder under tillverkningsåret förändring uti förhållande, hvarom anmälan jemlikt 1 mom. blifvit gjord, skall i två exemplar upprättad skriftlig anmälan derom omedelbart ingifvas till Kongl. Maj:ts befallningshafvande.

4. Så snart tillståndsbevis meddelats, skall Kongl. Maj:ts befallningshafvande till kontroll- och justeringsbyrån insända det ena exemplaret af den i 1 mom. omnämnda anmälan; och skall, när anmälan enligt 3 mom. ingifvits, det ena exemplaret deraf ofördröjligen insändas till sagda byrå.

8 §.

1. I hvarje skattepliktigt bryggeri skall på tillverkarens ansvar och med användande af blanketter, som kontroll- och justeringsbyrån låter tillhandahålla, i enlighet med ordningsstadgans föreskrifter dels föras bryggjournal och försäljningsbok, dels ock, vid tillverkningsårets slut, upprättas särskild årsredogörelse.

2. De i 1 mom. omförmälda handlingar skola insändas till kontroll- och justeringsbyrån: bryggjournalen och försäljningsboken för hvarje månad inom fjorton dagar efter månadens utgång samt årsredogörelsen inom fjorton dagar efter tillverkningsårets slut.

9 §.

1. Den skatt, som skall från skattepliktigt bryggeri utgöras, beräknas för hvarje månad med ledning af den i 8 § omförmälda försäljningsbok.

2. Efter utgången af hvarje månad skall tillverkaren eller, vid förfall för honom hans ombud, med begagnande af särskilda af kontroll- och justeringsbyrån tillhandahållna blanketter, upprätta och med sin egenhändiga namnunderskrift bestyrka två lika lydande utdrag af försäljningsboken, hvilka utdrag skola innefatta på heder och samvete afgifven uppgift å ej mindre myckenheten af de olika enligt 2 § skattepliktiga maltdrycker, som under månaden från bryggeriet och dess nederlag försåts, än äfven beloppet af den därför beräknade skatten.

Nämnda utdrag skola insändas till Kongl. Maj:ts befallningshafvande i så god tid, att de komma Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillhanda senast å den i 10 § för skattens erläggande bestämda dag.

3. Skulle anmärkning förekomma mot skatteberäkning, som verkstälts enligt denna §, eger vederbörande, derest frågan icke enligt 21 § tillhör domstols pröfning, göra anmälan derom hos chefen för kontroll- och justeringsbyrån, som har att föreskrifva erforderlig rättelse.

10 §.

1. Sist den 10 i hvarje månad skall den för föregående månad beräknade skatten af tillverkaren inbetalas till vederbörande landtränteri, eller hvad Stockholms stad angår till öfverståthållareembetet.

Betalas ej skatten inom föreskrifven tid, vare tillverkaren pliktig att utöfver skattebeloppet erlægga en half procent af detsamma för hvarje dag, betalningen uteblifver, och skall Kongl. Maj:ts befallningshafvande omedelbart vidtaga åtgärder för utmätning af det belopp, tillverkaren enligt förenämnda grunder kan hafva att gälda.

Har skatt, som under viss månad förfallit till betalning, från skattepliktigt bryggeri icke influtit före månadens utgång, skall det för tillverkaren meddelade tillståndsbeviset anses hafva omedelbart upphört att gälla.

2. Då den enligt det i 9 § 2 mom. omförmälda utdrag beräknade skatten i behörig ordning influtit, skall Kongl. Maj:ts befallningshafvande ofördröjligen till kontroll- och justeringsbyrån insända det ena exemplaret af de vid bryggeriet upprättade utdragen af försäljningsboken, försedt med anteckning om skattens erläggande.

11 §.

1. Kontrolltjensteman skall ega tillträde till skattepliktigt bryggeri mellan klockan sex förmiddagen och klockan sju eftermiddagen och å annan tid, när rörelsen der pågår.

2. Tillverkare vare pliktig att efter tillsägelse tillhandahålla vederbörande kontrollör de i 8 § omförmälda handlingar äfvensom samtliga sina handelsböcker med tillhörande verifikationer.

12 §.

1. Maldrycker må, derest de icke af köparen afhemtas i öppna kärl, från skattepliktigt bryggeri för försäljning utlemnas allenast på buteljer om hela, $\frac{2}{3}$, $\frac{1}{3}$ eller $\frac{1}{6}$ liters rymd eller på sådana transportkärl, som enligt ordningsstadgans föreskrifter blifvit af justerare vederbörligen stämplade.

2. De kärl, hvarå maldrycker utlemnas från bryggeri, skola vara stämplade med bryggeriets namn, dock att beträffande buteljer namnet må anbringas på korken eller proppen.

3. Skattepliktig maldryck må icke, äfven sedan densamma blifvit beskattad, från bryggeri utlemnas under namn af skattefri.

Kap. III. Om tillverkning af maldrycker i skattefritt bryggeri.

13 §.

1. Då skattefritt bryggeri skall sättas i gång eller rörelsen derstädes vid början af ett tillverkningsår omedelbart fortsättas, åligger det tillverkaren att minst 14 dagar dessförinnan i två exemplar till Kongl. Maj:ts befallningshafvande ingifva skriftlig anmälan med uppgift om:

a) tillverkarens postadress äfvensom det ställe, der bryggeriet är beläget,

b) den tidrymd af tillverkningsåret, under hvilken rörelsen skall bedrivas,

c) de olika slag af skattefria maltdrycker, som skola tillverkas vid bryggeriet, den ungefärliga extrakthalten hos den för deras framställande använda stamvörten äfvensom, derest densamma öfverstiger fem procent, de särskilda åtgärder, som äro afsedda att tillämpas vid bryggeriet för att förhindra, det maltdryckernas alkoholhalt efter deras utlemnande kan komma att öfverstiga två volymprocent, samt

d) det ombud, som i tillverkarens frånvaro skall företräda honom inför kontrolltjänsteman.

2. Har anmälan enligt 1 mom. i behörig ordning blifvit gjord, meddele Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillståndsbevis för rörelsens utfölvande under tid, ej öfverstigande ett tillverkningsår; dock må sådant bevis ej utfärdas för den, som häftar för oguldet bidrag till kostnaden för kontroll vid skattefritt bryggeri, ej heller för den, som blifvit dömd till ansvar för brott, som omförmäles i 21 eller 23 §.

3. Under löpande tillverkningsår må sådan förändring i skattefritt bryggeris verksamhet icke vidtagas, att skattepliktiga maltdrycker der börja tillverkas.

Inträder eljest under tillverkningsåret förändring uti förhållande, hvarom anmälan jemlikt 1 mom. blifvit gjord, skall i två exemplar upprättad skriftlig anmälan derom omedelbart ingifvas till Kongl. Maj:ts befallningshafvande.

4. Å tid, som i 7 § sägs, skall det ena exemplaret af de i 1 och 3 mom. omnämnda anmälningshandlingar af Kongl. Maj:ts befallningshafvande insändas till kontroll- och justeringsbyrån; och skall Kongl. Maj:ts befallningshafvande meddela vederbörande stadsfiskal eller länsman underrättelse, att tillståndsbevis utfärdats eller upphör att gälla.

14 §.

I hvarje skattefritt bryggeri skall på tillverkarens ansvar och med användande af blanketter, som kontroll- och justeringsbyrån låter tillhandahålla, i enlighet med ordningsstadgans föreskrifter föras en bryggjournal.

Denna journal skall vid tillverkningsårets utgång behörigen afslutas samt inom fjorton dagar derefter insändas till kontroll- och justeringsbyrån.

15 §.

Inom fjorton dagar efter utgången af hvarje kvartal skall tillverkare vid skattefritt bryggeri till Kongl. Maj:ts befallningshafvande

insända ett af vederbörande kontrolltjensteman bestyrkt utdrag af bryggjournalen, upptagande myckenheten af de under qvartalet vid bryggeriet tillverkade maldryckerna och samtidigt dermed såsom bidrag till kostnaden för kontroll vid bryggeriet inbetala ett belopp, motsvarande fem öre för hvarje hektoliter af tillverkningen under qvartalet.

Har den i denna § omförmälda afgift icke influtit i behörig tid, skall det för tillverkaren meddelade tillståndsbeviset anses hafva omedelbart upphört att gälla.

16 §.

Ej må den, som i skattefritt bryggeri utöfvar tillverkning, idka handel med eller i bryggeriet jemte dertill hörande lägenheter införa eller förvara andra maldrycker än skattefria.

17 §.

1. Kontrolltjensteman skall ega tillträde till skattefritt bryggeri mellan klockan sex förmiddagen och klockan sju eftermiddagen och å annan tid, när rörelsen der pågår.

2. Tillverkare vare pliktig att efter tillsägelse tillhandahålla vederbörande kontrolltjensteman den i 14 § omförmälda bryggjournal äfvensom kontrollör samtliga sina handelsböcker med tillhörande verifikationer.

18 §.

Maldrycker må, derest de icke af köparen afhämtas i öppna kärl, från skattefritt bryggeri för försäljning utlemnas allenast på sådana kärl, som blifvit stämplade med bryggeriets namn, dock att beträffande buteljer namnet må anbringas på korken eller proppen.

Kap. IV. Om ansvar för öfverträdelse af förordningens föreskrifter.

19 §.

Den, som utan vare sig behörighet efter 1 § eller erhållet tillstånd tillverkar maldryck, straffes med böter från och med etthundra till och med tvåtusen kronor eller med fängelse från och med en till

och med sex månader samt gælde, om skattepliktig maltdryck tillverkats, för de maltdrycker af sådant slag, som försålt, skatt enligt bestämmelserna i 2 §, dock med minst tjugufem kronor för hvarje dygn, hvarunder försäljning utöfvats.

20 §.

Skulle den, som enligt 1 § 2 mom. må för eget behof tillverka maltdryck, sälja något af hvad han dervid tillverkat, böte han från och med fem till och med tvåhundra kronor; dock att, der omständigheterna ådagalägga, att vid tillverkningen åsyftats varans försäljning, den skyldige straffas efter 19 §.

21 §.

Den, som, efter erhållet tillstånd att utöfva rörelse i *skattepliktigt bryggeri*,

underlåter att föra i 8 § omförmäld bryggjournal eller försäljningsbok eller att upprätta derstädes föreskrifven årsredogörelse,

eller försummar att föra i lag föreskrifna handelsböcker,

eller någon af nämnda handlingar och böcker förfalskar, eller svikligen förändrar, eller uppsåtligen förstör, undansticker eller gör oläslig,

eller vid upprättande af sådant utdrag af försäljningsboken, som i 9 § sägs, mot bättre vetande lemnar oriktig uppgift,

eller såsom skattefri maltdryck från bryggeriet utlemnar sådan dryck, inbryggd med en stamvört, hvilkens extrakthalt öfverstiger fem procent, utan att dermed hafva vidtagit särskilda åtgärder för att förhindra, det maltdryckens alkoholhalt kan komma att öfverstiga två volymprocent,

eller förhindrar kontrolltjensteman att fullgöra föreskrifterna i 5 § angående uttagande af prof å maltdrycker för undersökning,

eller eljest söker svikligen undandraga statsverket skatt,

straffes, derest ej högre straff enligt allmän lag bör följa å brottet, med böter från och med ettusen till och med tiotusen kronor eller dömes till fängelse från och med en månad till och med ett år; dock må, der omständigheterna äro synnerligen försvårande, dömas till straffarbete från och med två månader till och med två år.

Den sakfælde skall derjemte åläggas att utgifva dubbla beloppet af den skatt, han undandragit statsverket.

22 §.

Skulle någon under pågående lofgifven rörelse vid *skattepliktigt bryggeri*,

utan att vara förfallen till ansvar enligt 21 §, underlåta att ordentligt fullgöra något af hvad, som för upprättande af de i 8 eller 9 § omförmälda handlingar kan vara honom till iakttagande föreskrifvet, eller den honom eljest i lag åliggande bokföring,

eller försumma att iakttaga de i 8 § 2 mom. eller 9 § 2 mom. föreskrifna tider för aflemnande af derstädes omförmälda handlingar,

eller, i strid mot 11 §, vägra vederbörande kontrolltjensteman tillträde till bryggeriet eller dertill hörande lägenhet eller tillgång till de i samma § omnämnda handlingar,

eller vägra den, hvilken eger anställa undersökning om förbrytelse mot denna förordning, tillträde till bryggeriet eller dertill hörande lägenhet,

straffes han med böter från och med femtio till och med ettusen kronor.

23 §.

Den, som, efter erhållet tillstånd att utöfva rörelse i *skattefritt bryggeri*,

från bryggeriet utlemnar maltdryck, som är skattepliktig,

eller underlåter att vid tillverkning af maltdrycker, inbryggda med en stamvört, hvilkens extrakthalt öfverstiger fem procent, vidtaga särskilda åtgärder för att förhindra, det maltdryckernas alkoholhalt kan komma att öfverstiga två volymprocent,

eller underlåter att föra den i 14 § omförmälda bryggjournal,

eller nämnda bryggjournal förfalskar eller svikligen förändrar eller uppsåtligen förstör, undansticker eller gör oläslig,

eller förhindrar kontrolltjensteman att fullgöra föreskrifterna i 5 § angående uttagande af prof å maltdrycker för undersökning,

straffes, derest ej högre straff enligt allmän lag bör följa å brottet, med böter från och med femhundra till och med femtusen kronor eller dömes till fängelse från och med en månad till och med ett år; dock må, der omständigheterna äro synnerligen försvårande, dömas till straffarbete från och med två månader till och med två år.

Har från skattefritt bryggeri utlemnats skattepliktig maltdryck, skall den, som derfor dömes till ansvar, tillika åläggas att utgifva dubbla beloppet af den skatt, som undandragits statsverket.

24 §.

Skulle någon under pågående lof gifven rörelse vid *skattefritt bryggeri* underlåta att ordentligt fullgöra något af hvad, som för förandet af den i 14 § omförmälda bryggjournal kan vara honom till iakttagande föreskrifvet,

eller försumma att iakttaga den i samma § föreskrifna tid för aflemnande af omförmälda bryggjournal,

eller i strid med 17 § vägra vederbörande kontrolltjensteman tillträde till bryggeriet eller dertill hörande lägenhet eller tillgång till i samma § omnämnda handlingar.

eller vägra den, hvilken eger anställa undersökning om förbrytelse mot denna förordning, tillträde till bryggeriet eller dertill hörande lägenhet,

eller öfverträda någon af de i 16 § gifna föreskrifter,
straffes han med böter från och med femtio till och med femhundra kronor.

25 §.

Uraktlåter tillverkare att ställa sig till efterrättelse något, af hvad i denna förordning eller gällande ordningsstadga föreskrifves, eller de föreskrifter i fråga om tillverkares åliggande, chefen för kontroll- och justeringsbyrån eller vederbörande kontrolltjensteman i enlighet med denna förordning eller ordningsstadgan meddelar, straffes han, der ej särskildt ansvar är bestämdt, med böter från och med tjugu till och med tvåhundra kronor.

26 §.

För förbrytelse, hvarom handlas i 19—25 §§, af tillverkarens hustru, barn eller i hans arbete antagen person, ansvare tillverkaren, såsom vore förbrytelsen af honom sjelf begången, derest icke omständigheterna göra sannolikt, att förbrytelsen skett utan hans vetskap och vilja. Begagnar tillverkare ombud vid rörelsens utöfvande, ansvare dock ombudet jemte tillverkaren och lika med denne för sådan förbrytelse.

27 §.

Tillverkare, som åt kontrolltjensteman, hvilken öfver hans bryggeri

utöfvar tillsyn, såsom gåfva något gifver eller erbjuder, böte från och med tjugu till och med tvåhundra kronor. Kontrolltjensteman, som gåfvan mottager, vare lika ansvar underkastad och miste derjemte befattningen.

28 §.

Den, som innehar eller innehaft befattning såsom kontrolltjensteman, vare förbjudet att röja tillverkares yrkeshemlighet eller affärsförhållanden. Gör han detta och framgår ej af omständigheterna, att han om den hemlighet eller de affärsförhållanden erhållit kännedom å tid, då han dylik befattning ej innehaft, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor. Sker det för att göra skada eller begagnar han sig af berörda yrkeshemlighet eller affärsförhållanden till egen eller annans fördel, då må till fängelse från och med en månad till och med två år dömas, der ej efter allmän lag högre straff följer.

Har i nu omförmälda hänseenden genom kontrolltjenstemans åtgöranden skada uppkommit, vare han ock skyldig den till fullo godtgöra.

29 §.

Allmän åklagare äfvensom polis- och kronobetjent eger att anställa undersökning om förbrytelse mot denna förordning.

Den, som förrättar undersökning, bör för att tillgodonjuta det skydd, honom dervid lagligen tillkommer, vid förrättningen på sig synbart bära påbjudet tjenstetecken eller, innan förrättningen företages, uppvisa fullmagt eller förordnande. I orten boende eller känd krono- eller polisbetjent vare likväl frikallad från skyldigheten att sålunda styrka sin behörighet.

Skulle undersökning anställas mellan klockan sju eftermiddagen och klockan sex förmiddagen, men förbrytelse ej upptäckas, böte förrättningsmannen från och med fem till och med femtio kronor, der han ej haft giltig anledning till undersökningen.

30 §.

Allmän åklagare åligger att åtala förbrytelser mot denna förordning.

Finner kontrolltjensteman öfverträdelse begången, som bör föranleda till åtal, anmäla han det för allmän åklagare.

31 §.

Den, som under tid, då han är stäld under tilltal för förbrytelse mot denna förordning, ånyo begår sådan förbrytelse, skall, när han härtill lagligen varder förvunnen, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits, fällas till det straff, som för sådan förbrytelse är stadgadt.

32 §.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, skola, om tillgång till deras fulla gäldande brister, förvandlas enligt allmän strafflag.

33 §.

Då skatt jemte böter blifvit ådömd enligt denna förordning, må, der tillgång saknas till skatten eller någon del deraf, böterna ej kunna med penningar gäldas, utan skall den sakfælde i stället undergå motsvarande förvandlingsstraff.

34 §.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfalla med en tredjedel kronan och med två tredjedelar åklagaren. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel. Sådan del tillkomme dock ej angifvare, då angivelse skett af föräldrar mot barn, barn mot föräldrar, makar eller syskon mot hvarandra, annan skyldeman mot den, hos hvilken han njuter kost och underhåll, fosterbarn mot fosterföräldrar eller tjenare mot husbondefolk under den tid, de äro i tjensten.

Kap. V. Öfvergångsstadgande.

35 §.

Inom fjorton dagar efter den dag, då denna förordning trädt i kraft, skall från skattepliktigt bryggeri till kontroll- och justeringsbyrån insändas af tillverkaren bestyrkt uppgift å myckenheten af de maldrycker, som före nämnda dag inom bryggeriet börjat tillverkas, men ännu ej derifrån utlemnats.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 190 ; dock att tillsättning af tillsyningsmän skall för det tillverkningsår, som sagde dag tager sin början, derförut ske i enlighet med denna förordning, som jemväl före den 1 oktober 190 må tillämpas beträffande anmälningar och tillståndsbevis för rörelse, som under nämnda tillverkningsår skall ega rum; skolande för bryggeri, hvarest rörelse under oktober 190 skall utöfvas, anmälan enligt bestämmelserna i 7 eller 13 § göras senast den 15 augusti 190 .

Bil. 2.

Lov om en Ølskat m. m.

**VI CHRISTIAN DEN NIENDE, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders
og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken,
Lauenborg og Oldenburg,**

Gøre vitterligt: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke
stadfæstet følgende Lov:

§ 1.

Enhver, der som Ejer eller Forpagter fremtidig vil brygge Øl
til Salg, er forpligtet til at erhverve Næringsadkomst og føre autori-
serede Handelsbøger.

Om enhver udstedt Næringsadkomst har den Autoritet, der udsteder
samme, uopholdelig at gøre Indberetning til den Embedsmand, hvem
Ledelsen af Kontrollen med Ølbrygningen er overdragen.

§ 2.

Af alt her i Landet i Salgsbryggerier eller Andelsbryggerier til-
virket Øl, som ved Udlevering fra Bryggeriet indeholder $2\frac{1}{4}$ Vægtprocent
Alkohol eller derover, svares i Skat til Statskassen 10 Kr. for hver
Tønde af indtil 144 Potter (forholdsvis af Brøkdele af en Tønde) overens-
stemmende med de nedenfor givne Regler.

Tilvirkning af Øl, som holder mere end 6 Vægtprocent Alkohol,
er forbudt.

Intet Øl maa fraføres Bryggerierne, forinden det er bragt i den
efter dets almindelige Beskaffenhed og regelmæssige Bryggemaade til
Nydelse fuldfærdige Tilstand. I Tilfælde af Uoverensstemmelse mellem

Kontrollen og Bryggeren, om denne Betingelse er opfyldt, kan Bryggeren indstille Sagen til Finansministeren, ved hvis Afgørelse det i alle Tilfælde har sit Forblivende. Skulde det vise sig, at Øl gentagne Gange er fraført et Bryggeri, uden at foranstaaende Betingelse for, at det maa forlade Bryggeriet, er opfyldt, og Finansministeren formener, at dette er sket, for at Øllet ved Lagring udenfor Bryggeriet kan naa et Alkoholindhold af over $2\frac{1}{4}$ Vægtprocent, kan han fastsætte den fremtidige Lagringstid i Bryggeriet for paagældende Ølsort.

§ 3.

Oppebørselen af Skatten og den med samme forbundne Kontrol samt Tilsynet med Bryggerierne henlægges under Toldbestyrelsen og udføres ved de dertil beskikkede Embedsmænd, som paa enhver Tid af Døgnet have fri Adgang til ethvert Salgsbryggeri eller Andelsbryggeri, hvad enten der brygges skattepligtigt Øl eller ikke i samme; de kunne anstille Undersøgelser i samtlige Lokaler, hvori Øltilvirkningen foregaar, eller hvori Malt eller Surrogater for samme eller Øl opbevares, ogsaa Lagerkældere udenfor selve Bryggerierne, saavel som i de i umiddelbar Forbindelse med Bryggerierne staaende Aftappningsanstalter. Bryggerne og deres Folk ere pligtige til at forevise dem Lokalerne og Redskaberne, give al den Oplysning samt yde eller lade yde den Hjælp, som er fornøden til Eftersynets Fuldbgyrdelse, ligesom de ere forpligtede til at udlevere Prøver til Undersøgelse, saafremt saadant forlanges, samt til at afgive passende Lokale til de Undersøgelser af Øllets Alkoholindhold, som Kontrollen har at foretage paa Stedet.

De paagældende Embedsmænd ere under Ansvar efter Straffelovens § 139 forpligtede til overfor alle uvedkommende at hemmeligholde de Bryggeriet vedrørende Oplysninger, hvoraf de ved Eftersynet ere komne i Besiddelse.

§ 4.

Enhver, der agter at tilvirke saadant Øl, der efter § 2 er skattepligtigt, skal mindst 4 Uger, inden denne Tilvirkning agtes begyndt, anmelden dette for Kontrollen, med nøjagtig Angivelse af Bryggeriets Ejer og Bestyrer, samt disses Bopæl, Benævnelsen paa de forskellige skattepligtige Ølsorter, samt disses omtrentlige Alkohol- og Ekstraktindhold, om andet end skattepligtigt Øl agtes tilvirket, og i saa Fald, hvilke Lokaler og Redskaber der ere fælles for begge Slags.

Forandringer heri skulle anmeldes mindst 14 Dage forud.

Antagelse af en eller flere Fuldmægtige for Bestyreren, der skulle kunne føre Driftsbogen og Salgsbogen, jfr. nedenfor §§ 5 og 6, bliver ligeledes betimelig at anmelde for Kontrollen.

§ 5.

I et Hæfte (Driftsbogen), som leveres af Toldbestyrelsen, indfører Bestyreren af Bryggeriet eller hans for Kontrollen anmeldte Fuldmægtig daglig saavel for det skattepligtige som for det skattefrie Øls Vedkommende:

- a. De forskellige Bryg og det dertil anvendte Materiales Slags og Mængde;
- b. Urtens Ekstraktindhold (efter Ballings Sakkarometer) efter Nedsvulningen, umiddelbart førend Gæren tilsættes;
- c. Dagen, naar Øllet efter Hovedgæringen tages paa Lagerfadene; samt
- d. Tøndetallet af det producerede Øl.

§ 6.

I et andet Hæfte (Salgsbogen), som ligeledes leveres af Toldbestyrelsen, indfører Bestyreren eller hans for Kontrollen anmeldte Fuldmægtig daglig, hvor meget saavel skattepligtigt som skattefrit Øl der er udleveret fra Bryggeriet. Denne Salgsbog, som opgøres under Bestyrerens eller hans for Kontrollen anmeldte Fuldmægtigs Haand ved hver Maanedes Udgang, er en Angivelse til Skatteberegning, efter hvis Udvisende Skatten indbetales til det Toldsted, i hvis Distrikt Bryggeriet er beliggende.

Inden den 10de i den paafølgende Maaned skal Skatten være indbetalt; betales den ikke til den Tid, erlægges desuden 1 pCt af samme for hver Dag, Betalingen udebliver; er den ikke betalt den 20de i samme Maaned, bliver Bryggeriet at tage under offentligt Lukke. Har et Bryggeri været taget 2 Gange under offentligt Lukke, kan der ikke længere tilstaaes det Kredit, saafremt ikke tilstrækkelig Sikkerhed stilles efter Toldbestyrelsens nærmere Bestemmelse.

Under særlige Forhold, til Eks. naar et Bryggeri standser Driften for længere Tid eller for bestandig, kan Toldbestyrelsen, for at sikre Statskassen, bestemme, naar og hvorledes Afgiften skal erlægges.

For den skyldige Afgift har Statskassen samme Fortrinsret hen-

holdsvis i Beholdningen af det tilvirkede Øl og Bryggerens øvrige Ejendele, som den har for krediterede Toldafgifter lige overfor Kreditoplagshavere i Kreditoplagsvarerne og deres andre Ejendele.

§ 7.

Enhver Brygger skal hvert Aar den 1ste Oktober opgøre Beholdningen af saavel skattepligtigt som skattefrit Øl. Denne Opgørelse afgives til Kontrollen inden 14 Dage derefter og skal indeholde Oplysning, opgivet for hver af de to Sorter Øl for sig, om:

1. Beholdningen fra forrige Regnskabsaar;
2. Hvor meget Øl der er tilført Lageret;
3. Hvor meget Øl der er fraført Lageret;
4. Svindets Størrelse efter bedste Skøn;
5. Beholdningen den 30te September, som overføres til næste Regnskabsaar.

Undtagelser med Hensyn til Tiden, hvorpaa denne Opgørelse skal foretages, kunne indrømmes af Toldbestyrelsen.

§ 8.

Baade Driftsbogen og Salgsbogen — sidstnævnte bilagt med Kvittering for Skattens Betaling og Udførselsattester — skulle til de Tider, som af Toldbestyrelsen foreskrives, efter Bryggerens Valg enten afleveres mod Kvittering til nærmeste Toldsted eller indsendes til Kontrollen, og de skulle desuden til enhver Tid være tilgængelige for denne.

Denne skal mindst 1 Gang aarlig efterse Bryggernes Handelsbøger och sammenholde disse med Opgivelserne i Driftsbøgerne, Salgsbøgerne og Aarsopgørelserne, men er i øvrigt berettiget til at forlange sig dem forelagte, saa ofte den anser det for nødvendigt til Røgtelsen af sit Hverv. Kontrollen kan, forsaavidt Bryggeriets Bøger ikke ere i en saadan Stand, at de fornødne Oplysninger af dem kunne faas, foreskrive, efter hvilke Regler Bogføringen skal ske for Fremtiden i det paagældende Bryggeri.

Men Hensyn til Tavshedspligt gælder Regeln i § 3.

§ 9.

Til Fastsættelse af Øls Alkoholindhold udtager Kontrollen samtidig to Prøver af samme Beholdning, hvoraf den undersøger den ene

paa Stedet. Fører Udfaldet af Prøven til, at Bryggeren kan ifalde Ansvar, og han ikke vil lade det bero ved dette Resultat, skal Kontrollen straks indsende den anden Prøve forsynet med Kontrollens, og hvis de efter Opfordring ville forsegle den, Bryggerens eller hans Fuldmægtigs Segl til Toldbestyrelsen, som da uophødelig i et dertil autoriseret Laboratorium lader Prøven kemisk analysere.

Det har i alle Tilfælde sit Forblivende ved den af Toldbestyrelsen foranledigede Analyses Udfald.

§ 10.

Skattepligtigt Øl maa kun fraføres Bryggeriet paa hele, halve, fjerdedels eller ottendedels Tønder, som ikke maa holde over henholdsvis 144, 72, 36 og 18 Potter, eller paa hele og halve Flasker af ikke over henholdsvis $\frac{3}{4}$ og $\frac{3}{8}$ Pot.

192 hele eller 384 halve Flasker regnes lig med 1 Tønde.

Benyttelsen af andre Beholdere kan Toldbestyrelsen paa derom indgivet Andragende tillade.

Alle Foustager skulle være forsynede med vedkommende Bryggeris Navn samt Angivelse af Benævnelsen ($\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ osv. Td.). Kontrollen er berettiget til att eftermaale Beholderne i den Udstrækning, som anses fornødent.

§ 11.

Udenfor Bryggerier, der tilvirke skattepligtigt Øl (§ 4), og de i Forbindelse med disse staaende Aftappingsanstalter (§ 3) forbydes enhver Blanding, som er bestemt til Salg, af skattefrit Øl med andet Øl eller med Spiritus, saa vel som enhver anden Tilsætning til det, hvorved dets Akoholindhold kan forøges, lige saa vel som enhver Fortynding af skattepligtigt Øl, der er bestemt til Salg.

§ 12.

Skattepligtigt Øl kan fra Bryggerierne udføres af Landet uden Betaling af den paabudte Skat, naar det behørig er angivet for vedkommende Toldregnskabsfører, og under Toldkontrol med hensyn til Udførselen. Det bliver derefter under Fremlæggelse af Udførselsattest at afskrive i Salgsbogen, dog ikke for mindre end $\frac{1}{2}$ Td. eller et tilsvarende Kvantum paa Flaske.

Øl, der af Kontrollen eller Toldopsynet erklæres fordærvet, kan,

for saa vidt det ikke har været fraført Bryggeriet, ligeledes afskrives i Salgsbogen.

§ 13.

Undladelse af at erhverve Næringsadkomst straffes med Bøder fra 100— 500 Kr.

§ 14.

Den, som for at besvige Statskassen overtræder de i § 2 indeholdte Førbud, eller undlader at iværksætte den i § 4 paabudte Anmeldelse om, at han agter at brygge skattepligtigt Øl, eller, for saa vidt han brygger saadant Øl, undlader at føre de i §§ 1, 5 og 6 paabudte Bøger eller fører dem urigtig, straffes med simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder i Forbindelse med Bøder fra 1,000—5,000 Kr.

I Gentagelsestilfælde kan Straffen stige til simpelt Fængsel i 6 Maaneder i Forbindelse med Bøder paa 10,000 Kr.

Samme Straf ifalder den, der overtræder Forbudet i § 11, dog at Straffen, forsaavidt Forseelsen er begaaet i en lidet betydende Grad og under i øvrigt formildende Omstændigheder, kan gaa ned til en Bøde paa 50 Kr.

§ 15.

Ere de i § 14 omhandlede Overtrædelser foraarsagede ved Mangel paa skyldig Agtpaagivenhed uden nogen Hensigt til at besvige Statskassen, straffes de efter Uagtsomhedens Grad og Beskaffenhed og Omfanget af det Tab, som derved kan antages at være tilføjet Statskassen, med Bøder fra 200—2,000 Kr., der i Gentagelsestilfælde kunne stige til 5,000 Kr.

Ved Overtrædelse af Forbudet i § 11 kan dog finde en efter § 14, 3dje Stykke, lempet Nedsættelse af Straffen Sted indtil 10 Kr.

§ 16.

Angivelse til Udførsel af Landet af skattefrit Øl som skattepligtigt straffes med Bøder fra 1,000 til 5,000 Kr., som i Gentagelsestilfælde kunne stige til 10,000 Kr.

§ 17.

For alle ikke med særlig Straf belagte Overtrædelser af Forskrifter i denne Lov eller af de Kontrolforanstaltninger, som yderligere maatte blive truffene af Toldbestyrelsen for at sikre Statskassen mod Besvigelser, bødes fra 100 til 1,000 Kr., der i Gentagelsestilfælde kunne stige til 5,000 Kr.

§ 18.

Foranstaaende Straffebestemmelser finde Anvendelse paa den, der leder Driften af et Bryggeri, være sig som Ejer eller som Forpagter eller som Bestyrer paa en andens Vegne; ligeledes paa den eller dem, hvem Førelsen af Bøgerne efter §§ 5 og 6 paahviler, saa vel som paa den eller dem, der forestaa Virksomheder, i hvilke Aftapning eller Salg af Øl finder Sted, for saa vidt Straffebestemmelserne have Hensyn dertil.

For Delagtighed i den ulovlige Handling bøde Bryggerens Folk desuden hver for sig $\frac{1}{6}$ af den for Overtrædelsen foreskrevne Bøde.

Boderne blive at inddrive — forsaavidt de ere dikterede af Toldbestyrelsen — vid Udpantning, og Bryggeriets Ejer eller Ejere hæfte for de dem selv, Forpagteren, Bestyreren, Fuldmægtigene eller Folkene paalagte Bøder for Overtrædelse af denne Lov og de dertil sig sluttende Kontrolbestemmelser. Forpagteren hæfter desuden for de af ham selv, Bestyreren, Fuldmægtigene eller Folkene for deslige Overtrædelser paadragne Bøder.

Naar Bøderne ikke kunne faas inddrevne, kunne de forlanges afsonede af den eller dem, hvem de ere blevne paalagte, saaledes at det Beløb af de paadragne Bøder, som udgør indtil 5,000 Kr., afsones med 1 Dag for hver 50 Kr. og, hvad der er over 5,000 Kr., med 1 Dag for hver 100 Kr.

§ 19.

Har den ulovlige Handling medført et Afgiftstab for Statskassen, bliver der ved Siden af den fastsatte Bøde af Bryggeren at erlægge den Afgift, som Statskassen saaledes har mistet; kan den ikke udfindes, erlægges foruden Bøden et med denne lige stort Beløb som Vederlag for Afgiften.

For Beløbet hæfte Bryggeren og den eller de skyldige, en for alle og alle for en.

§ 20.

I de Tilfælde, hvor Bøder ere forskyldte efter denne Lov for Overtrædelser, som efter Toldbestyrelsens Skøn ikke kunne paadrage Fængselstraf, blive de paalagte af Toldbestyrelsen, medmindre samme ønsker Sagen afgjort ved Domstolene. Toldbestyrelsen kan, naar Overtrædelserne skønnes klarlig ikke at være begaaet med Hensigt til at besvige Statskassen, og Omstændighederne i øvrigt tala derfor, nedsætte eller eftergive Bøden. Det staar dog stedse Bryggeren eller anden vedkommende frit for, inden 14 Dage efter at Toldbestyrelsens Resolution er ham meddelt, at forlange de paagældende Sager undergivne Domstolenes Afgørelse, hvilket da foranlediges af Toldbestyrelsen. Alle fra denne Lov hidrørende Sager behandles som offentlige Politisager, dog at der paa tilltaltes Forlangende beskikkes ham et Forsvar. Toldbestyrelsen tager Bestemmelse om de af samme foranledigede Sagers Appel fra det offentliges Side.

§ 21.

Det gøres Politiets Embedsmænd og Betjente til Pligt straks at underrette de ved Kontrollen ansatte Embedsmænd om de til deres Kundskab kommende Overtrædelser eller Omgaaelser af denne Lov samt ogsaa paa anden Maade at yde Kontrollen fornøden Bistand til Opdagelse af saadanne, og navnlig paa Forlangende at optage Politiforhør til Overtrædelsens Opdagelse og Bevisliggørelse.

§ 22.

De i Henhold til denne Lov ikendte Bøder tilfalde Statskassen; dog kan af Toldbestyrelsen indtil Halvdelen tillægges den eller de ved Kontrollen, det stedlige Toldvæsen eller Politiet ansatte Embeds- eller Bestillingsmænd, som have opdaget Forseelsen; skyldes Opdagelsen en Angivelse, da kan indtil Halvdelen af Bøden tillægges Angiveren, hvis han ikke er medskyldig i Forseelsen.

§ 23.

Ved Kontrollen med Bryggerierne og Ølbeskatningen ansættes en Inspektør, der lønnes med 4,800 Kr., og 5 Kontrollører, der lønnes

hver med 3000 Kr. Der tillægges dem derhos Alderstillæg, Inspektøren som Embedsmænd af 2den Lønningsklasse og Kontrollørerne som Embedsmænd af 3dje Lønningsklasse efter Lov 2den Juli 1880 om Lønninger ved Toldvæsenet.

Der stilles desforuden et Beløb af 10,000 Kr. aarlig til Toldbestyrelsens Raadighed till Udgifter i Anledning af denne Lov.

§ 24.

Alt Øl, hvad enten det er færdigt eller under Tilvirkning, der henhører under de efter § 2 skattepligtige Ølsorter, som findes i Bryggeriets Værge ved Lovens Ikrafttræden, er skattepligtigt, overensstemmende med de i § 2, jfr. § 6 gifne Regler.

Enhver Brygger er forpligtet til inden 14 Dage efter Lovens Ikrafttræden at afgive til Kontrollen en Opgørelse for det forløbne Regnskabsaar eller for den Tid, der er forløben siden Bryggeriets sidste Statusopgørelse, saaledes som det er foreskrevet i § 7, ligesom han er pligtig til at fremlægge sine Bøger for de ved Kontrollen ansatte Embedsmænd til Bevis for Opgørelsens Rigtighed, saafremt dette forlanges.

§ 25.

6 Maaneder før den i § 2 fastsatte Skat opkræves, forhøjes Tolden paa Øl, Mjød og Maltekstrakt, der indføres her til Landet, saaledes:

Paa Glasballons, Flasker og Krukker	1 Pd. Br. 15 Øre.
Ellers	1 — — 6 —

§ 26.

Midlertidig Bestemmelse.

Indtil 1ste Oktober 1895 ¹⁾ opkræves den i § 2 fastsatte Skat

¹⁾ Anm. Skatten utgick till och med den 30 april 1897 enligt bestämmelserna i denna §, men uttages, enligt en lag af den 11 maj 1897, från och med den 1 maj 1897 med 9 kronor för tunna. Från och med sistnämnda dag till och med den 30 april 1902 gälde dock att af skattepligtigt öl, som hvart särskildt bryggeri årligen utlemnade till bruk inom landet, blott skulle betalas:

8 kronor för tunna af de första 1,500 tunnorna,
$8\frac{1}{4}$ " " " " " nästa 1,500 tunnorna,
$8\frac{1}{2}$ " " " " " " 1,500 tunnorna,
$8\frac{3}{4}$ " " " " " " 1,500 tunnorna.

Bryggerier, som tillhörde samma egare eller som voro förenade under gemensam ledning, betraktades med hänsyn till vinnande af nämnda skattenedsättning som ett bryggeri.

med 7 Kr., og fra Dagen efter denne Lovs Kundgørelse i Lovtidenden og indtil 1ste April 1895 opkræves den i § 25 angifne Told med:

— paa Glasballons o. s. v.	10 Øre.
— ellers	4 —

§ 27.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste Oktober 1891.

§ 28.

Denne Lov gælder ikke for Færøerne.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 1ste April 1891.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

J. B. S. Estrup.

Bil. 3.

Reseberättelse af byråingeniören, doktor Å. G. Ekstrand.

Till herr statsrådet och chefen för Kongl. finansdepartementet.

Undertecknad, som haft i uppdrag att i Danmark inhemta närmare upplysningar om tillverkningen af det s. k. Kroneölet, äfvensom om den danska bryggerikontrollen i allmänhet, får efter fullgjordt uppdrag vördsamt afgifva följande redogörelse.

Ölskattens allmänna drag och kontrollen.

Ölskatt infördes i Danmark genom lagen af den 1 april 1891, som tillika stadgade en alkoholgräns på det sätt, att allt öl, som vid utlemning från bryggeriet håller $2\frac{1}{4}$ vigtprocent alkohol eller deröfver, är skattepliktigt. Tillverkning af öl med högre alkoholhalt än 6 vigtprocent är förbjuden. Till förtydligande af föreskriften om den nämnda alkoholgränsen, $2\frac{1}{4}$ vigtprocent, stadgas, att intet öl må utlemnas från bryggerierna, innan det, enligt sin allmänna beskaffenhet och normala bryggmetod, blifvit färdigt till förbrukning. Om det skulle visa sig, att öl upprepade gånger utlemnas från ett bryggeri, utan att detta villkor är uppfyllt, och finansministern anser, att sådant skett, för att ölet vid lagring utanför bryggeriet må uppnå en högre alkoholhalt än $2\frac{1}{4}$ %, kan han för framtiden föreskrifva bryggeriet en bestämd lagringstid för detta öl.

För allt skattepliktigt öl erlägges, oberoende af alkoholhalten, samma skatt, hvilken beräknas efter ölets volym, och volymsenheten är 1 tunna, men ehuru en dansk öltunna egentligen håller 136 potter, har den i ölskattelagen antagits till 144 potter, hvilket beror derpå, att de af bryggerierna använda öltunnorna vid tiden för skattens införande, i

allmänhet och såsom en följd af afnämarnes påtryckning, höllo mer än det lagliga måttet, ända till 150 potter. Vid en undersökning af öltunnorna före skattens införande befanns det stora flertalet hålla 144 potter, och då det skulle hafva blifvit alltför dyrbart att omändra eller ens justera alla dessa transportfat, bestämdes i lagen, att tunnorna få hålla 144 potter eller derunder. Till en del beror detta förhållande derpå, att justeringsväsendet i Danmark ej är en statsinstitution utan sorterar under magistraten i Köpenhamn.

Principen för ölskatten är, att bryggaren sjelf angifver den mängd skattepliktigt öl, som utföres från hans bryggeri, hvarjemte det åligger honom att föra tillverknings- och försäljningsbok, som granskas af inspektoratet för ölskatten. I tillverkningsboken antecknas dagen för hvarje brygd, dertill använt malt och andra material, stamvörtens extrakthalt efter nedsvälningen straxt före jästens tillsättning, dagen när ölet efter hufvudjäsningen tages på lagerfaten samt antalet tunnor tillverkad öl. Af malmängden, vörtstyrkan och ölmängden beräknas den af maltet utvunna extraktprocenten, t. ex. 1,500 kg. malt hafva gifvit en ölvört af 13 % Balling och 55 tunnor (— 7,600 liter) öl; hela extrakthalten har här varit 988 kg. eller maltet har gifvit 65,8 % extrakt. Extraktprocenten är temligen konstant vid samma bryggeri, men vexlar eljest mellan 60 och 70 procent och kan äfven understiga 60 %. I granskningen af detta extraktutbyte ligger en viss kontroll öfver tillverkningen, men det egentliga underlaget för skatteberäkningen är försäljningsboken. Ett utdrag af denna insändes för hvarje månad dels till närmaste tullkammare, der skatten samtidigt betalas i enlighet med detta utdrag, dels till inspektoratet, der utdraget sedan jämföres med försäljningsboken. Denna granskning, som i allmänhet ej medför någon ändring, kan dock leda till, att bryggeriet antingen får göra en efterbetalning eller ock återfår hvad som betalats för mycket.

Vid samma bryggeri får tillverkas både skattepliktigt och skattefritt öl, och brygder, som ursprungligen varit afsedda för skattepliktigt öl, men af en eller annan anledning slagit fel, användas då till skattefritt öl, hvarvid tillgår så, att ölet utspädes med vatten, försättes med ny vört och ånyo bringas i jäsning. I tillverkningsboken antecknas då, att så och så många tunnor skattepliktigt öl användts till skattefritt, hvars alkohol- och extrakthalt sedan angifvas. Häraf kan maltets extraktutbyte beräknas, t. ex. 1,735 pund (—867.5 kg.) malt ha gifvit 24 $\frac{1}{4}$ tunnor (— 3,360 liter) lageröl med en stamvört af 12.9 % och 11 $\frac{3}{4}$ tunnor (— 1,628 liter) hvidtöl med en stamvört af 7 % Balling,

hvarur beräknas att maltet i det hela gifvit 63.1 % extrakt, hvilket öfverensstämmer med det vanliga.

Ett skattepliktigt bryggeri kan också köpa skattepliktigt öl af ett annat, i hvilket fall skatten afföres från det säljande och påføres det köpande bryggeriet utan annan kontroll än de båda bryggeriernas försäljningsböcker.

Efter tillverkningsårets slut, den 30 september, skall hvarje skattepliktigt bryggeri uppgifva behållningen af såväl skattepliktigt som skattefritt öl till inspektoratet. Uppgiften skall för hvardera ölsorten angifva:

- 1) behållningen från förra räkenskapsåret,
- 2) huru mycket öl som tillförts lagret,
- 3) huru mycket öl som bortförts,
- 4) förlusten eller spillningens storlek efter bästa öfvertygelse, samt
- 5) behållningen den 30 september, som öfverföres till nästa räkenskapsår.

Den förlust, hvarom här talas, beror delvis på tappningen, delvis derpå att personalen i bryggerierna har fri ölförtäring; med inspektoratets begifvande är detta öl skattefritt, såvidt det förtäres inom bryggeriet. En förlust kan också uppstå derigenom, att bryggaren blott antecknat det beräknade utbytet och ej brytt sig om att räkna tunnorna. Denna felkälla kan också medföra ett öfverskott. Förlusten håller sig nästan alltid under 5 % och ger sällan anledning till anmärkning.

De bryggerier, som endast tillverka skattefritt öl, äro underkastade en mycket minimal kontroll och behöfva ej ens insända tillverknings- och försäljningsböcker till inspektoratet. Kontrollörerna besöka dessa bryggerier i allmänhet blott en gång om året och göra då med ebullioskopet en och annan alkoholbestämning och insamla vid hvarje bryggeri de för statistiken behöfliga uppgifterna om materialåtgång och ölutbyte.

Skulle vid det skattefria ölets pröfning med ebullioskop alkoholhalten befinnas ligga nära eller kanske öfver alkoholgränsen, bör för säkerhetens skull ett prof insändas till Tullstyrelsen för undersökning medelst destillationsmetoden, något som dock ännu ej förekommit.

Utanför skattepliktiga bryggerier och dessas tappningsställen får ej beredas någon till försäljning afsedd blandning af skattefritt öl med annat öl eller med bränvin eller göras någon tillsättning dertill, hvarigenom dess alkoholhalt kan stegras, ej heller tillåtes att utspäda skattepliktigt öl, som är bestämdt till afsalu.

Kontrollen öfver lagens efterlefnad består hufvudsakligen i en granskning af bryggeriernas försäljningsböcker, men för de skattefria bryggerierna, hvilka i stor omfattning brygga ett maltstarkt och alkoholsvagt samt på den grunden för efterjäsning utsatt öl, är kontrollen ännu svagare och inskränker sig till en eller annan alkoholbestämning. Och dock synes den frestelsen ligga nära att, för att undgå skatten, från bryggeriet bortföra det maltstarka ölet, innan alkoholhalten nått skattegränsen, och sedan låta det utjasa hos afnämaren. Så lär också i många fall hafva tillgått isynnerhet under de första åren efter lagens införande. Den i § 2 af lagen intagna föreskriften, »att intet öl må utlemnas från bryggerierna, innan det enligt sin allmänna beskaffenhet och normala bryggmetod blifvit färdigt till förbrukning», hvilket är en af lagens hufvudpunkter, är för en så mångskiftande produkt som öl onekligen alltför sväfvande, och saken blir ej mycket upphjelpst derigenom, att i misstänkta fall en viss lagringstid för ölet kan föreskrifvas. Också förklarade skatteinspektören, att man önskade en förändring af denna §, hvarigenom kunde vinnas bättre garanti mot öfverträdelser.

Visserligen kompletteras kontrollen på ett, som det synes, verkamt sätt genom i hög grad stränga ansvarsbestämmelser både i form af fängelse i ända till 6 månader och böter af ända till 10,000 kronor, hvaraf intill hälften kunna tilldelas angifvaren, men, alldenstund ytterst få förseelser blifvit befrade under lagens mer än tioåriga tillvaro, förefaller det nästan, som om vederbörande ogerna vilja begagna sig af lagens stränghet utan i stället genom upprepade varningar söka förmå felande till ett noggrannare iakttagande af gifna föreskrifter.

Skattens belopp. Vid ölskattens införande 1891 var skattebeloppet 7 kronor per tunna om 144 potter, och meningen var att 1895 höja den till 10 kronor. Att så ej blifvit fallet, berodde på flera omständigheter; man har nöjt sig med att från 1 maj 1897 höja den till 9 kronor, hvarvid likväl de mindre bryggerierna fingo en liten eftergift på det sättet att de första 1,500 tunnorna beskattades med 8, de nästa 1,500 med $8\frac{1}{4}$, de derpå följande 1,500 med $8\frac{1}{2}$ kronor o. s. v. ända till 9 kronor för allt, som öfversteg 6,000 tunnor. En dylik graderad skatteskala ingick alls icke i det ursprungliga förslaget, utan torde hafva berott på, att Danmarks störste bryggeri, Gammel-Carlsberg, som representerar nära en tredjedel af landets hela tillverkning af skattepliktigt öl, hade för afsigt att vid den förestående skatteförhöjningen till 10 kronor höja sitt försäljningspris blott med 1 krona i stället för med 3, hvilket för de smärre, mindre kapitalstarka, bryggerierna skulle medföra en ödesdiger konkurrens. Till deras hjelp infördes den fallande

skalan, ehuru en sådan är mindre lämplig vid en produktbeskattning än vid en råmaterialskatt, enär vid en mindre afverkning samma mängd råmaterial kan antagas gifva mindre utbyte än vid en större. Vid en produktskatt föreligger ej samma anledning till en skattelindring.

Från den 1 april 1902 bortfaller den graderade skalan, och skatten kommer därefter att utgå med 9 kronor per tunna. Den ursprungligen afsedda skatten, 10 kronor, är f. n. icke ifrågasatt.

Emedan 1 skattetunna utgör omkring 144 potter och 1 pott — 0,966 liter, blir skatten per liter ungefär $6\frac{1}{2}$ öre eller för en half-butelj (— $\frac{1}{3}$ liter) något öfver 2 öre.

Emedan det skattepliktiga ölet i genomsnitt håller omkring 4 vigtsprocent (— 5 volymprocent) alkohol, så skulle, derest skatten anses drabba alkoholen i ölet, denna alkohol vara underkastad en skatt af 1 krona 30 öre per liter å 100 procent, medan alkoholen i bränvin blott drager en skatt af 18 öre per pott å 100 %. Hos oss är som bekant bränvinsskatten 1 krona per liter å 100 %. Alkoholen i det danska ölet är alltså belagd med en skatt, som är öfver 7 gånger större än den danska och öfver $1\frac{1}{4}$ gånger större än den svenska bränvinsskatten. Från början var också meningen att höja bränvinsskatten i Danmark i lämpligt förhållande till ölskatten, men sannolikt har den i Danmark mycket utbredda seden att dricka bränvin till måltiderna varit ett väsentligt hinder för utförandet af denna plan. Den danska ölskatten är sålunda enastående ej blott i afseende på sin form utan också deruti, att den beskattar alkoholen i ölet mångdubbelt högre än den i bränvinet.

Man räknar i Danmark vanligen 30 kg. malt på 1 tunna skattepliktigt öl; en ölskatt af 9 kronor per tunna motsvarar alltså en malt-skatt af 30 öre per kg.

Att döma af ölutbytet ur maltet torde det danska underjätta ölet i allmänhet vara inbryggdt på en något svagare stamvört än det svenska, ty af 100 kg. malt erhållas i Sverige i medeltal för de olika slagen omkring 4 hl. och i Danmark 4,6 hl. bajerskt öl.

Skattefria ölsorter. Kroneöl. Sedan gammalt har man i Danmark som hos oss haft öfverjäst alkoholsvagt svagdricka, i Danmark kalladt hvidtöl, och den genom lagen införda alkoholgränsen afsåg just att göra sådant svagare öl billigt och lätt åtkomligt. Emellertid hafva alltifrån 1890 försök gjorts att framställa bättre, alkoholsvaga ölsorter, och det blef ett problem att tillverka dessa på sådant sätt, att de blefvo goda och hållbara och derjemte så alkoholsvaga, att de undgingo skatten. d. v. s. höllo sig under $2\frac{1}{4}$ vigtsprocent alkohol. Det dröjde likväl

flera år, innan man funnit rätta sättet för brygden af ett någorlunda hållbart, alkoholsvagt öl. Numera kan dock problemet sägas vara i hufvudsak löst, och den nya öltypen, af hvilken redan finnas flera sorter, kallas med ett gemensamt namn *Kroneöl*. I Köpenhamn hade jag tillfälle att se två mycket stora bryggerier, som uteslutande tillverka skattefritt öl, mest kroneöl, och äro försedda med nyaste och modernaste utrustning såsom pneumatiskt mälteri, ismaskin, jästpropageringsapparater, laboratorium m. m.

På tillverkningen af kroneölet nedlägges stor omsorg och ett kroneölsbryggeri gör intrycket af ett modernt bayerskt bryggeri. Vörtkokningen sker medelst infusions- eller dekoktionsmetoden. Humlingen är något svagare än vid underjäst bayerskt öl. Jäsningen utföres genom särskildt utvalda slag af öfverjäst, för ändamålet renodlade inom bryggeriet. För säkerhetens skull renodlade man i de stora kroneölsbryggerierna i Köpenhamn två slags öfverjäst för att i händelse af behof hafva en i reserv.

Jästen tillsättes vörten vid en temperatur af omkring 19° C. Efter 2 à 3 dagars för- och hufvudjäsning öfverföres ölet till en sval källare, der det får ligga på stora lagerfat i omkring 2 månader. Under denna efterjäsning håller ölet omkring 18° C., medan temperaturen i jäslokalen samtidigt håller omkring 8° C. Afkylningen af lokalen sker med tillhjälp af ismaskinen. Då ölet nått den önskade utjäsningen och dermed fått den alkoholhalt, som afses, filtreras det genom mekanisk trämassa, hvilken, för att förebygga bakterieinfektion, efter hvarje filtrering tvättas i kokande vatten. Det filtrerade, alldeles blanka, ölet tappas på buteljer, som korkas och pasteuriseras. Pasteuriseringen tillgår så, att buteljerna inhängas i vatten, hvars temperatur småningom stiger till omkring 69° C och sedan åter får sjunka. Pasteuriseringen kräver en tid af 3 timmar och utföres i en slags långa tråg delade i afdelningar med olika temperatur hos vattnet. Buteljerna äro insatta i en mängd af hvarandra oberoende fack, och öfverflyttningen af ett buteljfack från en afdelning till den nästa med en annan, högre eller lägre, temperatur, sker automatiskt. 1,200 buteljer kunna på detta sätt pasteuriseras i timman. Kostnaden för sjelfva pasteuriseringen är en obetydlighet, men genom det ökade trycket i buteljerna sönderspränges en del af dessa, och denna förlust uppskattas till 1 1/2 à 2 procent af alla buteljerna.

Det pasteuriserade ölet är blankt och vackert och lär under en månads tid hålla sig förträffligt, under andra månaden börjar det blifva opakt eller halfgenomskinligt, hvilket uppgafs bero ej på någon jästafsats utan på utfällning af ägghviteämnen. Vid förvaring öfver två

månader blir kroneölet dåligt och grumligt och torde därefter knappt utsändas i handeln.

Då en butelj kroneöl slås upp, betäckes det uppslagna ölet med vackert skum, men smaken förefaller i jämförelse med vanligt bajerskt öl något fadd, i det att hvarken kolsyran eller alkoholen göra sig gällande. I buteljer af ofärgadt glas grumlas kroneölet rätt snart, såsom det uppgafs, af ägghviteämnen. Om det färdiga kroneölet utlämnas i vanliga tråkaggar i stället för på pasteuriserade buteljer, fortsätter visserligen jäsningen, men ölet blir tjockt och odrickbart, innan alkoholhalten hunnit upp till $2\frac{1}{4}$ vigtprocent, hvadan man i Danmark ej hyser några farhågor för att kroneölet genom efterjäsning skulle kunna få öfverskrida alkoholgränsen.

Temperaturen vid pasteuriseringen måste rätta sig efter ölets beskaffenhet, särskildt dess frihet från jästceller, och öfver hufvud måste ölet under hela tiden skötas med stor omsorg. Först småningom har man funnit hvilka temperaturer som bäst passa för såväl jäsningen som pasteuriseringen, och först småningom har man genom försök funnit, hvilka raser af öfverjäst som bäst passa för denna slags jäsning.

Enligt professor *Ch. Hansen*, på Gammel-Carlsberg, som jag besökte, kan kroneölet anses vara mindre skadligt att njuta än annat ej utjäst öl. Det är nämligen en känd sak, att öl med ringa utjäsning vid lägre tids förtäring kan framkalla maglidande, hvarför man i åtskilliga länder fordrar, att det salubjudna ölet skall vara något så när utjäst. Genom pasteuriseringen torde kroneölet i viss mån ha fått karakteren af utjäst öl, men smaken har dock lidit något deraf. Kroneölet är en ny öltyp, som förut ej varit känd. För öfrigt sade sig prof. Hansen fortfarande anse väl utjäst och lagradt underjäst öl i hygieniskt hänseende vara det bästa, när det njutes med måtta.

Kroneölet inbrygges i allmänhet med en stamvört af 10—12 %, såsom synes af följande uppgifter

	<i>Alkohol.</i>	<i>Extrakt.</i>	<i>Beräknad stamvört.</i>
Kroneöl	1.68 %	8.00 %	11.36 %
»	1.30—1.35 »	7.00—8.80 »	—
Kronepilsner	1.56 »	7.50 »	10.60 »
»	1.21—1.85 »	6.50—6.90 »	—

Kronepilsner är, hvad också namnet antyder, något svagare än kroneölet.

Af samma typ som kroneölet finnas ännu ett par ölslag nämligen

	Alkohol.	Extrakt.	Beräknad stamvört.
Marinöl, brygdt på rökt malt,	1.73 %	6.25 %	9.71 %
dubbelt exportöl	1.32 »	10.50 »	13.14 »
»	1.32—1.60 »	10.25—10.60 »	—

Det till färgen mörka marinölet vinner alltmera insteg hos den arbetande klassen.

Dubbelt exportöl, som är något maltstarkare än det vanliga kroneölet, kostar också 1 öre mera per halfbutelj än detta.

Priset på kroneöl i allmänna handeln uppgifves till 9 öre per halfbutelj, hvaremot en halfbutelj lageröl kostar 12 öre, af hvilka, såsom förut blifvit påvisadt, minst 2 öre bero på skatten.

Hvidtöl, det andra slaget af skattefritt öl, brygges alldeles på samma sätt som öfverjäst svensk-öl och svagdricka hos oss. Vörten beredes genom infusion; den inledande jäsningen är afslutad på 3 à 4 timmar, hufvudjäsningen, som försiggår på småfat med uppstötning, på 30 timmar. På 3 dagar är ölet färdigt. Stamvörten är mycket växlande, från 3 ända till 12 %, såsom synes af följande:

	Alkohol.	Extrakt.	Beräknad stamvört.
Hvidtöl Glostrup	1.29 %	10.— %	12.58 %
» N:o 1	1.35 »	8.10 »	10.30 »
» N:o 2	1.19 »	6.— »	8.38 »
Skeppsöl N:o 1 (rökt malt) ..	1.62 »	4.50 »	7.70 »
» N:o 2	1.24 »	2.40 »	4.88 »

Dessa ölsorter pasteuriseras ej, och ehuru de vid afsändandet från bryggerierna ej uppnått alkoholgränsen, är det gifvet, att de äro i hög grad utsatta för efterjäsning vid förvaring och med sin höga maltstyrka derför lätt nog kunna öfverskrida denna gräns, men man tröstar sig med, att de ej gömmas så länge, emedan de vid fortsatt jäsning snart surna. Under de första åren af lagens tillvaro hände flera gånger, att ett hvidtöl, kalladt gammeltöl, utlemnades från bryggerierna med en låg alkoholhalt och sedan fick stå en längre tid hos köparen, hvarunder alkoholgränsen öfverskreds. Sedan inspektoratet beifrat några dylika fall, lära på senare åren detta slags lagöfverträdelser hafva upphört. Det är dock ej lätt att förstå, huru man med den danska bryggerikontrollen skall kunna öfvervaka, om hos det i handeln utsläppta skattefria ölet, isynnerhet de maltstarka hvidtölsorterna, alkoholgränsen öfverskrides,

Enär hvidtölet håller jämförelsevis mycket oförändradt maltextrakt, blir dess smak något söt alldeles som hos vårt svensköl, men dessutom har på sista tiden sacharin kommit till stor användning i hvidtölssorterna. Bland sådana må nämnas ännu några med särskildt hög extrakt-halt, nämligen:

	Alkoholhalt.	Stamvört.
Bitteröl	1 1/2—2 %	15 %
Södt dubbelöl	—	18 »
Maltöl	1 »	19—20 »

Det s. k. maltölet beredes på det sättet, att sirupstjockt maltextrakt löses i vanligt bajerskt öl, af hvilken anledning ett par maltextraktfabriker räknas till skattepligtiga bryggerier. De köpa nemligen från sådana bajerskt öl och få sig påförd skatten därför.

Hvad priset på hvidtöl angår, har man i Danmark sedan gammalt den regeln, att en tunna öl kostar vid bryggeriet lika många kronor som stamvörten håller extraktprocent. En tunna hvidtöl af 8 % stamvört kostar således 8 kronor.

Slutligen må framhållas, att man i Danmark ej synes hafva fått någon smak för de hos oss rätt mycket omtyckta underjästa drickorna, lager- iskällar- pilsnerdricka m. fl. Dessas alkoholhalt ligger i allmänhet något öfver den danska alkoholgränsen, och det skulle måhända möta svårigheter att brygga ett underjäst och utjäst dricka, hvars alkoholhalt låge under skattegränsen. Därtill kommer, att de danska nykterhetsvännerna af princip ej förtära underjästa maldrycker, äfven om dessas alkoholhalt är under 2 1/4 vigtprocent.

Statistik. I Danmark användes till ölbrygd ej blott kornmalt utan också åtskilliga andra ämnen såsom majs, ris, socker, och detta i rätt afsevärd mängd, såsom synes af följande tabell för de senare åren:

Till skattepligtigt öl:	1897—98	1898—99	1899—1900
Kornmalt	19,774,353 kg.	20,325,771 kg.	19,334,048 kg.
Majs	1,784,967 »	2,607,432 »	2,669,121 »
Ris	136,861 »	135,877 »	136,150 »
Socker	9,629 »	25,776 »	23,105 »

Till skattefritt öl:			
Kornmalt	15,844,358 »	16,508,714 »	16,003,735 »
Majs	1,403,792 »	1,703,510 »	1,954,990 »
Ris	—	17,230 »	25,560 »
Socker	67,550 »	117,873 »	124,166 »

Det skattepliktiga ölet uppdelas i 3 kategorier, som under de senare åren visa följande åtgång inom landet:

	1897—98	1898—99	1899—1900
Vanligt lageröl	521,897 tnr.	542,968 tnr.	508,803 tnr.
Pilsner	124,342 »	151,847 »	171,969 »
Porter	11,181 »	12,574 »	13,832 »
	<u>657,420</u>	<u>707,389</u>	<u>694,604</u>

Skattefritt öl:

Kroneöl alla slag	30,281 »	39,191 »	50,370 »
Hvidtöl »	1,004,868 »	1,078,742 »	1,080,668 »
	<u>1,035,149</u>	<u>1,117,933</u>	<u>1,131,038</u>

Allkoholstyrkan uppgifves för vanligt lageröl till 3,75—4,5 vigtproc.
 » » » pilsneröl o. d. » 3 —4 »
 » » » porter » 4,5 —5,5 »

För kroneölets och hvidtölets alkoholstyrka har förut redogjorts.

Antalet bryggerier har under senare åren varit:

	1897—98	1898—99	1899—1900
Skattepliktiga jemte 2 maltextr.-fab.	41	44	46
Skattefria	334	344	342
	<u>375</u>	<u>388</u>	<u>388</u>

Af de skattepliktiga bryggerierna hafva under de 3 åren blott 5 tillverkat enbart skattepliktigt öl, de öfriga både skattepliktigt och skattefritt.

Ölskatten inbragte

1897—98	5,824,428 kr.
1898—99	6,277,595 »
1899—1900	6,158,686 »

Då det kunde tyckas, som om den höga ölbeskattningen borde medföra en ökad bränvinskonsumtion, torde följande uppgift på bränviustillverkningen vara af intresse:

		Potter å 100 %	Skatt
1897—98	tillverkades	16,612,067	2,990,172 kr.
1898—99	»	17,362,674	3,125,281 »
1899—1900	»	17,176,734	3,091,812 »

Af dessa siffror, jämförda med uppgifterna om ölkonsumtionen, vill det synas, som om bränvinskonsumtionen håller sig temligen konstant, medan förbrukningen af skattepliktigt öl har en märkbar tendens att stiga, hvilken ännu mer framträder hos de skattefria ölsorterna, särskildt kroneölet.

In- och utförsel af öl och bränvin spela ingen roll.

För öl är utförseln något större än införseln, för bränvin införseln något större än utförseln.

Formen för den danska ölskatten är i hög grad enkel och billig, och i Danmark synes man i allmänhet vara mycket belåten dermed, både den kontrollerande myndigheten och bryggarne, hvilka i sin tillverkning knappt hafva någon kännning af en kontroll. Huruvida samma skatteform skulle lämpa sig för en eventuel maltdrycksbeskattning i Sverige kan under sådana förhållanden visserligen förtjena att tagas i öfvervägande, men det förefaller, som om den danska bryggerikontrollen, trots dess stränga ansvarsbestämmelser, vore för svag i ett så glest befolkadt land som större delen af Sverige, isynnerhet om i handeln samtidigt skall göras en sträng skilnad mellan starkare och svagare maltdrycker.

Slutligen anser jag mig böra framhålla, att jag har Herr Toldinspektör Moltzens benägna medverkan och upplysningar att tacka för flertalet af de i förestående redogörelse lemnade uppgifterna.

Stockholm den 28 oktober 1901.

Å. G. Ekstrand.

Bil. 4.

Maltdrycksanalyser, på komiterades uppdrag bearbetade
eller verkställda af ingenjören J. Köhler.

Till komitén för förnyad utredning af frågan om lämpligaste sättet för anordnande af en maltdrycksbeskattning.

Härmed får jag vördsamt öfverlemnna 16 tabeller utgörande resultatet af de arbeten, jag enligt komiténs uppdrag utfört.

Hvad angår de tabellerna 1—6 omfattande »äldre maltdrycksanalyser», har det i afseende å dessa analyser nu verkställda arbetet bestått deri, att analyserna fullständigats såvidt angår beräkningen af alkoholhalten, uttryckt i volymprocent, äfvensom af stamvörtens styrka och utjäsningsgraden.

Samtliga de i öfriga tabeller, 7—16, meddelade uppgifter grunda sig deremot å nu verkställda undersökningar.

Rörande undersökningarnas utförande samt tabellernas uppställning må anmärkas följande.

Alkoholhalten har bestämts enligt destillationsmetoden; och hafva vid de nyare analyserna beräkningarna verkställts med tillhjälp af K. Windischs tabeller, hvaremot vid de äldre analyserna — i de fall då uppgift om maltdryckens egentliga vikt saknas — volymprocenten för enkelhetens skull antagits utgöra $\frac{5}{4}$ af vigtsprocenten, en beräkning, som emellertid haft till följd, att de erhållna talen blifvit något för låga.

För bestämmande af *extrakthalten* har den indirekta metoden användts; och hafva beräkningarna utförts med tillhjälp af Ballings tabeller.

Stamvörtens styrka har för svagdricka beräknats enligt formeln:

$$K = e + 2 A$$

och för öfriga maldrycker enligt formeln:

$$K = \frac{100 (e + 2.0665 A)}{100 + 1.0665 A}$$

i hvilka formler e utmärker extrakthalten, uttryckt i vigtsprocent, och A alkoholhalten, likaledes uttryckt i vigtsprocent.

För beräkande af *utjäsningsgraden* har användts formeln:

$$U = 100 \left(1 - \frac{e}{K} \right)$$

deri e betecknar extrakthalten uttryckt i vigtsprocent och K stamvörtens styrka.

Saccharinbestämningarna äro utförda enligt Spaeths metod.

Stockholm, Tekniska Högskolan den 14 oktober 1902.

John Köhler.

Äldre Maldrycksanalyser.

Analysår: 1895—1900.

Tabell 1.

Lageröl.

Analytiker: K. G. Ancker.

N:o	Alkoholhalt		Extraktalt pr 100 gr.	Stamvörtens styrka.	Utjäsnings- grad.	Analysår.
	vol. %	vigts %				
1	5.37	4.30	5.83	14.07	58.6	1895
2	5.24	4.19	5.51	13.56	59.4	»
3	6.12	4.90	5.23	14.59	64.2	»
4	5.74	4.59	4.85	13.66	64.5	»
5	5.30	4.24	6.31	14.41	56.3	1896
6	5.61	4.49	5.83	14.42	59.6	»
7	5.16	4.13	6.29	14.19	55.7	»
8	4.48	3.58	6.15	13.05	52.9	»
9	5.69	4.55	5.77	14.47	60.2	»
10	5.80	4.64	5.16	14.05	63.3	»
11	4.95	3.96	4.83	12.48	61.3	»
12	5.03	4.02	5.53	13.27	58.3	1897
13	5.41	4.33	5.70	14.00	59.3	»
14	5.53	4.42	6.05	14.50	58.3	»
15	4.94	3.95	5.32	12.93	58.9	1898
16	4.86	3.89	4.92	12.44	60.5	»
17	4.70	3.76	4.33	11.63	62.8	»
18	5.58	4.46	5.73	14.26	59.8	»
19	5.49	4.39	5.05	13.49	62.6	»

N:o	Alkoholhalt		Extraktalt pr 100 gr.	Stamvörtens styrka.	Utjäsnings- grad.	Analysår.
	vol. %	vigts %				
20	5.46	4.37	5.07	13.47	62.4	1898
21	5.80	4.64	5.20	14.09	63.1	»
22	5.71	4.57	5.21	13.97	62.7	»
23	4.96	3.97	6.35	13.96	54.5	»
24	5.58	4.46	5.57	14.11	60.6	1899
25	5.53	4.42	5.22	13.70	61.9	1900
26	4.89	3.91	6.27	13.77	54.5	»
27	5.03	4.02	5.59	13.32	58.1	»
28	5.19	4.15	5.37	13.35	59.8	»
29	5.51	4.41	5.60	14.05	60.2	»
Medeltal	5.33	4.26	5.51	13.70	59.8	
Högst ...	6.12	4.90	6.35	14.59	64.5	
Lägst ...	4.48	3.58	4.33	11.63	52.9	

Anm.: Profven n:is 5, 6 och 7 äro utförda med ebullioskop.

Tabell 2.

Pilsneröl.

Analytiker: K. G. Ancker.

N:o	Alkoholhalt		Extraktalt pr 100 gr.	Stamvörtens styrka.	Utgjäsningss- grad.	Analysår.
	vol. %	vigts %				
1	5.16	4.13	4.67	12.64	63.1	1896
2	4.46	3.57	4.67	11.60	59.8	»
3	4.59	3.67	4.32	11.45	62.3	»
4	4.75	3.80	4.78	12.13	60.6	1897
5	4.28	3.42	3.75	10.44	64.1	1898
6	5.43	4.34	5.20	13.54	61.6	1900
7	5.46	4.37	4.75	13.31	64.3	»
8	5.30	4.24	5.37	13.52	60.3	»
9	5.33	4.26	4.82	13.03	63.1	»
Medeltal	4.97	3.98	4.70	12.41	62.1	
Högst....	5.46	4.37	5.37	13.54	64.3	
Lägst....	4.28	3.42	3.75	10.44	59.8	

Anm.: Profvet n:o 1 utfördt med ebullioskop.

Tabell 3.

Lagerdricka.

Analytiker: K. G. Ancker.

N:o	Alkoholhalt		Extraktalt pr 100 gr.	Stamvörtens styrka.	Uttjäsningss- grad.	Analysår.
	vol. %	vigts %				
1	3.26	2.61	3.36	8.52	60.6	1895
2	3.51	2.81	2.97	8.52	65.1	»
3	3.98	3.18	3.25	9.50	65.8	»
4	3.56	2.85	3.05	8.68	64.9	»
5	3.71	2.97	3.36	9.21	63.5	»
6	3.66	2.93	3.34	9.11	63.4	»
7	3.46	2.77	3.38	8.84	61.8	»
8	3.59	2.87	2.98	8.65	65.5	»
9	3.51	2.81	3.45	8.99	61.6	»
10	2.48	1.98	3.33	7.27	54.2	»
11	3.41	2.73	3.53	8.91	60.4	»
12	4.13	3.30	4.53	10.97	58.7	»
13	4.36	3.49	4.32	11.12	61.2	»
14	4.20	3.36	3.63	10.21	64.5	»
15	2.31	1.85	3.51	7.19	51.2	»
16	3.56	2.85	3.01	8.64	65.2	»
17	2.73	2.19	3.13	7.48	58.2	»
18	3.51	2.81	3.35	8.89	62.3	»
19	3.64	2.91	3.17	8.91	64.4	»
20	3.18	2.54	4.20	9.20	54.3	»
21	4.15	3.32	3.87	10.34	62.6	»
22	3.13	2.50	2.76	7.72	64.2	»

N:o	Alkoholhalt		Extraktalt pr 100 gr.	Stamvörtens styrka.	Utjäsnings- grad.	Analysår.
	vol. %	vigts %				
23	3.80	3.04	3.57	9.54	62.6	1895
24	3.81	3.05	3.30	9.30	64.5	»
25	3.96	3.17	3.25	9.48	65.7	»
26	2.60	2.08	3.10	7.24	57.2	»
27	3.59	2.87	3.15	8.81	64.2	»
28	4.13	3.30	3.91	10.36	62.3	»
29	3.65	2.92	3.06	8.82	65.3	»
30	4.10	3.28	3.25	9.69	66.5	»
31	3.86	3.09	3.33	9.41	64.6	»
32	3.13	2.50	2.95	7.91	62.7	»
33	3.78	3.02	3.27	9.21	64.5	»
34	3.75	3.00	3.14	9.05	65.3	»
35	2.34	1.87	2.87	6.60	56.5	»
36	3.81	3.05	3.33	9.33	64.3	»
37	3.43	2.74	—	—	—	»
38	3.45	2.76	—	—	—	»
39	3.39	2.71	—	—	—	»
40	3.61	2.89	3.28	8.98	63.5	»
41	3.78	3.02	3.45	9.39	63.3	1896
42	3.84	3.07	3.42	9.45	63.8	»
43	3.40	2.72	3.57	8.93	60.0	»
Medeltal	3.55	2.84	3.37	8.96	62.3	
Högst....	4.36	3.49	4.53	11.12	66.5	
Lägst....	2.31	1.85	2.76	6.60	51.2	

Tabell 4.

Iskällardricka.

Analytiker: K. G. Ancker.

N:o	Alkoholhalt		Extraktalt pr 100 gr.	Stamvörtens styrka	Utjäsnings- grad.	Analysår.
	vol. %	vigts %				
1	3.49	2.79	3.40	8.90	61.8	1895
2	3.11	2.49	3.32	8.26	59.8	»
3	3.31	2.65	3.33	8.56	61.1	»
4	2.65	2.12	3.07	7.29	57.9	»
5	2.84	2.27	2.79	7.30	61.8	»
6	3.99	3.19	3.20	9.47	66.2	1896
7	3.03	2.42	2.80	7.60	63.2	1898
Medeltal	3.20	2.56	3.13	8.20	61.7	
Högst....	3.99	3.19	3.40	9.47	66.2	
Lägst....	2.65	2.12	2.79	7.29	57.9	

Tabell 5.

Pilsnerdrinka.

Analytiker: K. G. Ancker.

N:o	Alkoholhalt		Extraktalt pr 100 gr.	Stamvörtens styrka.	Utjäsnings- grad.	Analysår.
	vol. %	vigts %				
1	3.31	2.65	3.02	8.26	63.4	1896
2	3.25	2.60	2.78	7.93	64.9	1899
Medeltal	3.28	2.62	2.90	8.09	64.1	
Högst....	3.31	2.65	3.02	8.26	64.9	
Lägst....	3.25	2.60	2.78	7.93	63.4	

Tabell 6.

Svagdricka.

Analysår: 1895.

Analytiker: John Wanselin för alkohol- och extraktbestämningarne,
K. G. Ancker för saccharinbestämningarne.

N:o	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt pr 100 gr.	Stamvörtens styrka.	Utjäsnings- grad.	Undersökning rörande närvaron af saccharin.
		vol. %	vigts %				
1	1.0152	1.30	1.04	4.31	6.39	33	Ej saccharin.
2	1.0055	3.19	2.55	2.01	7.11	72	d:o
3	1.0083	1.07	0.86	2.25	3.97	44	d:o
4	1.0095	1.07	0.86	2.73	4.45	39	Saccharin.
5	1.0039	1.73	1.38	1.85	4.61	60	d:o
6	1.0100	2.51	2.01	2.53	6.55	62	d:o
7	1.0068	1.31	1.05	2.20	4.30	49	Ej saccharin.
8	1.0131	1.54	1.23	3.73	6.19	40	d:o
9	1.0144	0.66	0.53	3.65	4.71	23	Saccharin.
10	1.0103	0.76	0.61	2.65	3.87	32	d:o
11	1.0024	1.41	1.13	1.15	3.41	67	d:o
12	1.0044	0.98	0.78	1.35	2.91	54	Ej saccharin.
13	1.0077	1.64	1.31	2.66	5.28	50	d:o
14	1.0087	1.35	1.08	2.75	4.91	44	Saccharin.
15	1.0068	1.44	1.15	1.88	4.18	55	Ej saccharin.
16	1.0120	1.70	1.36	3.60	6.32	43	— —
17	1.0070	2.14	1.71	2.81	6.23	55	Ej saccharin.
18	1.0080	1.20	0.96	2.45	4.37	44	d:o
19	1.0067	1.36	1.09	2.03	4.21	52	Saccharin.
20	1.0120	1.15	0.92	3.60	5.44	34	Ej saccharin.
21	1.0154	1.28	1.02	4.20	6.24	33	d:o
22	1.0096	1.56	1.25	2.48	4.98	50	d:o

N:o	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt pr 100 gr.	Stamvörtens styrka.	Utjäsnings- grad.	Undersökning rörande närvaron af saccharin.
		vol. %	vigts %				
23	1.0079	1.05	0.84	2.10	3.78	45	Ej saccharin.
24	1.0118	1.73	1.38	3.58	6.34	44	d:o
25	1.0095	1.89	1.51	3.05	6.07	50	d:o
26	1.0106	1.65	1.32	3.25	5.89	45	d:o
27	1.0110	1.99	1.59	5.50	8.68	37	d:o
28	1.0101	1.96	1.57	3.23	6.37	50	d:o
29	1.0089	1.14	0.91	2.03	3.85	48	Saccharin.
30	1.0067	2.04	1.63	2.43	5.69	58	Ej saccharin.
31	1.0026	1.13	0.90	1.13	2.93	62	Saccharin.
32	1.0108	1.64	1.31	3.35	5.97	44	d:o
33	1.0069	0.91	0.73	2.03	3.49	42	d:o
34	1.0050	1.25	1.00	1.78	3.78	53	Ej saccharin.
35	1.0097	0.74	0.59	2.63	3.81	31	Ej saccharin; antagl. glycerin.
36	1.0091	0.76	0.61	2.25	3.47	35	d:o d:o
37	1.0073	1.11	0.89	2.45	4.23	42	d:o
38	1.0042	1.60	1.27	1.63	4.17	61	d:o
39	1.0114	0.65	0.52	3.06	4.10	26	d:o
40	1.0087	2.10	1.68	2.95	6.31	53	d:o
41	1.0044	1.88	0.87	1.48	3.22	54	d:o
42	1.0144	0.96	0.77	4.05	5.59	28	d:o
43	1.0083	1.12	0.90	2.46	4.26	43	d:o
44	1.0054	0.85	0.67	1.65	2.99	45	d:o
45	1.0028	1.08	0.86	1.00	2.72	63	Saccharin.
46	1.0065	1.19	0.95	2.03	3.93	49	— —
47	1.0094	1.00	0.80	2.60	4.20	38	Ej saccharin.
48	1.0050	1.31	1.05	1.75	3.85	55	Saccharin.
49	1.0053	1.21	0.97	1.83	3.77	52	Ej saccharin.
50	1.0043	1.48	1.18	1.62	3.98	59	— —
51	1.0087	1.51	1.21	2.65	5.07	48	Saccharin.

N:o	Eg. vikt vid 17,5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt pr 100 gr.	Stamvörtens styrka.	Uttjäsningss- grad.	Undersökning rörande närvaron af saccharin.
		vol. %	vigts %				
52	1.0167	1.43	1.14	4.75	7.03	33	— —
53	1.0103	1.30	1.04	2.98	5.06	41	Ej saccharin; antagl. glycerin.
54	—	—	—	—	—	—	Saccharin.
55	—	—	—	—	—	—	d:o
56	—	—	—	—	—	—	Ej saccharin.
57	—	—	—	—	—	—	d:o
Medeltal	1.0085	1.39	1.10	2.61	4.81	46	32,1 % af antalet under- sökta prof (53 st.) innehålla saccharin.
Högst	1.0167	3.19	2.55	5.50	8.68	72	
Lägst	1.0024	0.65	0.52	1.00	2.72	23	
Kvass från Rossin- fabriken i Kristiania	1.0281	2.37	1.90	7.78	11.47	32.2	— —

Nyare Maltdrycksanalyser.

Analysår: 1901—1902.

I. Svenska maltdrycker.¹⁾

Tabell 7.

Porter, Stout och Pale Ale.

Analysår: 1902.

Analytiker: John Köhler.

N:o	Slag af maltdryck och tillverkningsort.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt		Stam- vörtens styrka.	Utläs- nings- grad.
			vol. %	vigts %	pr 100 kbem.	pr 100 gr.		
<i>Porter:</i>								
1	Stockholm, H. E. Carlstens Porterbryggeri	1.02899	6.55	5.05	9.72	9.45	18.87	50.0
2	» Bjurholms Bryggeri	1.02828	6.37	4.92	9.50	9.24	18.44	50.0
3	Göteborg, D. Carnegie & C:o »	1.02627	7.31	5.65	9.25	9.01	19.51	53.4
	Medeltal	1.02785	6.74	5.21	9.49	9.23	18.94	51.1
	Högst	1.02899	7.31	5.65	9.72	9.45	19.51	53.4
	Lägst	1.02627	6.37	4.92	9.25	9.01	18.44	50.0
<i>Stout:</i>								
4	Gefle, Ångbryggeriet	1.01665	7.17	5.59	6.76	6.65	17.18	61.3
<i>Pale Ale:</i>								
5	Stockholm, Bjurholms Bryggeri	1.01443	6.01	4.70	5.79	5.71	14.68	61.2

¹⁾ Samtliga prof hafva, såvidt ej annat förhållande särskildt anmärkts, erhållits direkt från de olika bryggerierna. Flertalet prof från landsorten hafva anskaffats genom förmedling af vederbörande polismyndighet.

Tabell 8.

Lageröl.

Analysår: 1902.

Analytiker: John Köhler.

N:o	Tillverkningsort.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt		Stam- vörtens styrka.	Utläs- nings- grad.
			vol. %	vigts %	pr 100 kbcn.	pr 100 gr.		
1	Stockholm, S:t Eriks Bryggeri	1.01965	5.22	4.07	6.90	6.77	14.55	53.5
2	» » » » ¹⁾	1.01839	5.56	4.33	6.66	6.54	14.81	55.8
3	» Münchens »	1.01349	5.58	4.37	5.44	5.37	13.76	61.0
4	» Pilsnerbryggeriet	1.01334	5.49	4.30	5.36	5.29	13.55	61.0
5	» » ²⁾	1.01459	5.34	4.17	5.61	5.54	13.56	59.1
6	» Stora Bryggeriet	1.01288	5.75	4.51	5.32	5.26	13.92	62.2
7	» Nürnbergs Bryggeri	1.01291	6.00	4.71	5.42	5.35	14.36	62.7
8	» » » ³⁾	1.01222	5.70	4.47	5.13	5.07	13.66	62.9
9	» Neumüllers »	1.01508	5.82	4.56	5.94	5.85	14.57	59.8
10	Sundsvall, Bryggeriet Nordstjernen	1.01508	5.38	4.20	5.68	5.60	13.67	59.0
11	Örebro, Norlings Bryggeri	1.01490	4.29	3.36	5.24	5.16	11.68	55.9
12	» Zenks »	1.01120	4.89	3.84	4.60	4.56	12.00	62.0
13	Jönköping, Krönleins »	1.01055	5.10	4.00	4.52	4.47	12.21	63.5
14	Norrköping, C. W. Bergmans Bryggeri	1.01789	5.82	4.54	6.66	6.54	15.19	57.0
15	Linköping, Larssons Bryggeri	1.01451	5.14	4.02	5.53	5.45	13.19	58.7
16	Luleå, Luleå »	1.01259	4.91	3.84	4.97	4.90	12.33	60.3
17	Malmö, Richters »	1.01253	5.28	4.13	5.07	5.00	12.96	61.5
18	» Bryggeriet Stenbocken	1.01615	4.97	3.88	5.93	5.84	13.30	56.1
19	» Malmquists Bryggeri	1.01436	5.21	4.07	5.55	5.47	13.30	58.9
20	» Malmö »	1.01384	5.19	4.05	5.37	5.30	13.10	59.6
21	» Bryggeriet Svanen	1.01793	4.83	3.76	6.31	6.19	13.42	53.9

¹⁾ Profvet inköpt från försäljningsställe i Stockholm och undersökt 30 dagar tidigare än profvet n:o 1.²⁾ » » » » » » » » 22 » » » » » » 4.³⁾ » » » » » » » » 9 » » » » » » 7.

N:o	Tillverkningsort.	Eg. vigt vid 17,5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt		Stam- vörtens styrka.	Utjäs- nings- grad.
			vol. %	vigts %	pr 100 kben.	pr 100 gr.		
22	Göteborg, J. W. Lyckholm & C:s Bryggeri	1.01294	5.54	4.34	5.27	5.20	13.54	61.6
23	» J. A. Pripp & Sons »	1.01326	5.47	4.28	5.27	5.20	13.43	61.3
24	Gefle, Gufstafsbro Bryggeri	1.01334	5.33	4.17	5.31	5.24	13.27	60.6
25	» Ångbryggeriet	1.01218	5.07	3.98	4.91	4.85	12.54	61.4
	Medeltal ¹⁾	1.01409	5.27	4.12	5.46	5.39	13.32	59.6
	Högst	1.01965	6.00	4.71	6.90	6.77	15.19	63.5
	Lägst	1.01055	4.29	3.36	4.52	4.47	11.68	53.5
	<i>Vissa slag af lageröl.</i>							
26	Erlangeröl från Nürnbergs Bryggeri i Sthm ²⁾	1.01537	5.94	4.65	6.02	5.92	14.70	60.0
27	Münchneröl » Münchens » » ³⁾	1.01407	5.67	4.44	5.62	5.54	14.04	60.6
28	Hofbräu » Stora Bryggeriet »	1.01467	5.71	4.46	5.79	5.70	14.24	60.0
29	Salvatoröl » » » »	1.01635	6.18	4.83	6.36	6.26	15.45	59.5
30	Extra öl från Bryggeriet Kronan, Göteborg	1.02007	5.47	4.26	7.06	6.92	15.04	54.0
	Medeltal	1.01611	5.79	4.53	6.17	6.07	14.70	58.8
	Högst	1.02007	6.18	4.83	7.06	6.92	15.45	60.6
	Lägst	1.01407	5.47	4.26	5.62	5.54	14.04	54.0

¹⁾ I medeltalet ingår för prof, som undersökts två gånger, endast värdet från den första analysen.

²⁾ Fatöl, inköpt från bierhallen »Zum Klosterbräu» i Stockholm.

*) „ „ „ „ „ »Zum Löwenbräu« „ „

Pilsneröl.

Analytiker: John Köhler.

4) „ „ „ „ „ 22 „ „ „ „ 4.

N:o	Tillverkningsort.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt		Stam- vörtens styrka.	Utläs- nings- grad.
			vol. %	vigts %	pr 100 kbcm.	pr 100 gr.		
22	Göteborg, J. W. Lyckholm & C:s Bryggeri	1.01154	5.20	4.08	4.78	4.73	12.59	62.5
23	» Bryggeriet Kronan	1.01384	4.67	3.66	5.20	5.13	12.20	58.0
24	» J. A. Pripp & Sons Bryggeri ...	1.01023	4.86	3.81	4.29	4.25	11.65	63.6
25	Gefle, Gustafsbro Bryggeri	1.01111	5.04	3.95	4.61	4.56	12.21	62.7
26	» Ångbryggeriet	1.00805	4.46	3.51	3.64	3.61	10.47	65.6
	Medeltal ¹⁾	1.01114	4.77	3.74	4.53	4.48	11.75	61.9
	Högst	1.01443	5.51	4.33	5.52	5.44	13.61	66.2
	Lägst	1.00805	4.00	3.14	3.64	3.61	10.08	54.8

¹⁾ I medeltalet ingår för prof, som undersökts två gånger, endast värdet från den första analysen.

Tabell 10.

Lagerdricka.

Analysår: 1902.

Analytiker: John Köhler.

N:o	Tillverkningsort.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt		Stam- vörtens styrka.	Utläs- nings- grad.
			vol. %	vigts %	pr 100 kbcem.	pr 100 gr.		
1	Stockholm, Neumüllers Bryggeri	1.00868	4.06	3.20	3.68	3.65	9.92	63.2
2	» Grönwalls »	1.00951	3.47	2.73	3.63	3.59	8.97	60.0
3	» Böhmiska Bryggeriet	1.00961	3.23	2.55	3.57	3.54	8.58	58.8
4	» Münchens Bryggeri	1.00658	3.45	2.72	2.89	2.87	8.25	65.2
5	» Nürnbergs »	1.00844	3.72	2.93	3.49	3.46	9.23	62.5
6	» Gustaf Piehls »	1.00937	3.62	2.85	3.69	3.65	9.26	60.6
7	» Pilsnerbryggeriet	1.00952	3.98	3.13	3.88	3.84	9.98	61.5
8	» Stora Bryggeriet	1.00890	3.32	2.61	3.45	3.42	8.57	60.1
9 ¹⁾	Sundsvall, Bryggeriet Nordstjernen	1.00751	3.35	2.64	3.12	3.09	8.31	62.8
10	Örebro, Zenks Bryggeri	1.00902	3.21	2.52	3.48	3.45	8.43	59.1
11	» Norlings »	1.01106	3.42	2.68	4.06	4.01	9.29	56.8
12	Luleå, Luleå »	1.00954	3.61	2.84	3.72	3.69	9.27	60.2
13	Göteborg, Bryggeriet Kronan	1.01327	4.15	3.24	4.85	4.79	11.10	56.8
14	» J. A. Pripp & Sons Bryggeri	1.01016	4.04	3.17	4.02	3.98	10.18	60.9
	Medeltal	1.00937	3.61	2.84	3.68	3.64	9.23	60.6
	Högst	1.01327	4.15	3.24	4.85	4.79	11.10	65.2
	Lägst	1.00658	3.21	2.52	2.89	2.87	8.25	56.8
15	Södertelje, Södertelje svagdricksbryggeri och läskedrycksfabrik, »alkoholfritt» Kron-öl	1.01359	3.67	2.88	4.78	4.72	10.35	54.4

¹⁾ Pasteuriseradt, enl. uppgift från bryggeriet.

Tabell 11.

Iskällardricka.

Analysår: 1902.

Analytiker: John Köhler.

N:o	Tillverkningsort.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt		Stam- vörtens styrka.	Uttjäs- nings- grad.
			vol. %	vigts %	pr 100 kbem.	pr 100 gr.		
1	Stockholm, Grönwalls Bryggeri	1.00942	3.45	2.71	3.65	3.62	8.96	59.6
2	» S:t Eriks »	1.01201	3.60	2.82	4.37	4.31	9.84	56.3
3	» Neumüllers »	1.00891	4.02	3.16	3.71	3.68	9.87	62.8
4	» Pilsnerbryggeriet	1.00947	4.03	3.17	3.90	3.86	10.07	61.7
5	» Münchens Bryggeri	1.00697	3.35	2.63	2.99	2.97	8.17	63.7
6 ¹⁾	» Gustaf Piehls »	1.00812	3.61	2.84	3.38	3.35	8.94	62.6
7	Örebro, Norlings »	1.01036	3.15	2.47	3.77	3.73	8.61	56.7
8	Jönköping, Krönleins »	1.00510	2.18	1.72	2.08	2.07	5.52	62.6
9	Norrköping, C. W. Bergmans Bryggeri	1.01834	4.51	3.50	6.33	6.21	12.96	52.2
10	Linköping, Larssons Bryggeri	1.01051	2.73	2.14	3.67	3.63	7.87	53.9
11	Göteborg, J. W. Lyckholm & C:s Bryggeri	1.00921	3.85	3.03	3.72	3.68	9.63	61.8
12	Gefle, Gustafsbro Bryggeri	1.00824	3.59	2.82	3.39	3.36	8.92	62.4
13	» Ångbryggeriet	1.00692	3.21	2.53	2.91	2.89	7.90	63.5
	Medeltal	1.00950	3.48	2.73	3.68	3.64	9.02	59.9
	Högst	1.01834	4.51	3.50	6.33	6.21	12.96	63.7
	Lägst	1.00510	2.18	1.72	2.08	2.07	5.52	52.2

¹⁾ Pasteuriseradt, enl. uppgift från bryggeriet.

Tabell 12.

Pilsnerdricka.

Analysår: 1902.

Analytiker: John Köhler.

N:o	Tillverkningsort.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt		Stam- vörtens styrka.	Utläs- nings- grad.
			vol. %	vigts %	pr 100 kbem.	pr 100 gr.		
1	Stockholm, Böhmiska Bryggeriet.....	1.00919	3.40	2.67	3.05	3.03	8.31	63.5
2	» » » ¹⁾	1.00972	3.35	2.63	3.60	3.56	8.75	59.3
3	» Neumüllers Bryggeri.....	1.01068	4.50	3.54	4.35	4.31	11.20	61.5
4	» Grönwalls ».....	1.01140	3.55	2.79	4.27	4.22	9.70	56.5
5	» Münchens ».....	1.00876	3.88	3.05	3.56	3.53	9.52	62.9
6	» Nürnbergs ».....	1.00857	3.59	2.83	3.43	3.40	8.94	62.0
7	» Gustaf Piehls ».....	1.00655	3.21	2.53	2.84	2.82	7.84	64.0
8	» Pilsnerbryggeriet.....	1.00767	3.69	2.90	3.31	3.29	9.00	63.4
9	Jönköping, Krönleins Bryggeri.....	1.00593	2.88	2.27	2.56	2.55	7.07	64.0
10	Göteborg, J. W. Lyckholm & C:s Bryggeri.....	1.00743	3.09	2.43	3.00	2.97	7.79	61.9
	Medeltal ²⁾	1.00852	3.53	2.77	3.43	3.40	8.87	61.7
	Högst.....	1.01140	4.50	3.54	4.35	4.31	11.20	64.0
	Lägst.....	1.00593	2.88	2.27	2.56	2.55	7.07	56.5

¹⁾ Profvet inköpt från försäljningsställe i Stockholm och undersökt 4 dagar tidigare än profvet n:o 1.²⁾ I medeltalet ingår för prof, som undersökts två gånger, endast värdet från den första analysen.

Tabell 13.

Svagdricka.

Analysår: 1901.

Analytiker: John Köhler för alkohol- och extraktbestämningarna,
K. G. Ancker och B. Almgren för saccharinbestämningarna.

N:o	Dag för provfets utta- gande.	Dag för under- sökning- gen.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt		Stam- vörtens styrka.	Uttjäsning- grad.	Undersökning rörande närvaron af saccharin.
				vol. %	vigts %	pr 100 khem.	pr 100 gr.			
1	22/7	23/7	1.00576	1.91	1.51	2.18	2.17	5.19	58	Saccharin.
2	20/7	26/7	1.00313	1.12	0.88	1.15	1.15	2.91	61	d:o
3	10/9	12/9	1.00493	0.83	0.65	1.48	1.47	2.77	47	Ej saccharin.
4	5/8	10/8	1.00708	1.57	1.24	2.35	2.33	4.81	51	Saccharin.
5	14/6	22/6	1.00458	0.77	0.60	1.26	1.25	2.45	49	d:o
6	14/6	25/6	1.00139	1.14	0.90	0.76	0.76	2.56	70	d:o
7	8/8	12/8	1.00440	0.96	0.76	1.40	1.40	2.92	52	d:o
8	8/8	14/8	1.00479	0.92	0.72	1.39	1.38	2.82	51	d:o
9	8/8	14/8	1.00281	0.71	0.58	0.90	0.90	2.06	56	Ej saccharin.
10	8/8	16/8	1.00404	0.94	0.74	1.30	1.29	2.77	54	Saccharin.
11	30/8	5/9	1.00632	0.64	0.50	1.77	1.75	2.75	36	d:o
12	30/8	6/9	1.00545	1.40	1.10	1.81	1.80	4.00	55	Ej saccharin.
13	5/12	22/12	1.00550	1.16	0.91	1.80	1.79	3.61	50	Saccharin.
14	2/11	29/11	1.00420	1.25	0.98	1.57	1.57	3.53	56	d:o
15	2/11	14/11	1.00501	1.19	0.94	1.67	1.66	3.54	53	d:o
16	2/11	14/11	1.00308	1.32	1.04	1.28	1.27	3.35	62	d:o
17	2/11	15/11	1.00722	1.00	0.79	2.15	2.13	3.71	43	d:o
18	2/11	29/11	1.00311	0.94	0.74	1.10	1.10	2.58	58	d:o
19	2/11	29/11	1.00735	0.95	0.75	2.19	2.17	3.67	41	d:o
20	2/11	30/11	1.00385	0.86	0.68	1.25	1.25	2.61	52	d:o
21	2/11	2/12	1.00481	1.86	1.47	1.92	1.91	4.85	61	d:o
22	20/7	26/7	1.00723	2.39	1.88	2.71	2.69	6.45	58	Ej saccharin.

N:o	Dag för provets utta- gande.	Dag för under- sökning- gen.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt		Stam- vörtens styrka.	Utjäsnings- grad.	Undersökning rörande närvaron af saccharin.
				vol. %	vigts %	pr 100 kbem.	pr 100 gr.			
23	20/7	27/7	1.01203	1.33	1.04	3.50	3.45	5.53	38	Ej saccharin.
24	—	2/12	1.00469	0.91	0.71	1.48	1.47	2.89	49	Saccharin.
25	16/7	22/7	1.00388	1.29	1.02	1.38	1.37	3.41	60	d:o
26	19/8	16/9	1.00910	0.84	0.66	2.58	2.56	3.88	34	d:o
27	—	23/12	1.00735	0.97	0.76	2.16	2.15	3.67	41	d:o
28	13/6	21/6	1.00636	1.25	0.98	1.93	1.90	3.86	50	d:o
29	28/6	17/7	1.00911	2.32	1.82	3.15	3.12	6.76	54	Ej saccharin.
30	28/6	15/7	1.00327	1.51	1.19	1.39	1.38	3.76	63	d:o
31	28/6	15/7	1.00282	0.96	0.76	1.02	1.02	2.54	60	Saccharin.
32	28/6	16/7	1.00685	1.65	1.30	2.35	2.33	4.93	53	d:o
33	13/6	25/6	1.00431	0.99	0.78	1.42	1.42	2.98	52	Ej saccharin.
34	19/7	25/7	1.00379	1.58	1.25	1.50	1.50	4.00	63	Saccharin.
35	19/7	24/7	1.00471	2.29	1.81	2.01	2.00	5.62	64	d:o
36	20/8	3/9	1.00203	1.11	0.88	0.95	0.95	2.71	65	d:o
37	23/8	6/9	1.00413	0.78	0.61	1.30	1.29	2.51	49	d:o
38	10/9	12/9	1.00576	1.73	1.36	2.02	2.01	4.73	58	d:o
39	20/7	25/7	1.00615	2.15	1.70	2.31	2.30	5.70	60	d:o
40	20/7	26/7	1.00423	1.18	0.93	1.45	1.43	3.29	57	d:o
41	20/7	27/7	1.00379	1.18	0.93	1.34	1.33	3.19	58	d:o
42	14/8	17/9	1.00329	1.01	0.80	1.18	1.17	2.77	58	d:o
43	24/11	30/11	1.00522	0.94	0.75	1.65	1.65	3.15	48	d:o
44	16/7	22/7	1.00474	0.96	0.76	1.54	1.53	3.05	50	Ej saccharin.
45	11/6	28/6	1.00559	1.52	1.20	2.02	2.01	4.41	54	d:o
46	11/6	28/6	1.00916	0.86	0.67	2.66	2.64	3.98	34	d:o
47	1/8	8/8	1.00841	1.82	1.42	2.77	2.74	5.58	51	d:o
48	1/8	8/8	1.00434	1.77	1.40	1.78	1.77	4.57	61	d:o
49	1/8	9/8	1.00295	1.23	0.97	1.18	1.18	3.12	62	d:o
50	29/7	10/8	1.00824	2.02	1.59	2.80	2.77	5.95	53	d:o
51	1/8	14/8	1.01000	1.67	1.31	3.13	3.10	5.72	46	d:o

N:o	Dag för provets utta- gande.	Dag för under- sökning.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt		Stam- vörtens styrka.	Utjäsnings- grad.	Undersökning rörande närvaron af saccharin.
				vol. %	vigts %	pr 100 kbem.	pr 100 gr.			
52	12/6	26/6	1.00798	1.45	1.14	2.54	2.52	4.80	48	Ej saccharin.
53	12/6	27/6	1.00831	1.01	0.79	2.47	2.45	4.03	39	Saccharin.
54	13/6	21/6	1.00494	1.31	1.03	1.71	1.70	3.76	55	d:o
55	13/6	22/6	1.00621	1.16	0.91	1.97	1.96	3.78	48	Ej saccharin.
56	13/6	21/6	1.00481	0.84	0.66	1.50	1.49	2.81	47	Saccharin.
57	13/6	25/6	1.01005	0.59	0.46	2.67	2.65	3.57	26	Ej saccharin.
58	30/11	22/12	1.00406	0.88	0.69	1.28	1.27	2.65	52	Saccharin.
59	12/8	20/8	1.00635	1.12	0.88	1.98	1.97	3.73	47	Ej saccharin.
60	12/8	21/8	1.00476	1.79	1.41	1.86	1.85	4.67	60	d:o
61	7/8	12/8	1.00613	1.00	0.78	1.85	1.84	3.40	46	d:o
62	10/9	12/9	1.00592	0.82	0.65	1.78	1.77	3.07	42	d:o
63	13/6	26/6	1.01383	0.65	0.51	3.75	3.70	4.72	22	Saccharin.
64	13/6	26/6	1.00382	0.77	0.60	1.23	1.23	2.43	50	d:o
65	6/12	23/12	1.00204	0.52	0.41	0.66	0.66	1.48	56	d:o
66	1/8	10/8	1.00438	1.20	0.94	1.51	1.50	3.38	56	Ej saccharin.
67	20/8	4/9	1.00478	1.18	0.92	1.64	1.64	3.48	53	Saccharin.
68	20/8	14/9	1.00656	2.14	1.68	2.39	2.37	5.73	59	Ej saccharin.
69	20/8	14/9	1.00539	1.49	1.18	1.88	1.87	4.23	56	Saccharin,
70	23/10	23/10	1.00442	0.48	0.38	1.22	1.21	1.97	39	d:o
71	23/10	23/10	1.00205	0.38	0.30	0.63	0.63	1.23	49	d:o
72	26/10	26/10	1.00737	0.63	0.49	2.04	2.02	3.00	33	d:o
73	14/8	17/9	1.00533	1.42	1.11	1.83	1.82	4.04	55	d:o
74	27/8	11/9	1.00809	1.16	0.91	2.39	2.37	4.19	44	Ej saccharin.
75	27/8	12/9	1.00539	0.88	0.69	1.61	1.60	2.98	46	Saccharin.
76	23/8	19/9	1.00260	0.94	0.74	0.97	0.97	2.45	61	d:o
77	11/6	21/6	1.00487	1.62	1.27	1.84	1.83	4.37	58	d:o
78	6/11	3/12	1.00470	1.02	0.80	1.48	1.47	3.07	52	d:o
79	9/9	11/9	1.00757	1.30	1.01	2.30	2.28	4.30	47	Ej saccharin.
80	9/9	18/9	1.00697	1.37	1.08	2.20	2.19	4.35	50	d:o

N:o	Dag för provfets utta- gande.	Dag för under- sökning- gen.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt		Stam- vörtens styrka.	Utjäsnings- grad.	Undersökning rörande närvaron af saccharin.
				vol. %	vigts %	pr 100 kbcm.	pr 100 gr.			
81	9/9	18/9	1.00449	0.95	0.75	1.46	1.45	2.95	51	Ej saccharin.
82	8/8	21/8	1.00899	1.84	1.44	2.90	2.88	5.76	50	Saccharin.
83	11/12	27/12	1.00727	1.24	0.97	2.28	2.27	4.21	46	d:o
84	11/12	27/12	1.00612	0.59	0.47	1.71	1.70	2.64	35	Ej saccharin.
85	30/7	13/8	1.00788	1.56	1.22	2.51	2.49	4.93	50	d:o
86	30/7	13/8	1.00270	0.84	0.66	0.96	0.96	2.28	58	Saccharin.
87	28/6	16/7	1.01156	3.13	2.45	4.10	4.05	8.95	55	— —
88	20/7	23/7	1.00421	1.45	1.14	1.51	1.50	3.78	60	Saccharin.
89	2/9	6/9	1.01043	0.58	0.46	2.71	2.68	3.60	25	Ej saccharin.
90	2/9	7/9	1.01244	2.39	1.87	3.53	3.49	7.23	52	d:o
91	2/9	9/9	1.00256	1.40	1.10	1.35	1.35	3.55	62	Saccharin.
92	2/9	11/9	1.00765	1.17	0.92	2.27	2.25	4.09	45	d:o
93	2/9	11/9	1.00301	1.04	0.82	1.11	1.10	2.74	60	Ej saccharin.
94	2/9	17/9	1.00454	1.77	1.40	1.76	1.75	4.55	62	Saccharin.
95	—	—	— —	—	—	—	—	—	—	Ej saccharin.
96	—	—	— —	—	—	—	—	—	—	Saccharin.
Medeltal			1.00570	1.24	0.98	1.85	1.84	3.80	51	63,1 % af antalet undersökta prof (95 st.) inne- hålla saccharin.
Högst			1.01383	3.13	2.45	4.10	4.05	8.95	70	
Lägst			1.00139	0.38	0.30	0.63	0.63	1.23	22	

Tabell 14.

II. Danska ölsorter.

Tabell 14.

Analysår: 1902. Analytiker: John Köhler.

N:o	Ölets namn och tillverkningsort.	Dag när profvet inköptes.	Dag för under- sökningen.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt.		Extraktalt		Stam- vörtens styrka.	Utläsnings- grad.	Anmärkningar.
					vol %	vigts %	pr 100 kbcn.	pr 100 gr.			
Skattefria:											
1	Skibsel N:o 1, P. Olsen Jun., Köpenhamn	7/8	18/8	1.01679	1.63	1.27	4.87	4.79	7.31	34.5	Profvet syrligt och oklart » » » (Vid titrering åtgick 30.; kbcn n/10 alkali pr 100 kbcn öl).
2	» » » » »	»	2/9	1.01359	2.00	1.57	4.17	4.12	7.23	43.1	
3	» » » » »	»	25/9	1.01307	2.09	1.64	4.01	3.96	7.22	45.2	
4	Skibsel N:o 2, » » » » »	»	18/8	1.01074	1.13	0.89	3.13	3.09	4.87	36.6	» syrligt och oklart
5	» » » » »	»	8/9	1.00807	1.49	1.18	2.54	2.52	4.88	48.5	
6	Central Skibsel N:o 1, »De Forenede Bryggerier», Köpenhamn	»	16/8	1.01137	2.16	1.69	3.66	3.62	6.99	48.2	
7	» » » » »	»	9/9	1.01012	2.31	1.81	3.38	3.34	6.96	52.0	» » » » »
8	Central Skibsel N:o 2, » » » » »	»	18/8	1.00754	1.21	0.95	2.34	2.32	4.25	45.4	» » » » »
9	» » » » »	»	9/9	1.00612	1.37	1.08	2.01	2.00	4.18	52.2	
10	Krone Pilsener, »De Forenede Bryggerier», » » » » »	»	18/8	1.02263	2.09	1.62	6.55	6.41	9.59	33.2	
11	» » » » »	»	2/9	1.02209	2.17	1.68	6.44	6.30	9.60	34.4	» oklart, antagl. af utfälda ägghviteämnen
12	» » » » »	»	5/10	1.02210	2.20	1.71	6.44	6.30	9.66	34.8	
13	Aegte Kroneøl, » » » » »	»	19/8	1.03018	2.10	1.62	8.51	8.26	11.41	27.6	
14	» » » » »	»	2/9	1.03009	2.11	1.63	8.49	8.24	11.41	27.8	» » » » »
15	» » » » »	»	4/10	1.03022	2.09	1.61	8.49	8.24	11.38	27.6	
16	Overgaeret Pilsner, »Kjöbenhavns Bryggerier och Malterier», » » » » »	»	19/8	1.02350	1.87	1.45	6.70	6.54	9.39	30.3	
17	» » » » »	»	2/9	1.02356	1.88	1.46	6.70	6.54	9.41	30.5	» » » » »
18	» » » » »	»	5/10	1.02353	1.89	1.46	6.70	6.54	9.42	30.6	
19	Kjöbenhavns Kroneøl, ¹⁾ » » » » »	»	15/8	1.02801	2.31	1.78	8.03	7.81	11.28	30.8	
20	» » » » »	»	7/10	1.02800	2.32	1.79	8.01	7.79	11.27	30.9	» » » » »
21	Hvidtøl N:o 1, P. Olsen Jun., Köpenhamn	»	15/8	1.02453	2.40	1.86	7.10	6.93	10.57	34.4	» » » » »
22	» » 2, » » » » »	»	15/8	1.01848	1.78	1.38	5.37	5.27	8.02	34.2	
23	Central Sødt Dobbelt øl, »De Forenede Bryggerier», Köpenhamn	»	19/8	1.06197	2.00	1.49	16.7	15.7	18.5	15.2	
24	» » » » »	»	18/9	1.06009	2.21	1.66	16.42	15.49	18.59	16.7	» » » » »
25	Dobbelt øl, Kalundborg Aktiebryggeri	»	19/8	1.05513	1.56	1.17	14.8	14.0	16.2	13.6	
26	» » » » »	»	18/9	1.05514	1.56	1.17	14.83	14.06	16.26	13.6	
27	Lys Carlsberg, ¹⁾ Ny Carlsberg Köpenhamn	»	20/8	1.00892	2.40	1.89	3.11	3.09	6.85	55.0	» » » » »
28	» » » » »	»	7/10	1.00876	2.42	1.90	3.10	3.08	6.87	55.2	
Medeltal af de första bestämningarna i hvarje grupp				1.02460	1.90	1.46	6.99	6.76	9.63	33.8	
Högsta värde af samtliga »				1.06197	2.42	1.90	16.7	15.7	18.5	55.2	
Lägst » » » » »				1.00612	1.13	0.89	2.01	2.00	4.18	13.6	

Anm. Efter inköpen och intill dess undersökning företagits, hafva profven förvarats i sina buteljer vid rumstemperatur; och har vid hvarje undersökning använts prof ur nyuppslagen butelj.

¹⁾ Pasteuriseradt enligt anteckning å buteljens etikett.

N:o	Ölets namn och tillverkningsort.	Dag när profvet inköp- tes.	Dag för under- sökning- en.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt		Stam- vörtens styrka.	Ujäs- nings- grad.
					vol. %	vigts %	pr 100 kbcm.	pr 100 gr.		
Skattepligtiga:										
29	Lagerøl, Ny Carlsberg, Köpenhamn	7/8	20/8	1.01571	5.15	4.02	5.86	5.77	13.50	57.3
30	» Tuborgs Fabriker, »	»	21/8	1.01113	5.13	4.03	4.66	4.61	12.39	62.8
31	» Gamle Carlsberg, »	»	20/8	1.01290	5.36	4.20	5.19	5.13	13.22	61.2
	Medeltal	—	—	1.01325	5.21	4.08	5.24	5.17	13.04	60.4
	Högst	—	—	1.01571	5.36	4.20	5.86	5.77	13.50	62.8
	Lägst	—	—	1.01113	5.13	4.02	4.66	4.61	12.39	57.3
32	Pilsnerøl ^{1), 2)} Gamle Carlsberg, Köpenhamn	7/8	20/8	1.01035	4.70	3.69	4.32	4.28	11.45	62.7

¹⁾ Pasteuriseradt enligt anteckning å buteljens etikett.

²⁾ Tillverkad för export enl. " " " "

Tabell 15.

III. Tyska ölsorter (fatöl).

Analysår: 1902. Analytiker: John Köhler.

N:o	Ölets namn och tillverkningsort.	Tid när ölet inkom till Sverige ¹⁾ .	Dag för undersök- ningen.	Eg. vigt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extraktalt		Stam- vörtens- styrka.	Uttjas- nings- grad.
					vol. %	vigts %	pr 100 kbcm.	pr 100 gr.		
	Müncheneröl.									
1	»Weihenstephan», Kongl. Bayerska Statsbryggeriet, Weihenstephan ²⁾	omkr. $\frac{15}{6}$	$\frac{1}{8}$	1.01737	5.04	3.93	6.27	6.15	13.70	55.1
2	D:o d:o d:o	$\frac{23}{9}$	$\frac{2}{10}$	1.01625	5.51	4.30	6.14	6.04	14.28	57.7
3	»Echtes Pschorr Bräu», G. Pschorr, München ³⁾	i maj	$\frac{1}{8}$	1.01237	5.75	4.51	5.20	5.13	13.79	62.8
4	D:o d:o d:o	$\frac{2}{9}$	$\frac{3}{10}$	1.01790	4.71	3.68	6.29	6.18	13.26	53.5
5	»Franziskaner leist Bräu», Jos. Sedl- mayer, München ⁴⁾	$\frac{18}{7}$	$\frac{4}{8}$	1.01515	5.09	3.98	5.73	5.64	13.30	57.6
6	»Spaten Bräu», Gabriel Sedlmayer, München ⁵⁾	omkr. $\frac{15}{7}$	$\frac{7}{8}$	1.01492	5.61	4.39	5.83	5.74	14.15	59.5
7	D:o d:o d:o	$\frac{15}{9}$	$\frac{1}{10}$	1.01425	5.73	4.48	5.69	5.61	14.19	60.5
8	»Münchener Bürgerbräu», »Bürger- licher Bräuhaus», München ⁶⁾	$\frac{6}{8}$	$\frac{13}{8}$	1.02065	4.64	3.61	6.94	6.80	13.73	50.5
	Medeltal af de nyare profven (n:is 2, 4, 5, 7 och 8)	—	—	1.01684	5.14	4.01	6.16	6.05	13.75	56.0
	Högsta värde af n:is 1—8	—	—	1.02065	5.75	4.51	6.94	6.80	14.28	62.8
	Lägsta » » » »	—	—	1.01237	4.64	3.61	5.20	5.13	13.26	50.5
	Andra ölsorter.									
9	»Pilsner Urquell», »Bürgerlicher Bräu- haus», Pilsen ⁵⁾	$\frac{26}{7}$	$\frac{1}{8}$	1.01509	4.34	3.40	5.42	5.34	11.93	55.3
10	»Weissbier», F. W. Hildebrandt, Berlin ⁷⁾	— ⁸⁾	$\frac{12}{8}$	1.01310	2.77	2.17	4.31	4.26	8.55	50.2

¹⁾ Enl. uppgift af försäljaren.

²⁾ Inköpt från »Anton's Bierstube» i Stockholm.

3) " " bierhallen »Zur Himmelsleiter» i Stockholm

	"	"	»Zum Franziskaner«	"	"
--	---	---	--------------------	---	---

[illegible]

6) " " bierhallen »Zum Bürgerbräu« i Stockholm.

7) " » »Germania Bierstube» i Stockholm.

⁸⁾ Endast extraktet infördt från Tyskland.

Tabell 16.

Sammanställning af de vid verkställda malt

Maltdryck.	Analystid.	Antal analyser.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		halt pr 100 gr.	Stam- vörtens styrka.	Utlä- snings- grad.	Antalet svag- dricksprof, som innehålla saccha- rin, i % af antalet undersökta prof.	
				vol. %	vigts %					
Svenska ölsorter.										
¹⁾	före 1892	18	—	7.65	6.07	7.22	18.52	61.2	—	—
»	(tab. 7) 1902	3	1.02785	6.74	5.21	9.23	18.94	51.1	—	—
Lageröl ¹⁾	före 1892	174	—	5.35	4.24	5.79	13.92	58.3	—	—
»	(tab. 1) 1895—1900	29	—	5.33	4.26	5.51	13.70	59.8	—	—
»	(» 8) 1902	22	1.01409	5.27	4.12	5.39	13.32	59.6	—	—
slag af lageröl	(tab. 8) »	5	1.01611	5.79	4.53	6.07	14.70	58.8	—	—
eröl ¹⁾	före 1892	31	—	4.72	3.76	4.77	11.92	60.1	—	—
»	(tab. 2) 1896—1900	9	—	4.97	3.98	4.70	12.41	62.1	—	—
»	(» 9) 1902	24	1.01114	4.77	3.74	4.48	11.75	61.9	—	—
cka och iskällardricka ¹⁾	före 1892	39	—	3.28	2.62	3.33	8.47	60.5	—	—
»	(tab. 3) 1895—1896	43	—	3.55	2.84	3.37	8.96	62.3	—	—
»	(» 10) 1902	14	1.00937	3.61	2.84	3.64	9.23	60.6	—	—
Iskällardricka	(tab. 4) 1895—1898	7	—	3.20	2.56	3.13	8.20	61.7	—	—
»	(» 11) 1902	13	1.00950	3.48	2.73	3.64	9.02	59.9	—	—
Pilsnerdricka	(tab. 5) 1896—1899	2	—	3.28	2.62	2.90	8.09	64.1	—	—
»	(» 12) 1902	9	1.00852	3.53	2.77	3.40	8.87	61.7	—	—
Svensköl ¹⁾	före 1892	17	—	3.13	2.47	7.53	12.26	39.6	—	—
Svagdricka ¹⁾	före 1892	16	—	1.95	1.53	3.21	6.27	47.8	Ej undersökta	
» ¹⁾	1891—1892	52	—	1.33	1.04	2.87	4.96	43.0	»	»
»	(tab. 6) 1895	53	1.0085	1.39	1.10	2.61	4.81	46	»	32.1
»	(» 13) 1901	94	1.00570	1.24	0.98	1.84	3.80	51	»	63.1

(57 i afse-
ende å när-
varon af
saccharin)(96 i afse-
ende å när-
varon af
saccharin.)¹⁾ Uppgifterna hemtade från 1900 års maltdryckskomités betänkande.

Tabell 16.

drycksanalyser erhållna medeltalen.

M altd ryck.	Analystid.	Antal analyser.	Eg. vikt vid 17.5° C.	Alkoholhalt		Extrakt- halt pr 100 gr.	Stam- vörtens styrka.	Utjäs- nings- grad.
				vol. %	vigts %			
Danska ölsorter. (tab. 14).								
Skattepligtiga:								
Lageröl	1902	3	1.01325	5.21	4.08	5.17	13.04	60.4
Pilsneröl.....	»	1	1.01035	4.70	3.69	4.28	11.45	62.7
Skattefria	1902	13	1.02460	1.90	1.46	6.76	9.63	33.8
Tyska ölsorter (fatöl). (tab. 15)	1902	5	1.01684	5.14	4.01	6.05	13.75	56.0

Bil. 5.

Tabeller¹⁾

öfver maltdryckstillverkningen vid rikets bryggerier år 1897, af svenska bryggareföreningen utarbetade enligt uppgifter, som från bryggerierna aflemnats till 1898—1900 års komité för revision af gällande stadganden angående försäljning af vin och maltdrycker m. m.

Tabell 1.

Gruppindelning.

Grupp 1: maltafverkning t. o. m. 1,000 kg.	Grupp 31: maltafverkning t. o. m. 35,000 kg.
» 2: » » » 2,000 »	» 32: » » » 40,000 »
» 3: » » » 3,000 »	» 33: » » » 45,000 »
» 4: » » » 4,000 »	» 34: » » » 50,000 »
» 5: » » » 5,000 »	» 35: » » » 55,000 »
» 6: » » » 6,000 »	» 36: » » » 60,000 »
» 7: » » » 7,000 »	» 37: » » » 65,000 »
» 8: » » » 8,000 »	» 38: » » » 70,000 »
» 9: » » » 9,000 »	» 39: » » » 75,000 »
» 10: » » » 10,000 »	» 40: » » » 80,000 »
» 11: » » » 11,000 »	» 41: » » » 85,000 »
» 12: » » » 12,000 »	» 42: » » » 90,000 »
» 13: » » » 13,000 »	» 43: » » » 95,000 »
» 14: » » » 14,000 »	» 44: » » » 100,000 »
» 15: » » » 15,000 »	» 45: » » » 110,000 »
» 16: » » » 16,000 »	» 46: » » » 120,000 »
» 17: » » » 17,000 »	» 47: » » » 130,000 »
» 18: » » » 18,000 »	» 48: » » » 140,000 »
» 19: » » » 19,000 »	» 49: » » » 150,000 »
» 20: » » » 20,000 »	» 50: » » » 175,000 »
» 21: » » » 21,000 »	» 51: » » » 200,000 »
» 22: » » » 22,000 »	» 52: » » » 250,000 »
» 23: » » » 23,000 »	» 53: » » » 300,000 »
» 24: » » » 24,000 »	» 54: » » » 400,000 »
» 25: » » » 25,000 »	» 55: » » » 500,000 »
» 26: » » » 26,000 »	» 56: » » » 600,000 »
» 27: » » » 27,000 »	» 57: » » » 700,000 »
» 28: » » » 28,000 »	» 58: » » » 800,000 »
» 29: » » » 29,000 »	» 59: » öfver 800,000 »
» 30: » » » 30,000 »	

¹⁾ Anm. Tabellerna äro beräknade med antagande att:
af 100 kg. malt fås 900 liter svagdricka,
» » » » » 600 » underjäst dricka,
» » » » » 425 » pilsner,
» » » » » 400 » öl,
» » » » » 260 » porter.

Tabell 2.

Grupp-

Grupp- num- mer.	Antal bryggerier				Summa afverkadt malt i kilo- gram.	Svagdricks-bryggerier							
	Eu- bart svag- dricks-	Öfver- vägan- de svag- dricks-	Öfver- vägan- de öl-	En- bart öl-		Enbart svagdricka		Öfvervägande svagdricka					
						Afverkadt malt i kilo- gram.	Svag- dricka i hekto- liter.	Svagdricka		Underjäst dricka		Öl	
								Malt i kgr.	Svag- dricka i hl.	Malt i kgr.	Under- jäst dricka i hl.	Malt i kgr.	Öl i hl.
1	6	2	3	1	5 205	1 978	178	711	64			225	9
2	5	6	4	3	28 761	7 723	695	7 722	695			1 650	66
3	4	4	2	1	25 916	9 666	870	6 400	576			2 350	94
4	9	3	2		49 311	31 589	2 843	10 222	920			1 125	45
5	15	3			81 334	68 276	6 145	9 833	885			3 225	129
6	11	5	1		94 237	61 201	5 508	21 144	1 903			6 225	249
7	8	2	1	1	78 535	53 335	4 800	11 389	1 025			1 150	46
8	6	6	2	1	112 356	45 423	4 088	35 156	3 164			9 150	366
9	8	3	1		102 394	68 823	6 194	21 679	1 951			3 700	148
10	7	2	1	2	115 850	68 200	6 138	15 556	1 400			3 300	132
11	4	4	3		114 821	42 411	3 817	34 345	3 091			6 900	276
12	15	4	2	2	262 491	168 933	15 204	40 778	3 670			6 100	244
13	3	6			112 066	37 844	3 406	64 222	5 780			10 000	400
14	8	3			149 486	108 244	9 742	38 867	3 498			2 375	95
15	7	2	2		159 819	102 255	9 203	22 522	2 027			6 375	255
16	5	3	2	1	171 104	77 802	7 002	39 055	3 515			7 750	310
17	8	2	1		183 209	132 813	11 953	32 667	2 940			875	35
18	6	3	2		193 509	105 067	9 456	50 001	4 500	417	25	2 750	110
19	6	3	2		204 284	111 344	10 021	53 178	4 786			2 550	102
20	3	2		1	118 358	59 178	5 326	36 555	3 290			2 625	105
21	3	3	2		163 375	61 489	5 534	40 156	3 614			20 560	823
22	4		3		151 510	86 622	7 796						
23	11	6	2		425 666	244 954	22 046	125 278	11 275			9 850	394
24	3	2	2		164 256	69 778	6 280	42 544	3 829			4 675	187
25	5	2	2		222 055	124 444	11 200	44 644	4 018			4 375	175
26	1				25 556	25 556	2 300						
27	3	3		1	186 464	79 723	7 175	66 900	6 021			12 975	519
28	2	3			138 558	55 000	4 950	77 733	6 996			5 825	233
29	1				28 333	28 333	2 550						
30	4	4	1		265 540	118 500	10 665	113 801	10 242			4 100	164
31	8	6	2		523 298	260 443	23 440	186 222	16 760			8 025	321
32	6	6	4	2	680 278	266 678	20 401	200 400	18 036			24 725	989
33	4	6	6	3	808 744	175 954	15 836	234 756	21 128			20 500	820
34	4	2	8	1	711 870	193 067	17 376	90 666	8 160			1 575	63
35	3	4	6		672 412	154 722	13 925	187 777	16 900			23 000	920
36	3	1	8	2	799 996	168 890	15 200	57 611	5 185			1 375	55
37	4		2	2	506 514	253 144	22 783						
38		4	2	1	473 223			250 967	22 587	5 000	300	14 850	594
39	2	1	3		438 146	144 778	13 030	69 422	6 248			1 200	48
Tr.	215	121	84	25	9 748 840	3 834 180	345 076	2 340 879	210 679	5 417	325	238 010	9 521

Tabell 2.

sammandrag.

Öl-bryggerier										Porter i hekto- liter.	Pilsner i hekto- liter.	Grupp- num- mer.			
Öfvervägande öl						Enbart Öl									
Svagdricka		Underjäst dricka		Öl		Underjäst dricka		Öl							
Malt i kgr.	Svag- dricka i hl.	Malt i kgr.	Under- jäst dricka i hl.	Malt i kgr.	Öl i hl.	Malt i kgr.	Under- jäst dricka i hl.	Malt i kgr.	Öl i hl.						
266	24	1 300	78	1 025	41			1 000	40	50		1			
2 956	266			2 575	103			4 835	120			2			
1 000	90			3 500	140			3 000	120			3			
1 500	135			4 875	195							4			
												5			
2 667	240	17	1	3 000	120						10	6			
1 111	100			5 000	200			6 550	262			7			
800	72			14 310	573			7 500	300			8			
567	51			7 625	305							9			
1 111	100			7 500	300			19 350	774			10			
3 300	297	833	50	27 865	1 090					16	72	11			
4 911	442			18 394	740			17 575	703			12			
								5 800	348					13	
														14	
														15	
9 000	810	167	10	19 500	780							16			
4 334	390			26 663	1 068			15 500	620			17			
1 889	170			12 132	494							25			
13 500	1 215			21 191	850							148			
10 556	950			25 323	1 020							40			
		1 333	80					20 000	800			18			
												19			
5 111	460			36 059	1 290							20			
19 945	1 795			43 943	1 767							21			
12 334	1 110											22			
17 434	1 569	1 000	60	33 250	1 330						158	23			
3 833	345			29 825	1 193							24			
				43 676	1 763							25			
												26			
												27			
		1 083	65					26 866	1 008	53	253	28			
												29			
												30			
												31			
												32			
13 289	1 196	4 150	249	15 850	634					15	162	33			
11 044	994			53 414	2 123							34			
51 589	4 643			98 016	3 958			11 984	719			62 136	2 493	763	35
70 121	6 311			182 496	7 332			267	16			122 583	4 906	906	36
87 155	7 844			273 106	11 030			2 450	147			44 300	1 772	1 798	37
55 689	5 012	19 551	1 173	249 907	9 682					12	1 798	38			
97 067	8 736			349 810	13 883			10 000	600			106 210	3 900	935	39
33 389	3 005			93 608	3 772			1 516	91			124 857	4 960	4 327	40
30 767	2 769			99 606	4 026							66 000	2 640	1 196	41
46 300	4 167			167 713	6 694									710	42
		8 733	524							70	1 584	43			
														44	
														45	
														46	
														47	
614 535	55 308	64 783	3 887	1 970 757	78 496	32 017	1 921	648 262	25 418	1 069	13 513	Tr.			

Grupp-

Grupp- num- mer.	Antal bryggerier				Summa afverkadt malt i kilo- gram.	Svagdricks-bryggerier							
	En- bart svag- dricks-	Öfver- vägan- de svag- dricks-	Öfver- vägan- de öl-	En- bart öl-		Enbart svagdricka		Öfvervägande svagdricka					
						Afverkadt malt i kilo- gram.	Svag- dricka i hekto- liter.	Svagdricka		Underjäst dricka		Öl	
								Malt i kgr.	Svag- dricka i hl.	Malt i kgr.	Under- jäst dricka i hl.	Malt i kgr.	Öl i hl.
Tr.	215	121	84	25	9 748 840	3 834 180	345 076	2 340 879	210 679	5 417	325	238 010	9 521
40			2	3	388 776								
41		2	4		492 100			98 333	8 850	1 750	105	63 750	2 550
42	1	4	3		707 440	88 889	8 000	185 656	16 709	4 233	254	77 074	3 113
43		3	3	2	734 626			217 867	19 608	4 000	240	51 666	1 963
44		1	2	1	390 331			72 444	6 520			26 125	1 045
45		3	4	2	945 256			251 955	22 676	667	40	73 868	2 970
46	1		2	1	466 880	111 111	10 000						
47	1		8	1	1 256 040	121 011	10 891						
48		1	2	1	540 213			111 111	10 000			25 000	1 000
49		1	3	1	728 016			146 333	13 170			3 250	130
50			6	7	2 119 142								
51	2		2	5	1 700 438	381 778	34 360						
52			10	1	2 469 161								
53		1	3	1	1 346 931			244 167	21 975			29 175	1 167
54			2	5	2 432 837								
55			4	1	2 155 728								
56		1	2	2	2 625 748			274 522	24 707	18 133	1 088	226 326	8 999
57		1	1	2	2 599 410			508 356	45 752	23 333	1 400	92 500	3 700
58			1		723 336								
59		1	3	6	12 442 287			716 667	64 500	111 667	6 700	57 353	2 300
S:a	220	140	151	67	47 013 566	4 536 969	408 327	5 168 290	465 146	169 200	10 152	964 097	38 458

Tabell 3.

Kategori-

	Antal bryg- gerier.	Summa afverkadt malt i kilogram.	Svagdricka		Underjäst dricka		Öl	
			Malt i kg.	Svagdricka i hl.	Malt i kg.	Underjäst dricka i hl.	Malt i kg.	Öl i hl.
Enbart svagdricka.....	220	4 536 969	4 536 969	408 327				
Öfvervägande svagdricka	140	6 301 587	5 168 290	465 146	169 200	10 152	964 097	38 458
Öfvervägande öl	151	19 009 044	3 144 614	283 015	1 352 568	81 154	14 511 862	570 484
Enbart öl.....	67	17 165 966			1 396 734	83 804	15 769 232	582 377
S:a	578	47 013 566	12 849 873	1 156 488	2 918 502	175 110	31 245 191	1 191 319

sammandrag.

Öl-bryggerier										Porter i hekto- liter.	Pilsner i hekto- liter.	Grupp- num- mer.
Öfvervägande öl						Enbart öl						
Svagdricka		Underjäst dricka		Öl		Underjäst dricka		Öl				
Malt i kgr.	Svag- dricka i hl.	Malt i kgr.	Under- jäst dricka i hl.	Malt i kgr.	Öl i hl.	Malt i kgr.	Under- jäst dricka i hl.	Malt i kgr.	Öl i hl.			
614 535	55 308	64 783	3 887	1 970 757	78 496	32 017	1 921	648 262	25 418	1 069	13 513	Tr.
33 612	3 025	4 034	242	114 796	4 635	3 467	208	232 867	9 277	64	1 767	40
73 600	6 624	52 367	3 142	202 300	8 166					42	2 356	41
76 022	6 842	5 966	358	269 600	10 819					35	2 021	42
36 178	3 256	16 400	984	225 539	9 059	3 933	236	179 043	7 166	75	909	43
20 411	1 837	4 100	246	167 251	6 022			100 000	4 000	470	936	44
105 200	9 468	14 117	847	290 773	11 550	27 500	1 650	181 176	7 295	121	2 864	45
4 922	443	21 350	1 281	210 676	8 550			118 821	4 766		2 314	46
168 378	15 154	36 083	2 165	801 306	32 543			129 262	5 178	20	8 994	47
81 166	7 305	13 600	816	178 851	7 215			130 485	5 230		1 216	48
97 345	8 761	8 900	534	325 659	13 115			146 529	5 910	38	3 331	49
210 999	18 990	9 983	599	746 546	25 318	53 234	3 194	1 098 380	44 430	3 106	12 399	50
105 189	9 467	8 684	521	258 899	10 452	76 567	4 594	869 321	35 020	21	6 384	51
449 868	40 488	83 332	5 000	1 701 549	67 977			234 412	9 400	540	13 078	52
130 622	11 756	47 517	2 851	631 579	25 236			263 871	10 591	162	4 390	53
60 533	5 448	4 100	246	606 531	24 477	179 700	10 782	1 581 973	51 218	8 000	7 863	54
467 189	42 047	118 917	7 135	1 122 006	45 194	108 333	6 500	339 283	13 400	184	7 234	55
115 623	10 406	110 084	6 605	839 202	27 085	135 117	8 107	906 741	36 403	4 737	15 026	56
7 444	670	12 667	760	611 618	24 600	433 666	26 020	909 826	36 516		4 390	57
61 111	5 500	216 667	13 000	445 588	18 000						3 000	58
224 667	20 220	498 917	29 935	2 790 836	111 975	343 200	20 592	7 698 980	271 159	26 250	66 840	59
3 144 614	283 015	1 352 568	81 154	14 511 862	570 484	1 396 734	83 804	15 769 232	582 377	44 934	180 825	S:a

Tabell 3.

sammandrag.

Svagdricka		Underjäst dricka		Öl		Summa af- verkadt malt i kg.	Antal bryggerier.
Malt i kg.	Svagdricka i hl.	Malt i kg.	Underjäst dricka i hl.	Malt i kg.	Öl i hl.		
9 705 259	873 473	169 200	10 152	964 097	38 458	10 838 556	360
3 144 614	283 015	2 749 302	164 958	30 281 094	1 152 861	36 175 010	218
12 849 873	1 156 488	2 918 502	175 110	31 245 191	1 191 319	47 013 566	578

Innehållsförteckning.

	Sid.
Skrifvelse till Konungen	I
Förslag	1
<i>Förslag till Förordning ang. tillverkning och beskattning af maltdrycker</i>	3
Motiver	21
<i>Inledning</i>	23
<i>Äldre svenska förslag till en råämnesheskattning</i>	25
<i>Ren alkoholbeskattning</i>	30
<i>Beskattning af den färdiga varan. Danska ölskattelagen</i>	33
<i>Utkast till förordning om en produktbeskattning</i>	38
<i>Anmärkingar mot produktbeskattningen</i>	56
<i>Jämförelse mellan olika skattesystem i nykterhetsafseende</i>	62
<i>Olika sätt för anordnande af en råämnesheskattning</i>	64
<i>Komiterades förslag. Allmän motivering</i>	66
" " <i>Inkomstberäkning</i>	71
" " <i>Speciel motivering</i>	73
Särskilda yttranden	85
<i>Särskildt yttrande af Herr Bergh</i>	87
" " " <i>Herrar Byström och Rosenberg</i>	100
Bilagor	115
1. <i>Utkast till Förordning ang. tillverkning och beskattning af maltdrycker</i>	117
2. <i>Lov om en Ølskat m. m. den 1 april 1891</i>	131
3. <i>Reseberättelse af byråingenjören, doktor A. G. Ekstrand</i>	141
4. <i>Äldre och nyare maltdrycksanalyser</i>	153
5. <i>Tabeller öfver maltdryckstillverkningen år 1897</i>	183